

**AVRUPA
BİRLİĞİNDE
ŞÜPHELİLERİN VE
SANIKLARIN
USULİ HAKLARI**

AVRUPA BİRLİĞİNDE ŞÜPHELİLERİN VE SANIKLARIN USULİ HAKLARI

Bu Kitap, “Ceza Muhakemesinde Yer Alan Şüphelilerin veya Sanıkların Usuli Haklarının Güçlendirilmesine Yönelik Yol Haritası’na İlişkin Konsey İlke Kararı” (2009/C 295/01) çerçevesinde, 2010-2016 yılları arasında kabul edilen Avrupa Birliği (AB) mevzuatının, AB resmi internet sitesinden (<https://europa.eu/>) ulaşılan İngilizce asıllarının Türkçe’ye tercüme edilmesi suretiyle hazırlanmıştır.

Bu yayının herhangi bir bölümü Adalet Bakanlığı Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğünün yazılı izni alınmadan, herhangi bir şekilde işlenemez, çoğaltılamaz, yayılamaz ve iletilemez. Tüm hakları saklıdır.

Adalet Bakanlığı Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü Yayını

ISBN: 978-605-2163-17-7

Editör : Ahmet ULUTAŞ

BASIM

Matbaa Tanıtım Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Bahçekapı Mah. 2477. Cad. No:6 Etimesgut/Ankara
Tel: +90 312 278 82 00 - Faks: +90 312 278 82 30
Etimesgut V.D. : 3340992742
Sertifika No: 46753

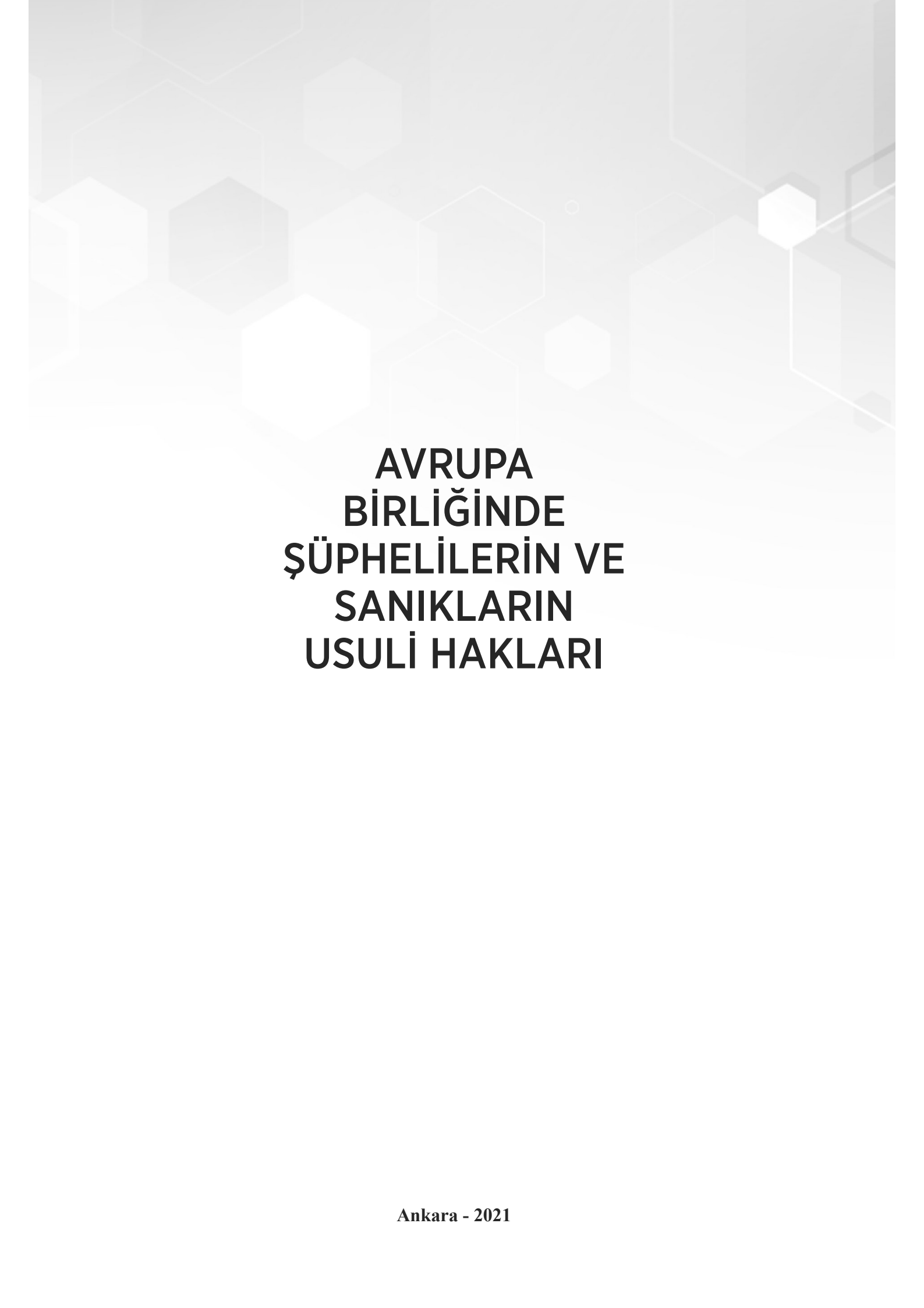
T.C.

ADALET BAKANLIĞI

Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü

Milli Müdafaa Cd. No:22 B Blok

06659 Bakanlıklar – ANKARA

AVRUPA BİRLİĞİNDE ŞÜPHELİLERİN VE SANIKLARIN USULİ HAKLARI

Ankara - 2021

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR

SÖZLÜK

ÖNSÖZ

GİRİŞ

I.	CEZA MUHAKEMESİNDE ŞÜPHELİLERİN VEYA SANIKLARIN USULİ HAKLARININ GÜÇLENDİRİLMESİNE YÖNELİK YOL HARİTASI	17
----	---	----

A. Genel Olarak

B. Avrupa Konseyinin 30 Kasım 2009 Tarihli ve 2009/C 295/01 Sayılı Ceza Muhakemesinde Şüphelilerin veya Sanıkların Usuli Haklarının Güçlendirilmesine Yönelik Yol Haritasına İlişkin Kararı
(EEA İle İlgili Metin)

II.	CEZA MUHAKEMESİNDE SÖZLÜ VE YAZILI ÇEVİRİDEN YARARLANMA HAKKI	27
-----	--	----

A. Genel Olarak

B. Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 20 Ekim 2010 Tarihli ve 2010/64/EU Sayılı Ceza Muhakemesinde Sözlü ve Yazılı Çeviri Hakkına İlişkin Direktifi

III.	CEZA MUHAKEMESİNDE BİLGİ EDİNME HAKKI	49
------	---------------------------------------	----

A. Genel Olarak

B. Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 22 Mayıs 2012 Tarihli ve 2012/13/EU Sayılı Ceza Muhakemesinde Bilgi Edinme Hakkına İlişkin Direktifi

IV.	CEZA MUHAKEMESİNDE AVUKATA ERİŞİM, ÖZGÜRLÜĞÜNDEN YOKSUN BIRAKILDIĞINA DAİR ÜÇÜNCÜ KİŞİLERİ BİLGİLENDİRME, ÜÇÜNCÜ KİŞİLER VE KONSOLOSLUK YETKİLİLERİ İLE İLETİŞİM KURMA HAKKI	79
-----	--	----

A. Genel Olarak

B. Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyinin 22 Ekim 2013 Tarihli ve 2013/48/EU Sayılı Ceza Muhakemesinde ve Avrupa Tutuklama Müzekkeresi Sürecinde Avukata Erişim Hakkı ve Özgürlüğünden Yoksun Bırakıldığına Dair Üçüncü Kişiyi Bilgilendirme ve Özgürlüğünden Yoksun Bırakıldığında Üçüncü Kişilerle ve Konsolosluk Yetkilileri ile İletişim Kurma Hakkına İlişkin Direktifi

V.	CEZA MUHALEMESİNDE ŞÜPHELİ VEYA SANIK OLAN DEZAVANTAJLI KİŞİLERİN USULİ TEMİNATLARI	123
-----------	--	------------

- A. Genel Olarak
- B. Avrupa Komisyonunun 27 Kasım 2013 Tarihli ve 2013/C-378/02 Sayılı Ceza Muhakemesinde Şüpheli veya Sanık Olan Dezavantajlı Kişilerin Usuli Teminatlarına İlişkin Tavsiye Kararı

VI.	MASUMİYET KARİNESİ	135
------------	---------------------------	------------

- A. Genel Olarak
- B. Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 9 Mart 2016 Tarihli ve 2016/343/EU Sayılı Masumiyet Karinesinin Belirli Yönlerinin ve Ceza Muhakemesinde Duruşmada Hazır Bulunma Hakkının Güçlendirilmesine İlişkin Direktifi

VII.	CEZA MUHALEMESİNDE ŞÜPHELİ VE SANIK ÇOCUKLARA İLİŞKİN USULİ TEMİNATLAR	165
-------------	---	------------

- A. Genel Olarak
- B. Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 11 Mayıs 2016 Tarihli ve 2016/800/EU Sayılı Ceza Muhakemesinde Şüpheli veya Sanık Olan Çocukların Usuli Teminatlarına İlişkin Direktifi (Yasama Tasarrufları)

VIII.	CEZA MUHALEMESİNDE ŞÜPHELİLER İLE SANIKLARA VE AVRUPA TUTUKLAMA MÜZEKKERESİ İŞLEMLERİNDE TALEP EDİLEN KİŞİLERE YÖNELİK ADLİ YARDIM	221
--------------	---	------------

- A. Genel Olarak
- B. Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 26 Ekim 2016 Tarihli ve 2016/1919/EU Sayılı Ceza Muhakemesinde Şüphelilere ve Sanıklara ve Avrupa Tutuklama Müzekkeresi Sürecinde Talep Edilen Kişilere Yönelik Adli Yardıma İlişkin Direktifi

SONUÇ	245
--------------	------------

KAYNAKÇA	247
-----------------	------------

KISALTMALAR

AB	:	Avrupa Birliği
ABA	:	Avrupa Birliği Antlaşması
ABİDA	:	Avrupa Birliğinin İşleyişine Dair Antlaşma
AEA	:	Avrupa Ekonomik Alanı
AIHM	:	Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
AIHS	:	İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi
bkz.	:	Bakınız
BM	:	Birleşmiş Milletler
JHA	:	Justice and Home Affairs / Adalet ve İçişleri
MSHUS	:	Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme
OJ	:	Official Journal / Avrupa Birliği Resmi Gazetesi
Örn.	:	Örneğın
s.	:	Sayfa

ABBREVIATIONS

EEA	:	European Economic Area
ECHR	:	European Convention on Human Rights
ECtHR	:	European Court of Human Rights
e.g.	:	Example given
EU	:	European Union
JHA	:	Justice and Home Affairs
ICCPR	:	International Covenant on Civil and Political Rights
OJ	:	Official Journal
p.	:	Page
TEU	:	Treaty on European Union
TFEU	:	Treaty on the Functioning of European Union
UN	:	United Nations

SÖZLÜK

Accused person	Sanık
Alleged criminal activity	İsnat edilen cezai eylem
Alleged offence	İsnat edilen suç
An indicative model Letter of Rights	Haklar Belgesi'nin yol gösterici nitelikteki bir örneği
Appropriate	Yerinde
Approximation of legislation	Mevzuatın yakınlaştırılması
Arrest warrant proceedings	Tutuklama müzekkeresi işlemleri
Arrested	Yakalanan
Best interests of the child	Çocuğun üstün yararı
Breach of confidentiality	Gizliliğin ihlali
Case-law	İçtihat
Charter of Fundamental Rights of the European Union	Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı
Child support organizations	Çocuk destek kuruluşları
Circumstances	Koşullar
Criminal proceedings	Cezai işlemler
Committee of the Regions	Bölgeler Komitesi
Communication	Bildiri, iletişim kurma
Compelling reason	Mücbir sebep
Complexity of the case	Davanın karmaşıklığı
Concrete evidence	Somut delil
Confrontation	Yüzleştirme
Contact	Temasa geçmek
Court having jurisdiction in criminal matters	Cezai konularda yetkili mahkeme
Court hearings	Mahkeme oturumları
Court management	Mahkeme yönetimi
Counseling	Psikolojik danışma
Criminal justice	Ceza adaleti
Criminal justice system	Ceza adalet sistemi
Criminal offense	Suç
Criminal process	Cezai süreç
Custody	Velayet, gözetim
Deprivation of liberty	Özgürlüğünden yoksun bırakma
Derogate from a rule	Bir kuralı yerine getirmemek, uygulamamak
Derogation	Derogasyon
Detained	Tutuklu
Detention	Tutuklama, tutukluluk
Detention facilities	Tutukevi
Dignity	Onur
Directive 2010/64/EU of the European Parliament and of the Council of 20 October 2010 on the right to interpretation and translation in criminal proceedings	Ceza Muhakemesinde Sözlü ve Yazılı Çeviri Hakkına İlişkin 20 Ekim 2010 Tarihli ve 2010/64/EU Sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi

Directive 2012/13/EU of the European Parliament and of the Council of 22 May 2012 on the right to information in criminal proceedings

Ceza Muhakemesinde Bilgi Edinme Hakkına İlişkin 22 Mayıs 2012 Tarihli ve 2012/13/EU Sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi Usulüne uygun olarak

Duly

Öğretim

Education

Effective exercise

Etkin uygulama

Enshrine

Öngörmek, koruma altına almak

Essence

Esas

Establish

Oluşturmak

European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms

İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi

European Economic and Social Committee

Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesi

Evidence

Delil

Executing member state

Uygulayan üye devlet

Explanatory document

Açıklayıcı belge

Family members

Aile bireyleri

Fully

Tam olarak

Functioning

İşleyiş

General aspects of the proceedings

Muhakemenin genel işleyişi

General municipal regulations

Genel belediye düzenlemeleri

Geographical remoteness

Coğrafi uzaklık

Good order

Nizam

Grounds

Gerekçeler

Guidelines

Kılavuz

Having regard to

Göz önünde tutarak

Holder of parental responsibility

Ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişi

ICCPR

Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme

Identity parade

Kimlik teşhisi

Illicit enclosure

Yasadışı şeyler

In accordance with

Uyarınca

Inculpatory and exculpatory evidence

Suçluluğa ve masumiyete ilişkin deliller

Individual Circumstances of Each Case

Her Bir Davanın Özel Koşulları

Instruction

Talimat

Inter alia

Diğer hususlarla birlikte

International Covenant on Civil and Political Rights

Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme

Intimidation

Tehdit

Invasive

Girişimsel

Issuing member state

Emri veren üye devlet

Joint political declaration

Ortak siyasi bildiri

Judicial authority

Yargı makamı

Judicial cooperation in civil and criminal matters

Hukuki ve cezai konularda adli işbirliği

Judicial protection of individual rights

Bireysel hakların yargısal korunması

Judicial review

Adli denetim

Law enforcement authorities	<i>Kolluk makamları</i>
Lawful surveillance operation	<i>Yasal takip operasyonu</i>
Lay down	<i>Belirtmek</i>
Legal aid	<i>Adli yardım</i>
Legal assistance	<i>Adli destek</i>
Legislative act	<i>Yasama tasarrufu</i>
Legislative procedure	<i>Yasama prosedürü</i>
Legislative proposal	<i>Mevzuat teklifi</i>
Letter of Rights	<i>Haklar Belgesi</i>
Make a decision	<i>Karar vermek</i>
Make practical arrangements	<i>Uygulamaya ilişkin düzenlemeler yapmak</i>
Material evidence	<i>Maddi delil</i>
Measure	<i>Tedbir</i>
Minor offence	<i>Hafif suç</i>
Model	<i>Örnek</i>
Mutatis mutandis	<i>Gerekli değişikliklerin yapılması şartıyla</i>
Mutual recognition of judgments and judicial decisions	<i>Hüküm ve yargı kararlarının karşılıklı tanınması</i>
Mutual trust	<i>Karşılıklı güven</i>
National law	<i>Ulusal hukuk</i>
National parliament	<i>Ulusal meclis</i>
National procedures	<i>Ulusal usuller</i>
Nature of participation by the accused person	<i>Sanığın iştirakinin mahiyeti</i>
Non-invasive	<i>Girişimsel olmayan</i>
Non-regression	<i>Geriye götürmeme</i>
Objective and factual circumstances	<i>Tarafsız ve gerçekçi koşullar</i>
Obligation	<i>Yükümlülük</i>
Offender	<i>Fail</i>
Organization	<i>Yapılanma</i>
Overall fairness of proceedings	<i>Yürütülen işlemlerin genel hakkaniyeti</i>
Paragraph	<i>Paragraf</i>
Persons with disabilities	<i>Engelli kişiler</i>
Point	<i>Bent</i>
Police and judicial cooperation	<i>Polis ve adli makamlar arasında işbirliği</i>
Position	<i>Pozisyon belgesi</i>
Precautionary measure	<i>Koruyucu tedbir</i>
Preliminary questioning	<i>Ön sorgu</i>
Presumption of innocence	<i>Masumiyet karinesi</i>
Pre-trial phase	<i>Ön duruşma aşaması</i>
Principle of mutual recognition	<i>Karşılıklı tanıma ilkesi</i>
Principle of subsidiarity	<i>Yetki ikamesi ilkesi</i>
Procedural rights and guarantees	<i>Usuli haklar ve güvenceler</i>
Proceedings	<i>Muhakeme</i>

Proceedings for the execution of a European arrest warrant	<i>Avrupa tutuklama müzekkeresinin uygulanmasına ilişkin adli işlemler</i>
Proceedings in relation to minor offending which take place within a prison	<i>Cezaevinde işlenen hafif suçlara ilişkin işlemler</i>
Proceedings in relation to offences committed in a military context which are dealt with by a commanding officer	<i>Askeri suçlara ilişkin olarak bir komutan tarafından yürütülen işlemler</i>
Promote	<i>Teşvik etmek, desteklemek</i>
Protection of privacy	<i>Mahremiyetin korunması</i>
Provided that	<i>Şartıyla</i>
Public order offence	<i>Kamu düzenini bozan suç</i>
Public statement	<i>Kamuya yapılan açıklama</i>
Questioning	<i>Sorgu</i>
Reconstruction of the scene of crime	<i>Suç mahallinde canlandırma</i>
Recording procedure	<i>Kayıt usulü</i>
Referral	<i>Başvuru</i>
Reintegration into society	<i>Topluma geri kazandırma</i>
Restorative justice services	<i>Onarıcı adalet hizmetleri</i>
Retaliation	<i>Misilleme</i>
Requested person	<i>Talep edilen kişi</i>
Right for their lawyer to attend investigative or evidence-gathering acts	<i>Avukatlarının soruşturma ve delil toplama işlemlerine katılması hakkı</i>
Right for their lawyer to be present	<i>Avukatların bulunması hakkı</i>
Right not to incriminate oneself	<i>Kendi aleyhine tanıklık yapmama hakkı</i>
Right of access to a lawyer in criminal proceedings	<i>Ceza muhakemesinde avukata erişim hakkı</i>
Right of appeal	<i>İtiraz hakkı</i>
Right to a fair trial	<i>Adil yargılanma hakkı</i>
Right to an effective remedy	<i>Etkili başvuru hakkı</i>
Right to an individual assessment	<i>Bireysel değerlendirilme hakkı</i>
Right to appear in person at the trial	<i>Duruşmada bizzat hazır bulunma hakkı</i>
Right to be accompanied by ...:	<i>... tarafından refakat edilme hakkı</i>
Right to be assisted by a lawyer	<i>Avukat desteği hakkı</i>
Right to communicate with relatives, employers and consular authorities	<i>Akraba, işveren ve konsolosluk yetkilileri ile iletişim hakkı</i>
Right to communicate with third persons and with consular authorities while deprived of liberty	<i>Hürriyetinden yoksun bırakıldığında üçüncü kişilerle ve konsolosluk yetkilileri ile iletişime geçme hakkı</i>
Right to have a third party informed upon deprivation of liberty	<i>Hürriyetinden yoksun bırakıldığına dair üçüncü kişiyi bilgilendirme hakkı</i>
Right to have legal representation	<i>Yasal temsil hakkı</i>
Right to information on rights and information about the charges	<i>Haklara ve suçlamalara ilişkin bilgi edinme hakkı</i>
Right to legal advice and legal aid	<i>Hukuki danışmanlık ve adli yardım hakkı</i>
Right to meet in private with the lawyer representing them	<i>Kendisini temsil eden avukatla özel görüşme hakkı</i>
Right to remain silent	<i>Sessiz kalma hakkı</i>
Right to the integrity of the person	<i>Bedensel ve ruhsal dokunulmazlık hakkı</i>

Rights of the defense	<i>Savunma hakları</i>
Roadmap	<i>Yol haritası</i>
Road-side check	<i>Yol kontrolü</i>
Safeguard	<i>Teminat</i>
Secondary and Repeat Victimization	<i>İkincil ve Tekrarlayan Mağduriyet</i>
Self-incrimination	<i>Kendi aleyhine tanıklık</i>
Sentencing Circle	<i>Uzlaşma Grubu</i>
Should not prejudice	<i>Halel getirmez</i>
Social integration	<i>Sosyal entegrasyon</i>
Special safeguards for suspects or accused persons who are vulnerable	<i>Dezavantajlı şüpheli veya sanıklara yönelik özel teminatlar</i>
Statement	<i>İfade</i>
Strengthening mutual trust	<i>Karşılıklı güvenin güçlendirilmesi</i>
Subparagraph	<i>Alt paragraf</i>
Substantial jeopardy to criminal proceedings	<i>Ceza muhakemesine yönelik esaslı risk</i>
Surrender procedures	<i>Teslim usulleri</i>
Suspect	<i>Şüpheli</i>
Suspended sentence	<i>Ertelenmiş ceza</i>
Take a decision	<i>Karar almak</i>
Take into account	<i>Dikkate almak</i>
TEU	<i>Avrupa Birliği Anlaşması (TEU)</i>
TFEU	<i>Avrupa Birliği'nin İşleyişine Dair Anlaşma (TFEU)</i>
The interests of justice	<i>Adaletin tecellisi</i>
The nature and legal classification of the criminal offence	<i>Suçun mahiyeti ve hukuki vasfı</i>
The particular circumstances of the case	<i>Davanın özel koşulları</i>
This Directive shall not apply in respect of certain minor offences	<i>Bu Direktif, bazı hafif suçlar söz konusu olduğunda uygulanmaz.</i>
This Directive should not apply in respect of certain minor offences.	<i>Bu Direktif, bazı hafif suçlar söz konusu olduğunda uygulanmamalıdır.</i>
Throughout the Union	<i>Birlik sathında</i>
Time-limit	<i>Süre</i>
Traffic offence	<i>Trafik suçu</i>
Training	<i>Eğitim</i>
Transposition	<i>Aktarma</i>
Treaty on the Functioning of the European Union	<i>Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma</i>
Trial	<i>Duruşma</i>
Trial hearing	<i>Duruşma oturumları</i>
Type or seriousness of an offence	<i>Suçun türü ve ağırlığı</i>
Verify	<i>Tespit etmek</i>
Vulnerable person	<i>Dezavantajlı kişi</i>
Waiver	<i>Feragat</i>
Where appropriate	<i>Uygun olduğunda</i>
Without undue delay	<i>Gecikmeksizin</i>

ÖNSÖZ

Hukukun üstünlüğüne dayalı bir devlette en önemli hususlardan biri kişilerin usuli haklarının güvence altına alınmasıdır. Hukuk devleti, suç işleyerek toplum düzenini bozan kişilerin bağımsız ve tarafsız yargı önüne çıkarılmasının ve adil bir yargılama ile haklarında hüküm verilmesinin sağlanmasına yönelik gerekli tedbirleri alır. Bu bağlamda soruşturma ve kovuşturmayla konu kişilerin hukuki güvenliğinin sağlanması ve temel haklarına saygı gösterilmesi büyük önem arz etmektedir.

Temel insan haklarından biri olan adil yargılanma hakkı, bütün uluslararası insan hakları belgelerinde koruma altına alınmıştır. Bu hak herkese adil, erişilebilir, etkin ve güvenilir bir adalet hizmetinin sağlanmasını güvence altına almaktadır. Bağımsız ve tarafsız bir mahkeme önünde, makul sürede yargılanma, mahkeme kararlarının gerekçeli olması, hukuki denetim mekanizmalarının en etkin şekilde kurulması ve yürütülmesi adil yargılanma hakkının kapsamı içindedir.

Avrupa Birliği (AB) üyesi ülkelerde, ceza muhakemesinde şüphelilerin ve sanıkların usuli haklarının güçlendirilmesi ve Birlik içerisinde ortak asgari standartların oluşturulması amacıyla mevzuat uyumlaştırma çalışmaları yürütülmektedir. Bir aday ülke olan Ülkemiz açısından da AB müktesebatını üstlenebilme kapasitesine sahip olmak, AB katılım müzakereleri bağlamında tam üyeliğin ön koşullarından biridir. Nitekim aynı hedef, Bakanlığımızca kamuoyu ile paylaşılan “Yargı Reformu Stratejisi Belgesi”nde de belirtilmektedir.

Bu hedef kapsamında iç hukukumuzda önemli reformlar hayata geçirilmiştir. Temel insan haklarının en başında gelen insan haysiyetinin korunmasının en önemli unsurlarından biri olan ‘Lekelenmeme Hakkı’na ilişkin düzenleme bu yeniliklerden biridir. Yakın dönemde getirilen bu düzenleme ile vatandaşların soyut ve mesnetsiz ithamlar karşısında korunması sağlanmış, basit bir ihbarla lekelenmelerinin önüne geçilmiştir.

Bu çalışmayla, ceza muhakemesinde şüphelilerin ve sanıkların usuli hakları konusunda Birlik içerisinde ortak asgari standartları belirleyen AB mevzuatının bir kaynakta toplanması amaçlanmıştır. Kitabın, başta yargı mensupları olmak üzere, bu konuda çalışma yapanlara katkı sağlayacağı inancıyla, hazırlanmasında emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

Abdulhamit GÜL

Adalet Bakanı

GİRİŞ

Ülkemizin Avrupa Birliği'ne katılım sürecinde en önemli fasıllardan olan ve Bakanlığımızın doğrudan sorumlu olduğu “*Yargı ve Temel Haklar*” başlıklı 23. Fasıl ve “*Adalet, Güvenlik ve Özgürlük*” başlıklı 24. Fasıl, Avrupa Birliğini bir özgürlük, güvenlik ve adalet alanı olarak korumayı ve geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu alandaki AB politikaları ve müktesebatı, Üye Devletlerin yargı makamları tarafından verilen kararların belirli bir standartta olmasını ve adil yargılanma hakkının garanti altına alınmasını hedeflemektedir. Üye Devletler, bu şekilde, ortak asgari kurallar oluşturmak suretiyle, birbirlerinin ceza yargılaması sistemlerine yönelik karşılıklı güvenin tesis edilmesini ve kararların karşılıklı tanınmasının kolaylaştırılmasını amaçlamaktadır.

Aralık 2009'da Avrupa Konseyi tarafından kabul edilen Stokholm Programı ile, Avrupa Özgürlük, Güvenlik ve Adalet alanını geliştirmek amacıyla ceza muhakemesinde şüphelilerin veya sanıkların usuli haklarının güçlendirilmesi için bir Yol Haritası hazırlanması konusunda Komisyona çağrıda bulunulmuştur. Stokholm Programı'nın bir parçası olması öngörülen bu Yol Haritası, 2009 yılında AB Konseyi tarafından kabul edilmiştir.

Bu kitap çalışması, söz konusu Yol Haritası bağlamında, ceza muhakemesinde şüphelilerin veya sanıkların usuli haklarının güçlendirilmesine yönelik çıkarılan AB mevzuatını bir araya getirmektedir.

Bu kapsamda kitapta;

- ✓ Ceza muhakemesinde şüphelilerin veya sanıkların usuli haklarının güçlendirilmesine yönelik yol haritası
- ✓ Ceza muhakemesinde sözlü ve yazılı çeviriden yararlanma hakkı
- ✓ Ceza muhakemesinde bilgi edinme hakkı
- ✓ Avukata erişim, özgürlüğünden yoksun bırakıldığına dair üçüncü kişileri bilgilendirme, üçüncü kişiler ve konsolosluk yetkilileri ile iletişim hakkı
- ✓ Ceza muhakemesinde şüpheli veya sanık olan dezavantajlı kişilerin usuli teminatları
- ✓ Masumiyet karinesi
- ✓ Ceza muhakemesinde çocuklara ilişkin usuli güvenceler ve
- ✓ Ceza muhakemesinde şüphelilere ve sanıklara ve Avrupa tutuklama müzekkeresi sürecinde talep edilen kişilere yönelik adli yardıma ilişkin mevzuat bulunmaktadır.

Bu çerçevede, kitapta öncelikle usuli güvencelere ilişkin söz konusu AB mevzuatı kısaca açıklanmış, ardından Türkçe ve İngilizce olarak ilgili mevzuata yer verilmiştir.

I

CEZA MUHAKEMESİNDE ŞÜPHELİLERİN VEYA SANIKLARIN USULİ HAKLARININ GÜÇLENDİRİLMESİNE YÖNELİK YOL HARİTASI

I. CEZA MUHAKEMESİNDE ŞÜPHELİLERİN VEYA SANIKLARIN USULİ HAKLARININ GÜÇLENDİRİLMESİNE YÖNELİK YOL HARİTASI

• Genel Olarak

Avrupa Birliği, vatandaşların ikamet ettikleri ülke dışındaki ülkelerde daha çok seyahat ederek, eğitim görerek ve çalışarak yararlandıkları bir dolaşım ve ikamet özgürlüğü alanı oluşturmuştur. Ancak, iç sınırların kaldırılması ve dolaşım ve ikamet özgürlüğü haklarının giderek artan bir şekilde kullanımı, kaçınılmaz bir şekilde, ikamet ettikleri ülke dışındaki bir Üye Devlette ceza muhakemesine dâhil olan kişilerin sayısında da artışa neden olmuştur. Bu durumlarda, şüphelilerin veya sanıkların usuli hakları, adil yargılanma hakkının teminat altına alınması için özellikle önem arz etmektedir.

Avrupa Birliği Konseyi, karşılıklı tanınma ilkesinin uygulanması bağlamında, Üye Devletlerin temel hukuk ilkelerine saygı gösterilerek, usul hukuklarında, karşılıklı tanınma ilkesinin uygulanmasını kolaylaştırmak için çalışmaların başlatılması gerektiğine karar vermiştir.

Avrupa Birliği bağlamında usuli haklara ilişkin tartışmalar sonrasında kovuşturmayı kolaylaştıran tedbirlere ilişkin adli ve polis işbirliği alanında pek çok ilerleme kaydedilmiştir. Bu tedbirler ile bireyin usuli haklarının korunması arasındaki dengeyi geliştirmek için harekete geçilmiştir. Vatandaşlar Avrupa Birliği'nde nerede seyahat etme, eğitim görme, çalışma veya yaşamaya karar verirse versin, ceza muhakemesinde usuli güvencelerin ve hukukun üstünlüğüne saygının güçlendirilmesi için çaba gösterilmelidir. Bu çerçevede Avrupa Konseyi'nin 30 Kasım 2009 Tarihli ve 2009/C 295/01 Sayılı Ceza Muhakemesinde Şüphelilerin veya Sanıkların Usuli Haklarının Güçlendirilmesine Yönelik Yol Haritasına İlişkin Kararı¹ kabul etmiştir.

Konsey, bu Kararın Ekinde belirtilen “Ceza muhakemesinde şüphelilerin veya sanıkların usuli haklarının güçlendirilmesine yönelik Yol Haritası”nı gelecekteki eylemlerin temeli olarak onaylamıştır. Bu Yol Haritasında yer alan haklar temel usuli haklar olarak değerlendirilir ve bu aşamada söz konusu haklara ilişkin olarak atılacak adımlara öncelik verilmelidir. Yol Haritasında belirtilen haklar yol gösterici niteliktedir. Bu bağlamda Yol Haritası, hakların sırasının yalnızca yol gösterici nitelikte olduğunu vurgulamakta ve bu nedenle, önceliklere uygun olarak değiştirilebileceğine işaret etmektedir. Yol Haritası, bir bütün olarak uygulanmak üzere tasarlanmıştır.

Bu Yol Haritasında aşağıda belirtilen tedbirler belirlenmiş ve öneriler sunulmuştur.

- ✓ Yazılı ve Sözlü Çeviri
- ✓ Haklara İlişkin Bilgi Edinme ve Suçlamalara İlişkin Bilgi Edinme
- ✓ Hukuki Danışmanlık ve Adli Yardım
- ✓ Akraba, İşveren ve Konsolosluk Yetkilileriyle İletişim
- ✓ Dezavantajlı Şüphelilere veya Sanıklara Yönelik Özel Teminatlar
- ✓ Yargılama Öncesi Tutuklamaya İlişkin Yeşil Kitap

¹ Resolution of the Council of 30 November 2009 on a Roadmap for Strengthening Procedural Rights of Suspected or Accused Persons in Criminal Proceedings (Text with EEA relevance) (2009/C 295/01).

AVRUPA KONSEYİNİN

30 Kasım 2009 Tarihli ve 2009/C
295/01 Sayılı

**Ceza Muhakemesinde Şüphelilerin
veya Sanıkların Usuli Haklarının
Güçlendirilmesine Yönelik Yol
Haritasına İlişkin Kararı**

(EEA İle İlgili Metin)

AVRUPA BİRLİĞİ KONSEYİ,

Aşağıdaki gerekçelerle, İŞBU KARARI
KABUL ETMİŞTİR:

- (1) Avrupa Birliği'nde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme ('Sözleşme'), bu Kararın amaçları doğrultusunda ön duruşma ve duruşma aşamalarını kapsayan ceza muhakemesinde şüphelilerin veya sanıkların haklarının korunması için ortak zemini oluşturur.
- (2) Ayrıca, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince yorumlandığı üzere, Sözleşme Üye Devletlerin birbirlerinin ceza adalet sistemlerine güvenmeleri ve bu güveni sağlamlaştırmaları için önemli bir dayanaktır. Aynı zamanda Avrupa Birliği tarafından, Sözleşme standartlarının tam uygulanması ve bunlara saygı duyulmasını ve uygun olduğu hallerde, ilgili standartların tutarlı bir şekilde uygulanmasını sağlamak ve mevcut standartları yükseltmek için daha ileri adımlar atılabilir.
- (3) Avrupa Birliği başarılı bir şekilde, vatandaşların ikamet ettikleri ülke dışındaki ülkelerde daha çok seyahat ederek, eğitim görerek ve çalışarak yararlandıkları bir dolaşım ve ikamet özgürlüğü alanı

RESOLUTION OF THE COUNCIL of 30 November 2009

**on a Roadmap for strengthening
procedural rights of suspected
or accused persons in criminal
proceedings**

(Text with EEA relevance)

(2009/C 295/01)

THE COUNCIL OF THE EUROPEAN
UNION,

Whereas:

- (1) In the European Union, the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (the 'Convention') constitutes the common basis for the protection of the rights of suspected or accused persons in criminal proceedings, which for the purposes of this Resolution includes the pre-trial and trial stages.
- (2) Furthermore, the Convention, as interpreted by the European Court of Human Rights, is an important foundation for Member States to have trust in each other's criminal justice systems and to strengthen such trust. At the same time, there is room for further action on the part of the European Union to ensure full implementation and respect of Convention standards, and, where appropriate, to ensure consistent application of the applicable standards and to raise existing standards.
- (3) The European Union has successfully established an area of freedom of movement and residence, which citizens benefit from by increasingly travelling, studying and working in countries

oluşturmuştur. Ancak, iç sınırların kaldırılması ve dolaşım ve ikamet özgürlüğü haklarının giderek artan bir şekilde kullanımı, kaçınılmaz bir şekilde, ikamet ettikleri ülke dışındaki bir Üye Devlette ceza muhakemesine dâhil olan kişilerin sayısında da artışa neden olmuştur. Bu durumlarda, şüphelilerin veya sanıkların usuli hakları, adil yargılanma hakkının teminat altına alınması için özellikle önem arz eder.

other than that of their residence. However, the removal of internal borders and the increasing exercise of the rights to freedom of movement and residence have, as an inevitable consequence, led to an increase in the number of people becoming involved in criminal proceedings in a Member State other than that of their residence. In those situations, the procedural rights of suspected or accused persons are particularly important in order to safeguard the right to a fair trial.

- (4) Nitekim, vatandaşlar için üst düzey güvenliğin güvence altına alınması için Avrupa Birliği düzeyinde çeşitli tedbirler alınırken, bir kişi ceza muhakemesinde şüpheli veya sanık olduğunda ortaya çıkabilecek belirli sorunların ele alınmasına da eşit ölçüde ihtiyaç vardır.
- (5) Bu, ceza muhakemesinin adillliğini sağlamak için usuli haklara yönelik belirli adımların atılmasını gerektirir. Diğer tedbirlerle birlikte mevzuatı da kapsayabilen bu adımlar vatandaşların, Avrupa Birliği'nin ve Üye Devletlerinin onların haklarını koruyacağına ve güvence altına alacağına dair güvenlerini artıracaktır.
- (6) 1999 Tampere Avrupa Birliği Konseyi, karşılıklı tanınma ilkesinin uygulanması bağlamında, Üye Devletlerin temel hukuk ilkelerine saygı gösterilerek, usul hukukunun, karşılıklı tanınma ilkesinin uygulanmasını kolaylaştırmak için gerekli olduğu düşünülen ortak asgari standartlara ilişkin yönleri konusunda çalışmaların da başlatılması gerektiğine karar vermiştir (Sonuç 37).

- (4) Indeed, whilst various measures have been taken at European Union level to guarantee a high level of safety for citizens, there is an equal need to address specific problems that can arise when a person is suspected or accused in criminal proceedings.
- (5) This calls for specific action on procedural rights, in order to ensure the fairness of the criminal proceedings. Such action, which can comprise legislation as well as other measures, will enhance citizens' confidence that the European Union and its Member States will protect and guarantee their rights.
- (6) The 1999 Tampere European Council concluded that, in the context of implementing the principle of mutual recognition, work should also be launched on those aspects of procedural law on which common minimum standards are considered necessary in order to facilitate the application of the principle of mutual recognition, respecting the fundamental legal principles of Member States (Conclusion 37).

(7) Ayrıca, 2004 Lahey Programı, adli işbirliğinin temel taşı olarak karşılıklı tanınmanın ileri derecede gerçekleşmesinin, Üye Devletlerdeki mevcut güvence düzeyine ilişkin çalışmalara dayanarak ve hukuki geleneklerine saygı göstererek, ceza muhakemesindeki usuli haklara eşdeğer standartların geliştirilmesini gerektirdiğini belirtir (Bent III 3.3.1). (8) Karşılıklı tanınma, Üye Devletlerin yetkili makamlarının diğer Üye Devletlerin ceza adalet sistemlerine güvendiğini varsayar. Avrupa Birliği'nde karşılıklı güvenin artırılması amacıyla, Sözleşmenin tamamlayıcısı olarak, Üye Devletlerde gerektiği gibi yürürlüğe koyulan ve uygulanan, usuli hakların korunmasına yönelik Avrupa Birliği standartlarının bulunması önemlidir. (9) Son zamanlardaki çalışmalar, mevzuat ve diğer tedbirler vasıtasıyla, Avrupa Birliği'nin usuli haklar konusunda harekete geçmesi için uzmanlar arasında büyük bir destek olduğunu ve Üye Devletlerdeki adli makamlar arasında karşılıklı güvenin artmasına ihtiyaç olduğunu göstermektedir¹. Bu düşünceler Avrupa Parlamentosu tarafından yansıtılmaktadır². Stokholm	(7) Also, the 2004 Hague Programme states that further realisation of mutual recognition as the cornerstone of judicial cooperation implies the development of equivalent standards of procedural rights in criminal proceedings, based on studies of the existing level of safeguards in Member States and with due respect for their legal traditions (point III 3.3.1). (8) Mutual recognition presupposes that the competent authorities of the Member States trust the criminal justice systems of the other Member States. For the purpose of enhancing mutual trust within the European Union, it is important that, complementary to the Convention, there exist European Union standards for the protection of procedural rights which are properly implemented and applied in the Member States. (9) Recent studies show that there is wide support among experts for European Union action on procedural rights, through legislation and other measures, and that there is a need for enhanced mutual trust between the judicial authorities in the Member States¹. These sentiments are echoed by the European Parliament². In its Communication for the

1 Diğer belgelerle birlikte, Université Libre de Bruxelles'in 20 Kasım 2008 tarihli 'Analysis of the future of mutual recognition in criminal matters in the European Union (Avrupa Birliği'nde cezai konularda karşılıklı tanınmanın geleceğine ilişkin analiz)' başlıklı raporuna bakınız.

2 Ör. bkz. 'Bir AB adalet alanının geliştirilmesi hakkında Konseye sunulan 7 Mayıs 2009 tarihli Avrupa Parlamentosu tavsiye kararı' 2009/2012(INI), bent 1 (a).

1 See inter alia the 'Analysis of the future of mutual recognition in criminal matters in the European Union', report of 20 November 2008 by the Université Libre de Bruxelles.

2 See e.g. the 'European Parliament recommendation of 7 May 2009 to the Council on development of an EU criminal justice area', 2009/2012(INI), point 1(a).

programına ilişkin Bildirgesinde³ Avrupa Komisyonu, savunma haklarının güçlendirilmesinin, Üye Devletler arasında karşılıklı itimadı ve Avrupa Birliği'nde kamu güvenini sürdürmek için önemli olduğunu bildirir.

(10) Son birkaç yıldır Avrupa Birliği bağlamında usuli haklara ilişkin tartışmalar hiçbir somut sonuca ulaşmamıştır. Ancak, kovuşturmayı kolaylaştıran tedbirlere ilişkin adli ve polis işbirliği alanında pek çok ilerleme kaydedilmiştir. Artık bu tedbirler ile bireyin usuli haklarının korunması arasındaki dengeyi geliştirmek için harekete geçme zamanıdır. Vatandaşlar Avrupa Birliği'nde nerede seyahat etme, eğitim görme, çalışma veya yaşamaya karar verirse versin, ceza muhakemesinde usuli güvencelerin ve hukukun üstünlüğüne saygının güçlendirilmesi için çaba gösterilmelidir.

(11) Bu hususların önemi ve karmaşıklığı dikkate alındığında, genel tutarlığı sağlarken aşamalı bir yaklaşım ile bu hususları ele almak uygun görünmektedir. Bir seferde bir alanla ilgili olarak gelecekteki eylemleri ele almak suretiyle, sorunların her tedbire katma değer verecek şekilde belirlenebilmesi ve ele alınabilmesi için her bir tedbir özel olarak irdelenebilir.

(12) Bu Kararın Ekinde yer alan tedbirler kataloğunun sınırlı sayım yapmayan niteliğine bakıldığında, Konsey ayrıca bu katalogda

Stockholm programme³, the European Commission observes that strengthening the rights of defence is vital in order to maintain mutual trust between the Member States and public confidence in the European Union.

(10) Discussions on procedural rights within the context of the European Union over the last few years have not led to any concrete results. However, a lot of progress has been made in the area of judicial and police cooperation on measures that facilitate prosecution. It is now time to take action to improve the balance between these measures and the protection of procedural rights of the individual. Efforts should be deployed to strengthen procedural guarantees and the respect of the rule of law in criminal proceedings, no matter where citizens decide to travel, study, work or live in the European Union.

(11) Bearing in mind the importance and complexity of these issues, it seems appropriate to address them in a step-by- step approach, whilst ensuring overall consistency. By addressing future actions, one area at a time, focused attention can be paid to each individual measure, so as to enable problems to be identified and addressed in a way that will give added value to each measure.

(12) In view of the non-exhaustive nature of the catalogue of measures laid down in the Annex to this Resolution, the Council should

³ 'Vatandaşa hizmet eden bir özgürlük, güvenlik ve adalet alanı', COM(2009) 262/4 (bent 4.2.2).

³ 'An area of freedom, security and justice serving the citizen', COM(2009) 262/4 (point 4.2.2).

listelenenlerin dışındaki usuli hakların korunması hususunu da ele alma ihtimalini göz önünde bulundurmalıdır.

also consider the possibility of addressing the question of protection of procedural rights other than those listed in that catalogue.

- (13) Bu alandaki herhangi bir yeni AB yasama tasarrufu, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından yorumlandığı şekliyle, Sözleşmenin belirlediği asgari standartlar ile tutarlı olmalıdır.

- (13) Any new EU legislative acts in this field should be consistent with the minimum standards set out by the Convention, as interpreted by the European Court of Human Rights,

BÖYLECE AŞAĞIDAKİ HÜKÜMLER BENİMSENMIŞTİR:

HEREBY ADOPTS THE FOLLOWING RESOLUTION:

1. Ceza muhakemesinde şüphelilerin veya sanıkların haklarını güçlendirmek için Avrupa Birliği düzeyinde adım atılmalıdır. Bu adım diğer tedbirlerle birlikte mevzuatı da kapsayabilir.
2. Konsey, bu Kararın Ekinde belirtilen “Ceza muhakemesinde şüphelilerin veya sanıkların usuli haklarının güçlendirilmesine yönelik Yol Haritası”nı (bundan sonra ‘Yol Haritası’ olarak anılacaktır) gelecekteki eylemlerin temeli olarak tasdik eder. Diğer haklarla tamamlanabilen, bu Yol Haritasında yer alan haklar temel usuli haklar olarak değerlendirilir ve bu aşamada bu haklara ilişkin olarak atılacak adımlara öncelik verilmelidir.
3. Komisyon, Yol Haritasında belirlenen tedbirlere ilişkin önerileri sunmaya ve F bendinde anılan Yeşil Kitabın hazırlanmasını göz önünde bulundurmaya davet edilmektedir.
4. Konsey Yol Haritası kapsamında sunulan tüm önerileri inceleyecektir ve bu önerileri öncelikli konular olarak ele alacağını vaat eder.

1. Action should be taken at the level of the European Union in order to strengthen the rights of suspected or accused persons in criminal proceedings. Such action can comprise legislation as well as other measures.
2. The Council endorses the ‘Roadmap for strengthening procedural rights of suspected or accused persons in criminal proceedings’ (hereinafter referred to as ‘the Roadmap’), set out in the Annex to this Resolution, as the basis for future action. The rights included in this Roadmap, which could be complemented by other rights, are considered to be fundamental procedural rights and action in respect of these rights should be given priority at this stage.
3. The Commission is invited to submit proposals regarding the measures set out in the Roadmap, and to consider presenting the Green Paper mentioned under point F.
4. The Council will examine all proposals presented in the context of the Roadmap and pledges to deal with them as matters of priority.

5. Konsey Avrupa Parlamentosu ile tam bir işbirliği içinde, uygulanabilir kurallar uyarınca hareket edecek ve Avrupa Konseyi ile usulüne uygun olarak işbirliği yapacaktır.

EK

Ceza Muhakemesinde Şüphelilerin veya Sanıkların Usuli Haklarının Güçlendirilmesine Yönelik Yol Haritası

Bu Yol Haritasında belirtilen hakların sıralaması yol gösterici niteliktedir. Bu Yol Haritası, aşağıda yer alan açıklamaların önerilen eyleme ilişkin yalnızca yol gösterme amacına hizmet ettiğini ve söz konusu tedbirlerin tam kapsamını ve içeriğini önceden düzenlemeyi amaçlamadığını vurgular.

Tedbir A: Yazılı ve Sözlü Çeviri

Kısa açıklama:

Şüphelinin veya sanığın, ne olduğunu anlaması ve kendisinin de anlaşılması gerekir. Muhakemede kullanılan dili konuşmayan veya anlamayan bir şüpheli veya sanık, bir tercümana ve önemli usuli belgelerin çevirisine ihtiyaç duyacaktır. İşitme engelli şüphelilerin veya sanıkların ihtiyaçlarına da özel önem verilmesi gerekir.

Tedbir B: Haklara ve Suçlamalara İlişkin Bilgi Edinme

Kısa açıklama:

Bir suçun şüphelisi veya sanığı olan kişi sözlü veya mümkünse yazılı olarak, örneğin, Haklar Belgesi yoluyla temel haklarına ilişkin bilgi edinmelidir. Ayrıca, bu kişi kendisine yönelik suçlamanın niteliği ve sebebi hakkında da derhal bilgi almalıdır.

5. The Council will act in full cooperation with the European Parliament, in accordance with the applicable rules, and will duly collaborate with the Council of Europe.

ANNEX

Roadmap for Strengthening Procedural Rights of Suspected or Accused Persons in Criminal Proceedings

The order of the rights indicated in this Roadmap is indicative. It is emphasised that the explanations provided below merely serve to give an indication of the proposed action, and do not aim to regulate the precise scope and content of the measures concerned in advance.

Measure A: Translation and Interpretation

Short explanation:

The suspected or accused person must be able to understand what is happening and to make him/herself understood. A suspected or accused person who does not speak or understand the language that is used in the proceedings will need an interpreter and translation of essential procedural documents. Particular attention should also be paid to the needs of suspected or accused persons with hearing impediments.

Measure B: Information on Rights and Information about the Charges

Short explanation:

A person that is suspected or accused of a crime should get information on his/her basic rights orally or, where appropriate, in writing, e.g. by way of a Letter of Rights. Furthermore, that person should also receive information promptly about the nature and cause of the accusation

Ceza muhakemesinin usulüne uygun işleyişine hâlel getirilmemesi gerektiği akılda tutulmak suretiyle, suçlanan kişiye, savunmasının hazırlanması için gerekli bilginin uygun zamanda verilmesi hakkı tanınmalıdır.

against him or her. A person who has been charged should be entitled, at the appropriate time, to the information necessary for the preparation of his or her defence, it being understood that this should not prejudice the due course of the criminal proceedings.

Tedbir C: Hukuki Danışmanlık ve Adli Yardım

Kısa açıklama:

Ceza muhakemesinde şüpheliye veya sanığa, bu tür bir muhakemenin mümkün olan en erken aşamasında, hukuki danışmanlık hakkı (bir hukuk danışmanı aracılığıyla) sağlanması, muhakemenin adilliğinin güvence altına alınması için gereklidir; adli yardım hakkı bahsedilen hukuki danışmanlık hakkına etkin erişimi sağlamalıdır.

Tedbir D: Akraba, İşveren ve Konsolosluk Yetkilileriyle İletişim

Kısa açıklama:

Ceza muhakemesinin usulüne uygun işleyişine hâlel getirilmemesi gerektiği akılda tutulmak suretiyle, özgürlüğünden yoksun bırakılmış bir şüpheli veya sanık, özgürlüğünden yoksun bırakıldığına ilişkin olarak, akraba veya işveren gibi en az bir kişinin gecikmeksizin bilgilendirilmesi hakkına dair derhal bilgilendirilir. Ayrıca, kendisinininkinden başka bir Devlette özgürlüğünden yoksun bırakılan bir şüpheli veya sanık, yetkili konsolosluk makamlarının, özgürlüğünden yoksun bırakıldığına dair bilgilendirilmesi hakkına ilişkin olarak bilgilendirilir.

Measure C: Legal Advice and Legal Aid

Short explanation:

The right to legal advice (through a legal counsel) for the suspected or accused person in criminal proceedings at the earliest appropriate stage of such proceedings is fundamental in order to safeguard the fairness of the proceedings; the right to legal aid should ensure effective access to the aforementioned right to legal advice.

Measure D: Communication with Relatives, Employers and Consular Authorities

Short explanation:

A suspected or accused person who is deprived of his or her liberty shall be promptly informed of the right to have at least one person, such as a relative or employer, informed of the deprivation of liberty, it being understood that this should not prejudice the due course of the criminal proceedings. In addition, a suspected or accused person who is deprived of his or her liberty in a State other than his or her own shall be informed of the right to have the competent consular authorities informed of the deprivation of liberty.

**Tedbir E: Dezavantajlı Şüphelilere
veya Sanıklara Yönelik Özel
Teminatlar**

Kısa açıklama:

Yargılamanın adilliğini güvence altına almak için, örneğin, yaşları, zihinsel veya fiziksel durumları nedeniyle muhakemenin içeriğini veya anlamını kavrayamayan ya da takip edemeyen şüphelilere veya sanıklara özel ilgi gösterilmesi önemlidir.

**Tedbir F: Yargılama Öncesi
Tutuklamaya İlişkin Yeşil Kitap**

Kısa açıklama:

Mahkemede yargılanmadan önce ve yargılama işlemleri sırasında, kişinin tutuklu olarak geçirebileceği zaman Üye Devletler arasında önemli ölçüde değişiklik gösterir. Yargılama öncesinde aşırı uzun tutukluluk süreleri birey için zararlıdır, Üye Devletler arasındaki adli işbirliğine zarar verebilir ve Avrupa Birliği'nin savunduğu değerleri temsil etmez. Bu bağlamda, uygun tedbirler bir Yeşil Kitapta incelenmelidir.

**Measure E: Special Safeguards for
Suspected or Accused Persons who
are Vulnerable**

Short explanation:

In order to safeguard the fairness of the proceedings, it is important that special attention is shown to suspected or accused persons who cannot understand or follow the content or the meaning of the proceedings, owing, for example, to their age, mental or physical condition.

**Measure F: A Green Paper on
Pre-Trial Detention**

Short explanation:

The time that a person can spend in detention before being tried in court and during the court proceedings varies considerably between the Member States. Excessively long periods of pre-trial detention are detrimental for the individual, can prejudice the judicial cooperation between the Member States and do not represent the values for which the European Union stands. Appropriate measures in this context should be examined in a Green Paper.

II

CEZA MUHAKEMESİNDE SÖZLÜ VE YAZILI ÇEVİRİDEN YARARLANMA HAKKI

II. CEZA MUHALEMESİNDE SÖZLÜ VE YAZILI ÇEVİRİDEN YARARLANMA HAKKI

- Genel Olarak

AB'nin cezai konulardaki adli işbirliği, ceza kararlarının karşılıklı tanınması yani bir Üye Devletin başka bir Üye Devlette verilen kararı kendi ülkesinde verilenlerle eşdeğer kabul etmesi ilkesine dayanır. Bu ilkenin uygulanması, ancak Üye Devletlerin diğer Üye Devletlerde şüphelilerin veya sanıkların adil yargılanma haklarına riayet edildiğine inanmaları halinde mümkün olabilecektir. Usuli teminatlara ilişkin ortak asgari standartların kabul edilmesi ise karşılıklı güveni pekiştirecektir.

Birlik içerisinde serbest dolaşımın artması yanında mevcut uluslararası standartların (AİHS) güncel olmayan hükümleri ve bu hükümlerin Üye Devletlerde yeknesak olmayan uygulamaları, sanıkların hakları, aleyhlerindeki suçlamalar ve onlara uygulanan muhakeme usulleri hakkında tam olarak farkında olmadıkları durumların artmasına neden olmuştur.¹ Ayrıca, karşılıklı tanıma ilkesinin bir sonucu da Üye Devletlerin vatandaşlarını yargılanmaları ya da haklarındaki hürriyeti bağlayıcı cezaları çekmeleri amacıyla başka bir Üye Devlete teslim etmeleridir. Bu konuda ortak asgari standartların kabul edilmemesi, şüphelilerin ve sanıkların dilini anlayamadıkları ve konuşamadıkları bir Üye Devlette yargılanmaları tehlikesini ortaya çıkarmaktadır. Bu kapsamda, yeterli sözlü ve yazılı çeviri hakkına erişim, AB'de usuli teminatlara ilişkin ortak asgari standartlar oluşturulmasını gerektiren en öncelikli alanlardan birisi olmuştur.

Sözlü ve yazılı çeviri hakkı AİHS'nin 6'ncı maddesi ile de garanti altına alınmıştır. Maddeye göre, bir suç ile itham edilen herkes, mahkemede kullanılan dili anlamadığı veya konuşmadığı takdirde bir tercümanın yardımından ücretsiz olarak yararlanma hakkına sahiptir. Benzer bir hüküm Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme (MSHUS)'de de yer almaktadır. Ancak, bu konudaki uluslararası hukuk kuralları tek başına Üye Devletlerde yeknesak uygulamayı sağlamamaktadır.

Avrupa Konseyi, 30 Kasım 2009 tarihinde, ceza muhakemesinde şüphelilerin veya sanıkların usuli haklarını güçlendirmeye yönelik Yol Haritası hakkında bir İlke Kararı kabul etmiştir. Yazılı ve sözlü çeviriden yararlanma hakkı, Konsey'in bu Yol Haritası'nda düzenleme yapılması konusunda Üye Devletlere çağrıda bulunduğu haklardan biridir. Bu çağrı 2010 yılında karşılığını bulmuş; bu konuda Birlik çapındaki ortak asgari standartların belirlenmesi için "Ceza Muhakemesinde Sözlü ve Yazılı Çeviriden Yararlanma Hakkına İlişkin 20 Ekim 2010 tarihli ve 2010/64/EU sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi"² kabul edilmiştir. Bu Direktif Yol Haritası hakkında ilke kararının yazılı ve sözlü çeviri hakkına (tedbir A'ya) ilişkindir.

Direktif, Üye Devletler arasında karşılıklı güveni artırmak amacıyla, ceza

1 Commission Staff Working Document Proposal for a Council Framework Decision on the Right to Interpretation and Translation in Criminal Proceedings *Accompanying the Proposal for a Framework Decision on the Right to Interpretation and to Translation in Criminal Proceedings Impact Assessment*, {Com(2009) 338 Final} {Sec(2009) 916}, Brussels, 8.7.2009, Sec(2009) 915.

2 OJ L 280, 26.10.2010, s.1-7.

muhakemesinde sözlü ve yazılı çeviri alanlarında uygulanacak ortak asgari kuralları ortaya koymaktadır. Bu Direktif, ceza muhakemesinde sözlü ve yazılı çeviri hakkına ilişkin bir Konsey Çerçeve Kararı için 8 Temmuz 2009 tarihli Komisyon önerisi ve ceza muhakemesinde sözlü ve yazılı çeviri hakkına ilişkin Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi için 9 Mart 2010 tarihli Komisyon önerisinden yararlanmaktadır.

Ceza muhakemesi ile birlikte Avrupa Tutuklama Müzekkeresi³ sürecini de kapsayan Direktif, şüpheliler ve sanıklar tarafından sözlü ve yazılı çeviri hakkının kullanılmasını kolaylaştırmayı amaçlamaktadır.

Direktif'te bu hakkın bedelsiz, yeterli şekilde ve gecikmeksizin sağlanması öngörülmüştür. Bu hak, şüphelilerin veya sanıkların ana dilinde ya da konuştukları veya anladıkları başka bir dilde sağlanmalıdır.

Direktif kapsamında sözlü ve yazılı çeviri hakkı, kişiyi özgürlüğünden yoksun bırakan kararlar, iddianameler gibi ceza muhakemesinin temel belgelerinin yazılı çevirisi yanında, soruşturmayı da kapsayan ceza muhakemesi sürecinde yapılacak sözlü çeviri ile şüpheli veya sanıklar ile avukatları arasındaki iletişimin sağlanmasına yönelik çeviriyi de kapsamaktadır.

Bu Direktif, bir Üye Devletin yetkili makamları tarafından kişilerin bir suç işlemekten dolayı şüpheli veya sanık olduklarından haberdar edildikleri andan itibaren muhakemenin sonuçlanmasına kadar uygulanmaktadır.

Üye Devletler tarafından sağlanan sözlü ve yazılı çeviri hizmeti, şüphelilerin veya sanıkların aleyhindeki suçlamaları anlamalarını sağlayacak ve kendilerini savunmalarına imkân verecek yeterlilikte ve kalitede olmalıdır.

Sözlü çeviriden yararlanma hakkı, işitme veya konuşma engelli kişilere uygun yardım sağlanmasını da kapsamaktadır.

3 Avrupa Tutuklama Müzekkeresi ve Üye Devletler Arasında Teslim Usulleri Hakkında 13 Haziran 2002 tarihli ve 2002/584/JHA sayılı Konsey Çerçeve Kararı.

**AVRUPA PARLAMENTOSU ve
KONSEYİNİN**

20 Ekim 2010 Tarihli ve 2010/64/EU Sayılı

**Ceza Muhakemesinde Sözlü ve Yazılı
Çeviri Hakkına İlişkin Direktifi**

AVRUPA PARLAMENTOSU VE
AVRUPA BİRLİĞİ KONSEYİ,

Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında
Antlaşma'yı ve bu Antlaşma'nın
özellikle 82'nci maddesinin 2'nci
paragrafının (b) bendini göz önünde
tutarak,

Belçika Krallığı, Almanya Federal
Cumhuriyeti, Estonya Cumhuriyeti,
İspanya Krallığı, Fransa Cumhuriyeti,
İtalya Cumhuriyeti, Lüksemburg Büyük
Dükalığı, Macaristan Cumhuriyeti,
Avusturya Cumhuriyeti, Portekiz
Cumhuriyeti, Romanya, Finlandiya
Cumhuriyeti ve İsveç Krallığı'nın
girişimini¹ göz önünde tutarak,

Yasama tasarrufu taslağı ulusal
parlamentolara iletdikten sonra,

Olağan yasama usulü² uyarınca hareket
ederek,

Aşağıdaki gerekçelerle İŞBU
DİREKTİFİ KABUL ETMİŞTİR:

(1) Avrupa Birliği, bir özgürlük,
güvenlik ve adalet alanı geliştirmeyi
ve sürdürmeyi kendisine hedef
olarak belirlemiştir. Yargı
kararlarının ve yargı makamlarının

**DIRECTIVE 2010/64/EU OF THE
EUROPEAN PARLIAMENT AND
OF THE COUNCIL**

of 20 October 2010

**on the right to interpretation and
translation in criminal proceedings**

THE EUROPEAN PARLIAMENT
AND THE COUNCIL OF THE
EUROPEAN UNION,

Having regard to the Treaty on the
Functioning of the European Union,
and in particular point (b) of the second
subparagraph of Article 82 (2) thereof,

Having regard to the initiative of the
Kingdom of Belgium, the Federal
Republic of Germany, the Republic
of Estonia, the Kingdom of Spain, the
French Republic, the Italian Republic,
the Grand-Duchy of Luxembourg, the
Republic of Hungary, the Republic
of Austria, the Portuguese Republic,
Romania, the Republic of Finland and
the Kingdom of Sweden¹,

After transmission of the draft legislative
act to the national parliaments,

Acting in accordance with the ordinary
legislative procedure²,

Whereas:

(1) The Union has set itself the objective
of maintaining and developing
an area of freedom, security and
justice. According to the Presidency
Conclusions of the European
Council in Tampere of 15 and 16

¹ OJ C 69, 18.3.2010, s. 1.

² Avrupa Parlamentosu'nun 16 Haziran 2010
tarihli Pozisyon Belgesi (Resmi Gazetede henüz
yayınlanmamış) ve 7 Ekim 2010 tarihli Konsey
Kararı.

¹ OJ C 69, 18.3.2010, p. 1.

² Position of the European Parliament of 16 June
2010 (not yet published in the Official Journal)
and decision of the Council of 7 October 2010.

diğer kararlarının karşılıklı tanınması ilkesi, 15-16 Ekim 1999 tarihlerinde Tampere’de düzenlenen Avrupa Konseyi Başkanlık Zirvesi Sonuçlarına ve bu Sonuçların özellikle 33’üncü bendine göre, Birlik dâhilindeki hukuki ve cezai konularda adli iş birliğinin temel taşı olmalıdır, çünkü karşılıklı tanımanın güçlendirilmesi ve mevzuatın gerektiği biçimde yakınlaştırılması, yetkili makamlar arasındaki iş birliğini ve bireysel hakların yargısal korunmasını kolaylaştırır.

- (2) 29 Kasım 2000 tarihinde Konsey, Tampere Zirvesi sonuçlarına uygun olarak, cezai konulardaki kararların karşılıklı tanınması ilkesini uygulamak amacıyla bir tedbir programı kabul etmiştir³. Programın giriş bölümünde, bu karşılıklı tanımanın, “Üye Devletler arasında iş birliğini geliştirmeye ve aynı zamanda bireysel hakların korunmasını güçlendirmeye yönelik olarak tasarlandığı” belirtilmiştir.
- (3) Cezai konulardaki kararların karşılıklı tanınması ilkesinin uygulanması, Üye Devletlerin birbirlerinin ceza adaleti sistemlerine güven duymalarını ön koşul olarak gerektirmektedir. Karşılıklı tanımanın kapsamı, büyük ölçüde şüphelilerin veya sanıkların haklarını koruma mekanizmalarını ve karşılıklı tanıma ilkesinin uygulanmasını kolaylaştırmak için gerekli olan ortak asgari standartları içeren çok sayıda parametreye bağlıdır.
- (4) Cezai konulardaki kararların karşılıklı tanınması ilkesi ancak,

October 1999, and in particular point 33 thereof, the principle of mutual recognition of judgments and other decisions of judicial authorities should become the cornerstone of judicial cooperation in civil and criminal matters within the Union because enhanced mutual recognition and the necessary approximation of legislation would facilitate cooperation between competent authorities and the judicial protection of individual rights.

- (2) On 29 November 2000, the Council, in accordance with the Tampere Conclusions, adopted a programme of measures to implement the principle of mutual recognition of decisions in criminal matters³. The introduction to the programme states that mutual recognition is ‘designed to strengthen cooperation between Member States but also to enhance the protection of individual rights’.
- (3) The implementation of the principle of mutual recognition of decisions in criminal matters presupposes that Member States have trust in each other’s criminal justice systems. The extent of mutual recognition is very much dependent on a number of parameters, which include mechanisms for safeguarding the rights of suspected or accused persons and common minimum standards necessary to facilitate the application of the principle of mutual recognition.
- (4) Mutual recognition of decisions in criminal matters can operate

3 OJ C 12, 15.1.2001, s. 10.

3 OJ C 12, 15.1.2001, p. 10.

hem adli makamların hem de ceza muhakemesi sürecinde yer alan tüm aktörlerin, diğer Üye Devletlerin adli makamlarının kararlarını, kendi ülkelerinin adli makamlarının kararlarıyla eşdeğer saydıkları güven ruhu içinde etkili biçimde işleyebilir; bu da, yalnız diğer Üye Devletlerin kurallarının yeterliliklerine güvenmeyi değil, aynı zamanda bu kuralların doğru biçimde uygulandığına güvenmeyi de gerektirir.

- (5) İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerinin Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi'nin (bundan sonra "AİHS" olarak anılacaktır) 6'ncı maddesi ve Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı'nın (bundan sonra "Şart" olarak anılacaktır) 47'nci maddesi adil yargılanma hakkını koruma altına alır. Şart'ın 48'inci maddesinin 2'nci paragrafı, savunma haklarına saygıyı güvence altına almaktadır. Bu Direktif, söz konusu haklara saygı gösterir ve bu doğrultuda uygulanmalıdır.
- (6) Tüm Üye Devletler AİHS'ne taraf olmasına rağmen, deneyimler, taraf olmanın kendi başına, diğer Üye Devletlerin ceza adalet sistemlerine yeterli derecede güven oluşturmadağını göstermiştir.
- (7) Karşılıklı güvenin güçlendirilmesi, AİHS'nin 6'ncı maddesinde belirtilen hakların ve teminatların daha tutarlı biçimde uygulamaya konulmasını gerektirmektedir. Aynı zamanda, bu durum, AİHS ve Şart'ta belirtilen asgari standartların Birlik bünyesinde, Direktif ve diğer tedbirler vasıtasıyla daha fazla geliştirilmesini gerektirmektedir.
- (8) Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkındaki Antlaşma'nın 82'nci

effectively only in a spirit of trust in which not only judicial authorities but all actors in the criminal process consider decisions of the judicial authorities of other Member States as equivalent to their own, implying not only trust in the adequacy of other Member States' rules, but also trust that those rules are correctly applied.

- (5) Article 6 of the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (hereinafter the ECHR) and Article 47 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union (hereinafter the Charter) enshrine the right to a fair trial. Article 48(2) of the Charter guarantees respect for the right of defence. This Directive respects those rights and should be implemented accordingly.
- (6) Although all the Member States are party to the ECHR, experience has shown that that alone does not always provide a sufficient degree of trust in the criminal justice systems of other Member States.
- (7) Strengthening mutual trust requires a more consistent implementation of the rights and guarantees set out in Article 6 of the ECHR. It also requires, by means of this Directive and other measures, further development within the Union of the minimum standards set out in the ECHR and the Charter.
- (8) Article 82(2) of the Treaty on the

maddesinin 2'nci paragrafında, hükümlerin ve yargı kararlarının karşılıklı tanınmasını ve sınır ötesi boyuta sahip cezai konularda polis ve adli iş birliğinin kolaylaştırılması için Üye Devletlerde uygulanabilir asgari kuralların belirlenmesi öngörülmektedir. 82'nci maddenin 2'nci paragrafının (b) bendi, "ceza muhakemesinde bireylerin hakları"nı, asgari kuralların oluşturulabileceği alanlardan biri şeklinde ifade eder.

Functioning of the European Union provides for the establishment of minimum rules applicable in the Member States so as to facilitate mutual recognition of judgments and judicial decisions and police and judicial cooperation in criminal matters having a cross-border dimension. Point (b) of the second subparagraph of Article 82(2) refers to 'the rights of individuals in criminal procedure' as one of the areas in which minimum rules may be established.

(9) Ortak asgari kurallar, tüm Üye Devletlerin ceza adalet sistemlerine güveni artırmalı, bunun sonucunda da, karşılıklı güven ortamında daha etkili adli iş birliğine yol açmalıdır. Bu türden ortak asgari kurallar, ceza muhakemesindeki sözlü ve yazılı çeviri alanlarında da oluşturulmalıdır.

(9) Common minimum rules should lead to increased confidence in the criminal justice systems of all Member States, which, in turn, should lead to more efficient judicial cooperation in a climate of mutual trust. Such common minimum rules should be established in the fields of interpretation and translation in criminal proceedings.

(10) 30 Kasım 2009 tarihinde, Konsey, ceza muhakemesinde şüphelilerin veya sanıkların usule ilişkin haklarını güçlendirmeye yönelik Yol Haritası hakkında bir ilke kararı⁴ kabul etmiştir. Yol Haritası, kademeli yaklaşımla, yazılı ve sözlü çeviri hakkına (tedbir A), haklara ve suçlamalara ilişkin bilgi edinme hakkına (tedbir B), hukuki danışmanlık ve adli yardım hakkına (tedbir C), akraba, işveren ve konsolosluk makamlarıyla iletişim hakkına (tedbir D) ve dezavantajlı şüphelilere veya sanıklara yönelik özel teminatlara (tedbir E) ilişkin tedbirlerin kabul edilmesi yönünde çağrıda bulunmuştur.

(10) On 30 November 2009, the Council adopted a resolution on a Roadmap for strengthening procedural rights of suspected or accused persons in criminal proceedings⁴. Taking a step-by-step approach, the Roadmap called for the adoption of measures regarding the right to translation and interpretation (measure A), the right to information on rights and information about the charges (measure B), the right to legal advice and legal aid (measure C), the right to communication with relatives, employers and consular authorities (measure D), and special safeguards for suspected or accused persons who are vulnerable (measure E).

(11) 10 Aralık 2009 tarihinde kabul edilen Stockholm Programı'nda

(11) In the Stockholm programme, adopted on 10 December 2009, the

⁴ OJ C 295, 4.12.2009, s. 1.

⁴ OJ C 295, 4.12.2009, p. 1.

Avrupa Konseyi, Yol Haritası'nı memnuniyetle karşılamış ve onu Stockholm Programı'nın bir parçası yapmıştır (2.4'üncü bent). Bu alanda daha iyi bir iş birliğini teşvik etmek için Avrupa Konseyi, Komisyon'u şüphelilerin ve sanıkların asgari usuli haklarının diğer unsurlarını incelemeye ve örneğin masumiyet karinesi gibi diğer konuların ele alınmasının gerekip gerekmediğini değerlendirmeye davet ederek Yol Haritası'nın sınırlayıcı olmama niteliğinin altını çizmiştir.

European Council welcomed the Roadmap and made it part of the Stockholm programme (point 2.4). The European Council underlined the non-exhaustive character of the Roadmap, by inviting the Commission to examine further elements of minimum procedural rights for suspected and accused persons, and to assess whether other issues, for instance the presumption of innocence, need to be addressed, in order to promote better cooperation in that area.

(12) Bu Direktif, Yol Haritasında yer alan A tedbirine ilişkindir. Üye Devletler arasında karşılıklı güveni artırmak amacıyla, ceza muhakemesinde sözlü ve yazılı çeviri alanlarında uygulanacak ortak asgari kuralları ortaya koyar.

(12) This Directive relates to measure A of the Roadmap. It lays down common minimum rules to be applied in the fields of interpretation and translation in criminal proceedings with a view to enhancing mutual trust among Member States.

(13) Bu Direktif, ceza muhakemesinde sözlü ve yazılı çeviri hakkına ilişkin bir Konsey Çerçeve Kararı için 8 Temmuz 2009 tarihli Komisyon önerisi ve ceza muhakemesinde sözlü ve yazılı çeviri hakkına ilişkin Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi için 9 Mart 2010 tarihli Komisyon önerisinden yararlanmaktadır.

(13) This Directive draws on the Commission proposal for a Council Framework Decision on the right to interpretation and to translation in criminal proceedings of 8 July 2009, and on the Commission proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on the right to interpretation and translation in criminal proceedings of 9 March 2010.

(14) Muhakemede kullanılan dili konuşmayan veya anlamayan kişiler için sözlü ve yazılı çeviri hakkına, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarında yorumlandığı şekilde, AIHS'nin 6'ncı maddesinde yer verilmiştir. Bu Direktif, anılan hakkın uygulamada kullanılmasını kolaylaştırır. Bu amaçla, bu Direktif'in amacı, şüphelilerin veya

(14) The right to interpretation and translation for those who do not speak or understand the language of the proceedings is enshrined in Article 6 of the ECHR, as interpreted in the case-law of the European Court of Human Rights. This Directive facilitates the application of that right in practice. To that end, the aim of this Directive is to ensure the

sanıkların adil yargılanma haklarını garanti altına almak amacıyla, ceza muhakemesinde sözlü ve yazılı çeviri hakkını güvence altına almaktır.

right of suspected or accused persons to interpretation and translation in criminal proceedings with a view to ensuring their right to a fair trial.

(15) Bu Direktif'te öngörülen haklar aynı zamanda, bu Direktif ile öngörülen sınırlamalar dahilinde, eşlik eden gerekli tedbirler olarak, Avrupa Tutuklama Müzekkeresi'nin⁵ uygulanmasında da geçerli olmalıdır. Uygulayan Üye Devletler, muhakemede kullanılan dili konuşmayan veya anlamayan talep edilen kişilerin yararına olarak, sözlü ve yazılı çeviri sağlamalı ve giderlerini üstlenmelidir.

(15) The rights provided for in this Directive should also apply, as necessary accompanying measures, to the execution of a European arrest warrant⁵ within the limits provided for by this Directive. Executing Members States should provide, and bear the costs of, interpretation and translation for the benefit of the requested persons who do not speak or understand the language of the proceedings.

(16) Bazı Üye Devletlerde, cezai konularda yargı yetkisine sahip mahkeme dışında bir makam, nispeten hafif suçlarla ilgili yaptırımlar uygulama yetkisine sahiptir. Bu durum, örneğin, büyük oranda işlenen ve trafik kontrolünü takiben tespit edilebilecek trafik suçlarıyla ilgili olabilir. Böyle durumlarda, yetkili makamdaki bu Direktif kapsamında bütün hakları sağlamasını talep etmek makul olmaz. Bu nedenle, Üye Devlet hukuku böyle bir makam tarafından hafif suçlara ilişkin yaptırım uygulamasını öngördüğünde ve cezai konularda yargı yetkisine sahip mahkemeye itiraz etme hakkı bulunduğu, bu Direktif yalnızca böyle bir itirazı takip eden mahkeme huzurundaki işlemlere uygulanmalıdır.

(16) In some Member States an authority other than a court having jurisdiction in criminal matters has competence for imposing sanctions in relation to relatively minor offences. That may be the case, for example, in relation to traffic offences which are committed on a large scale and which might be established following a traffic control. In such situations, it would be unreasonable to require that the competent authority ensure all the rights under this Directive. Where the law of a Member State provides for the imposition of a sanction regarding minor offences by such an authority and there is a right of appeal to a court having jurisdiction in criminal matters, this Directive should therefore apply only to the proceedings before that court following such an appeal.

5 Avrupa tutuklama müzekkeresi ve üye devletler arasında teslim usulleri hakkında 13 Haziran 2002 tarihli ve 2002/584/JHA sayılı Konsey Çerçeve Kararı (OJ L 190, 18.7.2002, s. 1).

5 Council Framework Decision 2002/584/JHA of 13 June 2002 on the European arrest warrant and the surrender procedures between Member States (OJ L 190, 18.7.2002, p. 1).

- (17) Bu Direktif, ceza muhakemesinde kullanılan dili konuşmayan veya anlamayan şüphelilerin veya sanıkların, savunma haklarını tam olarak kullanmasını sağlayacak ve muhakemenin adil olmasını güvence altına alacak şekilde, bedelsiz ve yeterli dil desteği bulunmasını temin etmelidir.
- (18) Şüpheliler veya sanıklar yararına sözlü çeviri gecikmeksizin sağlanmalıdır. Ancak, sözlü çeviri sağlanıncaya kadar belirli bir süre geçerse, bu sürenin mevcut şartlar altında makul olması durumunda, bu durum, sözlü çevirinin gecikmeksizin sağlanması koşulunun ihlali sayılmamalıdır.
- (19) Şüpheliler veya sanıklar ile avukatları arasındaki iletişim, bu Direktife uygun olarak sözlü olarak çevrilmelidir. Şüpheliler veya sanıklar, diğer şeylerin yanı sıra, olayları kendi bakış açılarıyla avukatlarına açıklayabilmeli, ifadelerde mutabık olmadıkları noktaları gösterebilmeli ve avukatlarına savunmalarında ileri sürülmesi gereken hususları bildirebilmelidir.
- (20) Savunmanın hazırlanması amacıyla, muhakeme sürecindeki her türlü sorgulama veya duruşma ya da temyiz başvurusu veya kefaletle serbest bırakılma gibi diğer usul başvurularının yapılması ile doğrudan bağlantılı olarak, şüpheliler veya sanıklar ile avukatları arasındaki iletişim, muhakemenin adil olmasını güvence altına almak için gerekli hallerde sözlü olarak çevrilmelidir.
- (17) This Directive should ensure that there is free and adequate linguistic assistance, allowing suspected or accused persons who do not speak or understand the language of the criminal proceedings fully to exercise their right of defence and safeguarding the fairness of the proceedings.
- (18) Interpretation for the benefit of the suspected or accused persons should be provided without delay. However, where a certain period of time elapses before interpretation is provided, that should not constitute an infringement of the requirement that interpretation be provided without delay, as long as that period of time is reasonable in the circumstances.
- (19) Communication between suspected or accused persons and their legal counsel should be interpreted in accordance with this Directive. Suspected or accused persons should be able, inter alia, to explain their version of the events to their legal counsel, point out any statements with which they disagree and make their legal counsel aware of any facts that should be put forward in their defence.
- (20) For the purposes of the preparation of the defence, communication between suspected or accused persons and their legal counsel in direct connection with any questioning or hearing during the proceedings, or with the lodging of an appeal or other procedural applications, such as an application for bail, should be interpreted where necessary in order to safeguard the fairness of the proceedings.

- (21) Üye Devletler, şüphelilerin veya sanıkların ceza muhakemesinde kullanılan dili konuşup konuşmadığını ve anlayıp anlamadığını değerlendirmek ve sözlü çevirmenin desteğine ihtiyaçları olup olmadığını belirlemek üzere bir usul veya mekanizma bulunmasını temin etmelidir. Böyle bir usul veya mekanizma, yetkili makamların, ceza muhakemesinde kullanılan dili konuşup konuşmadıkları ve anlayıp anlamadıkları ve bir sözlü çevirmenin desteğine ihtiyaçları olup olmadığı konusunda ilgili şüphelilerle veya sanıklarla istişarede bulunması da dahil olmak üzere, bu gereksinimi uygun herhangi bir şekilde değerlendirmeleri anlamına gelir.
- (21) Member States should ensure that there is a procedure or mechanism in place to ascertain whether suspected or accused persons speak and understand the language of the criminal proceedings and whether they need the assistance of an interpreter. Such procedure or mechanism implies that competent authorities verify in any appropriate manner, including by consulting the suspected or accused persons concerned, whether they speak and understand the language of the criminal proceedings and whether they need the assistance of an interpreter.
- (22) Bu Direktif kapsamında, şüphelilerin veya sanıkların savunma haklarını tam olarak kullanabilmelerini sağlamak ve muhakemenin adil olmasını güvence altına almak amacıyla, sözlü ve yazılı çeviri, şüphelilerin veya sanıkların ana dilinde veya konuştukları veya anladıkları başka bir dilde sağlanmalıdır.
- (22) Interpretation and translation under this Directive should be provided in the native language of the suspected or accused persons or in any other language that they speak or understand in order to allow them fully to exercise their right of defence, and in order to safeguard the fairness of the proceedings.
- (23) Bu Direktifte yer alan sözlü ve yazılı çeviri hakkına riayet edilmesi, iç hukukta öngörülen diğer herhangi bir usuli hakka zarar vermemelidir.
- (23) The respect for the right to interpretation and translation contained in this Directive should not compromise any other procedural right provided under national law.
- (24) Üye Devletler, belirli bir davada yetkili makamlar haberdar edildiklerinde, sağlanan sözlü ve yazılı çevirinin yeterliliğinin kontrol edilebilmesini sağlamalıdır.
- (24) Member States should ensure that control can be exercised over the adequacy of the interpretation and translation provided when the competent authorities have been put on notice in a given case.
- (25) Şüpheliler veya sanıklar ya da Avrupa Tutuklama Müzekkeresinin
- (25) The suspected or accused persons or the persons subject to

uygulanmasına ilişkin işlemlere tabi olan kişiler, ulusal hukuktaki usullere uygun olarak, sözlü çeviri gerekmediğine ilişkin tespiti itiraz etme hakkına sahip olmalıdır. Bu hak, böyle bir tespiti itiraz edilebilecek ayrı bir mekanizma veya şikâyet usulü ihdas etme konusunda Üye Devletlere yükümlülük getirmez ve Avrupa Tutuklama Müzekkeresinin yerine getirilmesinde uygulanacak süre sınırlamalarına hâlel getirmemelidir.

proceedings for the execution of a European arrest warrant should have the right to challenge the finding that there is no need for interpretation, in accordance with procedures in national law. That right does not entail the obligation for Member States to provide for a separate mechanism or complaint procedure in which such finding may be challenged and should not prejudice the time limits applicable to the execution of a European arrest warrant.

(26) Sözlü çevirinin kalitesinin adil yargılanma hakkını sağlama konusunda yetersiz olduğu değerlendirildiğinde, yetkili makamlar atanmış sözlü çevirmeni değiştirebilmelidir.

(26) When the quality of the interpretation is considered insufficient to ensure the right to a fair trial, the competent authorities should be able to replace the appointed interpreter.

(27) Özellikle etkili biçimde iletişim kurabilmelerini etkileyen fiziksel engelleri nedeniyle, potansiyel olarak zayıf durumda olan şüphelilere veya sanıklara özen gösterilmesi yükümlülüğü, adil bir adalet yönetiminin temelini oluşturur. Bu nedenle, savcılık, kolluk ve adli makamlar, bu durumdaki kişilerin, örneğin muhakemeyi izleme ve kendilerini ifade etme yeteneklerini etkileyen her türlü potansiyel zayıflıklarını dikkate almak ve bu Direktif'te öngörülen hakların güvence altına alınmasını sağlayacak uygun adımları atmak suretiyle, bu hakların etkili biçimde kullanabilmelerini sağlamalıdır.

(27) The duty of care towards suspected or accused persons who are in a potentially weak position, in particular because of any physical impairments which affect their ability to communicate effectively, underpins a fair administration of justice. The prosecution, law enforcement and judicial authorities should therefore ensure that such persons are able to exercise effectively the rights provided for in this Directive, for example by taking into account any potential vulnerability that affects their ability to follow the proceedings and to make themselves understood, and by taking appropriate steps to ensure those rights are guaranteed.

(28) Uzaktan sözlü çeviri yapılması amacıyla video konferans yöntemi kullanılırken, yetkili makamlar, Avrupa e-Adalet bağlamında geliştirilmekte olan araçlardan

(28) When using videoconferencing for the purpose of remote interpretation, the competent authorities should be able to rely on the tools that are being developed

(örneğin, video konferans donanımı veya kılavuzları bulunan mahkemeler hakkında bilgi) yararlanabilmelidir.

(29) Bu Direktif, uygulamada edinilen tecrübeler ışığında değerlendirilmelidir. Uygun görüldüğünde, ortaya koyduğu teminatları iyileştirecek biçimde değiştirilmelidir.

(30) Muhakemenin adil olmasının teminat altına alınması, temel belgelerin veya en azından bu belgelerin ilgili kısımlarının, bu Direktif'e uygun olarak, şüpheliler veya sanıklar yararına yazılı olarak çevrilmesini gerektirir. Bir kişiyi özgürlüğünden yoksun bırakan herhangi bir karar, herhangi bir bir suçlama veya iddianame ve her türlü mahkeme hükmü gibi belirli belgeler, bu amaç bakımından her zaman temel belge sayılmalı ve dolayısıyla, yazılı çevirisi yapılmalıdır. Muhakemenin adil olmasının teminat altına alınması için diğer hangi belgelerin temel belge olduğuna ve dolayısıyla yazılı olarak çevrileceğine, resen ya da şüpheliler veya sanıklar ya da avukatlarının talebi üzerine, Üye Devletlerin yetkili makamları karar verir.

(31) Üye Devletler, mevcut olduğu hallerde, hukuk alanında sözlü ve yazılı çevirmenlere ilişkin ulusal veritabanlarına erişimi kolaylaştırmalıdır. Bu bağlamda, 27 Kasım 2008 tarihli 2009-2013 Çok Yıllı Avrupa e-Adalet Eylem Planı'nda⁶ yer aldığı gibi, e-Adalet portalı vasıtasıyla mevcut veri tabanlarına erişim sağlanması amacına özel önem verilmelidir.

in the context of European e-Justice (e.g. information on courts with videoconferencing equipment or manuals).

(29) This Directive should be evaluated in the light of the practical experience gained. If appropriate, it should be amended so as to improve the safeguards which it lays down.

(30) Safeguarding the fairness of the proceedings requires that essential documents, or at least the relevant passages of such documents, be translated for the benefit of suspected or accused persons in accordance with this Directive. Certain documents should always be considered essential for that purpose and should therefore be translated, such as any decision depriving a person of his liberty, any charge or indictment, and any judgment. It is for the competent authorities of the Member States to decide, on their own motion or upon a request of suspected or accused persons or of their legal counsel, which other documents are essential to safeguard the fairness of the proceedings and should therefore be translated as well.

(31) Member States should facilitate access to national databases of legal translators and interpreters where such databases exist. In that context, particular attention should be paid to the aim of providing access to existing databases through the e-Justice portal, as planned in the multiannual European e-Justice action plan 2009-2013 of 27 November 2008⁶.

⁶ OJ C 75, 31.3.2009, s. 1.

⁶ OJ C 75, 31.3.2009, p. 1.

- (32) Bu Direktif, asgari kuralları belirlemelidir. Üye Devletler, daha yüksek bir koruma seviyesi sağlamak ve aynı zamanda, bu Direktif'in açık biçimde düzenlemediği durumlarda koruma sağlamak amacıyla, bu Direktif'te belirtilen hakları genişletebilmelidir. Koruma seviyesi asla, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi veya Avrupa Birliği Adalet Divanı içtihatlarında yorumlandığı şekilde, AİHS veya Şart'ın öngördüğü standartların altına düşmemelidir.
- (33) Bu Direktif'in, AİHS veya Şart'ın güvence altına aldığı haklara karşılık gelen hükümleri, ilgili Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Avrupa Birliği Adalet Divanı içtihatlarında yorumlandığı şekilde o haklara uygun olarak yorumlanmalı ve uygulanmalıdır.
- (34) Başlıca hedefi ortak asgari standartların belirlenmesi olan bu Direktifin amacı Üye Devletler tarafından yeterince gerçekleştirilemeyeceğinden ve bu nedenle boyutu ve etkileri nedeniyle Birlik düzeyinde daha iyi gerçekleştirilebileceğinden, Birlik, Avrupa Birliği Antlaşması'nın 5'inci maddesinde düzenlenen yetki ikamesi ilkesine uygun olarak tedbirler kabul edebilir. Bu maddede belirtilen orantılılık ilkesine uygun olarak, bu Direktif, anılan hedefi gerçekleştirmek için gerekli olanların ötesine geçmez.
- (35) Avrupa Birliği Antlaşması'nın ve Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma'nın eki olan "Özgürlük, Güvenlik ve Adalet Alanlarında Birleşik Krallık ve İrlanda'nın Pozisyonuna İlişkin
- (32) This Directive should set minimum rules. Member States should be able to extend the rights set out in this Directive in order to provide a higher level of protection also in situations not explicitly dealt with in this Directive. The level of protection should never fall below the standards provided by the ECHR or the Charter as interpreted in the case-law of the European Court of Human Rights or the Court of Justice of the European Union.
- (33) The provisions of this Directive that correspond to rights guaranteed by the ECHR or the Charter should be interpreted and implemented consistently with those rights, as interpreted in the relevant case-law of the European Court of Human Rights and the Court of Justice of the European Union.
- (34) Since the objective of this Directive, namely establishing common minimum rules, cannot be sufficiently achieved by the Member States and can therefore, by reason of its scale and effects, be better achieved at Union level, the Union may adopt measures in accordance with the principle of subsidiarity as set out in Article 5 of the Treaty on European Union. In accordance with the principle of proportionality, as set out in that Article, this Directive does not go beyond what is necessary in order to achieve that objective.
- (35) In accordance with Article 3 of the Protocol (No 21) on the position of the United Kingdom and Ireland in respect of the Area of Freedom, Security and Justice, annexed to the Treaty on European Union and

Protokol”ün (21 Nolu) 3’üncü maddesi uyarınca, bu Üye Devletler bu Direktifin kabul edilmesinde ve uygulanmasında yer alma taleplerini bildirmişlerdir.

- (36) Avrupa Birliği Antlaşması’nın ve Avrupa Birliği’nin İşleyişi Hakkında Antlaşma’nın eki olan Danimarka’nın Pozisyonuna İlişkin Protokol’ün (22 Nolu) 1 ve 2’nci maddeleri uyarınca, Danimarka, bu Direktifin kabulünde yer almaz ve onunla bağlı değildir veya uygulanmasına tabi değildir.

to the Treaty on the Functioning of the European Union, those Member States have notified their wish to take part in the adoption and application of this Directive.

- (36) In accordance with Articles 1 and 2 of the Protocol (No 22) on the position of Denmark, annexed to the Treaty on European Union and to the Treaty on the Functioning of the European Union, Denmark is not taking part in the adoption of this Directive and is not bound by it or subject to its application,

HAVE ADOPTED THIS DIRECTIVE:

Madde 1

Konu ve kapsam

1. Bu Direktif, ceza muhakemesinde ve Avrupa Tutuklama Müzekkeresinin yerine getirilmesine ilişkin işlemlerde sözlü ve yazılı çeviri hakkına ilişkin kuralları ortaya koyar.
2. Birinci paragrafta atıf yapılan hak, bir Üye Devletin yetkili makamları tarafından kişilerin bir suç işlemekten dolayı şüpheli veya sanık olduklarından resmi tebligatla veya başka şekilde haberdar edildikleri andan itibaren, uygulanabilir olduğu hallerde, hüküm ve herhangi bir itiraz üzerine verilen karar dahil olmak üzere, şüpheli veya sanığın suç işleyip işlemediğinin nihai olarak belirlenmesi anlamına gelen muhakemenin sonuçlanmasına kadar uygulanır.
3. Üye Devlet hukukunun, cezai konularda yargı yetkisine sahip mahkeme dışında bir makam tarafından hafif suçlara ilişkin yaptırım uygulanmasını öngördüğü

Article 1

Subject matter and scope

1. This Directive lays down rules concerning the right to interpretation and translation in criminal proceedings and proceedings for the execution of a European arrest warrant.
2. The right referred to in paragraph 1 shall apply to persons from the time that they are made aware by the competent authorities of a Member State, by official notification or otherwise, that they are suspected or accused of having committed a criminal offence until the conclusion of the proceedings, which is understood to mean the final determination of the question whether they have committed the offence, including, where applicable, sentencing and the resolution of any appeal.
3. Where the law of a Member State provides for the imposition of a sanction regarding minor offences by an authority other than a court having jurisdiction in criminal

ve bu yaptırımın uygulanmasına karşı böyle bir mahkemeye itiraz edilebildiği hallerde, bu Direktif yalnızca mahkeme huzurundaki bu itirazı takip eden muhakeme işlemlerine uygulanmalıdır.

4. Bu Direktif, ceza muhakemesinin herhangi bir aşamasında avukat bulunmasına ilişkin ulusal hukuku ve ceza muhakemesinde şüpheli veya sanığın belgelere erişim hakkına ilişkin ulusal hukuku etkilemez.

Madde 2 **Sözlü çeviri hakkı**

1. Üye Devletler, söz konusu ceza muhakemesinde kullanılmakta olan dili konuşmayan veya anlamayan şüphelilere veya sanıklara, polis sorgulaması, tüm duruşmalar ve gerekli her türlü ara duruşmalar dahil olmak üzere ceza muhakemesi esnasında, soruşturma ve yargı makamları nezdinde gecikmeksizin sözlü çeviri sağlanmasını temin ederler.
2. Üye Devletler, muhakemenin adil olmasını teminat altına almak açısından gerektiğinde, muhakeme sırasında yapılacak her türlü sorgulama veya duruşma ya da temyiz başvurusu veya diğer usuli başvurular ile doğrudan bağlantılı olarak, şüpheliler veya sanıklar ile avukatları arasındaki iletişim için sözlü çeviri sağlanmasını temin ederler.
3. 1'inci ve 2'nci paragraflarda belirtilen sözlü çeviri hakkı, işitme veya konuşma engelli kişilere uygun desteği kapsar.

matters, and the imposition of such a sanction may be appealed to such a court, this shall apply only to the proceedings before that court following such an appeal.

4. This Directive does not affect national law concerning the presence of legal counsel during any stage of the criminal proceedings, nor does it affect national law concerning the right of access of a suspected or accused person to documents in criminal proceedings.

Article 2 **Right to interpretation**

1. Member States shall ensure that suspected or accused persons who do not speak or understand the language of the criminal proceedings concerned are provided, without delay, with interpretation during criminal proceedings before investigative and judicial authorities, including during police questioning, all court hearings and any necessary interim hearings.
2. Member States shall ensure that, where necessary for the purpose of safeguarding the fairness of the proceedings, interpretation is available for communication between suspected or accused persons and their legal counsel in direct connection with any questioning or hearing during the proceedings or with the lodging of an appeal or other procedural applications.
3. The right to interpretation under paragraphs 1 and 2 includes appropriate assistance for persons with hearing or speech impediments.

4. Üye Devletler, şüphelilerin veya sanıkların ceza muhakemesinde kullanılan dili konuşup konuşmadığını ve anlayıp anlamadığını değerlendirmek ve sözlü çevirmenin desteğine ihtiyaçları olup olmadığını belirlemek üzere bir usul veya mekanizma temin etmelidir.
5. Üye Devletler, ulusal hukuktaki usullere uygun olarak, şüphelilerin veya sanıkların, sözlü çeviri gerekmediğine ilişkin tespiti itiraz etme hakkına ve sözlü çeviri sağlandığında, sözlü çeviri kalitesinin muhakemenin adil olmasını teminat altına almak için yeterli olmadığına dair şikâyetle bulunma hakkına sahip olmalarını sağlarlar.
6. Muhakemenin adil olmasını teminat altına almak için sözlü çevirmenin fiziksel olarak bulunması gerekmedikçe, uygun olduğu hallerde, video konferans, telefon veya internet gibi iletişim teknolojileri kullanılabilir.
7. Avrupa Tutuklama Müzekkeresinin uygulanmasına ilişkin işlemlerde, uygulayan Üye Devlet, kendi yetkili makamlarının, bu sürece tabi tutulan ve süreçte kullanılan dili konuşmayan veya anlamayan kişilere, bu maddeye uygun olarak sözlü çeviri hizmeti sağlamasını temin eder.
8. Bu madde kapsamında sağlanan sözlü çeviri, özellikle, şüphelilerin veya sanıkların kendi aleyhlerindeki dava hakkında bilgi edinmelerini ve savunma haklarını kullanabilmelerini sağlamak suretiyle, muhakemenin adil olmasını teminat altına almaya yetecek kalitede olur.
4. Member States shall ensure that a procedure or mechanism is in place to ascertain whether suspected or accused persons speak and understand the language of the criminal proceedings and whether they need the assistance of an interpreter.
5. Member States shall ensure that, in accordance with procedures in national law, suspected or accused persons have the right to challenge a decision finding that there is no need for interpretation and, when interpretation has been provided, the possibility to complain that the quality of the interpretation is not sufficient to safeguard the fairness of the proceedings.
6. Where appropriate, communication technology such as videoconferencing, telephone or the Internet may be used, unless the physical presence of the interpreter is required in order to safeguard the fairness of the proceedings.
7. In proceedings for the execution of a European arrest warrant, the executing Member State shall ensure that its competent authorities provide persons subject to such proceedings who do not speak or understand the language of the proceedings with interpretation in accordance with this Article.
8. Interpretation provided under this Article shall be of a quality sufficient to safeguard the fairness of the proceedings, in particular by ensuring that suspected or accused persons have knowledge of the case against them and are able to exercise their right of defence.

Madde 3

Temel belgelerin yazılı çevirisi hakkı

1. Üye Devletler, ilgili ceza muhakemesinde kullanılan dili anlamayan şüphelilere veya sanıklara, savunma haklarını kullanabilmeleri ve muhakemenin adil olmasının teminat altına alınması için temel nitelik taşıyan tüm belgelerin yazılı çevirilerinin makul bir süre içinde sağlanmasını temin ederler.
2. Temel belgeler, bir kişiyi özgürlüğünden yoksun bırakan her türlü karar, suçlama veya iddianame ve her türlü mahkeme hükmünü içerir.
3. Yetkili makamlar, belirli bir davada, başka herhangi bir belgenin temel belge olup olmadığına karar verir. Şüpheliler veya sanıklar ya da onların avukatı, bu amaca yönelik olarak gerekçeli talepte bulunabilir.
4. Temel belgelerin, şüphelilerin veya sanıkların, kendi aleyhlerindeki dava hakkında bilgi edinmelerinin sağlanması bakımından ilgili olmayan bölümlerinin yazılı olarak çevrilmesine gerek yoktur.
5. Üye Devletler, ulusal hukuktaki usullere uygun olarak, şüphelilerin veya sanıkların, belgelerin veya ilgili bölümlerinin yazılı çevirisine ihtiyaç olmadığının tespitine ilişkin bir karara itiraz etme hakkına ve yazılı çeviri sağlandığında, yazılı çeviri kalitesinin muhakemenin adil olmasını teminat altına almak için yeterli olmadığına dair şikâyetle bulunma imkânına sahip olmalarını sağlarlar.

Article 3

Right to translation of essential documents

1. Member States shall ensure that suspected or accused persons who do not understand the language of the criminal proceedings concerned are, within a reasonable period of time, provided with a written translation of all documents which are essential to ensure that they are able to exercise their right of defence and to safeguard the fairness of the proceedings.
2. Essential documents shall include any decision depriving a person of his liberty, any charge or indictment, and any judgment.
3. The competent authorities shall, in any given case, decide whether any other document is essential. Suspected or accused persons or their legal counsel may submit a reasoned request to that effect.
4. There shall be no requirement to translate passages of essential documents which are not relevant for the purposes of enabling suspected or accused persons to have knowledge of the case against them.
5. Member States shall ensure that, in accordance with procedures in national law, suspected or accused persons have the right to challenge a decision finding that there is no need for the translation of documents or passages thereof and, when a translation has been provided, the possibility to complain that the quality of the translation is not sufficient to safeguard the fairness of the proceedings.

6. Avrupa Tutuklama Müzekkeresinin yerine getirilmesine ilişkin işlemlerde, uygulayan Üye Devlet, kendi yetkili makamlarının, bu işlemlere konu olan, Avrupa Tutuklama Müzekkeresinin yazıldığı veya emri çıkaran Üye Devlet tarafından çevrilmiş olduğu dili anlamayan kişilere, bu belgenin yazılı çevirisini sağlamalarını temin eder.
7. 1'inci, 2'nci, 3'üncü ve 6'ncı paragraflarda yer alan genel kurallara istisna olarak, sözlü çeviri veya sözlü özetin muhakemenin adil olmasına hâlel getirmemesi şartıyla, yazılı çeviri yerine temel belgelerin sözlü çevirisi veya sözlü özeti sağlanabilir.
8. Bu maddede bahsi geçen belgelerin yazılı çevirisi hakkında yapılacak her türlü feragat, şüphelilerin veya sanıkların böyle bir feragat hakkında önceden hukuki tavsiye almış olması veya bu tür bir feragatin sonuçları hakkında başka bir şekilde eksiksiz bilgi edinmesi ve bu feragatin açık biçimde ve gönüllü olarak yapılması koşullarına bağlıdır.
9. Bu madde kapsamında sağlanan yazılı çeviri, özellikle, şüphelilerin veya sanıkların kendi aleyhlerindeki dava hakkında bilgi edinmelerini ve savunma haklarını kullanabilmelerini sağlamak suretiyle, muhakemenin adil olmasının teminat altına almaya yetecek kalitede olur.
6. In proceedings for the execution of a European arrest warrant, the executing Member State shall ensure that its competent authorities provide any person subject to such proceedings who does not understand the language in which the European arrest warrant is drawn up, or into which it has been translated by the issuing Member State, with a written translation of that document.
7. As an exception to the general rules established in paragraphs 1, 2, 3 and 6, an oral translation or oral summary of essential documents may be provided instead of a written translation on condition that such oral translation or oral summary does not prejudice the fairness of the proceedings.
8. Any waiver of the right to translation of documents referred to in this Article shall be subject to the requirements that suspected or accused persons have received prior legal advice or have otherwise obtained full knowledge of the consequences of such a waiver, and that the waiver was unequivocal and given voluntarily.
9. Translation provided under this Article shall be of a quality sufficient to safeguard the fairness of the proceedings, in particular by ensuring that suspected or accused persons have knowledge of the case against them and are able to exercise their right of defence.

Madde 4

Sözlü ve yazılı çeviri giderleri

Üye Devletler, muhakemenin sonucuna bakmaksızın, 2'nci ve 3'üncü maddelerin uygulanmasından doğan sözlü ve yazılı çeviri giderlerini karşılar.

Article 4

Costs of interpretation and translation

Member States shall meet the costs of interpretation and translation resulting from the application of Articles 2 and 3, irrespective of the outcome of the proceedings.

Madde 5

Sözlü ve yazılı çevirinin kalitesi

1. Üye Devletler, sağlanan sözlü ve yazılı çevirinin, 2'nci maddenin 8'inci paragrafı ve 3'üncü maddenin 9'uncu paragrafı uyarınca gerekli olan kaliteyi karşılamasını sağlayacak somut tedbirler alırlar.
2. Üye Devletler, sözlü ve yazılı çevirinin yeterliliğini ve bunlara etkin erişimi desteklemek için, uygun nitelikteki bağımsız sözlü ve yazılı çevirmenlerden oluşan bir sicil veya sicilleri oluşturmak için çaba gösterirler. Bu sicil veya siciller oluşturulduğunda, uygun olan hallerde, avukatların ve ilgili makamların erişimine açılır.
3. Üye Devletler, bu Direktif uyarınca sağlanan sözlü ve yazılı çevirilerde, sözlü ve yazılı çevirmenlerin gizliliğe uymalarının zorunlu kılınmasını temin ederler.

Article 5

Quality of the interpretation and translation

1. Member States shall take concrete measures to ensure that the interpretation and translation provided meets the quality required under Article 2(8) and Article 3(9).
2. In order to promote the adequacy of interpretation and translation and efficient access thereto, Member States shall endeavour to establish a register or registers of independent translators and interpreters who are appropriately qualified. Once established, such register or registers shall, where appropriate, be made available to legal counsel and relevant authorities.
3. Member States shall ensure that interpreters and translators be required to observe confidentiality regarding interpretation and translation provided under this Directive.

Madde 6

Eğitim

Yargı bağımsızlığına ve yargının teşkilatlanmasında Birlik genelinde var olan farklılıklara hanel gelmeksizin, Üye Devletler, ceza muhakemesinde yer alan

Article 6

Training

Without prejudice to judicial independence and differences in the organisation of the judiciary across the Union, Member States shall request those responsible for

hâkimlerin, savcılarının ve adli personelin eğitiminden sorumlu olan kişilerden, yeterli ve etkili iletişimi sağlamak amacıyla, bir sözlü çevirmen yardımıyla iletişim kurmanın özel niteliklerine özellikle önem vermelerini talep ederler.

Madde 7
Kayıt altına alma

Üye Devletler, bir şüphelinin veya sanığın, 2'nci madde uyarınca bir sözlü çevirmen yardımıyla, soruşturma veya yargı makamı tarafından sorgulama veya yargılamaya tabi tutulduğu, 3'üncü maddenin 7'nci paragrafı uyarınca, bu türden bir makamın nezdinde temel belgelerin sözlü çevirisinin veya sözlü özetinin sağlandığı ya da bir kişinin 3'üncü maddenin 8'inci paragrafı uyarınca yazılı çeviri hakkından feragat ettiği hallerde, ilgili Üye Devletin hukukuna uygun kayıt usulünün kullanılması suretiyle, bu olayların vuku bulduğunun kayıt altına alınmasını temin ederler.

Madde 8
Geriye götürmeme

Bu Direktif'teki hiçbir husus, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerinin Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi, Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı, uluslararası hukukun diğer ilgili hükümleri veya herhangi bir Üye Devletin daha üst düzeyde koruma sağlayan hukuku kapsamında sağlanan hakları ve usuli güvenceleri sınırlandıracak veya bunlardan sapacak şekilde yorumlanamaz.

the training of judges, prosecutors and judicial staff involved in criminal proceedings to pay special attention to the particularities of communicating with the assistance of an interpreter so as to ensure efficient and effective communication.

Article 7
Record-keeping

Member States shall ensure that when a suspected or accused person has been subject to questioning or hearings by an investigative or judicial authority with the assistance of an interpreter pursuant to Article 2, when an oral translation or oral summary of essential documents has been provided in the presence of such an authority pursuant to Article 3(7), or when a person has waived the right to translation pursuant to Article 3(8), it will be noted that these events have occurred, using the recording procedure in accordance with the law of the Member State concerned.

Article 8
Non-regression

Nothing in this Directive shall be construed as limiting or derogating from any of the rights and procedural safeguards that are ensured under the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, the Charter of Fundamental Rights of the European Union, other relevant provisions of international law or the law of any Member State which provides a higher level of protection.

Madde 9
Aktarım

1. Üye Devletler, 27 Ekim 2013'e kadar bu Direktif'e uyum sağlamak için gereken kanunları, yönetmelikleri ve idari kuralları yürürlüğe koyar.
2. Üye Devletler, bu önlemlerin metnini Komisyon'a iletir.
3. Üye Devletler bu düzenlemeleri kabul ettiklerinde, düzenlemelerde bu Direktif'e bir atıfta bulunurlar veya resmi yayın durumunda böyle bir atıf beraberinde gelir. Bu atıfta bulunmanın yöntemleri Üye Devletler tarafından belirlenir.

Madde 10
Rapor

Komisyon, 27 Ekim 2014 tarihine kadar, Avrupa Parlamentosu'na ve Konsey'e, Üye Devletlerin bu Direktif'e uyum sağlamak için gerekli önlemleri ne ölçüde aldığını değerlendiren ve gerekli olduğu takdirde bir yasama teklifinin eşlik ettiği bir rapor sunar.

Madde 11
Yürürlüğe giriş

Bu Direktif, *Avrupa Birliği Resmi Gazetesi*'nde yayımlanmasını takip eden 20'nci günde yürürlüğe girer.

Madde 12
Muhataplar

Bu Direktif Antlaşmalar uyarınca Üye Devletleri muhatap alır.
20 Ekim 2010 tarihinde Strazburg'da düzenlenmiştir.

Konsey adına Başkan
For the Council The President
O. CHASTEL

Article 9
Transposition

1. Member States shall bring into force the laws, regulations and administrative provisions necessary to comply with this Directive by 27 October 2013.
2. Member States shall transmit the text of those measures to the Commission.
3. When Member States adopt those measures, they shall contain a reference to this Directive or be accompanied by such a reference on the occasion of their official publication. The methods of making such reference shall be laid down by the Member States.

Article 10
Report

The Commission shall, by 27 October 2014, submit a report to the European Parliament and to the Council, assessing the extent to which the Member States have taken the necessary measures in order to comply with this Directive, accompanied, if necessary, by legislative proposals.

Article 11
Entry into force

This Directive shall enter into force on the 20th day following its publication in *the Official Journal of the European Union*.

Article 12
Addressees

This Directive is addressed to the Member States in accordance with the Treaties.
Done at Strasbourg, 20 October 2010.

Avrupa Parlamentosu adına Başkan
For the European Parliament The President
J. BUZEK

III

CEZA MUHAKEMESİNDE BİLGİ EDİNME HAKKI

III. CEZA MUHAKEMESİNDE BİLGİ EDİNME HAKKI

- **Genel Olarak**

Ceza adalet sistemi ile yüz yüze gelen şüphelilerin ve sanıkların, avukata erişim ya da muhakemenin yürütüldüğü dili anlamıyorlarsa tercüman yardımından faydalanma gibi belirli hakları bulunmaktadır. Şüpheliler ve sanıklar bu haklara ilişkin olarak bilgilendirilmedikleri takdirde, bunlardan faydalanmalarının ve dolayısıyla yargılamanın adilliğinin tehlikeye düşmesi söz konusu olabilecektir.

Bu bağlamda, haklar konusunda bilgi sağlama, şüphelilerin ve sanıkların haklarını etkin bir biçimde kullanabilmeleri için bir “geçit kapısı” (gateway) olarak görülebilir. Bilginin iletilme şekline ilişkin mevzuat ve uygulamalar bir Üye Devlettten diğerine önemli ölçüde farklılık göstermektedir.¹

Bilgi sağlanması konusundaki kötü uygulamalar, bu uygulamanın yapıldığı Üye Devlette yürütülen ceza muhakemesinin adilliğine olan güvene zarar verecektir. Bir başka Üye Devletteki yargılamanın adil olmadığı yönündeki algılar ise Avrupa Birliği’nde yargı kararlarının karşılıklı tanınması ilkesine dayanan cezai konulardaki adli işbirliğine engel olabilecektir. Böyle bir durum, Üye Devletlerin, vatandaşları da dahil olmak üzere sanıkları veya hükümlülere, yargılanmaları ya da haklarındaki hürriyeti bağlayıcı cezaları çekmeleri amacıyla dava dosyası incelenmeksizin ve hızlı bir şekilde diğer bir Üye Devlete teslim etmelerini öngören Avrupa Tutuklama Müzekkeresi’nin uygulanmasını da olumsuz etkileyecektir.

Şüphelilerin ve sanıkların bilgiye erişimi, adil yargılanma hakkını temin eden ana faktörlerden birisidir. Adil yargılanma hakkı AİHS’nin altıncı maddesi yanında Avrupa Temel Haklar Şartı’nın 47’nci maddesi ile garanti altına alınmıştır. Ceza muhakemesi ile yüz yüze gelen tüm şüphelilerin ve sanıkların hakları konusunda yeterli ve detaylı bilgiye sahip oldukları varsayılmaz. Bu nedenle, bu kişilerin ceza muhakemesinin ilk aşamasından itibaren hakları konusunda bilgilendirilmesi adil yargılanma hakkı açısından son derece önemlidir.

Üye Devletlerin bu konudaki farklı uygulamalarına son vermek ve şüpheliler veya sanıkların hakları konusunda bilgilenmelerine ilişkin asgari kuralları ortaya koymak amacıyla “Ceza Muhakemesinde Bilgi Edinme Hakkına İlişkin 22 Mayıs 2012 tarihli 2012/13/EU sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi”² kabul edilmiştir.

Bu Direktif, Yol Haritası’nın Haklara İlişkin Bilgi Edinme ve Suçlamalara İlişkin Bilgi Edinme tedbirine (B tedbiri) ilişkindir. Direktif, Üye Devletler arasında karşılıklı güveni arttırmak amacıyla, suç işlediğinden şüphelenilenlere veya sanıklara yöneltilen suçlamalar ve bu kişilerin haklarına ilişkin bilgi edinme alanında uygulanacak ortak asgari standartları ortaya koyar.

¹ Commission Staff Working Document Impact Assessment Accompanying the Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on the Right to Information in Criminal Proceedings {COM(2010) 392 final} {SEC(2010) 908}, Brussels, 20.7.2010 SEC(2010) 907.

² OJ L 142, 1.6.2012, s.1-10.

Direktif uyarınca bilgi edinme hakkı, bir kişinin bir Üye Devletin yetkili makamları tarafından bir suç işlemekten dolayı şüpheli veya sanık olduklarından haberdar edildikleri andan itibaren uygulanacaktır. Bu Direktif, hukuki durumlarına, vatandaşlıklarına veya uyruklarına bakılmaksızın, şüphelilere ve sanıklara uygulanmalıdır. Şüphelilerin veya sanıkların haklarını etkin bir şekilde kullanabilmeleri için Direktif'in üçüncü maddesinde sayılan aşağıda belirtilen haklar konusunda derhal bilgi sağlanmalıdır.

- ✓ Avukata erişim hakkı;
- ✓ Ücretsiz hukuki danışmanlık için herhangi bir yardım ve böyle bir danışmanlığı almanın koşulları;
- ✓ Suçlama hakkında bilgilendirilme hakkı;
- ✓ Sözlü ve yazılı çeviri hakkı;
- ✓ Sessiz kalma hakkı.

Bilgi, kolay ve anlaşılır bir dille, sözlü veya yazılı olarak sağlanır. Yakalanan veya tutuklanan kişilere ve bir Avrupa Tutuklama Müzekkeresinin yerine getirilmesi amacıyla yakalanan kişilere, derhal yazılı haklar belgesi verilir. Üye Devletler bunun dışında, şüphelilerin veya sanıkların işlediklerinden şüphelenilen veya itham edildikleri suç teşkil eden eyleme, yakalanma veya tutuklanma nedenlerine ilişkin bilgilendirilmelerini sağlamalıdır. Ayrıca, gereken belgelerin, kişinin kendisinin veya avukatının kullanımına sunulması sağlanır.

Bilgi edinme hakkı Direktif'te mutlak bir hak olarak öngörülmemiştir. Davaya ilişkin belirli bilgi ve belgelere erişim, başka bir kişinin hayatına veya temel haklarına karşı ciddi bir tehlike oluşturabilecekse, reddedilebilir. Önemli bir kamu yararının korunması için kesin surette gerekli olması halinde de erişimin reddi mümkündür.

**AVRUPA PARLAMENTOSU VE
KONSEYİNİN**

**22 Mayıs 2012 Tarihli ve 2012/13/EU
Sayılı**

**Ceza Muhakemesinde Bilgi Edinme
Hakkına İlişkin Direktifi**

**DIRECTIVE 2012/13/EU OF THE
EUROPEAN PARLIAMENT AND
OF THE COUNCIL**

of 22 May 2012

**on the right to information in
criminal proceedings**

AVRUPA PARLAMENTOSU VE
AVRUPA BİRLİĞİ KONSEYİ,

THE EUROPEAN PARLIAMENT
AND THE COUNCIL OF THE
EUROPEAN UNION,

Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında
Antlaşma'yı ve bu Antlaşma'nın
özellikle 82'nci maddesinin 2'nci
paragrafını göz önünde tutarak,

Having regard to the Treaty on the
Functioning of the European Union, and
in particular Article 82 (2) thereof,

Avrupa Komisyonu'nun önerisini göz
önünde tutarak,

Having regard to the proposal from the
European Commission,

Yasama tasarrufu taslağı, ulusal
parlamentolara iletdikten sonra,

After transmission of the draft legislative
act to the national parliaments,

Avrupa Ekonomik ve Sosyal
Komitesi'nin görüşünü göz önünde
tutarak¹,

Having regard to the opinion of
the European Economic and Social
Committee¹,

Bölgeler Komitesi'ne danıştıktan sonra,

After consulting the Committee of the
Regions,

Olağan yasama usulü uyarınca hareket
ederek²,

Acting in accordance with the ordinary
legislative procedure²,

Aşağıdaki gerekçelerle İŞBU
DİREKTİFİ KABUL ETMİŞTİR:

Whereas:

(1) Avrupa Birliği, bir özgürlük,
güvenlik ve adalet alanı
geliştirmeyi ve sürdürmeyi
kendisine hedef olarak
belirlemiştir. Yargı kararlarının
ve yargı makamlarının diğer
kararlarının karşılıklı tanınması
ilkesi, 15-16 Ekim 1999
tarihlerinde düzenlenen Tampere
Zirvesi Sonuçlarına ve bu
Sonuçların özellikle 33'üncü

(1) The Union has set itself the
objective of maintaining and
developing an area of freedom,
security and justice. According
to the Presidency Conclusions of
the European Council in Tampere
of 15 and 16 October 1999, and
in particular point 33 thereof, the
principle of mutual recognition
of judgments and other decisions
of judicial authorities should

1 OJ C 54, 19.2.2011, s. 48.

1 OJ C 54, 19.2.2011, p. 48.

2 Avrupa Parlamentosu'nun 13 Aralık 2011
tarihli Pozisyon Belgesi (Resmi Gazetede henüz
yayımlanmamış) ve 26 Nisan 2012 tarihli Konsey
Kararı.

2 Position of the European Parliament of 13
December 2011 (not yet published in the Official
Journal) and decision of the Council of 26 April
2012.

bendine göre, Birlik dâhilindeki hem hukuki hem de cezai konularda adli iş birliğinin temel taşı olmalıdır, çünkü karşılıklı tanınmanın güçlendirilmesi ve mevzuatın gerektiği biçimde yakınlaştırılması, yetkili makamlar arasındaki iş birliğini ve bireysel hakların yargısal korunmasını kolaylaştırır.

- (2) 29 Kasım 2000 tarihinde Konsey, Tampere Zirvesi sonuçlarına uygun olarak, cezai konulardaki kararların karşılıklı tanınması ilkesini uygulamak amacıyla bir tedbir programı kabul etmiştir³. Programın giriş bölümünde, bu karşılıklı tanınmanın, “Üye Devletler arasında iş birliğini geliştirmeye ve aynı zamanda bireysel hakların korunmasını güçlendirmeye yönelik olarak tasarlandığı” belirtilmiştir.
- (3) Cezai konulardaki kararların karşılıklı tanınması ilkesinin uygulanması, Üye Devletlerin birbirlerinin ceza adaleti sistemlerine güvenmelerini ön koşul olarak gerektirmektedir. Karşılıklı tanınmanın kapsamı, büyük ölçüde şüphelilerin veya sanıkların haklarını koruma mekanizmalarını ve karşılıklı tanıma ilkesinin uygulanmasını kolaylaştırmak için gerekli olan ortak asgari standartları içeren çok sayıda parametreye bağlıdır.
- (4) Cezai konulardaki kararların karşılıklı tanınması ilkesi ancak, hem adli makamların hem de ceza muhakemesi sürecinde yer alan tüm aktörlerin, diğer Üye Devletlerin adli makamlarının kararlarını, kendi ülkelerinin adli

become the cornerstone of judicial cooperation in both civil and criminal matters within the Union because enhanced mutual recognition and the necessary approximation of legislation would facilitate cooperation between competent authorities and the judicial protection of individual rights.

- (2) On 29 November 2000, the Council, in accordance with the Tampere conclusions, adopted a programme of measures to implement the principle of mutual recognition of decisions in criminal matters³. The introduction to the programme states that mutual recognition is ‘designed to strengthen cooperation between Member States but also to enhance the protection of individual rights’.
- (3) The implementation of the principle of mutual recognition of decisions in criminal matters presupposes that Member States trust in each other’s criminal justice systems. The extent of mutual recognition is very much dependent on a number of parameters, which include mechanisms for safeguarding the rights of suspects or accused persons and common minimum standards necessary to facilitate the application of the principle of mutual recognition.
- (4) Mutual recognition of decisions in criminal matters can operate effectively only in a spirit of trust in which not only judicial authorities but all actors in the criminal process consider decisions of the judicial authorities of other

3 OJ C 12, 15.1.2001, s. 10.

3 OJ C 12, 15.1.2001, p. 10.

- makamlarının kararlarıyla eşdeğer saydıkları güven ruhu içinde etkili biçimde işleyebilir; bu da, yalnız diğer Üye Devletlerin kurallarının yeterliliklerine güvenmeyi değil, aynı zamanda bu kuralların doğru biçimde uygulandığına güvenmeyi de gerektirir.
- (5) Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı'nın (bundan sonra "Şart" olarak anılacaktır) 47'nci maddesi ve İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerinin Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi'nin (bundan sonra "AİHS" olarak anılacaktır) 6'ncı maddesi, adil yargılanma hakkını güvence altına alır. Şart'ın 48'inci maddesinin 2'nci paragrafı, savunma haklarına saygıyı güvence altına almaktadır.
- (6) Şart'ın 6'ncı maddesi ve AİHS'nin 5'inci maddesi, kişinin özgürlük ve güvenlik haklarını güvence altına alır. Bu haklar üzerindeki herhangi bir kısıtlama, AİHS'nin 5'inci maddesi uyarınca izin verilenlerden ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadında belirtilenlerden öteye gitmemelidir.
- (7) Tüm Üye Devletler AİHS'ye taraf olmasına rağmen, deneyimler, taraf olmanın tek başına, diğer Üye Devletlerin ceza adalet sistemlerine yeterli derecede güven oluşturmadığını göstermiştir.
- (8) Karşılıklı güvenin güçlendirilmesi, Şart ve AİHS'den doğan usuli hakların ve güvencelerin korunmasına ilişkin ayrıntılı kurallar gerektirir.
- (9) Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma'nın 82'nci
- Member States as equivalent to their own, implying not only trust in the adequacy of other Member States' rules, but also trust that those rules are correctly applied.
- (5) Article 47 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union (hereinafter 'the Charter') and Article 6 of the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (hereinafter 'the ECHR') enshrine the right to a fair trial. Article 48(2) of the Charter guarantees respect for the rights of the defence.
- (6) Article 6 of the Charter and Article 5 ECHR enshrine the right to liberty and security of person. Any restrictions on that right must not exceed those permitted in accordance with Article 5 ECHR and inferred from the case-law of the European Court of Human Rights.
- (7) Although all the Member States are party to the ECHR, experience has shown that that alone does not always provide a sufficient degree of trust in the criminal justice systems of other Member States.
- (8) Strengthening mutual trust requires detailed rules on the protection of the procedural rights and guarantees arising from the Charter and from the ECHR.
- (9) Article 82(2) of the Treaty on the Functioning of the

maddesinin 2'nci paragrafında, hükümlerin ve yargı kararlarının karşılıklı tanınması ve sınır ötesi boyuta sahip cezai konularda polis ve adli iş birliğinin kolaylaştırılması için Üye Devletlerde uygulanabilir asgari kuralların belirlenmesi öngörülmektedir. Bu madde, “ceza muhakemesinde bireylerin hakları”nı, asgari kuralların oluşturulabileceği alanlardan biri şeklinde ifade eder.

- (10) Ortak asgari kurallar, tüm Üye Devletlerin ceza adalet sistemlerine güveni artırmalı, bunun sonucunda da, karşılıklı güven ortamında daha etkili adli iş birliğine yol açmalıdır. Bu türden ortak asgari kurallar, ceza muhakemesindeki bilgi edinme alanında da oluşturulmalıdır.

- (11) 30 Kasım 2009 tarihinde, Konsey, ceza muhakemesinde şüpheli veya sanıkların usule ilişkin haklarını güçlendirmeye yönelik Yol Haritası hakkında bir ilke kararı⁴ (bundan sonra “Yol Haritası” olarak anılacaktır) kabul etmiştir. Yol Haritası, kademeli yaklaşımla, yazılı ve sözlü çeviri hakkına (tedbir A), haklara ve suçlamalara ilişkin bilgi edinme hakkına (tedbir B), hukuki danışmanlık ve adli yardım hakkına (tedbir C), akraba, işveren ve konsolosluk makamlarıyla iletişim hakkına (tedbir D) ve dezavantajlı şüpheli veya sanıklara yönelik özel teminatlara (tedbir E) ilişkin tedbirlerin kabul edilmesi yönünde çağrıda bulunmuştur. Yol Haritası, hakların sırasının

European Union provides for the establishment of minimum rules applicable in the Member States so as to facilitate mutual recognition of judgments and judicial decisions and police and judicial cooperation in criminal matters having a cross-border dimension. That Article refers to ‘the rights of individuals in criminal procedure’ as one of the areas in which minimum rules may be established.

- (10) Common minimum rules should lead to increased confidence in the criminal justice systems of all Member States, which, in turn, should lead to more efficient judicial cooperation in a climate of mutual trust. Such common minimum rules should be established in the field of information in criminal proceedings.

- (11) On 30 November 2009, the Council adopted a resolution on a Roadmap for strengthening procedural rights of suspected or accused persons in criminal proceedings⁴ (hereinafter ‘the Roadmap’). Taking a step-by-step approach, the Roadmap called for the adoption of measures regarding the right to translation and interpretation (measure A), the right to information on rights and information about the charges (measure B), the right to legal advice and legal aid (measure C), the right to communication with relatives, employers and consular authorities (measure D), and special safeguards for suspects or accused persons who are vulnerable (measure E).

4 OJ C 295, 4.12.2009, s. 1.

4 OJ C 295, 4.12.2009, p. 1.

yalnızca yol gösterici nitelikte olduğunu vurgular ve bu nedenle, önceliklere uygun olarak değiştirilebileceğine işaret eder. Yol Haritası, bir bütün olarak uygulanmak üzere tasarlanmıştır; yalnızca tüm tamamlayıcı bölümleri uygulandığında faydaları tam olarak anlaşılır.

- (12) 11 Aralık 2009 tarihinde Avrupa Konseyi, Yol Haritası'nı memnuniyetle karşılamış ve onu "Stockholm Programı — Vatandaşlara hizmet eden ve onları koruyan açık ve güvenli Avrupa'nın⁵ bir parçası yapmıştır (2.4' üncü bent). Bu alanda daha iyi bir iş birliğini teşvik etmek için Avrupa Konseyi, Komisyon'u şüpheli ve sanıkların asgari usuli haklarının diğer unsurlarını incelemeye ve örneğin masumiyet karinesi gibi diğer konuların ele alınmasının gerekip gerekmediğini değerlendirmeye davet ederek Yol Haritası'nın sınırlayıcı olmama niteliğinin altını çizmiştir.
- (13) Bu Yol Haritası uyarınca kabul edilen ilk tedbir, tedbir A, ceza muhakemesinde sözlü ve yazılı çeviri hakkına ilişkin 20 Ekim 2010 tarihli ve 2010/64/EU sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi'dir⁶.
- (14) Bu Direktif, Yol Haritası'nın B tedbirine ilişkindir. Üye Devletler arasında karşılıklı güveni arttırmak amacıyla, suç işlediğinden şüphelenilenlere veya sanıklara yöneltilen suçlamalar ve bu kişilerin haklarına ilişkin bilgi edinme alanında uygulanacak

The Roadmap emphasises that the order of the rights is only indicative and thus implies that it may be changed in accordance with priorities. The Roadmap is designed to operate as a whole; only when all its component parts have been implemented will its benefits be felt in full.

- (12) On 11 December 2009, the European Council welcomed the Roadmap and made it part of the Stockholm Programme — An open and secure Europe serving and protecting citizens⁵ (point 2.4). The European Council underlined the non-exhaustive character of the Roadmap, by inviting the Commission to examine further elements of minimum procedural rights for suspects and accused persons, and to assess whether other issues, for instance the presumption of innocence, need to be addressed, in order to promote better cooperation in that area.
- (13) The first measure adopted pursuant to the Roadmap, measure A, was Directive 2010/64/EU of the European Parliament and of the Council of 20 October 2010 on the right to interpretation and translation in criminal proceedings⁶.
- (14) This Directive relates to measure B of the Roadmap. It lays down common minimum standards to be applied in the field of information about rights and about the accusation to be given to persons suspected or accused of having committed a criminal offence,

⁵ OJ C 115, 4.5.2010, s. 1.

⁶ OJ L 280, 26.10.2010, s. 1.

⁵ OJ C 115, 4.5.2010, p. 1.

⁶ OJ L 280, 26.10.2010, p. 1.

ortak asgari standartları ortaya koyar. Bu Direktif, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından yorumlandığı şekilde AİHS'nin bunlarla ilgili 5'inci ve 6'ncı maddelerine ve Şart'ta öngörülen haklara ve Şart'ın özellikle 6'ncı, 47'nci ve 48'inci maddelerine dayanır. Bu Direktif'te "suçlama" terimi, AİHS'nin 6'ncı maddesinin 1'inci paragrafında kullanılan "itham" terimiyle aynı kavramı tanımlamak için kullanılır.

- (15) Komisyon, 20 Nisan 2010 tarihli "Avrupa vatandaşlarına özgür, güvenli ve adil bir alan sağlama — Stockholm Programının Uygulanmasına İlişkin Eylem Planı" başlıklı Bildirisinde, 2010 yılında, haklara ve suçlamalara ilişkin bilgi edinme hakkı konusunda bir teklif sunacağını bildirmiştir.
- (16) Bu Direktif, hukuki durumlarına, vatandaşlıklarına veya uyruklarına bakılmaksızın, şüphelilere ve sanıklara uygulanmalıdır.
- (17) Bazı Üye Devletlerde, cezai konularda yargı yetkisine sahip mahkeme dışında bir makam, nispeten hafif suçlarla ilgili yaptırımlar uygulama yetkisine sahiptir. Bu durum, örneğin, büyük oranda işlenen ve trafik kontrolünü takiben tespit edilebilecek trafik suçlarıyla ilgili olabilir. Böyle durumlarda, yetkili makamdaki bu Direktif kapsamında bütün hakları sağlamasını talep etmek makul olmaz. Bu nedenle, Üye Devlet hukuku böyle bir makam tarafından hafif suçlara ilişkin yaptırım uygulamasını öngördüğünde ve itiraz etme hakkı

with a view to enhancing mutual trust among Member States. This Directive builds on the rights laid down in the Charter, and in particular Articles 6, 47 and 48 thereof, by building upon Articles 5 and 6 ECHR as interpreted by the European Court of Human Rights. In this Directive, the term 'accusation' is used to describe the same concept as the term 'charge' used in Article 6(1) ECHR.

- (15) In its Communication of 20 April 2010 entitled 'Delivering an area of freedom, security and justice for Europe's citizens — Action Plan Implementing the Stockholm Programme', the Commission announced that it would present a proposal on the right to information on rights and information about charges in 2010.
- (16) This Directive should apply to suspects and accused persons regardless of their legal status, citizenship or nationality.
- (17) In some Member States an authority other than a court having jurisdiction in criminal matters has competence for imposing sanctions in relation to relatively minor offences. That may be the case, for example, in relation to traffic offences which are committed on a large scale and which might be established following a traffic control. In such situations, it would be unreasonable to require that the competent authority ensure all the rights under this Directive. Where the law of a Member State provides for the imposition

veya davanın cezai konularda yargı yetkisine sahip mahkemeye başvurma olasılığı bulunduğu, bu Direktif yalnızca böyle bir itiraz veya başvuruyu takip eden mahkeme huzurundaki işlemlere uygulanmalıdır.

(18) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin içtihatlarından çıkarılan usuli haklara ilişkin bilgi edinme hakkı, bu Direktif tarafından açıkça belirlenmelidir.

(19) Yetkili makamlar, şüpheliler veya sanıkları, yargılamanın adilliğinin teminat altına alınması için gerekli olan bu haklar konusunda ulusal hukuk çerçevesinde uyguladıkları şekilde, derhal, bu Direktifte öngörüldüğü üzere, sözlü veya yazılı olarak bilgilendirmelidir. Bu hakların pratik ve etkin kullanımına imkân sağlamak için, muhakeme aşamasında ve en geç şüpheli veya sanıkların, polis veya başka bir yetkili makam tarafından resmi olarak ilk kez ifadeleri alınmadan önce bilgi derhal sağlanmalıdır.

(20) Bu Direktif, şüpheli veya sanıkların hakları konusunda bilgilенmelerine ilişkin asgari kuralları ortaya koyar. Bu durum, ilgili mahkemeler ve heyet mahkemeleri tarafından yorumlandığı şekilde, Şart, AİHS, ulusal hukuk ve uygulanabilir Birlik hukukundan doğan diğer usuli haklara ilişkin verilecek bilgilere hâlel getirmez. Belirli bir hakka ilişkin bilgi bir kez

of a sanction regarding minor offences by such an authority and there is either a right of appeal or the possibility for the case to be otherwise referred to a court having jurisdiction in criminal matters, this Directive should therefore apply only to the proceedings before that court following such an appeal or referral.

(18) The right to information about procedural rights, which is inferred from the case-law of the European Court of Human Rights, should be explicitly established by this Directive.

(19) The competent authorities should inform suspects or accused persons promptly of those rights, as they apply under national law, which are essential to safeguarding the fairness of the proceedings, either orally or in writing, as provided for by this Directive. In order to allow the practical and effective exercise of those rights, the information should be provided promptly in the course of the proceedings and at the latest before the first official interview of the suspect or accused person by the police or by another competent authority.

(20) This Directive lays down minimum rules with respect to the information on rights of suspects or accused persons. This is without prejudice to information to be given on other procedural rights arising out of the Charter, the ECHR, national law and applicable Union law as interpreted by the relevant courts and tribunals. Once the information about a particular

sağlandığında, davanın özel koşulları veya ulusal hukukta belirtilen özel kurallar böyle gerektirmiyorsa, yetkili makamların bilgilendirmeyi tekrarlaması zorunlu kılınmamalıdır.

right has been provided, the competent authorities should not be required to reiterate it, unless the specific circumstances of the case or the specific rules laid down in national law so require.

- (21) Bu Direktif’te, yakalanan veya tutuklanan şüphelilere veya sanıklara yapılan atıfların, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadında yorumlandığı şekliyle AİHS’nin 5’inci maddesinin 1’inci paragrafının (c) bendi anlamında ceza muhakemesi sırasında şüphelilerin veya sanıkların özgürlüklerinden mahrum kaldığı her durumunu ifade ettiği anlaşılmalıdır.

- (21) References in this Directive to suspects or accused persons who are arrested or detained should be understood to refer to any situation where, in the course of criminal proceedings, suspects or accused persons are deprived of liberty within the meaning of Article 5(1) (c) ECHR, as interpreted by the case-law of the European Court of Human Rights.

- (22) Şüphelilerin veya sanıkların yakalandığı veya tutuklandığı hallerde, uygulanabilir usuli haklarına ilişkin bilgi, o kişilerin haklarını anlayabilmelerine yardımcı olmak için kolay anlaşılabilir bir şekilde kaleme alınan yazılı Haklar Belgesi yoluyla verilmelidir. Bu Haklar Belgesi, yakalanan her kişiye, ceza muhakemesi bağlamında kolluk makamlarının müdahalesiyle özgürlüklerinden mahrum edildiklerinde derhal verilmelidir. Bu belge, yakalamanın hukuka uygunluğuna itiraza yönelik her bir olasılığa, tutuklamanın yeniden incelenmesinin sağlanmasına veya ulusal hukukta böyle bir hakkın mevcut olması halinde şartlı tahliye talebine ilişkin temel bilgileri içermelidir. Üye Devletlere, bu Haklar Belgesini hazırlamada yardım etmek için, Ek I’de bir örnek sağlanmıştır. Bu örnek, yol gösterici niteliktedir ve ayrıca bütün Yol Haritası tedbirleri yürürlüğe girer girmez,

- (22) Where suspects or accused persons are arrested or detained, information about applicable procedural rights should be given by means of a written Letter of Rights drafted in an easily comprehensible manner so as to assist those persons in understanding their rights. Such a Letter of Rights should be provided promptly to each arrested person when deprived of liberty by the intervention of law enforcement authorities in the context of criminal proceedings. It should include basic information concerning any possibility to challenge the lawfulness of the arrest, obtaining a review of the detention, or requesting provisional release where, and to the extent that, such a right exists in national law. To help Member States draw up such a Letter of Rights, a model is provided in Annex I. That model is indicative and may be subject to review in the context of the Commission’s

- bu Direktif'in uygulanmasına ilişkin Komisyon raporu bağlamında, incelemeye tabi olabilir. Haklar Belgesi, Üye Devletlerde uygulanan diğer ilgili usuli hakları içerebilir.
- (23) Şüphelilerin veya sanıkların yakalanmaları veya tutuklanmalarıyla ilgili başka bir kişiyi bilgilendirmeleri hakkına ilişkin özel koşullar ve kurallar Üye Devletler tarafından kendi ulusal hukuklarında belirlenir. Yol Haritası'nda belirtildiği üzere, bu hakkın kullanılması, ceza muhakemesinin olağan akışına halel getirmez.
- (24) Bu Direktif, tutukevlerinde kalan kişilerin güvenliğine ilişkin ulusal hukuk hükümlerine halel getirmez.
- (25) Üye Devletler, bu Direktif uyarınca bilgi sağlarken, şüphelilere veya sanıklara, gereken hallerde, 2010/64/EU sayılı Direktif'te belirtilen standartlara uygun olarak, anladıkları bir dilde yazılı veya sözlü çeviri sağlamalıdır.
- (26) Şüphelilere veya sanıklara bu Direktif'e uygun olarak bilgi sağlanırken yetkili makamlar, örneğin, gençlikleri veya zihinsel veya fiziksel durumlarından dolayı bilginin içeriğini veya anlamını kavrayamayan kişilere özel ilgi gösterir.
- (27) Suç işlemekle itham edilen kişilere, savunmalarını hazırlamalarını mümkün kılmak ve yargılamanın adilliğini teminat altına almak için gerekli olan suçlamaya ilişkin bütün bilgiler verilmelidir.
- report on the implementation of this Directive and also once all the Roadmap measures have entered into force. The Letter of Rights may include other relevant procedural rights that apply in Member States.
- (23) Specific conditions and rules relating to the right of suspects or accused persons to have another person informed about their arrest or detention are to be determined by the Member States in their national law. As set out in the Roadmap, the exercise of that right should not prejudice the due course of the criminal proceedings.
- (24) This Directive is without prejudice to the provisions of national law concerning safety of persons remaining in detention facilities.
- (25) Member States should ensure that, when providing information in accordance with this Directive, suspects or accused persons are provided, where necessary, with translations or interpretation into a language that they understand, in accordance with the standards set out in Directive 2010/64/EU.
- (26) When providing suspects or accused persons with information in accordance with this Directive, competent authorities should pay particular attention to persons who cannot understand the content or meaning of the information, for example because of their youth or their mental or physical condition.
- (27) Persons accused of having committed a criminal offence should be given all the information on the accusation necessary to enable them to prepare their defence and to safeguard the fairness of the proceedings.

- (28) Şüphelilere veya sanıklara işlediklerinden şüphelenilen veya itham edildikleri suç hakkında sağlanan bilgiler, devam eden soruşturmanın akışına halel getirmeksizin ve en geç polis veya başka bir yetkili makam tarafından resmi olarak ilk kez ifadeleri alınmadan önce derhal verilmelidir. Kişilerin işlediklerinden şüphelenilen veya itham edildikleri suçla ilgili eğer biliniyorsa yer ve zamanı da içeren vakıaların bir açıklaması ve iddia edilen suçun olası hukuki sınıflandırması, böyle bir açıklama verildiğindeki ceza muhakemesi aşaması dikkate alınarak, yargılamanın adilliğini teminat altına almak ve savunma haklarının etkin şekilde kullanılmasına imkân tanımak için detaylı şekilde verilmelidir.
- (28) The information provided to suspects or accused persons about the criminal act they are suspected or accused of having committed should be given promptly, and at the latest before their first official interview by the police or another competent authority, and without prejudicing the course of ongoing investigations. A description of the facts, including, where known, time and place, relating to the criminal act that the persons are suspected or accused of having committed and the possible legal classification of the alleged offence should be given in sufficient detail, taking into account the stage of the criminal proceedings when such a description is given, to safeguard the fairness of the proceedings and allow for an effective exercise of the rights of the defence.
- (29) Ceza muhakemesi esnasında, suçlamanın detaylarının, şüphelilerin veya sanıkların durumunu önemli ölçüde etkileyecek kadar değişmesi halinde, yargılamanın adilliğini teminat altına almak için gerektiğinde ve savunma haklarının etkin şekilde kullanılmasına imkân verecek süre içinde iletilir.
- (29) Where, in the course of the criminal proceedings, the details of the accusation change to the extent that the position of suspects or accused persons is substantially affected, this should be communicated to them where necessary to safeguard the fairness of the proceedings and in due time to allow for an effective exercise of the rights of the defence.
- (30) Ulusal hukuka uygun olarak, şüphelilerin veya sanıkların yakalanmaları veya tutuklanmalarının hukuka uygunluğuna etkin şekilde itiraz etmeleri için önemli olan belgeler ve uygun olduğunda fotoğraflar, ses ve video kayıtları, en geç yetkili adli makamdaki, AİHS'nin 5'inci maddesinin 4'üncü paragrafı uyarınca yakalama veya tutuklamanın hukuka uygunluğu
- (30) Documents and, where appropriate, photographs, audio and video recordings, which are essential to challenging effectively the lawfulness of an arrest or detention of suspects or accused persons in accordance with national law, should be made available to suspects or accused persons or to their lawyers at the latest before a competent judicial authority is called to

konusunda karar vermesi talep edildiğinde ve yakalamanın veya tutuklamanın hukuka uygunluğuna itiraz hakkının etkin şekilde kullanılmasına imkân verecek süre içinde şüphelilere veya sanıklara ya da onların avukatlarına sağlanmalıdır.

(31) Bu Direktif'in amaçları doğrultusunda, ulusal hukukta tanımlandığı şekilde, belirli bir ceza davasıyla ilgili, şüphelinin veya sanığın lehine veya aleyhine yetkili makamların elindeki somut delillere erişim, belgelere ve uygun olduğunda fotoğraflar, ses ve video kayıtları gibi malzemelere erişimi kapsar. Bu malzemeler, bir dava dosyasının içinde bulunabilirler veya aksi takdirde, yetkili makamlar tarafından ulusal hukuka uygun olarak herhangi bir şekilde tutulurlar.

(32) Yetkili makamların elinde bulunan şüphelinin veya sanığın lehinde veya aleyhindeki somut delillere erişim, bu Direktif kapsamında öngörüldüğü şekilde, ulusal hukuk uyarınca, başka bir kişinin temel haklarına veya hayatına ciddi bir tehlike oluşturabileceği hallerde veya bu tür bir erişimin reddinin önemli bir kamu yararının korunması için kesin surette gerekli olması halinde reddedilebilir. Bu erişimin reddi, ceza muhakemesinin farklı aşamaları dikkate alınarak, şüphelinin veya sanığın savunma haklarına ağır basmalıdır. Bu erişimin kısıtlanması, AIHS kapsamındaki adil yargılanma hakkı ilkesine uygun olarak ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin içtihadında yorumlandığı şekilde katı bir biçimde yorumlanmalıdır.

decide upon the lawfulness of the arrest or detention in accordance with Article 5(4) ECHR, and in due time to allow the effective exercise of the right to challenge the lawfulness of the arrest or detention.

(31) For the purpose of this Directive, access to the material evidence, as defined in national law, whether for or against the suspect or accused person, which is in the possession of the competent authorities in relation to the specific criminal case, should include access to materials such as documents, and where appropriate photographs and audio and video recordings. Such materials may be contained in a case file or otherwise held by competent authorities in any appropriate way in accordance with national law.

(32) Access to the material evidence in the possession of the competent authorities, whether for or against the suspect or accused person, as provided for under this Directive, may be refused, in accordance with national law, where such access may lead to a serious threat to the life or fundamental rights of another person or where refusal of such access is strictly necessary to safeguard an important public interest. Any refusal of such access must be weighed against the rights of the defence of the suspect or accused person, taking into account the different stages of the criminal proceedings. Restrictions on such access should be interpreted strictly and in accordance with the principle of the right to a fair trial under the ECHR and as interpreted by the case-law of the European Court of Human Rights.

- (33) Dava malzemelerine erişim hakkı, kişisel verilerin korunması ve koruma altındaki tanıkların bulunduğu yerlere ilişkin ulusal hukuk hükümlerine halel getirmez.
- (34) Bu Direktif'in öngördüğü şekilde dava malzemelerine erişim, dava dosyasından kopyalanacak belgeler için veya ilgili kişilere veya avukatlarına malzeme göndermek için ödenecek ücretleri düzenleyen ulusal hukuk hükümlerine halel getirmeksizin ücretsiz olarak sağlanır.
- (35) Bu Direktif uyarınca bilgi sağlandığı hallerde, yetkili makamlar, ulusal hukuk kapsamındaki mevcut kayıt usullerine uygun olarak bunu not almalı ve yeni mekanizmalar oluşturan herhangi bir ek yükümlülüğe veya idari yüke tabi olmamalıdır.
- (36) Şüpheliler veya sanıklar ya da avukatları, ulusal hukuka uygun olarak, yetkili makamların bu Direktif uyarınca bilgi sağlamayı veya davanın belirli malzemelerini açıklamayı reddetmeleri veya bu konulardaki ihmallerine karşı itiraz etme hakkına sahip olmalıdırlar. Bu hak, Üye Devletlere bu ihmal veya redde itiraz edilebilecek, özel bir itiraz usulü, ayrı bir mekanizma veya şikâyet usulü öngörme yükümlülüğü getirmez.
- (37) Yargı bağımsızlığına ve Birlik sathında yargının yapılanmasındaki farklılıklara halel getirmeksizin, Üye Devletler ilgili görevlilerine bu Direktif'in hedeflerine ilişkin olarak yeterli
- (33) The right of access to the materials of a case should be without prejudice to the provisions of national law on the protection of personal data and the whereabouts of protected witnesses.
- (34) Access to the materials of the case, as provided for by this Directive, should be provided free of charge, without prejudice to provisions of national law providing for fees to be paid for documents to be copied from the case file or for sending materials to the persons concerned or to their lawyer.
- (35) Where information is provided in accordance with this Directive, the competent authorities should take note of this in accordance with existing recording procedures under national law and should not be subject to any additional obligation to introduce new mechanisms or to any additional administrative burden.
- (36) Suspects or accused persons or their lawyers should have the right to challenge, in accordance with national law, the possible failure or refusal of the competent authorities to provide information or to disclose certain materials of the case in accordance with this Directive. That right does not entail the obligation for Member States to provide for a specific appeal procedure, a separate mechanism, or a complaint procedure in which such failure or refusal may be challenged.
- (37) Without prejudice to judicial independence and to differences in the organisation of the judiciary across the Union, Member States should provide or encourage the provision of adequate training

eğitim verilmesini sağlar veya teşvik eder.

(38) Üye Devletler, bu Direktif'e uyum sağlamak için, gerekli bütün eylemleri üstlenmelidir. Şüphelilere veya sanıklara kolay ve erişilebilir bir dille hakları hakkında bilgi sağlama yükümlülüğü gibi bazı hükümlerin pratik ve etkin bir şekilde uygulanması, yetkili makamlar için uygun eğitim gibi yasama dışı tedbirleri içeren farklı yöntemlerle veya ceza usul hukuku hakkında hiçbir bilgisi olmayan sıradan bir kişi tarafından kolayca anlaşılması için basit ve teknik olmayan bir dille hazırlanan Haklar Belgesi ile sağlanabilir.

(39) Bu Direktif'te öngörülen yakalamaya ilişkin haklar hususunda yazılı bilgi edinme hakkı, gerekli değişikliklerle, "Avrupa Tutuklama Müzekkeresi ve Üye Devletler Arasındaki Teslim Usullerine İlişkin 13 Haziran 2002 tarihli ve 2002/584/JHA sayılı Konsey Çerçeve Kararı"⁷ kapsamındaki Avrupa Tutuklama Müzekkeresinin yerine getirilmesi amacıyla yakalanan kişilere de uygulanır. Üye Devletlere, böyle kişiler için bir Haklar Belgesi hazırlanmasında yardım etmek amacıyla, Ek II'de bir örnek sağlanır. Bu örnek, yol gösterici niteliktedir ve ayrıca bütün Yol Haritası tedbirleri yürürlüğe girer girmez, bu Direktif'in uygulanmasına ilişkin Komisyon raporu bağlamında, incelemeye tabi olabilir.

with respect to the objectives of this Directive to the relevant officials in Member States.

(38) Member States should undertake all the necessary action to comply with this Directive. A practical and effective implementation of some of the provisions such as the obligation to provide suspects or accused persons with information about their rights in simple and accessible language could be achieved by different means including non-legislative measures such as appropriate training for the competent authorities or by a Letter of Rights drafted in simple and non-technical language so as to be easily understood by a lay person without any knowledge of criminal procedural law.

(39) The right to written information about rights on arrest provided for in this Directive should also apply, mutatis mutandis, to persons arrested for the purpose of the execution of a European Arrest Warrant under Council Framework Decision 2002/584/JHA of 13 June 2002 on the European arrest warrant and the surrender procedures between Member States⁷. To help Member States draw up a Letter of Rights for such persons, a model is provided in Annex II. That model is indicative and may be subject to review in the context of the Commission's report on implementation of this Directive and also once all the Roadmap measures have come into force.

7 OJ L 190, 18.7.2002, s. 1.

7 OJ L 190, 18.7.2002, p. 1.

- (40) Bu Direktif, asgari kurallar ortaya koyar. Üye Devletler, bu Direktifte açıkça ele alınmayan durumlarda da üst düzey koruma sağlamak için bu Direktif'te belirtilen hakları genişletebilir. Koruma düzeyi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadında yorumlandığı üzere, asla, AİHS tarafından öngörülen standartların altına düşmez.
- (40) This Directive sets minimum rules. Member States may extend the rights set out in this Directive in order to provide a higher level of protection also in situations not explicitly dealt with in this Directive. The level of protection should never fall below the standards provided by the ECHR as interpreted in the case-law of the European Court of Human Rights.
- (41) Bu Direktif, temel haklara saygı duyar ve Şart'ta tanınan ilkeleri gözetir. Bu Direktif, özellikle özgürlük hakkı, adil yargılanma hakkı ve savunma haklarını desteklemeyi amaçlar. Bu doğrultuda uygulanmalıdır.
- (41) This Directive respects fundamental rights and observes the principles recognised by the Charter. In particular, this Directive seeks to promote the right to liberty, the right to a fair trial and the rights of the defence. It should be implemented accordingly.
- (42) Bu Direktifin AİHS tarafından güvence altına alınan haklara karşılık gelen hükümleri, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadında yorumlandığı üzere, bu haklarla tutarlı bir şekilde yorumlanmalı ve uygulanmalıdır.
- (42) The provisions of this Directive that correspond to rights guaranteed by the ECHR should be interpreted and implemented consistently with those rights, as interpreted in the case-law of the European Court of Human Rights.
- (43) Başlıca hedefi, ceza muhakemesinde bilgi edinme hakkıyla ilgili ortak asgari standartların belirlenmesi olan bu Direktif'in amacı ulusal, bölgesel ve yerel düzeyde tek başına hareket eden Üye Devletler tarafından gerçekleştirilemeyeceğinden ve bu nedenle boyutu ve etkileri nedeniyle Birlik düzeyinde daha iyi gerçekleştirilebileceğinden, Birlik, Avrupa Birliği Antlaşması'nın 5'inci maddesinde düzenlenen yetki ikamesi ilkesine uygun olarak tedbirler kabul edebilir. Bu maddede belirtilen orantılılık ilkesine uygun olarak, bu Direktif, anılan hedefi gerçekleştirmek için gerekli olanların ötesine geçmez.
- (43) Since the objective of this Directive, namely establishing common minimum standards relating to the right to information in criminal proceedings, cannot be achieved by Member States acting unilaterally, at national, regional or local level, and can therefore, by reason of its scale and effects, be better achieved at Union level, the Union may adopt measures in accordance with the principle of subsidiarity as set out in Article 5 of the Treaty on European Union. In accordance with the principle of proportionality, as set out in that Article, this Directive does not go beyond what is necessary in order to achieve that objective.

(44) Avrupa Birliği Antlaşması'nın ve Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma'nın eki olan "Özgürlük, Güvenlik ve Adalet Alanlarında Birleşik Krallık ve İrlanda'nın Pozisyonuna İlişkin Protokol"ün (21 Nolu) 3'üncü maddesi uyarınca, bu Üye Devletler bu Direktif'in kabul edilmesinde ve uygulanmasında yer alma taleplerini bildirmişlerdir.

(45) Avrupa Birliği Antlaşması'nın ve Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma'nın eki olan Danimarka'nın Pozisyonuna İlişkin Protokol'ün (22 Nolu) 1'inci ve 2'nci maddeleri uyarınca, Danimarka, bu Direktif'in kabulünde yer almaz ve bununla bağlı değildir veya uygulanmasına tabi değildir.

Madde 1

Konu

Bu Direktif, şüphelilerin veya sanıkların ceza muhakemesindeki haklarıyla ve kendilerine yöneltilen suçlamalarla ilgili bilgi edinme haklarına ilişkin kurallar ortaya koyar. Ayrıca bu kişilerin, Avrupa Tutuklama Müzekkeresi'ne ilişkin bilgi edinme haklarıyla ilgili kuralları da ortaya koyar.

Madde 2

Kapsam

1. Bu Direktif, bir Üye Devletin yetkili makamları tarafından kişilerin bir suç işlemekten dolayı şüpheli veya sanık olduklarından haberdar edildikleri andan itibaren, uygulanabilir olduğu hallerde, hüküm ve herhangi bir itiraz üzerine verilen karar dahil olmak üzere, şüphelinin veya sanığın suç işleyip işlemediğinin nihai

(44) In accordance with Article 3 of the Protocol (No 21) on the position of the United Kingdom and Ireland in respect of the Area of Freedom, Security and Justice, annexed to the Treaty on European Union and to the Treaty on the Functioning of the European Union, those Member States have notified their wish to take part in the adoption and application of this Directive.

(45) In accordance with Articles 1 and 2 of the Protocol (No 22) on the position of Denmark, annexed to the Treaty on European Union and to the Treaty on the Functioning of the European Union, Denmark is not taking part in the adoption of this Directive and is not bound by it or subject to its application,

Article 1

Subject matter

This Directive lays down rules concerning the right to information of suspects or accused persons, relating to their rights in criminal proceedings and to the accusation against them. It also lays down rules concerning the right to information of persons subject to a European Arrest Warrant relating to their rights.

Article 2

Scope

1. This Directive applies from the time persons are made aware by the competent authorities of a Member State that they are suspected or accused of having committed a criminal offence until the conclusion of the proceedings, which is understood to mean the final determination of the question whether the suspect or

olarak belirlenmesi anlamına gelen muhakemenin sonuçlanmasına kadar uygulanır.

2. Üye Devlet hukukunun, cezai konularda yargı yetkisine sahip mahkeme dışında bir makam tarafından hafif suçlara ilişkin yaptırım uygulanmasını öngördüğü ve bu yaptırımın uygulanmasına karşı böyle bir mahkemeye itiraz edilebildiği hallerde, bu Direktif yalnızca mahkeme huzurundaki bu itirazı takip eden muhakeme işlemlerine uygulanmalıdır.

Madde 3

Haklar konusunda bilgi edinme hakkı

1. Üye Devletler, şüphelilere veya sanıklara, ulusal hukuk kapsamında uyguladıkları şekilde, bu hakların etkin biçimde kullanılmasını sağlamak üzere, en azından aşağıdaki usuli haklar konusunda derhal bilgi verilmesini sağlar:
 - (a) Avukata erişim hakkı;
 - (b) Ücretsiz hukuki danışmanlık için herhangi bir yardım ve böyle bir danışmanlığı almanın koşulları;
 - (c) 6'ncı maddeye uygun olarak, suçlama hakkında bilgilendirilme hakkı;
 - (d) Sözlü ve yazılı çeviri hakkı;
 - (e) Sessiz kalma hakkı.
2. Üye Devletler, dezavantajlı şüphelilerin veya sanıkların özel ihtiyaçlarını dikkate alarak, 1'inci paragraf kapsamında öngörülen bilginin kolay ve anlaşılabilir bir dille, sözlü veya yazılı olarak verilmesini sağlar.

accused person has committed the criminal offence, including, where applicable, sentencing and the resolution of any appeal.

2. Where the law of a Member State provides for the imposition of a sanction regarding minor offences by an authority other than a court having jurisdiction in criminal matters, and the imposition of such a sanction may be appealed to such a court, this Directive shall apply only to the proceedings before that court, following such an appeal.

Article 3

Right to information about rights

1. Member States shall ensure that suspects or accused persons are provided promptly with information concerning at least the following procedural rights, as they apply under national law, in order to allow for those rights to be exercised effectively:
 - (a) the right of access to a lawyer;
 - (b) any entitlement to free legal advice and the conditions for obtaining such advice;
 - (c) the right to be informed of the accusation, in accordance with Article 6;
 - (d) the right to interpretation and translation;
 - (e) the right to remain silent.
2. Member States shall ensure that the information provided for under paragraph 1 shall be given orally or in writing, in simple and accessible language, taking into account any particular needs of vulnerable suspects or vulnerable accused persons.

Madde 4

Yakalamaya ilişkin Haklar Belgesi

1. Üye Devletler, yakalanan veya tutuklanan şüphelilere veya sanıklara derhal yazılı bir Haklar Belgesi temin edilmesini sağlar. Onlara, Haklar Belgesi'ni okumaları için olanak sağlar ve bunu özgürlüklerinden yoksun oldukları süre boyunca ellerinde bulundurmalarına izin verilir.
2. Bu maddenin 1'inci paragrafında atıf yapılan Haklar Belgesi, ulusal hukuk kapsamında uygulandığı şekilde, 3'üncü maddede belirtilen bilgiye ek olarak aşağıdaki haklara ilişkin bilgiler içerir:
 - (a) Dava malzemelerine erişim hakkı;
 - (b) Konsolosluk makamlarını ve bir kişiyi bilgilendirme hakkı;
 - (c) Acil tıbbi yardıma erişim hakkı ve
 - (d) Şüphelilerin veya sanıkların bir adli makam önüne getirilmeden önce özgürlüklerinden yoksun bırakılabilecekleri azami saat veya gün sayısı.
3. Haklar Belgesi, ayrıca ulusal hukuk kapsamında yakalamanın hukuka uygunluğuna itiraza, tutuklamanın yeniden incelenmesinin sağlanmasına veya şartlı tahliye talebi yapılmasına ilişkin ulusal hukuk kapsamındaki herhangi bir imkân hakkında temel bilgileri içerir.
4. Haklar Belgesi, basit ve erişilebilir bir dille hazırlanır. Haklar Belgesi'nin yol gösterici nitelikteki bir örneği Ek I'de yer almaktadır.

Article 4

Letter of Rights on arrest

1. Member States shall ensure that suspects or accused persons who are arrested or detained are provided promptly with a written Letter of Rights. They shall be given an opportunity to read the Letter of Rights and shall be allowed to keep it in their possession throughout the time that they are deprived of liberty.
2. In addition to the information set out in Article 3, the Letter of Rights referred to in paragraph 1 of this Article shall contain information about the following rights as they apply under national law:
 - (a) the right of access to the materials of the case;
 - (b) the right to have consular authorities and one person informed;
 - (c) the right of access to urgent medical assistance; and
 - (d) the maximum number of hours or days suspects or accused persons may be deprived of liberty before being brought before a judicial authority.
3. The Letter of Rights shall also contain basic information about any possibility, under national law, of challenging the lawfulness of the arrest; obtaining a review of the detention; or making a request for provisional release.
4. The Letter of Rights shall be drafted in simple and accessible language. An indicative model Letter of Rights is set out in Annex I.

5. Üye Devletler, şüphelilerin veya sanıkların anladıkları bir dilde yazılmış Haklar Belgesini almalarını sağlar. Haklar Belgesi'nin uygun dilde mevcut olmadığı hallerde, şüpheliler veya sanıklar, haklarıyla ilgili anladıkları bir dilde sözlü olarak bilgilendirilirler. Anladıkları bir dilde Haklar Belgesi gereksiz bir gecikme olmaksızın onlara verilir.

Madde 5

Avrupa Tutuklama Müzekkeresi işlemlerinde Haklar Belgesi

1. Üye Devletler, bir Avrupa Tutuklama Müzekkeresinin yerine getirilmesi amacıyla yakalanan kişilere, yerine getiren Üye Devlette 2002/584/JHA sayılı Çerçeve Kararı'nın uygulanmasına ilişkin mevzuattan kaynaklanan hakları konusunda bilgi içeren uygun bir Haklar Belgesi'nin derhal sağlanmasını temin eder.
2. Haklar Belgesi, basit ve erişilebilir bir dille hazırlanır. Haklar Belgesi'nin yol gösterici nitelikteki bir örneği Ek II'de yer almaktadır.

Madde 6

Suçlama hakkında bilgi edinme hakkı

1. Üye Devletler, şüphelilere veya sanıklara işlediklerinden şüphelenilen veya itham edildikleri suç teşkil eden eylemle ilgili bilgi temin edilmesini sağlar. Bu bilgi, yargılamanın adilliğinin korunması ve savunma haklarının etkili biçimde uygulanması için, gereken detaylarla, derhal verilir.

5. Member States shall ensure that suspects or accused persons receive the Letter of Rights written in a language that they understand. Where a Letter of Rights is not available in the appropriate language, suspects or accused persons shall be informed of their rights orally in a language that they understand. A Letter of Rights in a language that they understand shall then be given to them without undue delay.

Article 5

Letter of Rights in European Arrest Warrant proceedings

1. Member States shall ensure that persons who are arrested for the purpose of the execution of a European Arrest Warrant are provided promptly with an appropriate Letter of Rights containing information on their rights according to the law implementing Framework Decision 2002/584/JHA in the executing Member State.
2. The Letter of Rights shall be drafted in simple and accessible language. An indicative model Letter of Rights is set out in Annex II.

Article 6

Right to information about the accusation

1. Member States shall ensure that suspects or accused persons are provided with information about the criminal act they are suspected or accused of having committed. That information shall be provided promptly and in such detail as is necessary to safeguard the fairness of the proceedings and the effective exercise of the rights of the defence.

2. Üye Devletler, yakalanan veya tutuklanan şüphelilerin veya sanıkların, işlediklerinden şüphelenilen veya itham edildikleri suç teşkil eden eylem dahil, yakalanma veya tutuklanma nedenlerine ilişkin bilgilendirilmelerini sağlar. 3. Üye Devletler, en geç suçlamanın esasları mahkemeye sunulduğunda, sanığın iştirakinin mahiyeti yanında, suçun mahiyeti ve hukuki vasfına ilişkin ayrıntılı bilgilerin sağlanmasını temin eder. 4. Üye Devletler, yargılamanın adilliğinin korunması için gerekli ise, bu madde uyarınca verilen bilgilerdeki herhangi bir değişiklik hakkında şüphelilerin veya sanıkların derhal bilgilendirilmelerini sağlar.	2. Member States shall ensure that suspects or accused persons who are arrested or detained are informed of the reasons for their arrest or detention, including the criminal act they are suspected or accused of having committed. 3. Member States shall ensure that, at the latest on submission of the merits of the accusation to a court, detailed information is provided on the accusation, including the nature and legal classification of the criminal offence, as well as the nature of participation by the accused person. 4. Member States shall ensure that suspects or accused persons are informed promptly of any changes in the information given in accordance with this Article where this is necessary to safeguard the fairness of the proceedings.

Madde 7

Dava malzemelerine erişim hakkı

1. Üye Devletler, bir kişinin ceza muhakemesinin herhangi bir aşamasında yakalanması ve tutuklanması halinde, yetkili makamların elindeki belirli bir davaya ilişkin, ulusal hukuka göre yakalama veya tutuklamanın hukuka uygunluğuna etkili bir şekilde itiraz için esas olan belgelerin tutuklanan kişilerin veya avukatlarının kullanımına sunulmasını sağlar.
2. Üye Devletler, yargılamanın adilliğinin korunması ve savunmanın hazırlanması için, yetkili makamların elinde bulunan şüphelinin veya sanığın lehinde

Article 7

Right of access to the materials of the case

1. Where a person is arrested and detained at any stage of the criminal proceedings, Member States shall ensure that documents related to the specific case in the possession of the competent authorities which are essential to challenging effectively, in accordance with national law, the lawfulness of the arrest or detention, are made available to arrested persons or to their lawyers.
2. Member States shall ensure that access is granted at least to all material evidence in the possession of the competent authorities, whether for or against suspects or

veya aleyhindeki en azından tüm maddi delillere bu kişilerin veya avukatlarının erişimini sağlar.

3. 2'nci paragrafta atıf yapılan malzemelere erişim, 1'inci paragrafta hâlel getirmeksizin, savunma haklarının etkin şekilde kullanılmasına olanak verecek süre içerisinde ve en geç suçlamanın esasları hükmü için mahkemeye sunulduğunda sağlanır. Yetkili makamların eline ilave maddi delil geçmesi halinde, değerlendirilmesine imkân verecek süre içerisinde bu delile erişim sağlanır.
4. 2'nci ve 3'üncü paragraflara istisna olarak, adil yargılanma hakkına hâlel getirmemesi koşuluyla, belirli malzemelere erişim, eğer başka bir kişinin hayatına veya temel haklarına karşı ciddi bir tehlike oluşturabilecekse veya erişimin reddi, devam eden bir soruşturmaya zarar verilebileceği veya ceza muhakemesinin başlatıldığı Üye Devletin ulusal güvenliğinin ciddi bir şekilde zarar görebileceği haller gibi, önemli bir kamu yararının korunması için kesin surette gerekliyse bu erişim reddedilebilir. Üye Devletler, bu paragraf gereğince belirli malzemelere erişimin reddedilmesi için, ulusal hukuktaki usuller uyarınca bir adli makam tarafından karar alınmasını ve bu kararın en azından yargı incelemesine tabi olmasını sağlar.
5. Erişim, bu maddede atıf yapıldığı şekilde ücretsiz olarak sağlanır.

accused persons, to those persons or their lawyers in order to safeguard the fairness of the proceedings and to prepare the defence.

3. Without prejudice to paragraph 1, access to the materials referred to in paragraph 2 shall be granted in due time to allow the effective exercise of the rights of the defence and at the latest upon submission of the merits of the accusation to the judgment of a court. Where further material evidence comes into the possession of the competent authorities, access shall be granted to it in due time to allow for it to be considered.
4. By way of derogation from paragraphs 2 and 3, provided that this does not prejudice the right to a fair trial, access to certain materials may be refused if such access may lead to a serious threat to the life or the fundamental rights of another person or if such refusal is strictly necessary to safeguard an important public interest, such as in cases where access could prejudice an ongoing investigation or seriously harm the national security of the Member State in which the criminal proceedings are instituted. Member States shall ensure that, in accordance with procedures in national law, a decision to refuse access to certain materials in accordance with this paragraph is taken by a judicial authority or is at least subject to judicial review.
5. Access, as referred to in this Article, shall be provided free of charge.

Madde 8

Belgeleme ve kanun yolları

1. Üye Devletler, şüphelilere veya sanıklara 3 ilâ 6'ncı maddelere uygun olarak bilgi sağlandığında, bunun ilgili Üye Devletin hukukunda belirlenmiş kayıt usulleri kullanılarak kaydedilmiş olmasını sağlar.
2. Üye Devletler, yetkili makamların bu Direktif'e uygun olarak bilgi sağlama konusundaki olası ihmali veya bilgi sağlamayı reddetmesi halinde şüphelilerin veya sanıkların veya avukatlarının ulusal hukuktaki usuller uyarınca itiraz etme hakkına sahip olmasını sağlar.

Madde 9

Eğitim

Üye Devletler, yargı bağımsızlığına ve Birlik sathında yargının yapılanmasındaki farklılıklara hâlel getirmeksizin, ceza muhakemesinde yer alan hâkimlerin, savcılarının, polislerin ve yargı çalışanlarının eğitiminden sorumlu kişilerden bu Direktif'in amaçlarına uygun eğitim vermelerini talep eder.

Madde 10

Geriye götürmeme

Bu Direktifteki hiçbir husus Şart, AİHS, uluslararası hukukun diğer ilgili hükümleri veya herhangi bir Üye Devletin daha üst düzeyde koruma sağlayan hukuku kapsamında sağlanan hakları veya usuli güvenceleri sınırlandıracak veya bunlardan sapacak şekilde yorumlanmaz.

Article 8

Verification and remedies

1. Member States shall ensure that when information is provided to suspects or accused persons in accordance with Articles 3 to 6 this is noted using the recording procedure specified in the law of the Member State concerned.
2. Member States shall ensure that suspects or accused persons or their lawyers have the right to challenge, in accordance with procedures in national law, the possible failure or refusal of the competent authorities to provide information in accordance with this Directive.

Article 9

Training

Without prejudice to judicial independence and differences in the organisation of the judiciary across the Union, Member States shall request those responsible for the training of judges, prosecutors, police and judicial staff involved in criminal proceedings to provide appropriate training with respect to the objectives of this Directive.

Article 10

Non-regression

Nothing in this Directive shall be construed as limiting or derogating from any of the rights or procedural safeguards that are ensured under the Charter, the ECHR, other relevant provisions of international law or the law of any Member State which provides a higher level of protection.

Madde 11
Aktarım

1. Üye Devletler, 2 Haziran 2014'e kadar bu Direktif'e uyum sağlamak için gereken kanunları, yönetmelikleri ve idari kuralları yürürlüğe koyar.
2. Üye Devletler, bu önlemlerin metnini Komisyon'a iletir.
3. Üye Devletler bu düzenlemeleri kabul ettiklerinde, düzenlemelerde bu Direktif'e bir atıfta bulunurlar veya resmi yayın durumunda böyle bir atıf beraberinde gelir. Bu atıfta bulunmanın yöntemleri Üye Devletler tarafından belirlenir.

Madde 12
Rapor

Komisyon, 2 Haziran 2015 tarihine kadar, Avrupa Parlamentosu'na ve Konsey'e, Üye Devletlerin bu Direktife uyum sağlamak için gerekli önlemleri ne ölçüde aldığını değerlendiren ve gerekli olduğu takdirde bir yasama teklifinin eşlik ettiği bir rapor sunar.

Madde 13
Yürürlük

Bu Direktif, Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nde yayımlanmasını takip eden yirminci günde yürürlüğe girer.

Madde 14
Muhataplar

Bu Direktif Antlaşmalar uyarınca, Üye Devletleri muhatap alır.

22 Mayıs 2012 tarihinde Strasbourg'da düzenlenmiştir.

Article 11
Transposition

1. Member States shall bring into force the laws, regulations and administrative provisions necessary to comply with this Directive by 2 June 2014.
2. Member States shall transmit the text of those measures to the Commission.
3. When Member States adopt those measures they shall contain a reference to this Directive or be accompanied by such a reference on the occasion of their official publication. The methods of making such reference shall be laid down by the Member States.

Article 12
Report

The Commission shall, by 2 June 2015, submit a report to the European Parliament and to the Council, assessing the extent to which the Member States have taken the necessary measures in order to comply with this Directive, accompanied, if necessary, by legislative proposals.

Article 13
Entry into force

This Directive shall enter into force on the twentieth day following that of its publication in the Official Journal of the European Union.

Article 14
Addressees

This Directive is addressed to the Member States in accordance with the Treaties.

Done at Strasbourg, 22 May 2012.

EK I

Haklar Belgesi Örneği

Bu örneğin tek amacı, ulusal makamlara, ulusal düzeyde Haklar Belgelerini hazırlamalarında yardım etmektir. Üye Devletler bu örneği kullanmaya mecbur değildir. Üye Devletler, kendi Haklar Belgelerini hazırlarken, ulusal kurallarıyla uyumlu olması ve daha fazla yararlı bilgi eklemek için, bu örneği değiştirebilir. Üye Devletlerin Haklar Belgesi, yakalama veya tutuklama üzerine verilmelidir. Fakat bu durum, Üye Devletlerin, şüphelilere veya sanıklara ceza muhakemesindeki diğer durumlarda yazılı bilgi sağlamasını engellemez.

Yakalandığınızda veya tutuklandığınızda, aşağıdaki haklara sahip olursunuz:

A. AVUKAT YARDIMI / ADLİ YARDIM SAĞLANMASI

Avukatla gizli olarak konuşma hakkına sahipsiniz. Avukat polisten bağımsızdır. Avukatla iletişime geçmek için yardıma ihtiyacınız olursa, bunu polisten isteyiniz, polis size yardım edecektir. Belli durumlarda, yardım ücretsiz olabilir. Daha fazla bilgi almak için polise sorunuz.

B. SUÇLAMA HAKKINDA BİLGİ

Neden yakalandığınızı veya tutuklandığınızı ve ne yapmış olduğunuzdan şüphelenildiğini veya ne yapmakla suçlandığınızı bilme hakkına sahipsiniz.

C. SÖZLÜ VE YAZILI ÇEVİRİ

Polis veya diğer yetkili makamlar tarafından konuşulan dili konuşmuyor veya anlamıyorsanız, ücretsiz olarak bir sözlü çevirmenin yardım etmesi hakkına

ANNEX I

Indicative model Letter of Rights

The sole purpose of this model is to assist national authorities in drawing up their Letter of Rights at national level. Member States are not bound to use this model. When preparing their Letter of Rights, Member States may amend this model in order to align it with their national rules and add further useful information. The Member State's Letter of Rights must be given upon arrest or detention. This however does not prevent Member States from providing suspects or accused persons with written information in other situations during criminal proceedings.

You are the following rights when you are arrested or detained:

A. ASSISTANCE OF A LAWYER/ ENTITLEMENT TO LEGAL AID

You have the right to speak confidentially to a lawyer. A lawyer is independent from the police. Ask the police if you need help to get in contact with a lawyer, the police shall help you. In certain cases the assistance may be free of charge. Ask the police for more information.

B. INFORMATION ABOUT THE ACCUSATION

You have the right to know why you have been arrested or detained and what you are suspected or accused of having done.

C. INTERPRETATION AND TRANSLATION

If you do not speak or understand the language spoken by the police or other competent authorities, you have the

sahipsiniz. Sözlü çevirmen, avukatınızla konuşmanıza yardım edebilir ve bu görüşmenin içeriğini gizli tutmalıdır. Hâkim tarafından, yakalanmanıza veya göz altında tutulmanıza izin veren her emir, her suçlama veya iddianame ve her hüküm dahil, en azından temel belgelerin ilgili paragraflarının yazılı çevirisi hakkına sahipsiz. Bazı koşullarda size sözlü çeviri veya özet sağlanabilir.

D. SUSMA HAKKI

Polis veya diğer yetkili makamlar tarafından sorgulanırken, iddia edilen suçla ilgili soruları cevaplamak zorunda değilsiniz. Avukatınız, bu konuda karar vermenize yardım edebilir.

E. BELGELERE ERİŞİM

Yakalandığınız ve tutuklandığınız zaman, siz (veya avukatınız) yakalamaya veya tutuklamaya itiraz etmek için ihtiyacınız olan temel belgelere erişim hakkına sahipsiz. Davanız mahkemeye giderse, siz (veya avukatınız) sizin lehinize veya aleyhinize olan somut delillere erişim hakkına sahipsiz.

F. YAKALANMANIZ VEYA TUTUKLANMANIZ HAKKINDA BAŞKA BİRİSİNİ BİLGİLENDİRME / KONSOLOSLUĞUNUZU VEYA ELÇİLİĞİNİZİ BİLGİLENDİRME

Yakalandığınızda veya tutuklandığınızda, aile üyesi veya işveren gibi birinin, tutuklanmanıza ilişkin olarak bilgilendirilmesini isteyip istemediğinizi polise söylemelisiniz. Belli durumlarda, tutuklanmanızdan başka bir kişiyi bilgilendirme hakkı geçici olarak kısıtlanabilir. Böyle durumlarda, polis sizi konuyla ilgili bilgilendirecektir.

Yabancıysanız, tutuklanmanızdan konsolosluk makamınızın veya

right to be assisted by an interpreter, free of charge. The interpreter may help you to talk to your lawyer and must keep the content of that communication confidential. You have the right to translation of at least the relevant passages of essential documents, including any order by a judge allowing your arrest or keeping you in custody, any charge or indictment and any judgment. You may in some circumstances be provided with an oral translation or summary.

D. RIGHT TO REMAIN SILENT

While questioned by the police or other competent authorities, you do not have to answer questions about the alleged offence. Your lawyer can help you to decide on that.

E. ACCESS TO DOCUMENTS

When you are arrested and detained, you (or your lawyer) have the right to access essential documents you need to challenge the arrest or detention. If your case goes to court, you (or your lawyer) have the right to access the material evidence for or against you.

F. INFORMING SOMEONE ELSE ABOUT YOUR ARREST OR DETENTION/INFORMING YOUR CONSULATE OR EMBASSY

When you are arrested or detained, you should tell the police if you want someone to be informed of your detention, for example a family member or your employer. In certain cases the right to inform another person of your detention may be temporarily restricted. In such cases the police will inform you of this.

If you are a foreigner, tell the police if you want your consular authority or embassy

elçiliğinizin bilgilendirilmesini isteyip istemediğinizi polise belirtin. Ayrıca polise, konsolosluk makamınızdan veya elçiliğinizden bir yetkiliyle temasa geçmek isteyip istemediğinizi belirtin.

G. ACİL TIBBİ YARDIM

Yakalandığınızda veya tutuklandığınızda acil tıbbi yardım hakkına sahipsiniz. Böyle bir yardıma ihtiyacınız varsa lütfen polise bildirin.

H. ÖZGÜRLÜKTEN YOKSUN BIRAKMA SÜRESİ

Yakalanmanızdan sonra, azami... [uygun saat/gün sayısı belirtiniz] özgürlüğünüzden yoksun bırakılabilirsiniz veya tutuklanabilirsiniz. Bu sürenin sonunda, ya serbest bırakılmalısınız ya da daha uzun süre tutuklu kalmanıza ilişkin karar verecek bir hâkim tarafından dinlenmelisiniz. Avukatınızdan veya hâkimden, yakalanmanıza itiraz etme, tutuklanmanızın gözden geçirilmesi veya şartlı tahliye talep etme imkânlarına ilişkin bilgi isteyiniz.

to be informed of your detention. Please also tell the police if you want to contact an official of your consular authority or embassy.

G. URGENT MEDICAL ASSISTANCE

When you are arrested or detained, you have the right to urgent medical assistance. Please let the police know if you are in need of such assistance.

H. PERIOD OF DEPRIVATION OF LIBERTY

After your arrest you may be deprived of liberty or detained for a maximum period of ... [fill in applicable number of hours/days]. At the end of that period you must either be released or be heard by a judge who will decide on your further detention. Ask your lawyer or the judge for information about the possibility to challenge your arrest, to review the detention or to ask for provisional release.

EK II**Avrupa Tutuklama Müzekkeresi'ne dayanılarak yakalanan kişiler için Haklar Belgesi örneği**

Bu örneğin tek amacı, ulusal makamlara, ulusal düzeyde Haklar Belgelerini hazırlamalarında yardım etmektir. Üye Devletler bu örneği kullanmaya mecbur değildir. Üye Devletler, kendi Haklar Belgelerini hazırlarken, ulusal kurallarıyla uyumlu olması ve daha fazla yararlı bilgi eklemek için, bu örneği değiştirebilir.

Avrupa Tutuklama Müzekkeresi'ne dayanılarak yakalandınız. Aşağıdaki haklara sahipsiniz:

A. AVRUPA TUTUKLAMA MÜZEKKERESİ HAKKINDA BİLGİ

Hangi Avrupa Tutuklama Müzekkeresi içeriğine dayanılarak yakalandığınıza dair bilgilendirilme hakkına sahipsiniz.

B. AVUKAT YARDIMI

Avukatla gizli olarak konuşma hakkına sahipsiniz. Avukat polisten bağımsızdır. Avukatla iletişime geçmek için yardıma ihtiyacınız olursa bunu polisten isteyiniz, polis size yardım edecektir. Belli durumlarda, yardım ücretsiz olabilir. Daha fazla bilgi almak için polise sorunuz.

C. SÖZLÜ VE YAZILI ÇEVİRİ

Polis veya diğer yetkili makamlar tarafından konuşulan dili konuşmuyor veya anlamıyorsanız, ücretsiz olarak bir sözlü çevirmenin yardım etmesi hakkına sahipsiniz. Sözlü çevirmen, avukatınızla konuşmanıza yardım edebilir ve bu görüşmenin içeriğini gizli tutmalıdır. Avrupa Tutuklama Müzekkeresi'nin anladığınız bir dilde çevirisi hakkına sahipsiniz.

ANNEX II**Indicative model Letter of Rights for persons arrested on the basis of a European Arrest Warrant**

The sole purpose of this model is to assist national authorities in drawing up their Letter of Rights at national level. Member States are not bound to use this model. When preparing their Letter of Rights, Member States may amend this model in order to align it with their national rules and add further useful information.

You have been arrested on the basis of a European Arrest Warrant. You have the following rights:

A. INFORMATION ABOUT THE EUROPEAN ARREST WARRANT

You have the right to be informed about the content of the European Arrest Warrant on the basis of which you have been arrested.

B. ASSISTANCE OF A LAWYER

You have the right to speak confidentially to a lawyer. A lawyer is independent from the police. Ask the police if you need help to get in contact with a lawyer, the police shall help you. In certain cases the assistance may be free of charge. Ask the police for more information.

C. INTERPRETATION AND TRANSLATION

If you do not speak or understand the language spoken by the police or other competent authorities, you have the right to be assisted by an interpreter, free of charge. The interpreter may help you to talk to your lawyer and must keep the content of that communication confidential. You have the right to a translation of the European Arrest Warrant in a language you understand.

Bazı koşullarda size sözlü çeviri veya özet sağlanabilir.

You may in some circumstances be provided with an oral translation or summary.

D. RIZA OLASILIĞI

Sizi arayan Devlete teslim edilmeye rıza gösterebilirsiniz veya göstermeyebilirsiniz. Sizin rızanız işlemleri hızlandıracaktır. (Bazı Üye Devletler için olası ekleme: Sonraki bir aşamada bu kararı değiştirmek, zor veya hatta imkânsız olabilir.) Daha fazla bilgi için makamlara veya avukatınıza sorunuz.

E. DURUŞMA

Tesliminize rıza göstermezseniz bir adli makam tarafından dinlenilme hakkına sahipsiniz.

D. POSSIBILITY TO CONSENT

You may consent or not consent to being surrendered to the State seeking you. Your consent would speed up the proceedings. [Possible addition of certain Member States: It may be difficult or even impossible to change this decision at a later stage.] Ask the authorities or your lawyer for more information.

E. HEARING

If you do not consent to your surrender, you have the right to be heard by a judicial authority.

Avrupa Konseyi adına Başkan
For the Council The President
N. WAMMEN

Avrupa Parlamentosu adına Başkan
For the European Parliament The President
M. SCHULZ

IV

**CEZA MUHAKEMESİNDE
AVUKATA ERİŞİM,
ÖZGÜRLÜĞÜNDEN YOKSUN
BIRAKILDIĞINA DAİR ÜÇÜNCÜ
KİŞİLERİ BİLGİLENDİRME,
ÜÇÜNCÜ KİŞİLER VE
KONSOLOSLUK YETKİLİLERİ
İLE İLETİŞİM KURMA HAKKI**

IV. CEZA MUHADEMESİNDE AVUKATA ERİŞİM, ÖZGÜRLÜĞÜNDEN YOKSUN BIRAKILDIĞINA DAİR ÜÇÜNCÜ KİŞİLERİ BİLGİLENDİRME, ÜÇÜNCÜ KİŞİLER VE KONSOLOSLUK YETKİLİLERİ İLE İLETİŞİM KURMA HAKKI

- **Genel Olarak**

Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı'nın 48'inci maddesi ve İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerinin Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi'nin altıncı maddesi, adil yargılanma hakkını ve bu hakkı oluşturan temel unsurları düzenlemektedir. Avukata erişim hakkı da adil yargılanma hakkının temel unsurlarından biridir. Bu nedenle başta söz konusu Sözleşme ve Şart olmak üzere uluslararası birçok hukuki belgede bu hakkın önemi vurgulanmış ve bu hak güvence altına alınmıştır. Bu kapsamda 2 Ağustos 1991 tarihinde Uluslararası Avukatlar Birliği Genel Kurulu tarafından kabul edilen Uluslararası Avukatlar Birliği Morelia Şartı¹ da; mahkemeler ile herhangi bir uyuşmazlığı çözmekle görevli her türlü makam veya kurum nezdinde, tam bağımsız bir avukata danışma, avukat tarafından savunulma ve ondan yardım almayı savunma hakkının vazgeçilmez bir unsuru olarak vurgulanmıştır.

Bir kişinin ne zaman avukata erişim hakkı olduğuna ya da avukatın adli işlemlerdeki rolüne ilişkin düzenlemeler AB Ülkeleri arasında farklılık göstermektedir². Bu hakkın Birlik içerisinde farklı uygulanması ceza muhakemesi sürecine ve adli işbirliğine zarar verebilmektedir. Bu nedenle Birlik, avukata erişim hakkına ilişkin asgari standartların oluşturulması amacıyla Ceza Muhakemesinde ve Avrupa Tutuklama Müzekkeresi Sürecinde Avukata Erişim Hakkı ve Özgürlüğünden Yoksun Bırakıldığına Dair Üçüncü Kişiyi Bilgilendirme ve Özgürlüğünden Yoksun Bırakıldığında Üçüncü Kişilerle ve Konsolosluk Yetkilileri ile İletişim Kurma Hakkına İlişkin 22 Ekim 2013 tarihli ve 2013/48/EU sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi'ni kabul etmiştir.

Bu Direktif ceza muhakemesinde yer alan şüpheli veya sanıklar ile 2002/584/JHA sayılı Çerçeve Karar (Avrupa tutuklama müzekkeresi işlemleri) kapsamındaki işlemlere tabi olan kişilerin;

- ✓ avukata erişim hakkı,
- ✓ özgürlüğünden yoksun bırakıldığına dair üçüncü bir kişiyi bilgilendirme hakkı ve
- ✓ özgürlüğünden yoksun bırakıldığında üçüncü kişilerle ve konsolosluk yetkilileri ile iletişim kurma hakkına ilişkin asgari kuralları düzenlemektedir.

Direktif, ceza muhakemesindeki şüphelilerin veya sanıkların bir Üye Devletin yetkili makamlarınca, resmi bildiri ile veya başka bir şekilde bir suç işlediklerine dair şüpheli oldukları veya suçlandıklarından haberdar edildikleri andan itibaren ve özgürlüğünden yoksun bırakılıp bırakılmadıklarına bakılmaksızın uygulanır.

1 <http://www.uianet.org/en/documentation/resolutions#>, (Erişim tarihi: Aralık 2016).

2 http://ec.europa.eu/justice/criminal/criminal-rights/lawyer/index_en.html, (Erişim tarihi: Aralık 2016).

Direktif, işkence ve insanlık dışı ve aşağılayıcı muamele yasağı, özgürlük ve güvenlik hakkı, özel hayata ve aile hayatına saygı, kişi dokunulmazlığı hakkı, çocuk hakları, engelli kişilerin toplumla bütünleşmesi, etkin başvuru hakkı ve adil yargılanma hakkı, masumiyet karinesi ve savunma hakları dâhil olmak üzere, AB Temel Haklar Şartı'nın kabul ettiği temel hakları ve ilkeleri korur.

Direktif özellikle aşağıda belirtilen hususları güvence altına almaktadır³:

- ✓ Polis sorgusunun ilk aşamasından itibaren ve ceza muhakemesi süresince avukata erişim hakkı;
- ✓ Şüphelinin avukat ile yeterli ölçüde gizli görüşme yapma hakkı;
- ✓ Avukatın sorgulama sırasında aktif rol oynaması;
- ✓ Avrupa tutuklama müzekkeresi uygulanacak kişilere hem yakalanmanın gerçekleştiği hem de müzekkerenin çıkarıldığı ülkede adli yardım;
- ✓ Birşüpheli yakalandığında, bir yakınının yakalama hakkında bilgilendirilmesi ve şüphelinin ailesi ile iletişime geçmesi;
- ✓ Yurtdışındaki şüphelilerin veya sanıkların kendi ülkelerinin konsolosluk yetkilileri ile iletişime geçmesi ve ziyaret edilmeleri.

Bu Direktifin Üye Devletlerin iç hukukuna aktarılması için verilen süre 27 Kasım 2016 tarihinde dolmuştur.

3 http://ec.europa.eu/justice/criminal/criminal-rights/lawyer/index_en.html, (Erişim tarihi: Aralık 2016).

**AVRUPA PARLAMENTOSU VE
AVRUPA KONSEYİNİN**

**22 Ekim 2013 Tarihli ve 2013/48/EU
Sayılı**

**Ceza Muhakemesinde ve Avrupa
Tutuklama Müzekkeresi Sürecinde
Avukata Erişim Hakkı ve
Özgürlüğünden Yoksun Bırakıldığına
Dair Üçüncü Kişiyi Bilgilendirme
ve Özgürlüğünden Yoksun
Bırakıldığında Üçüncü Kişilerle ve
Konsolosluk Yetkilileri ile İletişim
Kurma Hakkına İlişkin Direktifi**

**DIRECTIVE 2013/48/EU OF THE
EUROPEAN PARLIAMENT AND
OF THE COUNCIL**

of 22 October 2013

**on the right of access to a lawyer
in criminal proceedings and
in European arrest warrant
proceedings, and on the right
to have a third party informed
upon deprivation of liberty and to
communicate with third persons
and with consular authorities while
deprived of liberty**

AVRUPA PARLAMENTOSU VE
AVRUPA BİRLİĞİ KONSEYİ,

THE EUROPEAN PARLIAMENT
AND THE COUNCIL OF THE
EUROPEAN UNION,

Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında
Antlaşma'yı ve özellikle bu
Antlaşma'nın 82(2)'nci maddesinin (b)
bendini göz önünde tutarak,

Having regard to the Treaty on the
Functioning of the European Union, and
in particular point (b) of Article 82(2)
there of,

Avrupa Komisyonunun önerisini göz
önünde tutarak,

Having regard to the proposal from the
European Commission,

Yasama tasarrufu taslağı, ulusal
parlamentolara iletdikten sonra,

After transmission of the draft legislative
act to the national parliaments,

Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesinin
görüşünü göz önünde tutarak¹,

Having regard to the opinion of
the European Economic and Social
Committee¹,

Bölgeler Komitesine danıştıktan sonra,

After consulting the Committee of the
Regions,

Olağan yasama usulü uyarınca hareket
ederek²,

Acting in accordance with the ordinary
legislative procedure²,

Aşağıdaki gerekçelerle İŞBU
DİREKTİFİ KABUL ETMİŞTİR:

Whereas:

(1) Avrupa Birliği Temel Haklar
Şartı'nın (Şart) 47'nci maddesi
ve İnsan Hakları ve Temel

(1) Article 47 of the Charter of
Fundamental Rights of the
European Union (the Charter),

¹ OJ C 43, 15.2.2012, s. 51.

¹ OJ C 43, 15.2.2012, p. 51.

² Avrupa Parlamentosunun 10 Ekim 2013
Tarihli Pozisyon Belgesi (Resmi Gazetede henüz
yayımlanmamış) ve 7 Ekim 2013 Tarihli Konsey
Kararı.

² Position of the European Parliament of 10
September 2013 (not yet published in the Official
Journal) and decision of the Council of 7
October 2013.

Özgürlüklerinin Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi'nin (AIHS) 6'ncı maddesi, Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin (MSHUS) 14'üncü maddesi, adil yargılanma hakkını koruma altına alır. Şart'ın 48'inci maddesinin ikinci paragrafı, savunma haklarına saygıyı güvence altına almaktadır.

(2) Avrupa Birliği, bir özgürlük, güvenlik ve adalet alanı geliştirmeyi ve sürdürmeyi kendisine hedef olarak belirlemiştir. Yargı kararlarının ve adli makamların diğer kararlarının karşılıklı tanınması ilkesi, 15-16 Ekim 1999 tarihlerinde düzenlenen Tampere Zirvesi Sonuçlarına ve bu Sonuçların özellikle 33'üncü bendine göre, Birlik dâhilindeki hem hukuki hem de cezai konularda adli iş birliğinin temel taşı olmalıdır, zira; karşılıklı tanımının güçlendirilmesi ve mevzuatın gerektiği biçimde yakınlaştırılması, yetkili makamlar arasındaki iş birliğini ve bireysel hakların yargısal korunmasını kolaylaştırır.

(3) Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma'nın (ABİHA) 82'nci maddesinin birinci paragrafı uyarınca, "Avrupa Birliği'nde cezai konularda adli iş birliğinin sağlanması, hüküm ve yargı kararlarının karşılıklı tanınması ilkesine dayanır..."

(4) Cezai konulardaki kararların karşılıklı tanınması ilkesinin uygulanması, Üye Devletlerin birbirlerinin ceza adaleti sistemlerine güvenmelerini ön koşul olarak gerektirmektedir. Karşılıklı tanımının kapsamı,

Article 6 of the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (the ECHR) and Article 14 of the International Covenant on Civil and Political Rights (the ICCPR) enshrine the right to a fair trial. Article 48(2) of the Charter guarantees respect for the rights of the defence.

(2) The Union has set itself the objective of maintaining and developing an area of freedom, security and justice. According to the Presidency conclusions of the European Council in Tampere of 15 and 16 October 1999, and in particular point (33) thereof, the principle of mutual recognition of judgments and other decisions of judicial authorities should become the cornerstone of judicial cooperation in civil and criminal matters within the Union because enhanced mutual recognition and the necessary approximation of legislation would facilitate cooperation between competent authorities and the judicial protection of individual rights.

(3) Pursuant to Article 82(1) of the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU), 'judicial cooperation in criminal matters in the Union shall be based on the principle of mutual recognition of judgments and judicial decisions...'

(4) The implementation of the principle of mutual recognition of decisions in criminal matters presupposes that Member States trust in each other's criminal justice systems. The extent of the mutual recognition is very

- büyük ölçüde şüphelilerin veya sanıkların haklarını koruma mekanizmalarını ve karşılıklı tanıma ilkesinin uygulanmasını kolaylaştırmak için gerekli olan ortak asgari standartları içeren çok sayıda parametreye bağlıdır.
- (5) Üye Devletler AİHS'ye ve MSHUS'ye taraf olsalar da, edinilen tecrübeler, bu durumun tek başına diğer Üye Devletlerin ceza adalet sistemlerinde her zaman yeterli düzeyde güven sağlamadığını göstermiştir.
- (6) Cezai konulardaki kararların karşılıklı tanınması ancak, hem adli makamların hem de ceza muhakemesi sürecinde yer alan tüm aktörlerin, diğer Üye Devletlerin adli makamlarının kararlarını, kendi ülkelerinin adli makamlarının kararlarıyla eşdeğer saydıkları güven ruhu içinde etkili biçimde işleyebilir; bu da, yalnız diğer üye devletlerin kurallarının yeterliliklerine güvenmeyi değil, aynı zamanda bu kuralların doğru biçimde uygulandığına güvenmeyi de gerektirir. Karşılıklı güveni güçlendirmek Şart'tan, AİHS'den ve MSHUS'den doğan usuli hakların ve güvencelerin korunmasına ilişkin ayrıntılı kuralların bulunmasını gerektirir. Aynı zamanda, bu Direktif ve diğer tedbirler aracılığıyla, Şart'ta ve AİHS'de belirlenen asgari standartların Birlik içinde daha da geliştirilmesi gerekir.
- (7) ABA'nın 82'nci maddesinin ikinci paragrafında, hükümlerin ve yargı kararlarının karşılıklı tanınmasının ve sınır ötesi boyuta sahip cezai konularda polis ve adli iş birliğinin kolaylaştırılması
- much dependent on a number of parameters, which include mechanisms for safeguarding the rights of suspects or accused persons and common minimum standards necessary to facilitate the application of the principle of mutual recognition.
- (5) Although the Member States are party to the ECHR and to the ICCPR, experience has shown that that alone does not always provide a sufficient degree of trust in the criminal justice systems of other Member States.
- (6) Mutual recognition of decisions in criminal matters can operate effectively only in a spirit of trust in which not only judicial authorities, but all actors in the criminal process consider decisions of the judicial authorities of other Member States as equivalent to their own, implying not only trust in the adequacy of other Member States' rules, but also trust that those rules are correctly applied. Strengthening mutual trust requires detailed rules on the protection of the procedural rights and guarantees arising from the Charter, the ECHR and the ICCPR. It also requires, by means of this Directive and by means of other measures, further development within the Union of the minimum standards set out in the Charter and in the ECHR.
- (7) Article 82(2) TFEU provides for the establishment of minimum rules applicable in the Member States so as to facilitate mutual recognition of judgments and judicial decisions and police and

için üye devletlerde uygulanabilir asgari kuralların belirlenmesi öngörülmektedir. Bu madde, “ceza usulünde bireylerin hakları”nı, asgari kuralların oluşturulabileceği alanlardan biri şeklinde ifade eder.

(8) Ortak asgari kurallar, tüm üye devletlerin ceza adalet sistemlerine güveni artırmalı, bunun sonucunda da, karşılıklı güven ortamında daha etkili adli iş birliğine ve Birlik içinde bir temel haklar kültürünün geliştirilmesine yol açmalıdır. Bu türden ortak asgari kurallar, vatandaşların Üye Devletlerin topraklarında serbest dolaşımının önündeki engelleri de kaldırmalıdır. Bu türden ortak asgari kurallar, ceza muhakemesindeki avukata erişim hakkı, özgürlüğünden yoksun bırakıldığına dair üçüncü kişiyi bilgilendirme hakkı ve özgürlüğünden yoksun bırakıldığında üçüncü kişilerle ve konsolosluk yetkilileri ile iletişim kurma hakkına ilişkin olarak oluşturulmalıdır.

(9) 30 Kasım 2009 tarihinde, Konsey, ceza muhakemesinde şüpheli veya sanıkların usule ilişkin haklarını güçlendirmeye yönelik Yol Haritası³ hakkında bir İlke Kararı (“Yol Haritası”) kabul etmiştir. Yol Haritası, kademeli yaklaşımla, yazılı ve sözlü çeviri hakkına (tedbir A), haklara ve suçlamalara ilişkin bilgi edinme hakkına (tedbir B), hukuki danışmanlık ve adli yardım hakkına (tedbir C), akraba, işveren ve konsolosluk yetkilileriyle iletişim hakkına (tedbir D) ve dezavantajlı

judicial cooperation in criminal matters having a cross-border dimension. That Article refers to ‘the rights of individuals in criminal procedure’ as one of the areas in which minimum rules may be established.

(8) Common minimum rules should lead to increased confidence in the criminal justice systems of all Member States, which, in turn, should lead to more efficient judicial cooperation in a climate of mutual trust and to the promotion of a fundamental rights culture in the Union. Such common minimum rules should also remove obstacles to the free movement of citizens throughout the territory of the Member States. Such common minimum rules should be established in relation to the right of access to a lawyer in criminal proceedings, the right to have a third party informed upon deprivation of liberty and the right to communicate with third persons and with consular authorities while deprived of liberty.

(9) On 30 November 2009, the Council adopted a Resolution on a Roadmap for strengthening the procedural rights of suspected or accused persons in criminal proceedings (‘the Roadmap’)³. Taking a step- by-step approach, the Roadmap calls for the adoption of measures regarding the right to translation and interpretation (measure A), the right to information on rights and information about the charges (measure B), the right to legal advice and legal aid (measure

3 OJ C 295, 4.12.2009, s. 1.

3 OJ C 295, 4.12.2009, p. 1.

şüpheli veya sanıklara yönelik özel teminatlara (tedbir E) ilişkin tedbirlerin kabul edilmesi yönünde çağrıda bulunmaktadır. Yol Haritası, hakların sırasının yalnızca yol gösterici nitelikte olduğunu vurgular ve bu nedenle, önceliklere uygun olarak değiştirilebileceğine işaret eder. Yol Haritası, bir bütün olarak uygulanmak üzere tasarlanmıştır; yalnızca tüm bölümleri uygulandığında faydaları tam olarak anlaşılır.

(10) 11 Aralık 2009 tarihinde Avrupa Konseyi, Yol Haritası'nı memnuniyetle karşılamış ve onu "Stockholm Programı — Vatandaşlara hizmet eden ve onları koruyan açık ve güvenli Avrupa"⁴nın bir parçası yapmıştır (2.4'üncü bent). Bu alanda daha iyi bir iş birliğini teşvik etmek için Avrupa Konseyi, Komisyonu şüpheli ve sanıkların asgari usuli haklarının diğer unsurlarını incelemeye ve örneğin masumiyet karinesi gibi diğer konuların ele alınmasının gerekip gerekmediğini değerlendirmeye davet ederek Yol Haritası'nın sınırlayıcı olmama niteliğinin altını çizmiştir.

(11) Bu Yol Haritası uyarınca, bugüne kadar Ceza Muhakemesinde Sözlü ve Yazılı Çeviri Hakkına ilişkin 20 Ekim 2010 tarihli ve 2010/64/EU sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi⁵ ve Ceza Muhakemesinde Bilgi Edinme Hakkına ilişkin 22 Mayıs 2012 tarihli ve 2012/13/EU sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi

C), the right to communicate with relatives, employers and consular authorities (measure D), and special safeguards for suspects or accused persons who are vulnerable (measure E). The Roadmap emphasises that the order of the rights is only indicative and thus implies that it may be changed in accordance with priorities. The Roadmap is designed to operate as a whole; only when all its components are implemented will its benefits be felt in full.

(10) On 11 December 2009, the European Council welcomed the Roadmap and made it part of the Stockholm programme — An open and secure Europe serving and protecting citizens⁴ (point 2.4). The European Council underlined the non-exhaustive character of the Roadmap, by inviting the Commission to examine further elements of minimum procedural rights for suspects and accused persons, and to assess whether other issues, for instance the presumption of innocence, need to be addressed, in order to promote better cooperation in that area.

(11) Two measures have been adopted pursuant to the Roadmap to date, namely Directive 2010/64/EU of the European Parliament and of the Council of 20 October 2010 on the right to interpretation and translation in criminal proceedings⁵ and Directive 2012/13/EU of the European Parliament and of the Council of 22 May 2012 on the

4 OJ C 115, 4.5.2010, s. 1.

5 OJ L 280, 26.10.2010, s. 1.

4 OJ C 115, 4.5.2010, p. 1.

5 OJ L 280, 26.10.2010, p. 1.

Direktifi⁶ olmak üzere başlıca iki tedbir kabul edilmiştir.

- (12) Bu Direktif, Üye Devletler arasındaki Avrupa Tutuklama Müzekkeresi ve Teslim Usullerine Dair 13 Haziran 2002 tarihli ve 2002/584/JHA sayılı Konsey Çerçeve Kararı⁷ (Avrupa tutuklama müzekkeresi süreci) uyarınca, ceza muhakemesinde ve Avrupa tutuklama müzekkeresinin uygulanmasına ilişkin işlemlerde avukata erişim hakkı, özgürlüğünden yoksun bırakıldığına dair üçüncü kişiyi bilgilendirme hakkı ve özgürlüğünden yoksun bırakıldığında üçüncü kişilerle ve konsolosluk yetkilileri ile iletişim kurma hakkına ilişkin asgari kuralları belirler. Böylece, içtihat hukukunda, süregelen bir şekilde avukata erişim hakkına ilişkin standartları belirleyen Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından açıklanan şekliyle, AİHS'nin 3, 5, 6 ve 8'inci maddelerini temel alarak, Şart'ın, özellikle 4, 6, 7, 47 ve 48'inci maddelerinin uygulanmasını teşvik eder. Bu içtihat, diğer hususlarla birlikte, işlemlerin adil bir şekilde ele alınmasının şüpheli veya sanığın özellikle adli desteğe ilişkin tüm hizmetlerden yararlanabilmesini gerektirdiğini öngörür. Bu anlamda, şüpheli veya sanıkların avukatları sınırlama olmaksızın savunmaya ilişkin temel hususları güvence altına alabilmelidir.

- (13) Adil yargılanma hakkının güvence altına alınması için AİHS kapsamında düzenlenen Üye Devletlerin yükümlülüklerine

right to information in criminal proceedings⁶.

- (12) This Directive lays down minimum rules concerning the right of access to a lawyer in criminal proceedings and in proceedings for the execution of a European arrest warrant pursuant to Council Framework Decision 2002/584/JHA of 13 June 2002 on the European arrest warrant and the surrender procedures between Member States⁷ (European arrest warrant proceedings) and the right to have a third party informed upon deprivation of liberty and to communicate with third persons and with consular authorities while deprived of liberty. In doing so, it promotes the application of the Charter, in particular Articles 4, 6, 7, 47 and 48 thereof, by building upon Articles 3, 5, 6 and 8 ECHR, as interpreted by the European Court of Human Rights, which, in its case-law, on an ongoing basis, sets standards on the right of access to a lawyer. That case-law provides, inter alia, that the fairness of proceedings requires that a suspect or accused person be able to obtain the whole range of services specifically associated with legal assistance. In that regard, the lawyers of suspects or accused persons should be able to secure without restriction, the fundamental aspects of the defence.

- (13) Without prejudice to the obligations of Member States under the ECHR to ensure the right to a fair trial, proceedings in relation to minor

⁶ OJ L 142, 1.6.2012, s. 1.

⁷ OJ L 190, 18.7.2002, s. 1.

⁶ OJ L 142, 1.6.2012, p. 1.

⁷ OJ L 190, 18.7.2002, p. 1.

- halel getirmeksizin, cezaevinde işlenen hafif suçlara ilişkin işlemler ve askeri bağlamda işlenen suçlara ilişkin olarak bir komutan tarafından yürütülen işlemler, bu Direktif'in amaçları doğrultusunda ceza muhakemesi olarak değerlendirilmemelidir.
- (14) Bu Direktif, şüphelilerin veya sanıkların avukata erişim hakkına ilişkin derhal bilgilendirilmesini ve yakalanan veya tutuklanan şüphelilerin veya sanıkların avukata erişim hakkına dair bilgi içeren yazılı Haklar Belgesinin derhal sunulmasını öngören 2012/13/EU Sayılı Direktif hükümleri dikkate alınarak uygulanmalıdır.
- (15) Bu Direktif kapsamında 'avukat' sözcüğü, ulusal hukuk uyarınca, şüphelilere veya sanıklara, yetkili bir makamın verdiği onay ile hukuki danışmanlık ve adli destek sağlamak için gerekli nitelik ve yetkiye sahip bir kişi anlamına gelir.
- (16) Bazı üye devletlerde, cezai konularda yargı yetkisine sahip mahkeme dışında bir makam, nispeten hafif suçlarla ilgili özgürlüğünden yoksun bırakma dışında kalan yaptırımları uygulama yetkisine sahiptir. Bu durum, örneğin, büyük oranda işlenen ve trafik kontrolünü takiben tespit edilecek trafik suçlarıyla ilgili olabilir. Böyle durumlarda, yetkili makamdaki bu Direktif kapsamında bütün hakları sağlamasını talep etmek makul olmaz. Üye Devlet hukuku böyle offending which take place within a prison and proceedings in relation to offences committed in a military context which are dealt with by a commanding officer should not be considered to be criminal proceedings for the purposes of this Directive.
- (14) This Directive should be implemented taking into account the provisions of Directive 2012/13/EU, which provide that suspects or accused persons are provided promptly with information concerning the right of access to a lawyer, and that suspects or accused persons who are arrested or detained are provided promptly with a written Letter of Rights containing information about the right of access to a lawyer.
- (15) The term 'lawyer' in this Directive refers to any person who, in accordance with national law, is qualified and entitled, including by means of accreditation by an authorised body, to provide legal advice and assistance to suspects or accused persons.
- (16) In some Member States an authority other than a court having jurisdiction in criminal matters has competence for imposing sanctions other than deprivation of liberty in relation to relatively minor offences. That may be the case, for example, in relation to traffic offences which are committed on a large scale and which might be established following a traffic control. In such situations, it would be unreasonable to require that the competent authorities ensure all

bir makam tarafından hafif suçlara ilişkin yaptırım uygulanmasını öngördüğünde ve itiraz etme hakkı ya da dava için cezai konularda yargı yetkisine sahip bir mahkemeye başka bir şekilde başvurma imkânı bulunduğunda, bu Direktif yalnızca böyle bir itiraz veya başvuruya bakan mahkeme huzurundaki işlemlere uygulanmalıdır.

(17) Bazı Üye Devletlerde belirli hafif suçlar, özellikle de hafif trafik suçları, genel mahiyetteki yerel düzenlemelere ilişkin hafif suçlar ve kamu düzenine karşı hafif suçlar suç olarak değerlendirilir. Böyle durumlarda, yetkili makamdaki bu Direktif kapsamında bütün hakları sağlamasını talep etmek makul olmaz. Bir Üye Devletin hukukunun hafif suçlara ilişkin olarak, özgürlüğünden yoksun bırakmanın bir yaptırım olarak uygulanmasına izin vermediği durumlarda, bu Direktif yalnızca cezai konularda yargı yetkisine sahip bir mahkeme huzurundaki işlemlere uygulanmalıdır.

(18) Bu Direktif'in belirli hafif suçlara ilişkin olarak uygulanma kapsamı, bir avukattan adli destek alınmasını kapsayan adil yargılanma hakkının güvence altına alınmasına yönelik Üye Devletlerin AİHS çerçevesindeki yükümlülüklerini etkilememelidir.

(19) Bu Direktif uyarınca, Üye Devletler şüphelilerin veya sanıkların avukata erişim haklarını gecikmeksizin güvence

the rights under this Directive. Where the law of a Member State provides for the imposition of a sanction regarding minor offences by such an authority and there is either a right of appeal or the possibility for the case to be otherwise referred to a court having jurisdiction in criminal matters, this Directive should therefore apply only to the proceedings before that court following such an appeal or referral.

(17) In some Member States certain minor offences, in particular minor traffic offences, minor offences in relation to general municipal regulations and minor public order offences, are considered to be criminal offences. In such situations, it would be unreasonable to require that the competent authorities ensure all the rights under this Directive. Where the law of a Member State provides in respect of minor offences that deprivation of liberty cannot be imposed as a sanction, this Directive should therefore apply only to the proceedings before a court having jurisdiction in criminal matters.

(18) The scope of application of this Directive in respect of certain minor offences should not affect the obligations of Member States under the ECHR to ensure the right to a fair trial including obtaining legal assistance from a lawyer.

(19) Member States should ensure that suspects or accused persons have the right of access to a lawyer without undue delay in

altına almalıdır. Her durumda, bu haktan feragat etmedikleri takdirde, mahkeme huzurundaki ceza muhakemesi sırasında şüphelilerin veya sanıkların avukata erişimi sağlanmalıdır.

(20) Bu Direktif'in amaçları doğrultusunda, örneğin, şüphelinin veya sanığın kimliği henüz tespit edilmediğinde, yol kontrolü veya rastgele yapılan düzenli kontroller sırasında ilgili kişinin kimliğini tespit etmek, silah taşıyıp taşımadığını veya diğer benzeri güvenlik hususlarını belirlemek ya da bir soruşturma başlatılması gerekip gerekmediğine karar vermek amacıyla, polis veya diğer kolluk kuvvetlerinin yürüttüğü ön sorgu, sorgulama kapsamına girmez.

(21) Şüpheli veya sanık dışında kalan, tanık gibi, bir kişinin şüpheli veya sanık olması durumunda, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadında teyit edildiği üzere, bu kişi kendi kendini itham etmeye karşı korunmalıdır ve sessiz kalma hakkına sahiptir. Bu nedenle Direktif, bu kişinin ceza muhakemesi kapsamında polis veya başka bir kolluk kuvveti tarafından sorguya çekilmesi sırasında şüpheli veya sanık olduğu, uygulamaya ilişkin durumlardan açıkça söz eder. Böyle bir sorgu sırasında, şüpheli veya sanık dışındaki bir kişinin şüpheli veya sanık olması durumunda, sorgu derhal askıya alınmalıdır. Ancak ilgili kişi, şüpheli veya sanık olduğunu anlamış ve bu Direktif'te öngörülen hakları tam olarak kullanabiliyorsa sorgulama devam edebilir.

accordance with this Directive. In any event, suspects or accused persons should be granted access to a lawyer during criminal proceedings before a court, if they have not waived that right.

(20) For the purposes of this Directive, questioning does not include preliminary questioning by the police or by another law enforcement authority the purpose of which is to identify the person concerned, to verify the possession of weapons or other similar safety issues or to determine whether an investigation should be started, for example in the course of a road-side check, or during regular random checks when a suspect or accused person has not yet been identified.

(21) Where a person other than a suspect or accused person, such as a witness, becomes a suspect or accused person, that person should be protected against self-incrimination and has the right to remain silent, as confirmed by the case-law of the European Court of Human Rights. This Directive therefore makes express reference to the practical situation where such a person becomes a suspect or accused person during questioning by the police or by another law enforcement authority in the context of criminal proceedings. Where, in the course of such questioning, a person other than a suspect or accused person becomes a suspect or accused person, questioning should be suspended immediately. However, questioning may be continued if the person concerned has been made aware that he or she is a suspect or accused person and is able to fully exercise the rights provided for in this Directive.

- (22) Şüpheliler veya sanıklar kendilerini temsil eden avukatlarla özel görüşme hakkına sahip olmalıdır. Üye Devletler, muhakemenin koşullarını, özellikle davanın karmaşıklığını ve usule ilişkin uygulanabilir aşamaları dikkate alarak, bu görüşmelerin süresi ve sıklığı konusunda uygulamaya ilişkin düzenlemeler yapabilir. Aynı zamanda, Üye Devletler bu görüşmenin yapıldığı yerde, özellikle avukatın ve şüphelinin veya sanığın emniyet ve güvenliğini sağlamak için uygulamaya ilişkin düzenlemeler yapabilir. Uygulamaya ilişkin bu düzenlemeler, şüphelilerin veya sanıkların avukatlarıyla görüşme hakkının etkin kullanılmasına veya esasına halel getirmemelidir.
- (22) Suspects or accused persons should have the right to meet in private with the lawyer representing them. Member States may make practical arrangements concerning the duration and frequency of such meetings, taking into account the circumstances of the proceedings, in particular the complexity of the case and the procedural steps applicable. Member States may also make practical arrangements to ensure safety and security, in particular of the lawyer and of the suspect or accused person, in the place where such a meeting is conducted. Such practical arrangements should not prejudice the effective exercise or essence of the right of suspects or accused persons to meet their lawyer.
- (23) Şüpheliler veya sanıklar kendilerini temsil eden avukatla iletişim kurma hakkına sahip olmalıdır. Bu iletişim, anılan avukatla görüşme hakkının kullanılmasının öncesini de kapsayacak şekilde, herhangi bir aşamada gerçekleşebilir. Üye Devletler, bu iletişimin sağlanması için video konferans ve diğer iletişim teknolojilerinin kullanılması dâhil olmak üzere, bu iletişimin süresi, sıklığı ve iletişim yöntemleri konusunda uygulamaya ilişkin düzenlemeler yapabilir. Uygulamaya ilişkin bu düzenlemeler, şüphelilerin veya sanıkların avukatlarıyla iletişim kurma hakkının etkin kullanılmasına veya esasına halel getirmemelidir.
- (23) Suspects or accused persons should have the right to communicate with the lawyer representing them. Such communication may take place at any stage, including before any exercise of the right to meet that lawyer. Member States may make practical arrangements concerning the duration, frequency and means of such communication, including concerning the use of videoconferencing and other communication technology in order to allow such communications to take place. Such practical arrangements should not prejudice the effective exercise or essence of the right of suspects or accused persons to communicate with their lawyer.
- (24) Belirli hafif suçlar açısından, bu Direktif Üye Devletlerin şüphelilerin veya sanıkların
- (24) In respect of certain minor offences, this Directive should not prevent Member States from

avukata telefonla erişim hakkını düzenlemesine engel olmamalıdır. Ancak hakkın bu şekilde kısıtlanması bir şüphelinin veya sanığın polis veya başka bir kolluk kuvveti tarafından sorgulanmayacağı durumlarla sınırlı kalmalıdır.

(25) Üye Devletler, şüphelilerin veya sanıkların, duruşmalar dâhil olmak üzere, polis veya başka bir kolluk kuvveti ya da adli makam tarafından sorgulanması sırasında avukatlarının bulunması ve etkin katılımı hakkını sağlamalıdır. Böyle bir katılım, ilgili hakkın etkin kullanılmasına ve esasına halel getirmediği takdirde, duruşmalar dâhil olmak üzere, polis veya başka bir kolluk kuvveti ya da adli makam tarafından yürütülen sorgulama sırasında avukatın katılımını düzenleyen ulusal hukuk kapsamındaki usule uygun olmalıdır. Şüphelinin veya sanığın polis veya başka bir kolluk kuvveti ya da adli makam tarafından sorgulanması veya duruşma sırasında, bu usul uyarınca, avukat, diğer hususlarla birlikte, ulusal hukuka uygun olarak kaydedilmek üzere, sorular sorabilir, açıklama talep edebilir ve beyanlarda bulunabilir.

(26) İlgili ulusal hukuk kapsamında düzenlendiği ve şüphelilerin veya sanıkların katılımının gerekli olduğu veya katılımına izin verildiği ölçüde, şüpheliler veya sanıklar, avukatlarının soruşturma veya delil toplama işlemlerine

organising the right of suspects or accused persons to have access to a lawyer by telephone. However, limiting the right in this way should be restricted to cases where a suspect or accused person will not be questioned by the police or by another law enforcement authority.

(25) Member States should ensure that suspects or accused persons have the right for their lawyer to be present and participate effectively when they are questioned by the police or by another law enforcement or judicial authority, including during court hearings. Such participation should be in accordance with any procedures under national law which may regulate the participation of a lawyer during questioning of the suspect or accused person by the police or by another law enforcement or judicial authority, including during court hearings, provided that such procedures do not prejudice the effective exercise and essence of the right concerned. During questioning by the police or by another law enforcement or judicial authority of the suspect or accused person or in a court hearing, the lawyer may, inter alia, in accordance with such procedures, ask questions, request clarification and make statements, which should be recorded in accordance with national law.

(26) Suspects or accused persons have the right for their lawyer to attend investigative or evidence-gathering acts, in so far as they are provided for in the national law concerned and in so far as the suspects or accused persons are

katılması hakkına sahiptir. Bu işlemler en azından, mağdur veya tanık tarafından tanınması için şüphelinin veya sanığın diğer kişilerle birlikte sıralandığı kimlik teşhisi, önemli olgular veya hususlarda aralarında anlaşmazlık çıkması durumunda, şüphelinin veya sanığın bir veya daha çok tanık ya da mağdur ile bir araya getirildiği yüzleştirme ve suçun işlenme şeklini ve şartlarını daha iyi anlamak ve şüpheliye veya sanığa daha özel sorular sorabilmek için, şüphelinin veya sanığın mevcudiyetinde suç mahallinde yapılan canlandırmayı kapsamalıdır. Üye Devletler avukatın soruşturma veya delil toplama işlemlerinde bulunması konusunda uygulamaya ilişkin düzenlemeleri yapabilir. Uygulamaya ilişkin bu düzenlemeler, ilgili hakların etkin kullanılmasına ve esasına halel getirmemelidir. Soruşturma veya delil toplama işlemlerinde avukatın bulunması durumunda, ilgili Üye Devletin hukukunun öngördüğü kayıt usulü kullanılarak bu işlem kayıt altına alınmalıdır.

- (27) Üye Devletler, şüphelilerin veya sanıkların avukat temin etmesini kolaylaştırmak için, örneğin, bir internet sitesinde veya polis merkezlerinde bulunan broşürler aracılığıyla genel bilgi sağlamaya teşvik etmelidir. Ancak özgürlüğünden yoksun bırakılmamış şüpheliler veya sanıklar bir avukatın desteğini kendileri sağlayamadıklarında bu kişilerin avukat desteği

required or permitted to attend. Such acts should at least include identity parades, at which the suspect or accused person figures among other persons in order to be identified by a victim or witness; confrontations, where a suspect or accused person is brought together with one or more witnesses or victims where there is disagreement between them on important facts or issues; and reconstructions of the scene of a crime in the presence of the suspect or accused person, in order to better understand the manner and circumstances under which a crime was committed and to be able to ask specific questions to the suspect or accused person. Member States may make practical arrangements concerning the presence of a lawyer during investigative or evidence-gathering acts. Such practical arrangements should not prejudice the effective exercise and essence of the rights concerned. Where the lawyer is present during an investigative or evidence-gathering act, this should be noted using the recording procedure in accordance with the law of the Member State concerned.

- (27) Member States should endeavour to make general information available, for instance on a website or by means of a leaflet that is available at police stations, to facilitate the obtaining of a lawyer by suspects or accused persons. However, Member States would not need to take active steps to ensure that suspects or accused persons who are not deprived of liberty will be assisted by a

almasını sağlamak için Üye Devletlerin etkin bir rol üstlenmesi gerekmeyecektir. İlgili şüpheli veya sanık serbestçe avukatla iletişim kurabilmeli, avukata danışabilmeli ve destek alabilmelidir.

(28) Şüphelilerin veya sanıkların özgürlüğünden yoksun bırakılması durumunda, bu kişiler avukata erişim hakkından feragat etmediği takdirde, Üye Devletler avukatı olmayan ilgili kişiye avukat desteği sağlamak dâhil olmak üzere, bu kişilerin avukata erişim hakkını etkin bir şekilde kullanmasını sağlamak için gerekli düzenlemeleri yapmalıdır. Bu düzenlemeler, diğer hususlarla birlikte, yetkili makamların şüphelinin veya sanığın seçebileceği erişilebilir bir avukatlar listesi üzerinden avukat desteği sağlamasını da gerektirebilir. Bu düzenlemeler, mümkünse adli yardım hususunda erişilebilen avukatlara da yer verebilir.

(29) Şüphelilerin veya sanıkların özgürlüğünden yoksun bırakıldığı koşullar, AİHS’de, Şart’ta ve Avrupa Birliği Adalet Divanı (Adalet Divanı) ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadında belirlenen standartlara tam olarak uymalıdır. Bu Direktif kapsamında özgürlüğünden yoksun bırakılan şüpheli veya sanığa destek sağlarken ilgili avukat, bu kişinin özgürlüğünden yoksun bırakıldığı koşullara ilişkin bir hususu yetkili makamlarla görüşebilmelidir.

lawyer if they have not themselves arranged to be assisted by a lawyer. The suspect or accused person concerned should be able freely to contact, consult and be assisted by a lawyer.

(28) Where suspects or accused persons are deprived of liberty, Member States should make the necessary arrangements to ensure that such persons are in a position to exercise effectively the right of access to a lawyer, including by arranging for the assistance of a lawyer when the person concerned does not have one, unless they have waived that right. Such arrangements could imply, inter alia, that the competent authorities arrange for the assistance of a lawyer on the basis of a list of available lawyers from which the suspect or accused person could choose. Such arrangements could include those on legal aid if applicable.

(29) The conditions in which suspects or accused persons are deprived of liberty should fully respect the standards set out in the ECHR, in the Charter, and in the case-law of the Court of Justice of the European Union (the Court of Justice) and of the European Court of Human Rights. When providing assistance under this Directive to a suspect or to an accused person who is deprived of liberty, the lawyer concerned should be able to raise a question with the competent authorities regarding the conditions in which that person is deprived of liberty.

- (30) Şüphelinin veya sanığın denizaşırı topraklarda bulunması veya Üye Devletin toprakları dışında askeri operasyonlar yürütmesi ya da operasyonlara katılması gibi coğrafi uzaklığın söz konusu olduğu durumlarda, Üye Devletlerin, şüphelinin veya sanığın özgürlüğünden yoksun bırakılmasından sonra, gecikmeksizin, avukata erişim hakkını geçici olarak uygulamamasına izin verilir. Bu geçici derogasyon süresince, yetkili makamlar, ilgili kişiyi sorguya çekemez veya bu Direktif'te öngörülen hiçbir soruşturma veya delil toplama işlemini yürütemez. Şüphelinin veya sanığın coğrafi uzaklığından dolayı avukata hemen erişimin mümkün olmadığı durumlarda, Üye Devletler imkân dâhilinde telefon veya video konferans aracılığı ile iletişim sağlamalıdır.
- (30) In cases of geographical remoteness of the suspect or accused person, such as in overseas territories or where the Member State undertakes or participates in military operations outside its territory, Member States are permitted to derogate temporarily from the right of the suspect or accused person to have access to a lawyer without undue delay after deprivation of liberty. During such a temporary derogation, the competent authorities should not question the person concerned or carry out any of the investigative or evidence-gathering acts provided for in this Directive. Where immediate access to a lawyer is not possible because of the geographical remoteness of the suspect or accused person, Member States should arrange for communication via telephone or video conference unless this is impossible.
- (31) Acil bir durumda, bir kişinin yaşamı, özgürlüğü veya vücut bütünlüğünü ciddi şekilde olumsuz etkileyecek sonuçların önüne geçilmesi gerektiğinde, Üye Devletlerin yargılama öncesi aşamada avukata erişim hakkını geçici olarak uygulamamasına izin verilmelidir. Bu gerekçe ile geçici derogasyon uygulandığında, şüphelilerin veya sanıkların sessiz kalma hakkına ilişkin bilgilendirilmeleri ve bu hakkı kullanabilmeleri şartıyla ve bu sorgulamanın kendi kendini itham etmeme ayrıcalığı dâhil olmak üzere, savunma haklarına halel getirmemesi kaydıyla, yetkili makamlar şüphelileri ve sanıkları avukat bulunmaksızın sorguya çekebilir. Sorgulama ancak bir
- (31) Member States should be permitted to derogate temporarily from the right of access to a lawyer in the pre-trial phase when there is a need, in cases of urgency, to avert serious adverse consequences for the life, liberty or physical integrity of a person. During a temporary derogation on that ground, the competent authorities may question suspects or accused persons without the lawyer being present, provided that they have been informed of their right to remain silent and can exercise that right, and provided that such questioning does not prejudice the rights of the defence, including the privilege against self-incrimination. Questioning may be carried out for

kişinin yaşamı, özgürlüğü veya vücut bütünlüğünü ciddi şekilde olumsuz etkileyecek sonuçların önüne geçilmesinde önem arz eden bilgilerin elde edilmesi amacıyla ve bu bilgilerin elde edilmesi için gerekli olduğu ölçüde yapılabilir. Bu geçici derogasyonun kötüye kullanılması, prensip olarak, savunma haklarına telafi edilemez bir şekilde zarar verecektir.

(32) Ceza muhakemesine yönelik esaslı bir riski önlemek, özellikle önemli delillerin yok edilmesini veya değiştirilmesini ya da tanıklara müdahale edilmesini önlemek için soruşturma makamlarının acil eylemde bulunmasının zorunlu olduğu yargılama öncesi aşamada, Üye Devletlerin avukata erişim hakkını geçici olarak uygulamamasına izin verilmelidir. Bu gerekçe ile geçici derogasyon uygulandığında, şüphelilerin veya sanıkların sessiz kalma hakkına ilişkin bilgilendirilmeleri ve bu hakkı kullanabilmeleri şartıyla ve bu sorgulamanın kendi kendini itham etmeme ayrıcalığı dahil olmak üzere, savunma haklarına hâlel getirmemesi kaydıyla, yetkili makamlar şüphelileri ve sanıkları avukat bulunmaksızın sorguya çekebilir. Sorgulama ancak ceza muhakemesine yönelik esaslı bir riski önleme konusunda önem arz eden bilgilerin elde edilmesi amacıyla ve bu bilgilerin elde edilmesi için gerekli olduğu ölçüde yapılabilir. Bu derogasyonun kötüye kullanılması, kural olarak, savunma haklarına telafi edilemez bir şekilde zarar verecektir.

(33) Şüpheliler veya sanıklar ile avukatları arasındaki iletişimin gizliliği savunma haklarının

the sole purpose and to the extent necessary to obtain information that is essential to avert serious adverse consequences for the life, liberty or physical integrity of a person. Any abuse of this derogation would in principle irretrievably prejudice the rights of the defence.

(32) Member States should also be permitted to derogate temporarily from the right of access to a lawyer in the pre-trial phase where immediate action by the investigating authorities is imperative to prevent substantial jeopardy to criminal proceedings, in particular to prevent destruction or alteration of essential evidence, or to prevent interference with witnesses. During a temporary derogation on that ground, the competent authorities may question suspects or accused persons without a lawyer being present, provided that they have been informed of their right to remain silent and can exercise that right, and provided that such questioning does not prejudice the rights of the defence, including the privilege against self-incrimination. Questioning may be carried out for the sole purpose and to the extent necessary to obtain information that is essential to prevent substantial jeopardy to criminal proceedings. Any abuse of this derogation would in principle irretrievably prejudice the rights of the defence.

(33) Confidentiality of communication between suspects or accused persons and their lawyer is key

etkin bir şekilde kullanılmasında kilit unsurdur ve adil yargılanma hakkının önemli bir kısmını oluşturur. Bu nedenle, Üye Devletler bu Direktif kapsamında sağlanan avukata erişim hakkının kullanılmasında avukat ile şüpheli veya sanık arasındaki görüşmelerin veya başka şekillerdeki iletişimin gizliliğine derogasyon getirmeksizin riayet etmelidir. Bu Direktif avukatın şüpheli veya sanık ile birlikte suça karıştığı şüphesi uyandıran tarafsız ve gerçekçi koşulların var olduğu durumları ele alan usullere hâlel getirmez. Avukatın taraf olduğu suç teşkil eden herhangi bir faaliyet bu Direktif çerçevesinde şüphelilere veya sanıklara sağlanmış meşru bir destek olarak değerlendirilmemelidir. Gizliliğe riayet yükümlülüğü sadece Üye Devletlerin bu iletişime müdahale etmekten veya iletişime erişmekten kaçınmaları gerektiğini değil, aynı zamanda şüphelilerin veya sanıkların özgürlüğünden yoksun bırakıldığı veya Devletin kontrolü altındaki bir yerde bulunduğu durumlarda, Üye Devletlerin iletişimin devamlılığı ve gizliliğin korunması için gerekli düzenlemeleri yapmaları gerektiğini de belirtir. Bu yükümlülük, mekanizmaların yetkili makamların şüpheliler veya sanıklar ile onların avukatı arasındaki iletişim unsurlarını okumalarına izin vermemeleri şartıyla, tutuklulara yasadışı içerikli kapalı iletilerin gönderilmesini engellemek amacıyla tutukevlerinde uygulanan, yazışmaların taranması gibi mekanizmalara hâlel getirmez. Gönderici

to ensuring the effective exercise of the rights of the defence and is an essential part of the right to a fair trial. Member States should therefore respect the confidentiality of meetings and other forms of communication between the lawyer and the suspect or accused person in the exercise of the right of access to a lawyer provided for in this Directive, without derogation. This Directive is without prejudice to procedures that address the situation where there are objective and factual circumstances giving rise to the suspicion that the lawyer is involved with the suspect or accused person in a criminal offence. Any criminal activity on the part of a lawyer should not be considered to be legitimate assistance to suspects or accused persons within the framework of this Directive. The obligation to respect confidentiality not only implies that Member States should refrain from interfering with or accessing such communication but also that, where suspects or accused persons are deprived of liberty or otherwise find themselves in a place under the control of the State, Member States should ensure that arrangements for communication uphold and protect confidentiality. This is without prejudice to any mechanisms that are in place in detention facilities with the purpose of avoiding illicit enclosures being sent to detainees, such as screening correspondence, provided that such mechanisms do not allow the competent authorities to read the communication between suspects or accused persons

yazışmanın öncelikle yetkili bir mahkemeye gönderilmesini kabul etmediği takdirde, bu Direktif yazışmanın iletilmesinin reddedilebilmesini öngören ulusal hukuk kapsamındaki usullere de hâlel getirmez.

(34) Bu Direktif yetkili makamlar tarafından yürütülen bir yasal takip operasyonu neticesinde ortaya çıkan gizlilik ihlaline hâlel getirmemelidir. Bu Direktif aynı zamanda, örneğin, milli istihbarat servisleri tarafından ulusal güvenliği korumak için Avrupa Birliği Antlaşması'nın (ABA) 4'üncü maddesinin 2'nci bendi uyarınca yürütülen veya Özgürlük, Güvenlik ve Adalet alanına ilişkin Başlık V'in, hukuk ve asayişin sağlanmasına ve iç güvenliğin korunmasına ilişkin Üye Devletlere düşen sorumlulukların yerine getirilmesini etkilememesi gerektiğini öngören ABİDA'nın 72'nci maddesi kapsamına giren işlere de hâlel getirmemelidir.

(35) İlgili kişiye yönelik yürütülen ceza muhakemesine veya diğer cezai işlemlere hâlel getirmemesi şartıyla, özgürlüğünden yoksun bırakılmış şüpheliler veya sanıklar özgürlüğünden yoksun bırakıldıklarına ilişkin olarak, akraba veya işveren gibi kendilerinin belirlediği en az bir kişinin gecikmeksizin bilgilendirilmesi hakkına sahip olmalıdır. Üye Devletler bu hakkın uygulanması konusunda uygulamaya ilişkin düzenlemeler yapabilir. Uygulamaya ilişkin bu düzenlemeler hakkın etkin kullanılmasına veya esasına hâlel

and their lawyer. This Directive is also without prejudice to procedures under national law according to which forwarding correspondence may be rejected if the sender does not agree to the correspondence first being submitted to a competent court.

(34) This Directive should be without prejudice to a breach of confidentiality which is incidental to a lawful surveillance operation by competent authorities. This Directive should also be without prejudice to the work that is carried out, for example, by national intelligence services to safeguard national security in accordance with Article 4(2) of the Treaty on European Union (TEU) or that falls within the scope of Article 72 TFEU, pursuant to which Title V on an area of Freedom, Security and Justice must not affect the exercise of the responsibilities incumbent upon Member States with regard to the maintenance of law and order and the safeguarding of internal security.

(35) Suspects or accused persons who are deprived of liberty should have the right to have at least one person, such as a relative or an employer, nominated by them, informed of their deprivation of liberty without undue delay, provided that this does not prejudice the due course of the criminal proceedings against the person concerned or any other criminal proceedings. Member States may make practical arrangements in relation to the application of that right. Such practical arrangements should not prejudice the effective

getirmemelidir. Ancak, istisnai durumlarla sınırlı olmak üzere, davanın özel koşulları ışığında, gerekçelendirildiğinde, bu Direktif'te belirtilen mücbir bir sebeple bu hakkın geçici olarak uygulanmaması mümkündür. Yetkili makamlar belirli bir üçüncü kişiye ilişkin olarak, bu hakkın geçici olarak uygulanmamasını öngördüklerinde, ilk olarak özgürlüğünden yoksun bırakıldığına ilişkin şüpheli veya sanık tarafından belirlenen diğer bir üçüncü kişinin bilgilendirilebilip bilgilendirilemeyeceğini göz önünde bulundurmalıdır.

- (36) Özgürlüğünden yoksun bırakıldığında şüpheliler veya sanıklar, akraba gibi, kendilerinin belirlediği en az bir üçüncü kişiyle gecikmeksizin iletişim kurma hakkına sahip olmalıdır. Üye Devletler zorunlu şartları veya orantılı operasyonel şartları göz önünde bulundurarak bu hakkın kullanılmasını sınırlayabilir veya erteleyebilir. Bu şartlar, diğer hususlarla birlikte, bir kişinin yaşamı, özgürlüğü veya vücut bütünlüğünü ciddi şekilde olumsuz etkileyecek sonuçların önüne geçilmesi gerekliliği, ceza muhakemesine hâlel getirilmesinin önlenmesi gerekliliği, suçun önlenmesi gerekliliği, duruşmayı bekleme gerekliliği ve suç mağdurlarını koruma gerekliliğini kapsayabilir. Yetkili makamlar belirli bir üçüncü kişiyle iletişim kurma hakkının kullanılmasının sınırlandırılması veya ertelenmesini öngördüğünde, ilk olarak, şüphelilerin veya sanıkların kendilerinin belirlediği diğer bir üçüncü kişi ile iletişime

exercise and essence of the right. In limited, exceptional circumstances, however, it should be possible to derogate temporarily from that right when this is justified, in the light of the particular circumstances of the case, by a compelling reason as specified in this Directive. When the competent authorities envisage making such a temporary derogation in respect of a specific third person, they should firstly consider whether another third person, nominated by the suspect or accused person, could be informed of the deprivation of liberty.

- (36) Suspects or accused persons should, while deprived of liberty, have the right to communicate without undue delay with at least one third person, such as a relative, nominated by them. Member States may limit or defer the exercise of that right in view of imperative requirements or proportionate operational requirements. Such requirements could include, inter alia, the need to avert serious adverse consequences for the life, liberty or physical integrity of a person, the need to prevent prejudice to criminal proceedings, the need to prevent a criminal offence, the need to await a court hearing, and the need to protect victims of crime. When the competent authorities envisage limiting or deferring the exercise of the right to communicate in respect of a specific third person, they should first consider whether the suspects or accused persons could communicate with another third person nominated by

geçebilip geçemeyeceklerini göz önünde bulundurmalıdır. Üye Devletler, kişinin özgürlüğünden yoksun bırakıldığı yerde asayiş, emniyet ve güvenliğin sağlanması gerekliliğini göz önünde bulundurarak üçüncü kişilerle kurulacak iletişimin zamanı, yöntemi, süresi ve sıklığı konusunda uygulamaya ilişkin düzenlemeler yapabilir.

(37) Özgürlüğünden yoksun bırakılan şüphelilerin ve sanıkların konsolosluk desteği alma hakkı, vatandaşlarına erişimin Devletlere hak olarak tanındığı 1963 tarihli Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmesi'nin 36'ncı maddesinde koruma altına alınır. Bu Direktif, özgürlüğünden yoksun bırakılan şüphelilere veya sanıklara, istekleri doğrultusunda, eşdeğer bir hak tanır. Diplomatik makamların konsolosluk makamı görevi yaptığı durumlarda, konsolosluk koruma faaliyetleri diplomatik makamlarca gerçekleştirilebilir.

(38) Üye Devletler bu Direktif kapsamında verilen haklara getirilen geçici derogasyonların gerekçe ve kriterlerini ulusal hukuklarında açıkça belirtmelidir ve bu geçici derogasyonları sınırlı ölçüde kullanmalıdır. Bu geçici derogasyonlar orantılı olmalı, kesin surette zamanla sınırlandırılmalı, münhasıran isnat edilen suçun türü veya ağırlığına dayanmamalı ve genel olarak yargılamanın adilliğine hâlel getirmemelidir. Hâkim veya mahkeme dışındaki bir adli makamın bu Direktif kapsamına geçici derogasyon getirmesi durumunda, Üye Devletler geçici derogasyon getirilmesine ilişkin

them. Member States may make practical arrangements concerning the timing, means, duration and frequency of communication with third persons, taking account of the need to maintain good order, safety and security in the place where the person is being deprived of liberty.

(37) The right of suspects and accused persons who are deprived of liberty to consular assistance is enshrined in Article 36 of the 1963 Vienna Convention on Consular Relations where it is a right conferred on States to have access to their nationals. This Directive confers a corresponding right on suspects or accused persons who are deprived of liberty, subject to their wishes. Consular protection may be exercised by diplomatic authorities where such authorities act as consular authorities.

(38) Member States should clearly set out in their national law the grounds and criteria for any temporary derogations from the rights granted under this Directive, and they should make restricted use of those temporary derogations. Any such temporary derogations should be proportional, should be strictly limited in time, should not be based exclusively on the type or the seriousness of the alleged offence, and should not prejudice the overall fairness of the proceedings. Member States should ensure that where a temporary derogation has been authorised under this Directive by a judicial authority which is not

kararın en azından duruşma aşamasında bir mahkeme tarafından değerlendirilebilmesini sağlamalıdır.

(39) Şüphelilere veya sanıklara bir hakkın içeriğine ya da bu haktan feragat etmenin olası sonuçlarına ilişkin bilgi verilmesi şartıyla, şüpheliler veya sanıklar bu Direktif kapsamında verilen bir haktan feragat edebilmelidir. Bu bilgi sağlanırken, ilgili şüphelilerin veya sanıkların yaşı ile zihinsel ve fiziksel durumları dâhil olmak üzere, özel koşulları dikkate alınmalıdır.

(40) Bir feragat ve feragatin yapıldığı koşullar, ilgili Üye Devletin hukukuna uygun olarak, kayıt usulü kullanılarak kaydedilmelidir. Bu, Üye Devletlere yeni mekanizmalar oluşturma yükümlülüğü veya ek bir idari sorumluluk getirmemelidir.

(41) Bir şüphelinin veya sanığın bu Direktif uyarınca feragatini geri çekmesi durumunda, ilgili haktan feragat edilen süreçte yapılan sorgulama veya her bir usuli işlemin tekrar yapılması gerekmemelidir.

(42) Avrupa tutuklama müzekkeresine tabi olan kişiler ('talep edilen kişiler'), 2002/584/JHA sayılı Çerçeve Kararı kapsamındaki haklarını etkin bir şekilde kullanabilmeleri için, uygulayan Üye Devlette avukata erişim hakkına sahip olmalıdır. Bir

a judge or a court, the decision on authorising the temporary derogation can be assessed by a court, at least during the trial stage.

(39) Suspects or accused persons should be able to waive a right granted under this Directive provided that they have been given information about the content of the right concerned and the possible consequences of waiving that right. When providing such information, the specific conditions of the suspects or accused persons concerned should be taken into account, including their age and their mental and physical condition.

(40) A waiver and the circumstances in which it was given should be noted using the recording procedure in accordance with the law of the Member State concerned. This should not lead to any additional obligation for Member States to introduce new mechanisms or to any additional administrative burden.

(41) Where a suspect or accused person revokes a waiver in accordance with this Directive, it should not be necessary to proceed again with questioning or any procedural acts that have been carried out during the period when the right concerned was waived.

(42) Persons subject to a European arrest warrant ('requested persons') should have the right of access to a lawyer in the executing Member State in order to allow them to exercise their rights effectively under Framework Decision 2002/584/

avukatın talep edilen kişinin uygulayan bir adli makam tarafından yürütülen duruşmaya katılması durumunda, diğer hususlarla birlikte, bu avukat ulusal hukuk kapsamında belirlenen usullere uygun şekilde soru sorabilir, açıklama talep edebilir ve beyanda bulunabilir. Avukatın bu duruşmaya katılımı, ilgili Üye Devletin hukukuna uygun olarak, kayıt usulü kullanılarak kaydedilmelidir.

(43) Talepedilen kişiler, uygulayan Üye Devlette kendilerini temsil eden avukatla özel görüşme hakkına sahip olmalıdır. Üye Devletler, davanın özel koşullarını dikkate alarak bu görüşmelerin süresi ve sıklığı konusunda uygulamaya ilişkin düzenlemeler yapabilir. Üye Devletler aynı zamanda avukat ile talep edilen kişinin görüştüğü yerde özellikle avukat ve talep edilen kişinin emniyet ve güvenliğini sağlamak amacıyla uygulamaya ilişkin düzenlemeler yapabilir. Uygulamaya ilişkin bu düzenlemeler talep edilen kişiler ile avukatlarıyla görüşmesi hakkının etkin kullanılmasına ve esasına halel getirmemelidir.

(44) Talep edilen kişiler uygulayan Üye Devlette kendilerini temsil eden avukatla iletişim hakkına sahip olmalıdır. Bu iletişimin avukatla görüşme hakkının kullanılmasının öncesini de kapsayacak şekilde, herhangi bir aşamada gerçekleşmesi mümkün kılınmalıdır. Üye Devletler bu iletişimin sağlanması için video konferans ve diğer iletişim teknolojilerinin kullanılması dâhil olmak üzere, talep edilen

JHA. Where a lawyer participates in a hearing of a requested person by an executing judicial authority, that lawyer may, inter alia, in accordance with procedures provided for under national law, ask questions, request clarification and make statements. The fact that the lawyer has participated in such a hearing should be noted using the recording procedure in accordance with the law of the Member State concerned.

(43) Requested persons should have the right to meet in private with the lawyer representing them in the executing Member State. Member States may make practical arrangements concerning the duration and frequency of such meetings, taking into account the particular circumstances of the case. Member States may also make practical arrangements to ensure safety and security, in particular of the lawyer and of the requested person, in the place where the meeting between the lawyer and the requested person is conducted. Such practical arrangements should not prejudice the effective exercise and essence of the right of requested persons to meet with their lawyer.

(44) Requested persons should have the right to communicate with the lawyer representing them in the executing Member State. It should be possible for such communication to take place at any stage, including before any exercise of the right to meet with the lawyer. Member States may make practical arrangements concerning the duration, frequency and means of communication between requested persons and

kişi ve avukat arasındaki iletişimin süresi, sıklığı ve iletişim yöntemleri konusunda uygulamaya ilişkin düzenlemeler yapabilir. Uygulamaya ilişkin bu düzenlemeler talep edilen kişilerin avukatlarıyla iletişim kurma hakkının etkin bir şekilde kullanılmasına ve esasına halel getirmemelidir.

(45) Uygulayan Üye Devletler, talep edilen kişiler bu haktan feragat etmedikçe, bu kişilerin avukatı olmadığında, avukat desteği sağlamayı da içerecek şekilde, uygulayan Üye Devlette avukata erişim hakkının etkin kullanılabilmesini sağlamak için gerekli düzenlemeleri yapmalıdır. Mümkün olduğu ölçüde, adli yardıma ilişkin düzenlemeler de dâhil olmak üzere, bu düzenlemeler ulusal hukuk tarafından yapılmalıdır. Bu düzenlemeler, diğer hususlarla birlikte, yetkili makamların talep edilen kişilerin seçebileceği erişilebilir bir avukatlar listesi üzerinden avukat desteği sağlamasını da gerektirebilir.

(46) Talep edilen kişinin emri veren Üye Devlette avukat tutmak istediği bilgisi alındıktan sonra, bu Üye Devletin yetkili makamı bu Üye Devlette bir avukat tutulmasını kolaylaştırmak için talep edilen kişiye beklemezsizin bilgi sağlamalıdır. Bu bilgi, örneğin, Avrupa tutuklama müzekkeresi vakalarında, emri veren Devletteki, bilgi ve tavsiye verebilen avukatların güncel bir listesini veya görev başındaki bir avukatın ismini içerebilir. Üye Devletler ilgili barolar birliğinden böyle bir liste oluşturmasını talep edebilir.

their lawyer, including concerning the use of videoconferencing and other communication technology in order to allow such communications to take place. Such practical arrangements should not prejudice the effective exercise and essence of the right of requested persons to communicate with their lawyer.

(45) Executing Member States should make the necessary arrangements to ensure that requested persons are in a position to exercise effectively their right of access to a lawyer in the executing Member State, including by arranging for the assistance of a lawyer when requested persons do not have one, unless they have waived that right. Such arrangements, including those on legal aid if applicable, should be governed by national law. They could imply, inter alia, that the competent authorities arrange for the assistance of a lawyer on the basis of a list of available lawyers from which requested persons could choose.

(46) Without undue delay after being informed that a requested person wishes to appoint a lawyer in the issuing Member State, the competent authority of that Member State should provide the requested person with information to facilitate the appointment of a lawyer in that Member State. Such information could, for example, include a current list of lawyers, or the name of a lawyer on duty in the issuing State, who can provide information and advice in European arrest warrant cases. Member States could request that the appropriate bar association draw up such a list.

- (47) Üye Devletler arasında cezai konularda iş birliği sağlanması için teslim usulü çok önemlidir. Bu iş birliği için, 2002/584/JHA sayılı Çerçeve Karar'da yer alan sürelerin dikkate alınması büyük önem arz eder. Bu nedenle, talep edilen kişilerin Avrupa tutuklama müzekkeresi sürecinde bu Direktif kapsamındaki haklarını tam olarak kullanabilmesi gerektiğinde bu süreler de gözetilmelidir.
- (48) Birliğin adli yardıma ilişkin devam eden bir yasama tasarrufu süresince, Üye Devletler Şart'a, AİHS'ye ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadına uygun bir şekilde, adli yardıma ilişkin ulusal hukukunu uygulamalıdır.
- (49) Birlik hukukunun etkinliği ilkesi uyarınca, Üye Devletler bu Direktif ile bireylere verilen hakları korumak için yeterli ve etkili başvuru yollarını yürürlüğe koymalıdır.
- (50) Üye Devletler, şüphelilerin veya sanıkların verdiği ifadeleri veya avukata erişim haklarının ihlali konusunda elde edilen delili değerlendirirken ya da bu Direktif uyarınca bu hakkın uygulanmaması yetkisi kullanıldığında, savunma haklarına ve yargılamanın adilliğine saygı gösterilmesini sağlamalıdır. Bu bağlamda, polis sorgusu sırasında avukata erişim olmaksızın verilen suçlayıcı ifadeler mahkûmiyet için kullanıldığında, savunma haklarına prensipte telafi edilemez bir şekilde zarar verilebileceğini öngören Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihat hukuku göz önünde bulundurulmalıdır. Bu
- (47) The surrender procedure is crucial for cooperation in criminal matters between the Member States. Observance of the time-limits contained in Framework Decision 2002/584/JHA is essential for such cooperation. Therefore, while requested persons should be able to exercise fully their rights under this Directive in European arrest warrant proceedings, those time-limits should be respected.
- (48) Pending a legislative act of the Union on legal aid, Member States should apply their national law in relation to legal aid, which should be in line with the Charter, the ECHR and the case-law of the European Court of Human Rights.
- (49) In accordance with the principle of effectiveness of Union law, Member States should put in place adequate and effective remedies to protect the rights that are conferred upon individuals by this Directive.
- (50) Member States should ensure that in the assessment of statements made by suspects or accused persons or of evidence obtained in breach of their right to a lawyer, or in cases where a derogation from that right was authorised in accordance with this Directive, the rights of the defence and the fairness of the proceedings are respected. In this context, regard should be had to the case-law of the European Court of Human Rights, which has established that the rights of the defence will, in principle, be irretrievably prejudiced when incriminating statements made during police interrogation without access to a lawyer are used for a conviction.

durum, başka suçların işlenmesini önlemek için acil soruşturma işlemlerinin yapılması ihtiyacı veya herhangi bir kişiye ilişkin ciddi olumsuz sonuçlar ya da avukata erişimin veya soruşturmanın ertelenmesinin ağır bir suça ilişkin devam eden soruşturmalara telafi edilemez bir şekilde zarar verebileceği durumlarda, ceza muhakemesine yönelik esaslı bir riski önleme konusunda acil bir gereklilik gibi, ulusal hukuk kapsamında izin verilen diğer amaçlar için ifadelerin kullanılmasına hâlel getirmemelidir. Aynı zamanda, bu durum delilinkabuledilebilirliğine yönelik ulusal kurallar veya sistemlere hâlel getirmemeli ve Üye Devletlerin, bu delilin kabul edilebilirliğine ilişkin, ayrı veya bir ön değerlendirme olmaksızın, mahkeme veya hâkim karşısında mevcut tüm delillerin ileri sürülebildiği bir sistemi sürdürmesini engellememelidir.

- (51) Potansiyel olarak zayıf konumda olan şüphelileri veya sanıkları koruma görevi, adil bir adalet yönetimi için zemin teşkil eder. Bu nedenle savcılık, kolluk ve adli makamlar, örneğin, avukata erişim hakkı ve özgürlüğünden yoksun bırakıldığına dair üçüncü kişiyi bilgilendirme hakkını kullanabilmelerini etkileyen olası bir boşluğu göz önünde bulundurarak ve bu hakların güvence altına alındığından emin olmak için uygun adımları atarak bu Direktif'te öngörülen hakların bu kişilerce etkin şekilde kullanılmasını kolaylaştırmalıdır.

This should be without prejudice to the use of statements for other purposes permitted under national law, such as the need to execute urgent investigative acts to avoid the perpetration of other offences or serious adverse consequences for any person or related to an urgent need to prevent substantial jeopardy to criminal proceedings where access to a lawyer or delaying the investigation would irretrievably prejudice the ongoing investigations regarding a serious crime. Further, this should be without prejudice to national rules or systems regarding admissibility of evidence, and should not prevent Member States from maintaining a system whereby all existing evidence can be adduced before a court or a judge, without there being any separate or prior assessment as to admissibility of such evidence.

- (51) The duty of care towards suspects or accused persons who are in a potentially weak position underpins a fair administration of justice. The prosecution, law enforcement and judicial authorities should therefore facilitate the effective exercise by such persons of the rights provided for in this Directive, for example by taking into account any potential vulnerability that affects their ability to exercise the right of access to a lawyer and to have a third party informed upon deprivation of liberty, and by taking appropriate steps to ensure those rights are guaranteed.

- (52) Bu Direktif, işkence ve insanlık dışı ve aşağılayıcı muamele yasağı, özgürlük ve güvenlik hakkı, özel hayata ve aile hayatına saygı, kişi dokunulmazlığı hakkı, çocuk hakları, engelli kişilerin toplumla bütünleşmesi, etkin başvuru hakkı ve adil yargılanma hakkı, masumiyet karinesi ve savunma hakları dâhil olmak üzere, Şart'ın kabul ettiği temel hakları ve ilkeleri korur. Bu Direktif bu haklar ve ilkeler uyarınca uygulanmalıdır.
- (52) This Directive upholds the fundamental rights and principles recognised by the Charter, including the prohibition of torture and inhuman and degrading treatment, the right to liberty and security, respect for private and family life, the right to the integrity of the person, the rights of the child, integration of persons with disabilities, the right to an effective remedy and the right to a fair trial, the presumption of innocence and the rights of the defence. This Directive should be implemented in accordance with those rights and principles.
- (53) Üye Devletler, bu Direktif hükümlerinin AIHS'nin güvence altına aldığı haklara karşılık geldiklerinde, AIHS'nin bu hükümleri ile tutarlı olarak ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadı ile geliştirildiği şekliyle uygulanmasını sağlamalıdır.
- (53) Member States should ensure that the provisions of this Directive, where they correspond to rights guaranteed by the ECHR, are implemented consistently with those of the ECHR and as developed by case-law of the European Court of Human Rights.
- (54) Bu Direktif asgari kuralları belirler. Üye Devletler daha üst düzey koruma sağlamak için bu Direktif'te belirlenen hakları genişletebilir. Bu asgari kurallar yargı kararlarının karşılıklı tanınmasını kolaylaştırmak için konulmuş olup, bu üst düzey koruma yargı kararlarının karşılıklı tanınmasına engel teşkil etmemelidir. Adalet Divanı ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarında yorumlandığı üzere, koruma düzeyi asla Şart'ın veya AIHS'nin belirlediği standartların altına düşmemelidir.
- (54) This Directive sets minimum rules. Member States may extend the rights set out in this Directive in order to provide a higher level of protection. Such higher level of protection should not constitute an obstacle to the mutual recognition of judicial decisions that those minimum rules are designed to facilitate. The level of protection should never fall below the standards provided by the Charter or by the ECHR, as interpreted by the case-law of the Court of Justice and of the European Court of Human Rights.
- (55) Bu Direktif, çocuk haklarını destekler ve Avrupa Konseyi Çocuk Dostu Adaletle ilişkin Rehber İlkelerini, özellikle de
- (55) This Directive promotes the rights of children and takes into account the Guidelines of the Council of Europe on child friendly justice,

çocuklara verilecek bilgi ve tavsiyelere ilişkin hükümlerini göz önünde bulundurur. Bu Direktif, çocuklar dâhil olmak üzere, şüphelilere ve sanıklara bu Direktif'teki bir haktan feragat etmenin sonuçlarını kavramaları için uygun bilgilerin verilmesini ve bu tür bir feragatin gönüllü olarak ve şüpheye yer bırakmayacak şekilde yapılmasını sağlar. Şüphelinin veya sanığın çocuk olması durumunda, ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişi çocuğun özgürlüğünden yoksun bırakılmasından sonra en kısa sürede bilgilendirilmeli ve gerekçeleri belirtilmelidir. Ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişinin bilgilendirilmesi çocuğun üstün yararına aykırı ise, onun yerine, bir akraba gibi başka bir uygun yetişkin bilgilendirilmelidir. Bu durum, özellikle çocukların korunması ve bakımından sorumlu olan belirli makamlar, kurumlar veya bireylerin bir çocuğun özgürlüğünden yoksun bırakıldığına ilişkin bilgilendirilmesini gerektiren ulusal hukuk hükümlerine halel getirmemelidir. Üye Devletler, en istisnai koşullar hariç olmak üzere, çocuk olan ve özgürlüğünden yoksun bırakılan şüphelilere veya sanıklara ilişkin olarak, üçüncü kişiyle iletişim kurma hakkının kullanılmasını sınırlamaktan veya ertelemekten kaçınmalıdır. Ancak erteleme uygulaması durumunda, çocuğun herkesle iletişimi kesilmemeli ve örneğin, çocuğun korunması ve bakımından sorumlu bir kurum veya birey ile iletişim kurmasına izin verilmelidir.

in particular its provisions on information and advice to be given to children. This Directive ensures that suspects and accused persons, including children, are provided with adequate information to understand the consequences of waiving a right under this Directive and that any such waiver is made voluntarily and unequivocally. Where the suspect or accused person is a child, the holder of parental responsibility should be notified as soon as possible after the child's deprivation of liberty and should be provided with the reasons therefor. If providing such information to the holder of parental responsibility is contrary to the best interests of the child, another suitable adult such as a relative should be informed instead. This should be without prejudice to provisions of national law which require that any specified authorities, institutions or individuals, in particular those that are responsible for the protection or welfare of children, should be informed of the deprivation of liberty of a child. Member States should refrain from limiting or deferring the exercise of the right to communicate with a third party in respect of suspects or accused persons who are children and who are deprived of liberty, save in the most exceptional circumstances. Where a deferral is applied the child should, however, not be held incommunicado and should be permitted to communicate, for example with an institution or an individual responsible for the protection or welfare of children.

(56) Üye Devletlerin ve Komisyonun⁸ 28 Eylül 2011 tarihli, açıklayıcı belgeler hakkında Ortak Siyasi Bildirgesi uyarınca, Üye Devletler, gerektiği durumlarda, bir Direktif'in unsurları ile ulusal hukuka aktarma belgeleri arasındaki ilişkiyi açıklayan bir veya daha fazla belgeyi, aktarma tedbirlerinin bildirimine eklemeyi üstlenmiştir. Bu Direktif'e ilişkin olarak, yasa koyucu bu belgelerin iletilmesinin gerekli olup olmadığını değerlendirir.

(56) In accordance with the Joint Political Declaration of 28 September 2011 of Member States and the Commission on explanatory documents⁸, Member States have undertaken to accompany, in justified cases, the notification of their transposition measures with one or more documents explaining the relationship between the components of a directive and the corresponding parts of national transposition instruments. With regard to this Directive, the legislator considers the transmission of such documents to be justified.

(57) Ceza muhakemesinde ve Avrupa tutuklama müzekkeresi sürecinde avukata erişim hakkı ve özgürlüğünden yoksun bırakıldığına dair üçüncü kişiyi bilgilendirme hakkı ve özgürlüğünden yoksun bırakıldığında üçüncü kişilerle ve konsolosluk yetkilileri ile iletişim kurma hakkına ilişkin ortak asgari standartların belirlenmesine yönelik bu Direktif'in amaçlarının, Üye Devletler tarafından yeterli ölçüde yerine getirilemediği ancak tedbirin ölçeğinden dolayı daha çok Birlik düzeyinde gerçekleştirilebildiği için, Birlik ABA'nın 5'inci maddesinde düzenlenen yetki ikamesi ilkesi uyarınca tedbirler kabul edebilir. Bu maddede belirlendiği üzere, orantılılık ilkesi uyarınca, bu Direktif bu amaçların gerçekleştirilmesi için gerekli olanın ötesine geçmez.

(57) Since the objectives of this Directive, namely setting common minimum rules for the right of access to a lawyer in criminal proceedings and in European arrest warrant proceedings and the right to have a third person informed of the deprivation of liberty and to communicate with third persons and with consular authorities while deprived of liberty, cannot be sufficiently achieved by the Member States, but can rather, by reason of the scale of the measure, be better achieved at Union level, the Union may adopt measures, in accordance with the principle of subsidiarity as set out in Article 5 TEU. In accordance with the principle of proportionality, as set out in that Article, this Directive does not go beyond what is necessary in order to achieve those objectives.

8 OJ C 369, 17.12.2011, s. 14.

8 OJ C 369, 17.12.2011, p. 14.

(58) ABA'nın ve ABİDA'nın eki olan "Özgürlük, Güvenlik ve Adalet Alanlarında Birleşik Krallık ve İrlanda'nın Pozisyonuna İlişkin 21 Nolu Protokol"ün 1'inci ve 2'nci maddeleri uyarınca ve Protokol'ün 4'üncü maddesine halel getirmeksizin, bu Üye Devletler bu Direktif'in kabul edilmesinde yer almayacaklardır ve onunla bağlı olmayacaklar veya uygulanmasına tabi olmayacaklardır.

(59) ABA'nın ve ABİDA'nın eki olan Danimarka'nın Pozisyonuna İlişkin 22 Nolu Protokol'ün 1'inci ve 2'nci maddeleri uyarınca, Danimarka, bu Direktif'in kabulünde yer almayacaktır ve onunla bağlı olmayacak veya uygulanmasına tabi olmayacaktır.

Madde 1
Konu

Bu Direktif, ceza muhakemesinde şüphelilerin veya sanıkların ve 2002/584/JHA sayılı Çerçeve Kararı ("Avrupa tutuklama müzekkeresi süreci") kapsamındaki işlemlere tabi olan kişilerin avukata erişim hakkı, özgürlüğünden yoksun bırakıldığına dair üçüncü bir kişiyi bilgilendirme hakkı ve özgürlüğünden yoksun bırakıldığında üçüncü kişilerle ve konsolosluk yetkilileri ile iletişim kurma hakkına ilişkin asgari kuralları belirler.

Madde 2
Kapsam

1. Bu Direktif, ceza muhakemesindeki şüphelilerin veya sanıkların bir Üye Devletin yetkili makamlarınca, resmi bildiri ile veya başka bir şekilde bir suç

(58) In accordance with Articles 1 and 2 of Protocol No 21 on the position of the United Kingdom and Ireland in respect of the Area of Freedom, Security and Justice, annexed to the TEU and to the TFEU and without prejudice to Article 4 of that Protocol, those Member States are not taking part in the adoption of this Directive and are not bound by it or subject to its application.

(59) In accordance with Articles 1 and 2 of Protocol No 22 on the position of Denmark, annexed to the TEU and to the TFEU, Denmark is not taking part in the adoption of this Directive, and is not bound by it or subject to its application,

HAVE ADOPTED THIS DIRECTIVE:

Article 1
Subject matter

This Directive lays down minimum rules concerning the rights of suspects and accused persons in criminal proceedings and of persons subject to proceedings pursuant to Framework Decision 2002/584/JHA ('European arrest warrant proceedings') to have access to a lawyer, to have a third party informed of the deprivation of liberty and to communicate with third persons and with consular authorities while deprived of liberty.

Article 2
Scope

1. This Directive applies to suspects or accused persons in criminal proceedings from the time when they are made aware by the competent authorities of a Member

- işlediklerine dair şüpheli oldukları veya suçlandıklarının haberdar edildikleri andan itibaren ve özgürlüğünden yoksun bırakılıp bırakılmadıklarına bakılmaksızın uygulanır. Şüphelinin veya sanığın suçu işleyip işlemediği meselesinin nihai tespiti anlamına gelen, uygulanabildiği durumda hüküm ve herhangi bir temyiz kararını da kapsayan işlemlerin sonuçlandığı ana kadar uygulanır.
2. Bu Direktif, 10'uncu madde uyarınca, uygulayan Üye Devlette yakalandıkları andan itibaren Avrupa tutuklama müzekkeresi sürecine (talep edilen kişiler) tabi olan kişilere uygulanır.
3. Bu Direktif aynı zamanda birinci paragrafta öngörüldüğü üzere, aynı koşullarda şüpheli veya sanık dışındaki, polis veya başka bir kolluk kuvveti tarafından sorgulanması sırasında şüpheli veya sanık olan kişilere de uygulanır.
4. Hafif suçlar açısından, adil yargılanma hakkına halel getirmeksizin:
- (a) bir Üye Devletin hukukunun, cezai konularda yetkili bir mahkeme dışındaki bir makam tarafından yaptırım uygulanmasını öngörmesi ve bu tür bir yaptırımın uygulanmasına yönelik olarak, böyle bir mahkemeye itiraz veya başvuruda bulunulabilmesi durumunda veya
- (b) özgürlüğünden yoksun bırakmanın yaptırım olarak uygulanamaması durumunda; bu Direktif yalnızca cezai konularda yetkili bir mahkemenin yürüttüğü işlemler için uygulanır.
- State, by official notification or otherwise, that they are suspected or accused of having committed a criminal offence, and irrespective of whether they are deprived of liberty. It applies until the conclusion of the proceedings, which is understood to mean the final determination of the question whether the suspect or accused person has committed the offence, including, where applicable, sentencing and the resolution of any appeal.
2. This Directive applies to persons subject to European arrest warrant proceedings (requested persons) from the time of their arrest in the executing Member State in accordance with Article 10.
3. This Directive also applies, under the same conditions as provided for in paragraph 1, to persons other than suspects or accused persons who, in the course of questioning by the police or by another law enforcement authority, become suspects or accused persons.
4. Without prejudice to the right to a fair trial, in respect of minor offences:
- (a) where the law of a Member State provides for the imposition of a sanction by an authority other than a court having jurisdiction in criminal matters, and the imposition of such a sanction may be appealed or referred to such a court; or
- (b) where deprivation of liberty cannot be imposed as a sanction; this Directive shall only apply to the proceedings before a court having jurisdiction in criminal matters.

Her durumda, bu Direktif ceza muhakemesinin aşamasına bakılmaksızın şüphelinin veya sanığın özgürlüğünden yoksun bırakılması durumunda tam olarak uygulanır.

Madde 3

Ceza muhakemesinde avukata erişim hakkı

1. Üye Devletler şüphelilerin ve sanıkların savunma haklarını pratik ve etkin bir biçimde kullanmalarını sağlayabilecekleri zamanda ve şekilde, ilgili kişilerin avukata erişim hakkına sahip olmasını sağlar.
2. Şüpheliler veya sanıklar gecikmeksizin avukata erişir. Şüpheliler veya sanıklar aşağıdakilerden hangisi önce gerçekleşirse gerçekleşsin, her durumda avukata erişir:
 - (a) polis veya başka bir kolluk kuvveti ya da adli makam tarafından sorguya çekilmeden önce;
 - (b) soruşturmayı yürüten makam veya diğer yetkili makamların üçüncü paragrafın (c) bendi uyarınca soruşturma veya diğer delil toplama işlemini yürütmesi üzerine;
 - (c) özgürlüğünden yoksun bırakıldıktan sonra, gecikmeksizin;
 - (d) cezai konularda yetkili bir mahkemede yargılanmak üzere davet edildiğinde, mahkeme huzuruna çıkmadan önceki sürede.
3. Avukata erişim hakkı aşağıdaki durumları kapsar:
 - (a) Üye Devletler, polis veya başka bir kolluk kuvveti ya da adli makam

In any event, this Directive shall fully apply where the suspect or accused person is deprived of liberty, irrespective of the stage of the criminal proceedings.

Article 3

The right of access to a lawyer in criminal proceedings

1. Member States shall ensure that suspects and accused persons have the right of access to a lawyer in such time and in such a manner so as to allow the persons concerned to exercise their rights of defence practically and effectively.
2. Suspects or accused persons shall have access to a lawyer without undue delay. In any event, suspects or accused persons shall have access to a lawyer from whichever of the following points in time is the earliest:
 - (a) before they are questioned by the police or by another law enforcement or judicial authority;
 - (b) upon the carrying out by investigating or other competent authorities of an investigative or other evidence-gathering act in accordance with point (c) of paragraph 3;
 - (c) without undue delay after deprivation of liberty;
 - (d) where they have been summoned to appear before a court having jurisdiction in criminal matters, in due time before they appear before that court.
3. The right of access to a lawyer shall entail the following:
 - (a) Member States shall ensure that suspects or accused persons have

- tarafından sorgulanması öncesi dâhil olmak üzere, şüphelilerin veya sanıkların kendilerini temsil eden avukatlarla özel görüşme ve iletişim kurma hakkına sahip olmasını sağlar;
- (b) Üye Devletler şüphelilerin veya sanıkların avukatlarının sorguda bulunması ve sorguya etkin bir şekilde katılması haklarına sahip olmasını sağlar. Ulusal hukuk kapsamındaki usullerin ilgili hakkın etkin kullanılmasına ve esasına hâlel getirmemesi kaydıyla, bu katılım ulusal hukuk kapsamındaki usullere uygundur. Bir avukatın sorguya katılması durumunda, bu katılımın gerçekleştiği hususu, ilgili Üye Devletin hukukunun öngördüğü kayıt usulü kullanılarak kayıt altına alınır;
- (c) Eğer şüphelinin veya sanığın:
- (i) kimlik tespiti;
- (ii) yüzleştirme;
- (iii) suç mahallinde canlandırma ile ilgili işlemlere katılması gerekirse veya katılmasına izin verilirse, bu tür işlemlerin ulusal hukukta öngörüldüğü durumlarda, Üye Devletler şüphelilerin veya sanıkların avukatlarının yukarıdaki soruşturma ve delil toplama işlemlerine katılma hakkına asgari ölçüde sahip olmasını sağlar.
4. Üye Devletler şüphelilerin veya sanıkların bir avukat temin etmelerini kolaylaştırmaya yönelik genel bilgiyi erişilir kılmaya teşvik eder.
- the right to meet in private and communicate with the lawyer representing them, including prior to questioning by the police or by another law enforcement or judicial authority;
- (b) Member States shall ensure that suspects or accused persons have the right for their lawyer to be present and participate effectively when questioned. Such participation shall be in accordance with procedures under national law, provided that such procedures do not prejudice the effective exercise and essence of the right concerned. Where a lawyer participates during questioning, the fact that such participation has taken place shall be noted using the recording procedure in accordance with the law of the Member State concerned;
- (c) Member States shall ensure that suspects or accused persons shall have, as a minimum, the right for their lawyer to attend the following investigative or evidence-gathering acts where those acts are provided for under national law and if the suspect or accused person is required or permitted to attend the act concerned:
- (i) identity parades;
- (ii) confrontations;
- (iii) reconstructions of the scene of a crime.
4. Member States shall endeavour to make general information available to facilitate the obtaining of a lawyer by suspects or accused persons.

Ulusal hukukun zorunlu avukat bulundurulmasına ilişkin hükümlerine karşın, Üye Devletler özgürlüğünden yoksun bırakılan şüphelilerin veya sanıkların, 9'uncu madde uyarınca bu haktan feragat etmedikleri takdirde, avukata erişim hakkını etkin kullanabilmelerini sağlamak için gerekli düzenlemeleri yapar.

5. İstisnai durumlarda ve sadece yargılama öncesi aşamada, şüphelinin veya sanığın coğrafi uzaklığının, özgürlüğünden yoksun bırakıldıktan sonra gecikmeksizin avukata erişim hakkını kullanmasını mümkün kılmadığı durumlarda, Üye Devletler ikinci paragrafın (c) bendini geçici olarak uygulamayabilir.
6. İstisnai durumlarda ve sadece yargılama öncesi aşamada, aşağıdaki mücbir sebeplerden birini esas alarak, davanın özel koşulları ışığında gerekçelendirildiği ölçüde, Üye Devletler üçüncü paragrafta öngörülen hakları geçici olarak uygulamayabilir:
 - (a) bir kişinin yaşamı, özgürlüğü veya vücut bütünlüğünü ciddi şekilde olumsuz etkileyecek sonuçların önüne geçilmesi konusunda acil bir ihtiyaç olduğunda;
 - (b) ceza muhakemesine yönelik esaslı bir riski önlemek için soruşturma makamlarının acil eylemde bulması gerektiğinde.

Madde 4 **Gizlilik**

Üye Devletler, bu Direktif kapsamında öngörülen avukata erişim hakkının kullanılması

Notwithstanding provisions of national law concerning the mandatory presence of a lawyer, Member States shall make the necessary arrangements to ensure that suspects or accused persons who are deprived of liberty are in a position to exercise effectively their right of access to a lawyer, unless they have waived that right in accordance with Article 9.

5. In exceptional circumstances and only at the pre-trial stage, Member States may temporarily derogate from the application of point (c) of paragraph 2 where the geographical remoteness of a suspect or accused person makes it impossible to ensure the right of access to a lawyer without undue delay after deprivation of liberty.
6. In exceptional circumstances and only at the pre-trial stage, Member States may temporarily derogate from the application of the rights provided for in paragraph 3 to the extent justified in the light of the particular circumstances of the case, on the basis of one of the following compelling reasons:
 - (a) where there is an urgent need to avert serious adverse consequences for the life, liberty or physical integrity of a person;
 - (b) where immediate action by the investigating authorities is imperative to prevent substantial jeopardy to criminal proceedings.

Article 4 **Confidentiality**

Member States shall respect the confidentiality of communication between suspects or accused

sırasında şüpheliler veya sanıklar ve avukatları arasındaki iletişimin gizliliğine riayet eder. Bu iletişim görüşme, yazışma, telefon konuşmaları ve ulusal hukuk kapsamında izin verilen diğer iletişim şekillerini kapsar.

Madde 5

Özgürlüğünden yoksun bırakıldığına dair üçüncü kişiyi bilgilendirme hakkı

1. Üye Devletler özgürlüğünden yoksun bırakılan şüphelilerin veya sanıkların, istedikleri takdirde, akraba veya işveren gibi kendilerinin belirlediği en az bir kişiyi özgürlüğünden yoksun bırakıldıklarına dair gecikmeksizin bilgilendirmelerini sağlar.
2. Şüphelinin veya sanığın çocuk olması durumunda, başka bir uygun yetişkinin bilgilendirilmesi çocuğun üstün yararına aykırı olmadıkça, Üye Devletler, ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişinin, çocuğun özgürlüğünden yoksun bırakıldığı ve gerekçeleri konusunda, mümkün olan en kısa sürede bilgilendirilmesini sağlar. Bu paragrafın amaçları doğrultusunda, 18 yaşından küçük bir kişi çocuk olarak değerlendirilir.
3. Aşağıdaki mücbir sebeplerden birini esas alarak, davanın özel koşulları ışığında gerekçelendirildiğinde, Üye Devletler birinci ve ikinci paragraflarda öngörülen hakları geçici olarak uygulamayabilir:
 - (a) bir kişinin yaşamı, özgürlüğü veya vücut bütünlüğünü ciddi şekilde olumsuz etkileyecek sonuçların

persons and their lawyer in the exercise of the right of access to a lawyer provided for under this Directive. Such communication shall include meetings, correspondence, telephone conversations and other forms of communication permitted under national law.

Article 5

The right to have a third person informed of the deprivation of liberty

1. Member States shall ensure that suspects or accused persons who are deprived of liberty have the right to have at least one person, such as a relative or an employer, nominated by them, informed of their deprivation of liberty without undue delay if they so wish.
2. If the suspect or accused person is a child, Member States shall ensure that the holder of parental responsibility of the child is informed as soon as possible of the deprivation of liberty and of the reasons pertaining thereto, unless it would be contrary to the best interests of the child, in which case another appropriate adult shall be informed. For the purposes of this paragraph, a person below the age of 18 years shall be considered to be a child.
3. Member States may temporarily derogate from the application of the rights set out in paragraphs 1 and 2 where justified in the light of the particular circumstances of the case on the basis of one of the following compelling reasons:
 - (a) where there is an urgent need to avert serious adverse consequences for the life, liberty

önüne geçilmesi konusunda acil bir ihtiyaç olduğunda;

- (b) ceza muhakemesine önemli ölçüde zarar verilebilecek bir durumu önlemek için acil bir ihtiyaç olduğunda.

4. Üye Devletler, ikinci paragrafta öngörülen hakkın geçici olarak uygulanmaması durumunda, çocuğun korunmasından ve bakımından sorumlu bir makamın, çocuğun özgürlüğünden yoksun bırakıldığına dair gecikmeksizin bilgilendirilmesini sağlar.

Madde 6

Özgürlüğünden yoksun bırakıldığına dair üçüncü kişilerle iletişim kurma hakkı

1. Üye Devletler özgürlüğünden yoksun bırakılan şüphelilerin veya sanıkların kendileri tarafından belirlenen akraba gibi en az bir üçüncü kişi ile gecikmeksizin iletişim kurma hakkına sahip olmasını sağlar.
2. Üye Devletler zorunlu şartları veya orantılı operasyonel şartları göz önünde bulundurarak, birinci paragrafta belirtilen hakkın kullanılmasını sınırlayabilir veya erteleyebilir.

Madde 7

Konsolosluk yetkilileri ile iletişim hakkı

1. Üye Devletler yabancı ve özgürlüğünden yoksun bırakılmış şüphelilerin veya sanıkların, vatandaşı oldukları Devletin konsolosluk yetkililerini özgürlüğünden yoksun bırakıldığına ilişkin olarak

or physical integrity of a person;

- (b) where there is an urgent need to prevent a situation where criminal proceedings could be substantially jeopardised.

4. Where Member States temporarily derogate from the application of the right set out in paragraph 2, they shall ensure that an authority responsible for the protection or welfare of children is informed without undue delay of the deprivation of liberty of the child.

Article 6

The right to communicate, while deprived of liberty, with third persons

1. Member States shall ensure that suspects or accused persons who are deprived of liberty have the right to communicate without undue delay with at least one third person, such as a relative, nominated by them.
2. Member States may limit or defer the exercise of the right referred to in paragraph 1 in view of imperative requirements or proportionate operational requirements.

Article 7

The right to communicate with consular authorities

1. Member States shall ensure that suspects or accused persons who are non-nationals and who are deprived of liberty have the right to have the consular authorities of their State of nationality informed of the

gecikmeksizin bilgilendirme ve istedikleri takdirde bu yetkililerle iletişim kurma hakkına sahip olmasını sağlar. Ancak şüphelilerin veya sanıkların iki ya da daha fazla vatandaşlığa sahip olması durumunda, mevcut ise, hangi konsolosluk yetkililerinin özgürlüğünden yoksun bırakıldığına dair bilgilendirileceğini ve iletişim kurmak istedikleri yetkilileri seçebilirler.

2. Şüpheliler veya sanıklar aynı zamanda, konsolosluk yetkililerinin mutabakatına ve ilgili şüphelilerin veya sanıkların isteklerine bağlı olarak, konsolosluk yetkilileri tarafından ziyaret edilme hakkı, onlarla sözlü ve yazılı iletişim kurma hakkı ve konsoloslukları tarafından temin edilen avukatla temsil hakkına da sahiptirler.
3. Bu maddede öngörülen hakların kullanılması, ulusal hukuk veya usullerin, bu haklarla amaçlanan hedeflerin tam olarak hayata geçirilmesini sağlaması kaydıyla, bu hukuk veya usuller tarafından düzenlenebilir.

Madde 8

Geçici derogasyonların uygulanmasına ilişkin genel koşullar

- 1 3'üncü maddenin beşinci veya altıncı paragrafı ile 5'inci maddenin üçüncü paragrafı kapsamındaki herhangi bir geçici derogasyon
- (a) orantılıdır ve gerekenin ötesine geçmez;

deprivation of liberty without undue delay and to communicate with those authorities, if they so wish. However, where suspects or accused persons have two or more nationalities, they may choose which consular authorities, if any, are to be informed of the deprivation of liberty and with whom they wish to communicate.

2. Suspects or accused persons also have the right to be visited by their consular authorities, the right to converse and correspond with them and the right to have legal representation arranged for by their consular authorities, subject to the agreement of those authorities and the wishes of the suspects or accused persons concerned.
3. The exercise of the rights laid down in this Article may be regulated by national law or procedures, provided that such law or procedures enable full effect to be given to the purposes for which these rights are intended.

Article 8

General conditions for applying temporary derogations

1. Any temporary derogation under Article 3(5) or (6) or under Article 5(3) shall
- (a) be proportionate and not go beyond what is necessary;

(b) kesin bir şekilde zamanla sınırlıdır; (c) münhasıran isnat edilen suçun türü veya ağırlığına dayanmaz ve (d) genel olarak yargılamanın adilliğine halel getirmez. 2. 3'üncü maddenin beşinci veya altıncı paragrafları kapsamındaki geçici derogasyonlar yalnızca bir adli makam ya da kararın yargı incelemesine sunulabilmesi şartıyla, başka bir yetkili makam tarafından, somut olayın özelliğine göre, usule uygun alınan gerekçeli karar ile getirilebilir. Usule uygun alınan gerekçeli karar, ilgili Üye Devletin hukukunun öngördüğü kayıt usulü kullanılarak kaydedilir. 3. 5'inci maddenin üçüncü paragrafı kapsamındaki geçici derogasyonlar, yalnızca bir adli makam ya da kararın yargı incelemesine sunulabilmesi şartıyla, başka bir yetkili makam tarafından, somut olayın özelliğine göre getirilebilir.	(b) be strictly limited in time; (c) not be based exclusively on the type or the seriousness of the alleged offence; and (d) not prejudice the overall fairness of the proceedings. 2. Temporary derogations under Article 3(5) or (6) may be authorised only by a duly reasoned decision taken on a case-by- case basis, either by a judicial authority, or by another competent authority on condition that the decision can be submitted to judicial review. The duly reasoned decision shall be recorded using the recording procedure in accordance with the law of the Member State concerned. 3. Temporary derogations under Article 5(3) may be authorised only on a case-by-case basis, either by a judicial authority, or by another competent authority on condition that the decision can be submitted to judicial review.

Madde 9
Feragat

1. Zorunlu avukat bulundurulmasını ve avukatın destek vermesini gerektiren ulusal hukuka halel getirmeksizin, 3'üncü ve 10'uncu maddelerde belirtilen bir haktan feragate ilişkin olarak, Üye Devletler:
- (a) şüpheliye veya sanığa, yazılı ya da sözlü olarak, basit ve anlaşılır bir dille, ilgili hakkın içeriğine ve haktan feragat etmenin olası sonuçlarına ilişkin açık ve yeterli bilgi verilmesini ve

Article 9
Waiver

1. Without prejudice to national law requiring the mandatory presence or assistance of a lawyer, Member States shall ensure that, in relation to any waiver of a right referred to in Articles 3 and 10:
- (a) the suspect or accused person has been provided, orally or in writing, with clear and sufficient information in simple and understandable language about the content of the right concerned and the possible consequences of waiving it; and

(b) feragatin gönüllü olarak ve şüpheye yer bırakmayacak şekilde yapılmasını sağlar. 2. Yazılı ve sözlü olarak yapılabilen feragat, feragatin yapıldığı koşullar da dahil olmak üzere, ilgili Üye Devletin hukukunun öngördüğü kayıt usulü kullanılarak kaydedilir. 3. Üye Devletler, şüphelilerin veya sanıkların ceza muhakemesi süresince, herhangi bir anda, feragati sonradan geri çekebilmesini ve bu imkân hakkında onların bilgilendirilmesini sağlar. Bu tür bir geri çekme, yapıldığı andan itibaren geçerlidir.	(b) the waiver is given voluntarily and unequivocally. 2. The waiver, which can be made in writing or orally, shall be noted, as well as the circumstances under which the waiver was given, using the recording procedure in accordance with the law of the Member State concerned. 3. Member States shall ensure that suspects or accused persons may revoke a waiver subsequently at any point during the criminal proceedings and that they are informed about that possibility. Such a revocation shall have effect from the moment it is made.

Madde 10

Avrupa tutuklama müzekkeresi sürecinde avukata erişim hakkı

1. Üye Devletler talep edilen kişinin, Avrupa tutuklama müzekkeresi gereğince tutuklanması üzerine, uygulayan Üye Devlette avukata erişim hakkına sahip olmasını sağlar.
2. Uygulayan Üye Devletteki avukata erişim hakkı içeriğine ilişkin olarak, talep edilen kişiler, bu Üye Devlette aşağıdaki haklara sahip olur:
 - (a) talep edilen kişilerin haklarını etkin bir şekilde ve her durumda, özgürlüğünden yoksun bırakıldıktan sonra gecikmeksizin kullanmalarını sağlayacak süre ve şekilde avukata erişim hakkı;
 - (b) kendilerini temsil eden avukatla görüşme ve iletişim hakkı;
 - (c) avukatlarının bulunması ve ulusal hukuk usulleri uyarınca, uygulayan adli makam tarafından

Article 10

The right of access to a lawyer in European arrest warrant proceedings

1. Member States shall ensure that a requested person has the right of access to a lawyer in the executing Member State upon arrest pursuant to the European arrest warrant.
2. With regard to the content of the right of access to a lawyer in the executing Member State, requested persons shall have the following rights in that Member State:
 - (a) the right of access to a lawyer in such time and in such a manner as to allow the requested persons to exercise their rights effectively and in any event without undue delay from deprivation of liberty;
 - (b) the right to meet and communicate with the lawyer representing them;
 - (c) the right for their lawyer to be present and, in accordance with procedures in national law,

- yürütölen, talep edilen kişinin duruşmasına katılması hakkı. Avukatın duruşmaya katılması durumunda, bu durum ilgili Üye Devletin hukukunun öngördüğü kayıt usulü kullanılarak kaydedilir.
3. 4, 5, 6, 7 ve 9'uncu maddeler ile, 5'inci maddenin üçüncü paragrafı kapsamında geçici derogasyon getirilmesi durumunda, 8'inci maddede öngörölen haklar, kıyas yoluyla, uygulayan Üye Devletteki Avrupa tutuklama müzekkeresi sürecine uygulanır.
4. Uygulayan Üye Devletteki yetkili makam, özgürlüğünden yoksun bırakıldıktan sonra gecikmeksizin, talep edilen kişileri emri veren Üye Devlette avukat tutma haklarına ilişkin olarak bilgilendirir. Emri veren Üye Devletteki bu avukatın rolü, avukata 2002/584/JHA sayılı Çerçeve Kararı kapsamındaki, talep edilen kişilerin haklarının etkin bir şekilde kullanılmasına yönelik bilgi ve tavsiye vererek uygulayan Üye Devletteki avukata yardımcı olmaktır.
5. Talep edilen kişilerin, emri veren Üye Devlette avukat tutma hakkını kullanmak istemeleri ve hâlihazırda bir avukatlarının olmaması durumunda, uygulayan Üye Devletteki yetkili makam emri veren Üye Devletteki yetkili makamı derhal bilgilendirir. Bu Üye Devletin yetkili makamı, orada avukat tutmalarını kolaylaştırmak için talep edilen kişilere gecikmeksizin bilgi verir.
- participate during a hearing of a requested person by the executing judicial authority. Where a lawyer participates during the hearing this shall be noted using the recording procedure in accordance with the law of the Member State concerned.
3. The rights provided for in Articles 4, 5, 6, 7, 9, and, where a temporary derogation under Article 5(3) is applied, in Article 8, shall apply, mutatis mutandis, to European arrest warrant proceedings in the executing Member State.
4. The competent authority in the executing Member State shall, without undue delay after deprivation of liberty, inform requested persons that they have the right to appoint a lawyer in the issuing Member State. The role of that lawyer in the issuing Member State is to assist the lawyer in the executing Member State by providing that lawyer with information and advice with a view to the effective exercise of the rights of requested persons under Framework Decision 2002/584/JHA.
5. Where requested persons wish to exercise the right to appoint a lawyer in the issuing Member State and do not already have such a lawyer, the competent authority in the executing Member State shall promptly inform the competent authority in the issuing Member State. The competent authority of that Member State shall, without undue delay, provide the requested persons with information to facilitate them in appointing a lawyer there.

6. Talep edilen bir kişinin emri veren Üye Devlette avukat tutma hakkı, 2002/584/JHA sayılı Çerçeve Kararda belirlenen süreler veya uygulayan adli makamın bu süreler içerisinde ve Çerçeve Kararda belirlenen şartlarda kişinin teslim edilip edilmeyeceğine karar verme yükümlülüğüne halel getirmez.

Madde 11
Adli yardım

Bu Direktif, Şart ve AİHS uyarınca uygulanması gereken, adli yardıma ilişkin ulusal hukuka halel getirmez.

Madde 12
Başvuru yolları

1. Üye Devletler, hem ceza muhakemesinde şüphelilerin veya sanıkların hem de Avrupa tutuklama müzekkeresi sürecinde talep edilen kişilerin, bu Direktif’te yer alan hakların ihlali söz konusu olduğunda, ulusal hukuk kapsamında etkili başvuru yollarına sahip olmalarını sağlar.
2. Delilin kabul edilebilirliğine ilişkin ulusal kural ve sistemlere halel getirmeksizin, Üye Devletler, şüphelilerin veya sanıkların verdiği ifadeleri veya avukata erişim haklarının ihlali konusunda elde edilen delili değerlendirirken ya da 3’üncü maddenin altıncı paragrafı uyarınca bu hakkın uygulanmaması yetkisinin verildiği durumlarda, savunma haklarına ve yargılamanın adilliğine saygı gösterilmesini sağlar.

6. The right of a requested person to appoint a lawyer in the issuing Member State is without prejudice to the time-limits set out in Framework Decision 2002/584/JHA or the obligation on the executing judicial authority to decide, within those time-limits and the conditions defined under that Framework Decision, whether the person is to be surrendered.

Article 11
Legal aid

This Directive is without prejudice to national law in relation to legal aid, which shall apply in accordance with the Charter and the ECHR.

Article 12
Remedies

1. Member States shall ensure that suspects or accused persons in criminal proceedings, as well as requested persons in European arrest warrant proceedings, have an effective remedy under national law in the event of a breach of the rights under this Directive.
2. Without prejudice to national rules and systems on the admissibility of evidence, Member States shall ensure that, in criminal proceedings, in the assessment of statements made by suspects or accused persons or of evidence obtained in breach of their right to a lawyer or in cases where a derogation to this right was authorised in accordance with Article 3(6), the rights of the defence and the fairness of the proceedings are respected.

Madde 13

Dezavantajlı kişiler

Üye Devletler, dezavantajlı şüphelilerin ve dezavantajlı sanıkların belirli ihtiyaçlarının, bu Direktif'in uygulanmasında dikkate alınmasını sağlar.

Madde 14

Geriye götürmeme

Bu Direktif'teki hiçbir hüküm, Şart, AİHS veya diğeri ilgili uluslararası hukuk hükümleri ya da bir Üye Devletin daha üst düzey koruma sağlayan hukuku kapsamında sağlanan hakları ve usuli teminatları kısıtladığı veya uygulamadığı şeklinde yorumlanmaz.

Madde 15

Aktarma

1. Üye Devletler, bu Direktif'e uyum sağlamak için gerekli kanunları, tüzükleri ve idari hükümleri 27 Kasım 2016 tarihine kadar yürürlüğe koyar. Üye devletler, bununla ilgili Komisyonu derhal bilgilendirirler.
2. Üye Devletler, bu tedbirleri kabul ettiğinde, tedbirlerde bu Direktif'e bir atıf yapılır veya bu tedbirlerin resmi olarak yayınlanmaları durumunda, böyle bir atfa yer verilir. Bu atfın yapılma yöntemleri Üye Devletler tarafından belirlenir.
3. Üye Devletler, bu Direktif kapsamında kabul ettikleri ulusal hukuk tedbirlerine ilişkin metni Komisyona iletir.

Article 13

Vulnerable persons

Member States shall ensure that the particular needs of vulnerable suspects and vulnerable accused persons are taken into account in the application of this Directive.

Article 14

Non-regression clause

Nothing in this Directive shall be construed as limiting or derogating from any of the rights and procedural safeguards that are ensured under the Charter, the ECHR, or other relevant provisions of international law or the law of any Member State which provides a higher level of protection.

Article 15

Transposition

1. Member States shall bring into force the laws, regulations and administrative provisions necessary to comply with this Directive by 27 November 2016. They shall immediately inform the Commission thereof.
2. When Member States adopt those measures, they shall contain a reference to this Directive or shall be accompanied by such a reference on the occasion of their official publication. The methods of making such a reference shall be laid down by the Member States.
3. Member States shall communicate to the Commission the text of the measures of national law which they adopt in the field covered by this Directive.

Madde 16

Rapor

Komisyon, 28 Kasım 2019 tarihine kadar Avrupa Parlamentosuna ve Konseye, gerektiğinde mevzuat tekliflerini dâhil etmek suretiyle, 3'üncü maddenin altıncı paragrafının, 8'inci maddenin birinci ve ikinci paragrafları ile bağlantılı olarak uygulanmasına ilişkin bir değerlendirmeyi içerecek şekilde, Direktif'e uyum sağlamak için Üye Devletlerin gerekli tedbirleri ne ölçüde aldıklarını değerlendiren bir raporu, gerektiğinde mevzuat tekliflerini eklemek suretiyle sunar.

Madde 17

Yürürlüğe girme

Bu Direktif, Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nde yayınlanmasını takip eden yirminci gün yürürlüğe girer.

Madde 18

Muhatabı

Bu Direktif'in muhatabı, Antlaşmalar uyarınca; Üye Devletlerdir.

22 Ekim 2013 tarihinde Strazburg'da imzalanmıştır.

Article 16

Report

The Commission shall, by 28 November 2019, submit a report to the European Parliament and to the Council, assessing the extent to which the Member States have taken the necessary measures in order to comply with this Directive, including an evaluation of the application of Article 3(6) in conjunction with Article 8(1) and (2), accompanied, if necessary, by legislative proposals.

Article 17

Entry into force

This Directive shall enter into force on the twentieth day following that of its publication in the Official Journal of the European Union.

Article 18

Addressees

This Directive is addressed to the Member States in accordance with the Treaties.

Done at Strasbourg, 22 October 2013.

Avrupa Konseyi adına Başkan

For the Council The President

V. LEŠKEVIČIUS

Avrupa Parlamentosu adına Başkan

For the European Parliament The President

M. SCHULZ

V

**CEZA MUHAKEMESİNDE
ŞÜPHELİ VEYA SANIK OLAN
DEZAVANTAJLI KİŞİLERİN
USULİ TEMİNATLARI**

V. CEZA MUHADEMESİNDE ŞÜPHELİ VEYA SANIK OLAN DEZAVANTAJLI KİŞİLERİN USULİ TEMİNATLARI

• Genel Olarak

Dezavantajlı kişilerin adil yargılanma hakları, Avrupa Temel Haklar Şartı ve AİHS’deki ortak ilkeler ve asgari standartlara rağmen, AB düzeyinde yeterince garanti altına alınmış değildir. Bu durum, ortak ilke ve standartların uygulanmasında eksikliklere neden olmakta ve yargı makamları arasındaki karşılıklı güvene zarar verebilmektedir. Bunun sonucu olarak, yargı kararlarının karşılıklı tanınması ve cezai konularda polis ve adli işbirliği olumsuz etkilenebilmektedir.

Avrupa çapında her yıl yaklaşık 358.000 ilâ 719.000 dezavantajlı kişi¹ ceza adaleti sistemi ile yüz yüze gelmektedir. Toplumun bu hassas kesimi, ceza adaleti sistemi ile karşılaştığında bilgi ve olgunluk düzeyleri ya da zihinsel veya fiziksel kısıtlılıkları nedeniyle ayrımcılığa maruz kalma ya da temel haklarından mahrumiyet riski ile daha fazla karşı karşıyadır. Bu nedenle, ceza muhakemesinde dezavantajlı kişilerin korunmasına yönelik ortak asgari standartların belirlenmesi son derece önemlidir. Ayrıca, dezavantajlı kişiler kendi ülkeleri dışında yürütülen bir ceza muhakemesine dâhil olabilirler. Böyle durumlarda, ceza muhakemesinin yürütüldüğü ülkede dezavantajlı kişinin temel haklarının kendi ülkesindeki standartlarda korunması gerekliliği, AB düzeyinde bu alanda asgari standartların belirlenmesi için diğer bir etkidir.

Stockholm Programı uyarınca şüphelilerin ve sanıkların adil yargılanma haklarının temin edilmesine yönelik olarak kabul edilen Direktifler, ceza muhakemesindeki dezavantajlı kişilerin ihtiyaçlarını tam olarak dikkate almamaktadır. Bu nedenle, “Ceza Muhakemesinde Şüphelilerin veya Sanıkların Usuli Haklarının Güçlendirilmesine Yönelik Yol Haritası”nda² dezavantajlı şüphelilerin ve sanıkların adil yargılanma hakkının güvence altına alınması için özel teminatların öngörülmesi, tedbirlerden biri olarak açıkça yer almıştır (Tebdir E).

Avrupa Komisyonu 27 Kasım 2013 tarihinde ceza muhakemesindeki dezavantajlı şüpheli ve sanıkların usuli teminatlarına ilişkin bir Tavsiye Kararı³ kabul etmiştir.

Tavsiye Kararı kapsamında dezavantajlı kişiler kavramı, yaşına, zihinsel veya fiziksel koşulları ya da engellerine bağlı olarak ceza muhakemesini anlayamayan ve etkin bir şekilde muhakemeye katılamayan şüphelileri veya sanıkları ifade etmektedir. Tavsiye Kararı’nın amacı, dezavantajlı kişilerin adil yargılanma haklarının garanti altına alınması ve usuli haklarının güçlendirilmesi için Üye Devletleri teşvik etmektir.

¹ Commission Staff Working Document Impact Assessment Accompanying the document Proposal for a directive of the European Parliament and of the Council Proposal for a on procedural safeguards for children suspected or accused in criminal proceedings. Brussels, 27.11.2013, SWD (2013) 480 final. http://ec.europa.eu/justice/criminal/files/swd_2013_480_en.pdf (Erişim tarihi: Aralık 2016)

² OJ C 295 4.12.2009, s.1.

³ Ceza Muhakemesinde Şüpheli veya Sanık Olan Dezavantajlı Kişilerin Usuli Teminatlarına İlişkin 27 Kasım 2013 Tarihli Komisyon Tavsiye Kararı (2013/C 378/02) OJ C 378, 24.12.2013, s.8.

Dezavantajlı kişiler ceza muhakemesi sürecinde yer aldıklarında, gecikmeksizin tespit edilmeleri büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda, kolluk görevlileri ve yargı makamları tarafından bir ilk değerlendirme yapılmalıdır. Yetkili makamlar gerektiğinde dezavantajın derecesi, dezavantajlı kişinin ihtiyaçları ve alınabilecek önlemler konusunda bağımsız bir uzmandan yardım almalıdır.

Dezavantajlı kişilere ilişkin usuli haklar, bu kişilerin bir suç işlediğinden şüphelenildiği andan itibaren ceza muhakemesinin sonuçlanmasına kadar uygulanmalıdır. Bu süreçte, dezavantajlı kişilere yeterli danışma ve destek sağlanmalıdır. Ayrıca, bu kişilerin yasal temsilcilerine mümkün olan en kısa sürede ceza muhakemesinin varlığı hakkında bilgi verilmelidir.

Tavsiye Kararı ile dezavantajlı kişilerin, ayrımcılık yapılmaması, bilgilenme hakkı, avukata erişim hakkı, tıbbi yardım hakkı, sorgulamanın işitsel-görsel kayıt altına alınması gibi hakları koruma altına alınmaktadır.

Tavsiye Kararı'nda kolluk görevlileri ve ceza muhakemesi yönünden yetkili yargı makamlarının dezavantajlı kişiler konusunda eğitim almaları da öngörülmektedir.

AVRUPA KOMİSYONUNUN

27 Kasım 2013 Tarihli ve 2013/C-378/02 Sayılı

Ceza Muhakemesinde Şüpheli veya Sanık Olan Dezavantajlı Kişilerin Usuli Teminatlarına İlişkin Tavsiye Kararı

**COMMISSION
RECOMMENDATION**

of 27 November 2013

**on procedural safeguards for vulnerable persons suspected or accused in criminal proceedings
(2013/C 378/02)**

AVRUPA KOMİSYONU,

Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma'yı ve özellikle bu Antlaşma'nın 292'nci maddesini göz önünde tutarak,

Aşağıdaki gerekçelerle İŞBU TAVSİYELERDE BULUNUR:

THE EUROPEAN COMMISSION,

Having regard to the Treaty on the Functioning of the European Union, and in particular Article 292 thereof,

Whereas:

- (1) Bu Tavsiye Kararı'nın amacı, yaşları, akli veya fiziksel durumları ya da engelleri nedeniyle ceza muhakemesini anlayamayan ve etkin bir şekilde muhakemeye katılamayan tüm şüphelilerin veya sanıkların ('dezavantajlı kişiler') usuli haklarını güçlendirmek için Üye Devletleri teşvik etmektir.
- (2) Bu Tavsiye Karar şüphelilerin veya sanıkların usuli haklarını korumaya yönelik asgari kurallar oluşturarak, Üye Devletlerin diğer Üye Devletlerin ceza adaleti sistemlerine güvenini güçlendirmelidir ve böylece bu Tavsiye Karar, cezai konulardaki kararların karşılıklı tanınmasının geliştirilmesine yardımcı olabilir.
- (3) Stokholm Programı¹, ceza muhakemesinde bireylerin haklarının güçlendirilmesine yoğun bir şekilde odaklanır. Program'ın 2.4'üncü bendinde Avrupa Konseyi, Komisyon'u şüphelilerin veya sanıkların

- (1) The aim of this Recommendation is to encourage Member States to strengthen the procedural rights of all suspects or accused persons who are not able to understand and to effectively participate in criminal proceedings due to age, their mental or physical condition or disabilities ('vulnerable persons').
- (2) By establishing minimum rules on the protection of procedural rights of suspects or accused persons, this Recommendation should strengthen the trust of Member States in criminal justice systems of other Member States and can thus help improve the mutual recognition of decisions in criminal matters.
- (3) The Stockholm Programme¹ put a strong focus on the strengthening of the rights of individuals in criminal proceedings. In its point 2.4, the European Council invited the Commission to put forward proposals setting out a step by

¹ OJ C 115, 4.5.2010, s. 1.

¹ OJ C 115, 4.5.2010, p. 1.

- haklarını güçlendirmek için kademeli bir yaklaşım² belirleme konusunda teklifler öne sürmeye davet etmiştir.
- (4) Bugüne kadar, 2010/64/EU sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi³, 2012/13/EU sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi⁴ ve 2013/48/EU sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi⁵ olmak üzere üç tedbir kabul edilmiştir.
- (5) Bu Tavsiye Kararı'nda özgürlüğünden yoksun bırakılan şüphelilere veya sanıklara yapılan atıflar, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin içtihadında yorumlandığı üzere, AİHS'nin 5'inci maddesinin birinci paragrafının (c) bendi anlamında ceza muhakemesi süresince, şüphelilerin veya sanıkların özgürlüğünden yoksun bırakıldığı her duruma yapılan atıf şeklinde anlaşılmalıdır.
- (6) Ceza muhakemesinde şüpheli veya sanık olan bir kişinin dezavantajının derhal belirlenmesi
- step approach² to strengthening the rights of suspects or accused persons.
- (4) Three measures have been adopted to date, namely Directive 2010/64/EU of the European Parliament and of the Council³, Directive 2012/13/EU of the European Parliament and of the Council⁴ and Directive 2013/48/EU of the European Parliament and of the Council⁵.
- (5) References in this Recommendation to suspects or accused persons who are deprived of liberty should be understood to refer to any situation where, in the course of criminal proceedings, suspects or accused persons are deprived of liberty within the meaning of Article 5(1)(c) of the ECHR, as interpreted by the case-law of the European Court of Human Rights.
- (6) It is essential that the vulnerability of a person suspected or accused in criminal proceedings is promptly identified and recognised. For

² OJ C 295, 4.12.2009, s. 1.

³ Ceza muhakemesinde sözlü ve yazılı çeviri hakkına ilişkin 20 Ekim 2010 tarihli 2010/64/EU sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi (OJ L 280, 26.10.2010, s. 1).

⁴ Ceza muhakemesinde bilgi edinme hakkına ilişkin 22 Mayıs 2012 tarihli 2012/13/EU sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi (OJ L 142, 1.6.2012, s. 1).

⁵ Ceza muhakemesinde ve Avrupa tutuklama müzekkeresi sürecinde avukata erişim hakkı ve özgürlüğünden yoksun bırakıldığına dair üçüncü kişiyi bilgilendirme, özgürlüğünden yoksun bırakıldığında üçüncü kişilerle ve konsolosluk yetkilileriyle iletişim kurma hakkına ilişkin 22 Ekim 2013 tarihli 2013/48/EU sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi (OJ L 294, 6.11.2013, s. 1).

² OJ C 295, 4.12.2009, p. 1.

³ Directive 2010/64/EU of the European Parliament and of the Council of 20 October 2010 on the right to interpretation and translation in criminal proceedings (OJ L 280, 26.10.2010, p. 1).

⁴ Directive 2012/13/EU of the European Parliament and of the Council of 22 May 2012 on the right to information in criminal proceedings (OJ L 142, 1.6.2012, p. 1).

⁵ Directive 2013/48/EU of the European Parliament and of the Council of 22 October 2013 on the right of access to a lawyer in criminal proceedings and European arrest warrant proceedings and on the right to have a third party informed upon deprivation of liberty and to communicate with third persons and with consular authorities (OJ L 294, 6.11.2013, p. 1).

- ve tanınması önemlidir. Bu amaçla, polis memurları, kolluk veya yargı makamları tarafından bir ön değerlendirme yapılmalıdır. Yetkili makamlar, aynı zamanda, bağımsız bir uzmandan, dezavantajın derecesini, dezavantajlı kişinin ihtiyaçlarını ve dezavantajlı kişi aleyhinde alınan veya alınması öngörülen tedbirlerin yerindeliğini incelemesini talep edebilmelidir.
- (7) Şüphelilerin veya sanıkların ya da avukatlarının, özellikle ceza muhakemesinde muhtemel dezavantajlarının değerlendirilmesinin onların temel haklarını kullanmalarını önemli ölçüde engellemesi veya sınırlandırması halinde, ulusal hukuk uyarınca bu değerlendirmeye itiraz etme hakları olmalıdır. Bu hak, Üye Devletlerin özel bir temyiz usulü, ayrı bir mekanizma veya bu türden bir aykırılığa ya da redde itirazın edilebileceği bir şikâyet usulü sağlaması yükümlülüğünü doğurmaz.
- (8) ‘Yasal temsilci’ terimi, dezavantajlı bir kişinin çıkarlarını temsil eden ve hukuki işlerini denetleyen kişi anlamına gelir. Özellikle dezavantajlı bir kişi için mahkemece atanan vasi buna bir örnektir.
- (9) ‘Uygun yetişkin’ terimi, dezavantajlı kişiyle sosyal ilişkisi bulunan, makamlarla iletişime geçebilecek olan ve dezavantajlı kişinin usule ilişkin haklarını kullanabilmesini sağlayan bir akraba veya kişi anlamına gelir.
- (10) Dezavantajlı kişilerin ceza muhakemesi boyunca uygun yardıma ve desteğe ihtiyacı
- that purpose, an initial assessment should be carried out by police officers, law enforcement or judicial authorities. The competent authorities should also be able to ask an independent expert to examine the degree of vulnerability, the needs of the vulnerable person and the appropriateness of any measures taken or envisaged against the vulnerable person.
- (7) Suspects or accused persons or their lawyers should have the right to challenge, in accordance with national law, the assessment of their potential vulnerability in criminal proceedings, in particular if this would significantly impede or restrict the exercise of their fundamental rights. That right does not entail the obligation for Member States to provide for a specific appeal procedure, a separate mechanism, or a complaint procedure in which such failure or refusal may be challenged.
- (8) The term ‘legal representative’ means a person who represents the interests and oversees the legal affairs of a vulnerable person. An example is notably a court appointed guardian of a vulnerable person.
- (9) The term ‘appropriate adult’ means a relative or a person with a social relationship with the vulnerable person who is likely to interact with the authorities and to enable the vulnerable person to exercise his or her procedural rights.
- (10) Vulnerable persons need appropriate assistance and support during criminal proceedings.

vardır. Bu amaçla, dezavantajlı bir şüphelinin veya sanığın yasal temsilcisi ya da uygun bir yetişkin, kişinin aleyhindeki ceza muhakemesi, suçlamanın niteliği, usuli haklar ve mevcut başvuru yolları hakkında en kısa sürede bilgilendirilmelidir. Yasal temsilci veya uygun bir yetişkin, kişinin üstün yararına aykırı olmadıkça, özgürlüğünden yoksun bırakılma konusunda en kısa sürede haberdar edilmeli ve bunun nedenleri ile ilgili bilgilendirilmelidir.

- (11) Özellikle dezavantajlı olarak kabul edilen kişiler ceza muhakemesini takip edemez ve anlayamaz. Adil yargılanma haklarının garanti altına alınmasını sağlamak amacıyla, dezavantajlı olarak kabul edilen kişiler avukat hakkından feragat edememelidirler.
- (12) Özgürlüğünden yoksun bırakılan dezavantajlı bir kişinin vücut bütünlüğünü garanti altına almak için, dezavantajlı kişilerin, genel durumunu ve aleyhlerinde alınabilecek tedbirlerin durumlarına uygun olup olmadığını değerlendiren tıbbi muayeneye erişimi olmalıdır.
- (13) Dezavantajlı kişiler, konusu oldukları polis görüşmelerinin içeriğini her zaman anlayamayabilirler. Görüşmenin içeriğiyle ilgili herhangi bir anlaşmazlık çıkmasını ve bu sebeple sorgulamanın gereksiz bir şekilde tekrarlanmasını önlemek için, bu görüşmeler işitsel ve görsel olarak kayıt altına alınmalıdır.

For that purpose, the legal representative of a vulnerable suspect or accused person or an appropriate adult should be informed as soon as possible of the criminal proceedings against him, of the nature of the accusation, the procedural rights and the available remedies. The legal representative or an appropriate adult should be notified as soon as possible of the deprivation of liberty and be informed about the reasons for it, unless it is contrary to the person's best interests.

- (11) Persons who are recognised as particularly vulnerable are not able to follow and understand the criminal proceedings. In order to ensure that their fair trial rights are ensured, they should not be able to waive their right to a lawyer.
- (12) In order to ensure the personal integrity of a vulnerable person who is deprived of liberty, vulnerable persons should have access to medical examination assessing their general condition and compatibility of possible measures taken against them with their condition.
- (13) Vulnerable persons are not always able to understand the content of police interviews to which they are subject. In order to avoid any contestation of the content of an interview and thereby undue repetition of questioning, these interviews should be audio-visually recorded.

(14) Her davanın özel koşullarına tabi olarak, dezavantajlı olmak, usuli haklarının kullanımı ve etkili başvuru hakkı açısından, şüpheli veya sanığın söz konusu ceza davasına ilişkin yetkili makamların sahip olduğu maddi delile erişmesine engel olmamalıdır. (15) Bu Tavsiye Karar, 2002/584/JHA Sayılı Konsey Çerçeve Kararı⁶ (Avrupa tutuklama müzekkeresi süreci) uyarınca teslim usulüne tabi olan dezavantajlı kişilere uygulanır. Uygulayan Üye Devletteki yetkili makamlar, bu Tavsiye Kararı'nın belirli usuli haklarını Avrupa tutuklama müzekkeresi sürecine uygulamalıdır. (16) Bu Tavsiye Kararı'nda, engellilerin adalete etkin erişimini sağlamak için uygun tedbirlere yapılan atıflar, 2006 tarihli Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme'de ve özellikle bu Sözleşme'nin 13'üncü maddesinde tanımlanan amaçlar ışığında yorumlanmalıdır. (17) Dezavantajlı kişilerle temas halindeki meslek mensuplarının bu kişilerin özel ihtiyaçlarının farkında olmasını sağlamak için, meslek mensupları yeterli eğitim almalıdır. (18) Bu Tavsiye Karar temel haklara riayet eder ve Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı'nda tanınan	(14) Subject to the specific circumstances of each case, the state of vulnerability should not constitute an obstacle for the suspected or accused person to have access to material evidence held by the competent authorities with regard to the criminal case in question in the exercise of their procedural rights and with a view to the right to effective remedies. (15) This Recommendation applies to vulnerable persons who are subject to surrender procedure pursuant to Council Framework Decision 2002/584/JHA⁶ (European arrest warrant proceedings). The competent authorities in the executing Member State should apply the specific procedural rights of this Recommendation to European arrest warrant proceedings. (16) References in this Recommendation to appropriate measures to ensure effective access to justice for persons with disabilities should be understood in light of the objectives defined in the 2006 United Nations Convention on the Rights of Persons with Disabilities and in particular in Article 13 thereof. (17) In order to ensure that professionals in contact with vulnerable persons are aware of the specific needs of these persons, they should receive adequate training. (18) This Recommendation respects fundamental rights and observes the principles recognised by the

⁶ Avrupa Tutuklama Müzekkeresi ve Üye Devletler Arasındaki Teslim Usullerine İlişkin 13 Haziran 2002 Tarihli ve 2002/584/JHA Sayılı Konsey Çerçeve Kararı (OJ L 190, 18.7.2002, s. 1).

⁶ Council Framework Decision 2002/584/JHA of 13 June 2002 on the European arrest warrant and the surrender procedures between Member States (OJ L 190, 18.7.2002, p. 1).

ilkeleri gözetir. Özellikle, bu Tavsiye Karar özgürlük hakkı, adil yargılanma hakkı ve savunma haklarını geliştirmeyi amaçlar.

Charter of Fundamental Rights of the European Union. In particular, this Recommendation seeks to promote the right to liberty, the right to a fair trial and the rights of defence.

- (19) Üye Devletler, tebliğinden [itibaren 36 ay içinde] bu Tavsiye Karar'ın takibine ilişkin olarak Komisyonu bilgilendirmelidir. Bu bilgiye dayanarak, Komisyon Üye Devletler tarafından alınan tedbirleri izlemeli ve değerlendirmelidir.

- (19) Member States should inform the Commission on the follow up on this Recommendation within [36 months] of its notification. Based on this information, the Commission should monitor and assess the measures taken by Member States,

RECOMMENDS:

**BÖLÜM 1
KONU VE KAPSAM**

1. Bu Tavsiye Karar Üye Devletleri, ceza muhakemesindeki dezavantajlı şüphelilerin veya sanıkların ve Avrupa tutuklama müzekkeresi sürecine tabi olan dezavantajlı kişilerin bazı usuli haklarını güçlendirmeye davet eder.
2. Dezavantajlı kişilerin belirli usuli hakları, bir suç işlediklerinden şüphelenildiği andan itibaren uygulanmalıdır. Bu haklar, muhakeme sonuçlanıncaya kadar uygulanmalıdır.
3. Dezavantajlı kişilerin muhakemeyi anlama ve ona etkin katılım kabiliyetleri dikkate alınarak, üstün yararlarına uygun şekilde usuli haklarını kullanmaları sağlanmalıdır.

**BÖLÜM 2
DEZAVANTAJLI KİŞİLERİN
BELİRLENMESİ**

4. Dezavantajlı kişiler derhal belirlenmeli ve aynı şekilde tanınmalıdır. Üye Devletler,

**SECTION 1
SUBJECT-MATTER AND SCOPE**

1. This Recommendation calls upon Member States to strengthen certain procedural rights of vulnerable suspects or accused persons in criminal proceedings and of vulnerable persons who are subject to European arrest warrant proceedings.
2. The specific procedural rights of vulnerable persons should apply from the time they are suspected of having committed an offence. Such rights should apply until the conclusion of the proceedings.
3. Vulnerable persons should be associated in accordance with their best interests to the exercise of procedural rights taking into account their ability to understand and effectively participate in the proceedings.

**SECTION 2
IDENTIFICATION OF
VULNERABLE PERSONS**

4. Vulnerable persons should be promptly identified and recognised as such. Member States should

dezavantajlı kişileri belirlemek ve dezavantajlılıklarının derecesini ve özel ihtiyaçlarını tespit etmek amacıyla bağımsız bir uzman tarafından tıbbi muayene yapılması için tüm yetkili makamların başvurabilmesini sağlamalıdır. Bu uzman, dezavantajlı kişiye karşı alınan veya alınması öngörülen tedbirlerin uygunluğuna ilişkin olarak gerekçeli bir görüş verebilir.

BÖLÜM 3 DEZAVANTAJLI KİŞİLERİN HAKLARI

Ayrımcılık yapmama

5. Dezavantajlı kişiler, bu Tavsiye Kararı'nda bahsedilen usuli hakların kullanılmasında, ulusal hukuk kapsamında hiçbir ayrımcılığa maruz kalmamalıdır.
6. Dezavantajlı kişilere tanınan usuli haklara, dezavantajlılıklarının niteliği ve derecesi dikkate alınarak, ceza muhakemesi süresince riayet edilmelidir.

Dezavantajlılık karinesi

7. Üye Devletler, muhakemede anlamalarını ve etkin katılımlarını engelleyen, özellikle ciddi psikolojik, zihinsel, fiziksel veya duysal engelleri olan ya da ruhsal hastalıkları veya bilişsel bozuklukları olan kişiler için bir dezavantajlılık karinesi öngörmelidir.

Bilgi edinme hakkı

8. Engelli kişiler, talep üzerine, erişebilecekleri bir formatta usuli haklarına ilişkin bilgi edinmelidir.
9. Dezavantajlı kişiler ve gerekirse yasal temsilcileri veya uygun bir yetişkin, bu Tavsiye Kararı'nda bahsedilen, özellikle bilgi edinme

ensure that all competent authorities may have recourse to a medical examination by an independent expert to identify vulnerable persons, and to determine the degree of their vulnerability and their specific needs. This expert may give a reasoned opinion on the appropriateness of the measures taken or envisaged against the vulnerable person.

SECTION 3 RIGHTS OF VULNERABLE PERSONS

Non-discrimination

5. Vulnerable persons should not be subject to any discrimination under national law in the exercise of the procedural rights referred to in this Recommendation.
6. The procedural rights granted to vulnerable persons should be respected throughout the criminal proceedings taking into account the nature and degree of their vulnerability.

Presumption of vulnerability

7. Member States should foresee a presumption of vulnerability in particular for persons with serious psychological, intellectual, physical or sensory impairments, or mental illness or cognitive disorders, hindering them to understand and effectively participate in the proceedings.

Right to information

8. Persons with disabilities should receive upon request information concerning their procedural rights in a format accessible to them.
9. Vulnerable persons and, if necessary, their legal representative or an appropriate

hakkı, tıbbi destek hakkı, avukat hakkı, özel hayatın gizliliğine saygı ve uygun olan hallerde yargılama öncesi tutukluluğa ilişkin haklarla ilgili olmak üzere, belirli usuli haklar konusunda bilgilendirilmelidir.

10. Dezavantajlı kişi veya yetkili makamlar tarafından, bu kişiye yardım etmek için seçilen yasal temsilci veya uygun bir yetişkin, polis merkezinde ve duruşmalar sırasında hazır bulunmalıdır.

Avukata erişim hakkı

11. Bir dezavantajlı kişi muhakemeyi anlayamaz veya takip edemezse, 2013/48/EU sayılı Direktif uyarınca, avukata erişim hakkından feragat edilmemelidir.

Tıbbi destek hakkı

12. Dezavantajlı kişiler özgürlüğünden yoksun bırakılırsa, ceza muhakemesi süresince sistematik ve düzenli tıbbi desteğe erişmelidir.

Sorgunun kaydedilmesi

13. Yargılama öncesi soruşturma aşamasında, dezavantajlı kişilerin herhangi bir sorgusu sesli-görüntülü olarak kaydedilmelidir.

Özgürlüğünden yoksun bırakma

14. Üye Devletler, dezavantajlı kişilerin mahkûmiyetlerinden önce özgürlüğünden yoksun bırakılmasının başvurulacak son tedbir olmasını, orantılı olmasını ve dezavantajlı kişinin ihtiyaçlarına uygun koşullarda gerçekleşmesini sağlamak için tüm adımları atmalıdır. Dezavantajlı kişiler özgürlüğünden yoksun bırakıldığında, özel ihtiyaçları dikkate alınarak makul

adult should be informed of the specific procedural rights referred to in this Recommendation, in particular those relating to the right to information, the right to medical assistance, the right to a lawyer, the respect of privacy and, where appropriate, the rights related to pre-trial detention.

10. The legal representative or an appropriate adult who is nominated by the vulnerable person or by the competent authorities to assist that person should be present at the police station and during court hearings.

Right of access to a lawyer

11. If a vulnerable person is unable to understand and follow the proceedings, the right to access to a lawyer in accordance with Directive 2013/48/EU should not be waived.

Right to medical assistance

12. Vulnerable persons should have access to systematic and regular medical assistance throughout criminal proceedings if they are deprived of liberty.

Recording of questioning

13. Any questioning of vulnerable persons during the pre-trial investigation phase should be audio-visually recorded.

Deprivation of liberty

14. Member States should take all steps to ensure that deprivation of liberty of vulnerable persons before their conviction is a measure of last resort, proportionate and taking place under conditions suited to the needs of the vulnerable person. Appropriate measures should be taken to ensure that vulnerable persons have access to reasonable

bir şekilde barınma imkânına erişmelerini sağlamak için uygun tedbirler alınmalıdır.

accommodations taking into account their particular needs when they are deprived of liberty.

Özel hayatın gizliliği

Privacy

15. Ceza muhakemesi süresince yetkili makamlar, tıbbi veriler dahil olmak üzere dezavantajlı kişilerin özel hayatını, kişisel bütünlüğünü ve kişisel verilerini korumak için uygun tedbirleri almalıdır.

15. Competent authorities should take appropriate measures to protect the privacy, personal integrity and personal data of vulnerable persons, including medical data, throughout the criminal proceedings.

Avrupa tutuklama müzekkeresi süreci

European arrest warrant proceedings

16. Uygulayan Üye Devlet, Avrupa tutuklama müzekkeresi sürecine tabi olan dezavantajlı bir kişinin, yakalanması üzerine bu Tavsiye Kararı'nda bahsedilen belirli usuli haklara sahip olmasını sağlamalıdır.

16. The executing Member State should ensure that a vulnerable person who is subject to European arrest warrant proceedings has the specific procedural rights referred to in this Recommendation upon arrest.

Eğitim

Training

17. Dezavantajlı kişiler aleyhine yürütülen ceza muhakemesinde yetkili olan polis memurları, kolluk makamları ve adli makamlar özel eğitim almalıdır.

17. Police officers, law enforcement and judicial authorities competent in criminal proceedings conducted against vulnerable persons should receive specific training.

BÖLÜM 4 İZLEME

SECTION 4 MONITORING

18. Üye Devletler, bu Tavsiye Kararı'nı yürürlüğe koymak için alınan tedbirlere ilişkin olarak Komisyonu [tebliğden sonra 36 ay içinde] bilgilendirmelidir.

18. Member States should inform the Commission on the measures taken to give effect to this Recommendation, by [36 months after notification].

BÖLÜM 5 SON HÜKÜMLER

SECTION 5 FINAL PROVISIONS

19. Bu Tavsiye Kararı, Üye Devletleri muhatap alır.

19. This Recommendation is addressed to the Member States.

27 Kasım 2013 tarihinde Brüksel'de imzalanmıştır.

Done at Brussels, 27 November 2013.

Avrupa Komisyonu adına Başkan Yardımcısı
For the Commission Viviane REDING Vice-President

Viviane REDING

VI

MASUMİYET KARİNESİ

VI. MASUMİYET KARİNESİ

• Genel Olarak

11 Aralık 2009 tarihinde gerçekleştirilen AB Konsey Zirvesi toplantısında devlet ve hükümet başkanları, Stockholm Programı¹ olarak adlandırılan adalet ve içişleri alanındaki yeni beş yıllık programı kabul etmiştir. Lahey Programı'nın (2004-2009) yerini alan ve 2010-2014 yıllarını kapsayan yeni program, AB'de kritik önem taşıyan ve Üye Devletler arasında işbirliği gerektiren adalet, özgürlük ve güvenlik alanındaki çerçeve program niteliğini taşımaktaydı². Stockholm Programı'nın temel amaçlarından birisi şüpheli ve sanık kişilerin ceza muhakemesi sürecindeki haklarının kademeli olarak güçlendirilmesidir. Konsey, Program'da belirlenen bu hedef doğrultusunda sırasıyla aşağıdaki mevzuatı kabul etmiştir:

- ✓ Ceza Muhakemesinde Sözlü ve Yazılı Çeviri Hakkına İlişkin 2010/64/EU sayılı Direktif,
- ✓ Ceza Muhakemesinde Bilgi Edinme Hakkına İlişkin 2012/13/EU sayılı Direktif,
- ✓ Ceza Muhakemesinde ve Avrupa Tutuklama Müzekkeresi İşlemlerinde Avukata Erişim Hakkı ve Özgürlüğünden Yoksun Bırakıldığına Dair Üçüncü Kişiyi Bilgilendirme ve Özgürlüğünden Yoksun Bırakıldığında Üçüncü Kişilerle ve Konsolosluk Yetkilileri ile İletişim Kurma Hakkına İlişkin 2013/48/EU sayılı Direktif,
- ✓ Ceza Muhakemesinde Şüpheli veya Sanık Olan Dezavantajlı Kişilerin Usuli Teminatlarına İlişkin 27 Kasım 2013 tarihli Komisyon Tavsiye Kararı.

Konsey'in Stockholm Programı çerçevesinde tüm usuli haklara yönelik güvence oluşturulması yaklaşımı adil yargılanma hakkının en önemli sükelerinden biri olan masumiyet karinesi ve kendi aleyhine tanıklık yapmama haklarını da kapsamaktadır. Bu kapsamda “Masumiyet Karinesinin Belirli Yönlerinin ve Ceza Muhakemesinde Duruşmada Hazır Bulunma Hakkının Güçlendirilmesine İlişkin 9 Mart 2016 tarihli ve 2016/343/EU sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi³” kabul edilmiş ve Üye Devletler'e, 1 Nisan 2018 tarihine kadar iç hukuklarını Direktif'le uyumlaştırmaları için süre tanınmıştır.

2016/343/EU sayılı Direktif'in amacı; masumiyet karinesinin belirli yönlerine ve duruşmada hazır bulunma hakkına ilişkin asgari kurallar belirleyerek ceza muhakemesinde adil yargılanma hakkının geliştirilmesidir.⁴

Bu Direktif'in yürürlüğe girmesiyle birlikte Üye Devletler, polis sorgusundan

1 https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/the_stockholm_programme_-_an_open_and_secure_europe_en_1.pdf, (Erişim tarihi: Aralık 2017).

2 http://bulten.ikv.org.tr/icerik_print.asp?ust_id=4180&id=4209, (Erişim tarihi: Aralık 2017).

3 OJ L 65, s.1-11.

4 <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/11/04-presumption-of-innocence/>, (Erişim tarihi: Aralık 2017).

başlayarak yargılamanın tamamında, şüpheli veya sanık kişilerin, ulusal hukuka göre suçluluğu sabit oluncaya kadar masum kabul edilmelerini sağlayacak ve masumiyet karinesine aykırı davranan hâkimler ve mahkemeler başta olmak üzere tüm kamu makamlarının bu ilkeye saygı göstermeleri ve uymaları için etkili mekanizmalar geliştirecektir.

Direktif'e göre Üye Devletler, nihai karardan önce, şüphelileri ve sanıkları fiziksel kısıtlama tedbirleri kullanmak suretiyle suçlu ilan edemeyecek ve suçluluğa dair her makul şüphe sanığın lehine yorumlanacak, buna karşın ispat külfeti iddia makamının üzerinde olacaktır⁵. Şüphelilerin veya sanıkların işlediği iddia edilen suça ilişkin sessiz kalma, kendi aleyhine tanıklık yapmama ve duruşmada bizzat hazır bulunma hakkı da bu Direktif ile güvence altına alınmaktadır⁶.

Ayrıca Üye Devletler bu Direktif kapsamındaki hakları ihlal edilen şüphelilerin ve sanıkların etkili başvuru hakkına sahip olmasını da sağlamak zorundadır⁷.

5 <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/11/04-presumption-of-innocence/> (Erişim tarihi: Aralık 2017).

6 <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/11/04-presumption-of-innocence/> (Erişim tarihi: Aralık 2017).

7 <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/11/04-presumption-of-innocence/> (Erişim tarihi: Aralık 2017).

**AVRUPA PARLAMENTOSU VE
KONSEYİNİN**

**9 Mart 2016 Tarihli ve 2016/343/EU
Sayılı**

**Masumiyet Karinesinin Belirli
Yönlerinin ve Ceza Muhakemesinde
Duruşmada Hazır Bulunma
Hakkının Güçlendirilmesine İlişkin
Direktifi**

AVRUPA PARLAMENTOSU VE
AVRUPA BİRLİĞİ KONSEYİ,

Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında
Antlaşma'yı ve özellikle bu
Antlaşma'nın 82'nci maddesinin 2'nci
paragrafını göz önünde tutarak,

Avrupa Komisyonu'nun önerisini göz
önünde tutarak,

Yasama tasarrufu taslağı, ulusal
parlamentolara iletdikten sonra,

Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesinin
görüşünü göz önünde tutarak¹,

Bölgeler Komitesine danıştıktan sonra,

Olağan yasama usulü uyarınca hareket
ederek²,

Aşağıdaki gerekçelerle

İŞBU DİREKTİFİ KABUL ETMİŞTİR:

- (1) Masumiyet karinesi ve adil
yargılanma hakkı Avrupa Birliği
Temel Haklar Şartı'nın (Şart)
47'nci ve 48'inci maddeleri, İnsan
Hakları ve Temel Özgürlüklerin
Korunmasına İlişkin Avrupa
Sözleşmesi'nin (AİHS) 6'nci

**DIRECTIVE (EU) 2016/343 OF THE
EUROPEAN PARLIAMENT AND
OF THE COUNCIL**

of 9 March 2016

**on the strengthening of certain
aspects of the presumption of
innocence and of the right to be
present at the trial in criminal
proceedings**

THE EUROPEAN PARLIAMENT
AND THE COUNCIL OF THE
EUROPEAN UNION,

Having regard to the Treaty on the
Functioning of the European Union, and
in particular point (b) of Article 82(2)
thereof,

Having regard to the proposal from the
European Commission,

After transmission of the draft legislative
act to the national parliaments,

Having regard to the opinion of
the European Economic and Social
Committee¹,

After consulting the Committee of the
Regions,

Acting in accordance with the ordinary
legislative procedure²,

Whereas:

- (1) The presumption of innocence
and the right to a fair trial are
enshrined in Articles 47 and 48
of the Charter of Fundamental
Rights of the European Union (the
Charter), Article 6 of the European
Convention for the Protection of

¹ OJ C 226, 16.7.2014, s.63.

² Avrupa Parlamentosu'nun 20 Ocak 2016
tarihli Pozisyon Belgesi (Resmi Gazetede henüz
yayımlanmamış) ve 12 Şubat 2016 tarihli Konsey
Kararı.

¹ OJ C 226, 16.7.2014, p. 63.

² Position of the European Parliament of 20
January 2016 (not yet published in the Official
Journal) and decision of the Council of 12
February 2016.

maddesi, Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin (MSHUS) 14'üncü maddesi ve İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 11'inci maddesinde koruma altına alınmıştır.

(2) Avrupa Birliği, bir özgürlük, güvenlik ve adalet alanı geliştirmeyi ve sürdürmeyi kendisine hedef olarak belirlemiştir. 15-16 Ekim 1999 tarihlerinde düzenlenen Tampere Zirvesi Sonuçlarına ve bu Sonuçların özellikle 33'üncü bendine göre, yargı kararlarının ve yargı makamlarının diğer kararlarının güçlendirilmiş karşılıklı tanınması ilkesi ve mevzuatın gerektiği biçimde yakınlaştırılması yetkili makamlar arasındaki iş birliğini ve bireysel hakların yargısal korunmasını kolaylaştırır. Bu nedenle karşılıklı tanıma ilkesi, Birlik dâhilindeki hem hukuki hem de cezai konularda adli iş birliğinin temel taşı olmalıdır.

(3) Avrupa Birliğinin İşleyişine Dair Anlaşma'ya (ABİDA) göre Birlik'te cezai konulardaki yargısal işbirliği yargı kararlarının ve yargı makamlarının diğer kararlarının karşılıklı tanınması ilkesine dayanır.

(4) Bu ilkenin uygulanması, Üye Devletlerin birbirlerinin ceza adaleti sistemlerine güvendiği varsayımına dayanır. Karşılıklı tanımanın kapsamı, şüphelilerin ve sanıkların haklarını koruma mekanizmalarını ve karşılıklı tanıma ilkesinin uygulanmasını kolaylaştırmak için gerekli olan

Human Rights and Fundamental Freedoms (the ECHR), Article 14 of the International Covenant on Civil and Political Rights (the ICCPR) and Article 11 of the Universal Declaration of Human Rights.

(2) The Union has set itself the objective of maintaining and developing an area of freedom, security and justice. According to the Presidency conclusions of the European Council in Tampere of 15 and 16 October 1999, and in particular point (33) thereof, enhanced mutual recognition of judgments and other judicial decisions and the necessary approximation of legislation would facilitate cooperation between competent authorities and the judicial protection of individual rights. The principle of mutual recognition should therefore become the cornerstone of judicial cooperation in civil and criminal matters within the Union.

(3) According to the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU), judicial cooperation in criminal matters in the Union is to be based on the principle of mutual recognition of judgments and other judicial decisions.

(4) The implementation of that principle relies on the premise that Member States trust in each other's criminal justice systems. The extent of the principle of mutual recognition is dependent on a number of parameters, which include mechanisms for safeguarding the rights of suspects and accused persons and common minimum standards necessary to

- ortak asgari standartları içeren çok sayıda parametreye bağlıdır.
- (5) Üye Devletler AİHS'ye ve MSHUS'ye taraf olsalar da edinilen tecrübeler, taraf olmanın tek başına, diğer üye devletlerin ceza adalet sistemlerine yeterince güven duyulmasını sağlamadığını göstermiştir.
- (6) 30 Kasım 2009 tarihinde, Konsey, ceza muhakemesinde şüpheli veya sanıkların usule ilişkin haklarını güçlendirmeye yönelik Yol Haritası hakkında bir İlke Kararı³ ("Yol Haritası") kabul etmiştir. Yol Haritası, kademeli yaklaşımla, yazılı ve sözlü çeviri hakkına (tedbir A), haklara ve suçlamalara ilişkin bilgi edinme hakkına (tedbir B), hukuki danışmanlık ve adli yardım hakkına (tedbir C), akraba, işveren ve konsolosluk yetkilileriyle iletişim hakkına (tedbir D) ve dezavantajlı şüpheli veya sanıklara yönelik özel teminatlara (tedbir E) ilişkin tedbirlerin kabul edilmesi yönünde çağrıda bulunmaktadır.
- (7) 11 Aralık 2009 tarihinde Avrupa Konseyi, Yol Haritası'nı memnuniyetle karşılamış ve onu "Stockholm Programı — Vatandaşlara hizmet eden ve onları koruyan açık ve güvenli Avrupa"⁴nın bir parçası yapmıştır (2.4'üncü bent). Bu alanda daha iyi bir iş birliğini teşvik etmek için Avrupa Konseyi, Komisyonu şüpheli ve sanıkların asgari usuli haklarının diğer unsurlarını incelemeye ve örneğin masumiyet karinesi gibi diğer
- facilitate the application of that principle.
- (5) Although the Member States are party to the ECHR and to the ICCPR, experience has shown that this in itself does not always provide a sufficient degree of trust in the criminal justice systems of other Member States.
- (6) On 30 November 2009, the Council adopted a Resolution on a Roadmap for strengthening the procedural rights of suspected or accused persons in criminal proceedings³ ('the Roadmap'). Taking a step-by-step approach, the Roadmap calls for the adoption of measures regarding the right to translation and interpretation (measure A), the right to information on rights and information about the charges (measure B), the right to legal advice and legal aid (measure C), the right to communicate with relatives, employers and consular authorities (measure D), and special safeguards for suspects or accused persons who are vulnerable (measure E).
- (7) On 11 December 2009, the European Council welcomed the Roadmap and made it part of the Stockholm programme — An open and secure Europe serving and protecting citizens⁴ (point 2.4). The European Council underlined the non-exhaustive character of the Roadmap, by inviting the Commission to examine further elements of minimum procedural rights for suspects and accused persons, and to assess whether other issues,

³ OJ C 295, 4.12.2009, s. 1.

⁴ OJ C 115, 4.5.2010, s. 1.

³ OJ C 295, 4.12.2009, p. 1.

⁴ OJ C 115, 4.5.2010, p. 1.

konuların ele alınmasının gerekip gerekmediğini değerlendirmeye davet ederek Yol Haritası'nın sınırlayıcı olmama niteliğinin altını çizmiştir.

- (8) Bu Yol Haritası uyarınca bugüne kadar ceza muhakemesindeki usulî haklara ilişkin kabul edilen üç tedbir, Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 2010/64/EU⁵, 2012/13/EU⁶, 2013/48/EU⁷ sayılı Direktifleridir.
- (9) Bu Direktifin amacı, masumiyet karinesinin belirli yönlerine ve duruşmada hazır bulunma hakkına ilişkin ortak asgari kuralların belirlenmesi yoluyla ceza muhakemesinde adil yargılanma hakkının geliştirilmesidir.
- (10) Bu Direktif, şüpheliler veya sanıkların usulî haklarını korumak için ortak asgari kurallar oluşturmak suretiyle Üye Devletlerin birbirlerinin ceza adaleti sistemlerine olan güvenini pekiştirmeyi ve böylece cezai konulardaki kararların karşılıklı tanınmasını güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu tür ortak

for instance the presumption of innocence, need to be addressed, in order to promote better cooperation in that area.

- (8) Three measures on procedural rights in criminal proceedings have been adopted pursuant to the Roadmap to date, namely Directives 2010/64/EU⁵, 2012/13/EU⁶ and 2013/48/EU⁷ of the European Parliament and of the Council.
- (9) The purpose of this Directive is to enhance the right to a fair trial in criminal proceedings by laying down common minimum rules concerning certain aspects of the presumption of innocence and the right to be present at the trial.
- (10) By establishing common minimum rules on the protection of procedural rights of suspects and accused persons, this Directive aims to strengthen the trust of Member States in each other's criminal justice systems and thus to facilitate mutual recognition of decisions in criminal matters. Such common

5 Ceza Muhakemesinde Sözlü ve Yazılı Çeviriden Yararlanma Hakkına İlişkin 20 Ekim 2010 tarihli ve 2010/64/EU sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi (OJ L 280, 26.10.2010, s.1).

6 Ceza Muhakemesinde Bilgi Edinme Hakkına İlişkin 22 Mayıs 2012 tarihli ve 2012/13/EU sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi (OJ L 142, 1.6.2012, s.1).

7 Ceza Muhakemesinde ve Avrupa Tutuklama Müzekkeresi İşlemlerinde Avukata Erişim Hakkı, Özgürlüğün Kısıtlanmasına İlişkin Olarak Üçüncü Kişilerin Bilgilendirilmesi ve Konsolosluk Yetkilileri ve Üçüncü Kişilerle İletişim Kurma Hakkına İlişkin 22 Ekim 2013 tarihli ve 2013/48/EU sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi (OJ L 294, 6.11.2013, s.1).

5 Directive 2010/64/EU of the European Parliament and of the Council of 20 October 2010 on the right to interpretation and translation in criminal proceedings (OJ L 280, 26.10.2010, p. 1).

6 Directive 2012/13/EU of the European Parliament and of the Council of 22 May 2012 on the right to information in criminal proceedings (OJ L 142, 1.6.2012, p. 1).

7 Directive 2013/48/EU of the European Parliament and of the Council of 22 October 2013 on the right of access to a lawyer in criminal proceedings and in European arrest warrant proceedings, and on the right to have a third party informed upon deprivation of liberty and to communicate with third persons and with consular authorities while deprived of liberty (OJ L 294, 6.11.2013, p. 1).

asgari kurallar, ayrıca Üye Devletlerin toprakları genelinde vatandaşların serbest dolaşımına ilişkin engelleri kaldırabilir.

minimum rules may also remove obstacles to the free movement of citizens throughout the territory of the Member States.

(11) Bu Direktif, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadına halel getirmeksizin, sadece Avrupa Birliği Adalet Divanı (Adalet Divanı) tarafından yorumlandığı şekilde ceza muhakemesine uygulanmalıdır. Bu Direktif, hukuk muhakemesine ve yaptırıma neden olabilecek rekabet, ticaret, mali hizmetler, yol trafiği, vergi veya ek vergi gibi idari işlemlere ve bu tür işlemlere ilişkin olarak idari makamların yürüttüğü soruşturmalara uygulanmamalıdır.

(11) This Directive should apply only to criminal proceedings as interpreted by the Court of Justice of the European Union (Court of Justice), without prejudice to the case-law of the European Court of Human Rights. This Directive should not apply to civil proceedings or to administrative proceedings, including where the latter can lead to sanctions, such as proceedings relating to competition, trade, financial services, road traffic, tax or tax surcharges, and investigations by administrative authorities in relation to such proceedings.

(12) Bu Direktif, ceza muhakemesinde şüpheli veya sanık olan gerçek kişilere uygulanmalıdır. Direktif, bir kişinin işlenen veya işlendiği iddia edilen bir suçtan dolayı şüpheli ya da sanık olduğu andan itibaren ve hatta bu kişinin bir Üye Devletin yetkili makamları tarafından şüpheli veya sanık olduğu hakkında resmi bir tebligatla ya da başka bir şekilde haberdar edilmesinden önce dahi uygulanmalıdır. Bu Direktif, şüpheli veya sanığın suçu işleyip işlemediği kesin bir kararla belirlenene kadar, ceza muhakemesinin tüm aşamalarında uygulanmalıdır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi nezdindeki davalar da dâhil olmak üzere, bu karar kesinleştiğinde mümkün olabilen hukuk davaları ve hukuki başvuru yolları bu Direktifin kapsamında yer almamalıdır.

(12) This Directive should apply to natural persons who are suspects or accused persons in criminal proceedings. It should apply from the moment when a person is suspected or accused of having committed a criminal offence, or an alleged criminal offence, and, therefore, even before that person is made aware by the competent authorities of a Member State, by official notification or otherwise, that he or she is a suspect or accused person. This Directive should apply at all stages of the criminal proceedings until the decision on the final determination of whether the suspect or accused person has committed the criminal offence has become definitive. Legal actions and remedies which are available only once that decision has become definitive, including actions before the European Court of Human Rights, should not fall within the scope of this Directive.

- (13) Bu Direktif, masumiyet karinesinin belirli yönlerinin korunmasının gerçek ve tüzel kişiler açısından farklı koşulları ve düzeyleri olduğunu kabul eder. Gerçek kişilere ilişkin olarak bu tür bir koruma, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin yerleşik içtihadında ortaya konulmaktadır. Bununla birlikte, Adalet Divanı masumiyet karinesinden doğan hakların tüzel kişilere gerçek kişilere uygulandığı şekilde uygulanmayacağını kabul etmiştir.
- (14) Ulusal hukukun ve ulusal ve Birlik düzeyindeki içtihadın gelişiminde geline aşamada, tüzel kişilere ilişkin olarak masumiyet karinesini Birlik düzeyinde yasalaştırmak için erkendir. Bu Direktif, bu nedenle tüzel kişilere uygulanmamalıdır. Bu durum, masumiyet karinesinin, özellikle AİHS’de öngörüldüğü ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ile Adalet Divanı tarafından yorumlandığı şekilde, tüzel kişilere uygulanmasına hâlel getirmemelidir.
- (15) Tüzel kişilere ilişkin olarak masumiyet karinesi, mevcut yasal teminatlar ve içtihat, Birliğin harekete geçmesine ihtiyaç olup olmadığını belirleyen gelişmeler yoluyla teminat altına alınmalıdır.
- (16) Kamu makamları tarafından kamuya yapılan açıklamalarda veya mahkûmiyet kararı dışındaki yargı kararlarında, hukuka göre suçluluğu kanıtlanıncaya kadar bir şüpheli veya sanıktan suçlu olarak bahsedilirse masumiyet karinesi ihlal edilecektir. Bu tür
- (13) This Directive acknowledges the different needs and levels of protection of certain aspects of the presumption of innocence as regards natural and legal persons. As regards natural persons, such protection is reflected in well-established case-law of the European Court of Human Rights. The Court of Justice has, however, recognised that the rights flowing from the presumption of innocence do not accrue to legal persons in the same way as they do to natural persons.
- (14) At the current stage of development of national law and of case-law at national and Union level, it is premature to legislate at Union level on the presumption of innocence with regard to legal persons. This Directive should not, therefore, apply to legal persons. This should be without prejudice to the application of the presumption of innocence as laid down, in particular, in the ECHR and as interpreted by the European Court of Human Rights and by the Court of Justice, to legal persons.
- (15) The presumption of innocence with regard to legal persons should be ensured by the existing legislative safeguards and case-law, the evolution of which is to determine whether there is a need for Union action.
- (16) The presumption of innocence would be violated if public statements made by public authorities, or judicial decisions other than those on guilt, referred to a suspect or an accused person as being guilty, for as long as that person has not been proved guilty

açıklamalar ve yargı kararları o kişinin suçlu olduğu yönünde bir görüşü yansıtmamalıdır. Bu durum, şüpheli veya sanığın suçluluğunun kanıtlanmasının amaçlandığı iddianame gibi soruşturma faaliyetlerine ve savunma haklarına riayet edilmiş olmak şartıyla, ertelenmiş bir cezanın yerine getirilmesi sonucunu doğuran yargı kararlarına halel getirmemelidir. Bu durum ayrıca, şüpheli veya sanıktan suçlu olarak bahsedilmediği sürece, yargılama öncesi tutukluluk kararları gibi yargısal ya da diğer yetkili makamlar tarafından alınan ve şüpheyne ya da suçlayıcı delillere dayalı olarak verilmiş olan usulî nitelikteki ön kararlara halel getirmemelidir. Yetkili makam, usulî nitelikte bir ön karar almadan önce ilk olarak söz konusu kararı haklı gösterecek şüpheli veya sanık aleyhindeki delillerin yeterli suçlayıcı unsurunun bulunduğunu teyit etmek zorunda olmalıdır, karar bu unsurlara atıf içerebilir.

- (17) “Kamu makamları tarafından kamuya yapılan açıklamalar” ifadesinden, dokunulmazlıkla ilgili ulusal hukuka halel getirmeksizin, yargı makamları, emniyet ve diğer kolluk makamları gibi suçla ilgili ceza muhakemesinde yer alan bir makamdan veya bakanlardan ve diğer kamu görevlilerinden sadır olan ve bir suça atıf yapan herhangi bir açıklama anlaşılmalıdır.

according to law. Such statements and judicial decisions should not reflect an opinion that that person is guilty. This should be without prejudice to acts of the prosecution which aim to prove the guilt of the suspect or accused person, such as the indictment, and without prejudice to judicial decisions as a result of which a suspended sentence takes effect, provided that the rights of the defence are respected. This should also be without prejudice to preliminary decisions of a procedural nature, which are taken by judicial or other competent authorities and are based on suspicion or on elements of incriminating evidence, such as decisions on pre-trial detention, provided that such decisions do not refer to the suspect or accused person as being guilty. Before taking a preliminary decision of a procedural nature the competent authority might first have to verify that there are sufficient elements of incriminating evidence against the suspect or accused person to justify the decision concerned, and the decision could contain reference to those elements.

- (17) The term ‘public statements made by public authorities’ should be understood to be any statement which refers to a criminal offence and which emanates from an authority involved in the criminal proceedings concerning that criminal offence, such as judicial authorities, police and other law enforcement authorities, or from another public authority, such as ministers and other public officials, it being understood that this is without prejudice to national law regarding immunity.

- (18) Şüpheliler veya sanıklardan suçlu olarak bahsedilmemesi yükümlülüğü, görüntü materyallerinin yayınlanması ve halktan suçun faili olduğu iddia olunan kişinin teşhis edilmesi için yardım istenmesi veya kamu yararına olarak, işlendiği iddia olunan çevreye karşı bir suçtan etkilenen bir bölgede ikamet edenlere güvenlik gerekçeleriyle bilgi sağlanması ya da savcılık veya başka bir yetkili makamın, kamu düzeninin bozulmasını önlemek için ceza muhakemesinin durumu hakkında tarafsız bilgi sağlaması gibi ceza soruşturması ile ilgili nedenlerle kesinlikle gerekli olması halinde, kamu makamlarını ceza muhakemesi hakkında resmi olarak bilgi vermekten alıkoymamalıdır. Bu tür gerekçelerin kullanımı, tüm menfaatler dikkate alındığında, bunun makul ve orantılı olduğu hallerle sınırlı olmalıdır. Her durumda, bilginin yayılma şekli ve içeriği hukuken suçluluğu kanıtlanmadan önce kişinin suçlu olduğu izlenimini yaratmamalıdır.
- (18) The obligation not to refer to suspects or accused persons as being guilty should not prevent public authorities from publicly disseminating information on the criminal proceedings where this is strictly necessary for reasons relating to the criminal investigation, such as when video material is released and the public is asked to help in identifying the alleged perpetrator of the criminal offence, or to the public interest, such as when, for safety reasons, information is provided to the inhabitants of an area affected by an alleged environmental crime or when the prosecution or another competent authority provides objective information on the state of criminal proceedings in order to prevent a public order disturbance. The use of such reasons should be confined to situations in which this would be reasonable and proportionate, taking all interests into account. In any event, the manner and context in which the information is disseminated should not create the impression that the person is guilty before he or she has been proved guilty according to law.
- (19) Üye Devletler, kamu makamlarının basına bilgi sağlarken, suçlulukları hukuken kanıtlanıncaya kadar şüphelilerden veya sanıklardan suçlu olarak bahsetmemesini sağlamak için gerekli tedbirleri almalıdır. Bu amaçla Üye Devletler, basına bilgi sağlarken veya açıklarken masumiyet karinesinin tam olarak göz önüne alınmasının önemi konusunda kamu makamlarını bilgilendirmelidir. Bu durum, medya ve basın özgürlüğünü
- (19) Member States should take appropriate measures to ensure that, when they provide information to the media, public authorities do not refer to suspects or accused persons as being guilty for as long as such persons have not been proved guilty according to law. To that end, Member States should inform public authorities of the importance of having due regard to the presumption of innocence when providing or divulging information to the

koruyan ulusal hukuka halel getirmemelidir.

- (20) Yetkili makamlar, şüphelilerin veya sanıkların hem kendilerine, başkalarına veya herhangi bir mülkiyete zarar vermelerinin önlenmesi gibi güvenlikle ilgili hemde şüphelilerin veya sanıkların kaçmalarının ya da mağdurlar veya tanıklar gibi üçüncü kişilerle temas etmelerinin önlenmesine ilişkin olarak olaya özgü nedenler bu tür tedbirlerin kullanımını gerektirmedikçe, şüphelileri veya sanıkları kelepçeler, cam bölmeler, kafesler, prangalar gibi fiziksel kısıtlama tedbirlerinin kullanılması yoluyla mahkemede veya kamu önünde suçlu olarak teşhir etmekten kaçınmalıdır. Fiziksel kısıtlama tedbirlerinin uygulanma ihtimali, yetkili makamların bu tür tedbirlerin kullanılması için herhangi bir resmi karar almalarını gerektirmez.
- (21) Uygun olduğunda, yetkili makamlar, şüphelilerin veya sanıkların suçlu olduğu izlenimini vermekten kaçınmak için, bu kişilerin mahkemeye ya da kamu önüne cezaevi kıyafeti giymiş halde çıkarılmasından da imtina etmelidirler.
- (22) Şüphelilerin veya sanıkların suçluluklarının ortaya konulması konusundaki ispat yükü iddia makamına aittir ve her türlü şüpheden şüpheli veya sanık yararlanmalıdır. Mahkemenin *re'sen* araştırma yetkisine, şüphelinin veya sanığın suçluluğunun değerlendirilmesi sırasında yargı bağımsızlığına

media. This should be without prejudice to national law protecting the freedom of press and other media.

- (20) The competent authorities should abstain from presenting suspects or accused persons as being guilty, in court or in public, through the use of measures of physical restraint, such as handcuffs, glass boxes, cages and leg irons, unless the use of such measures is required for case-specific reasons, either relating to security, including to prevent suspects or accused persons from harming themselves or others or from damaging any property, or relating to the prevention of suspects or accused persons from absconding or from having contact with third persons, such as witnesses or victims. The possibility of applying measures of physical restraint does not imply that the competent authorities are to take any formal decision on the use of such measures.
- (21) Where feasible, the competent authorities should also abstain from presenting suspects or accused persons in court or in public while wearing prison clothes, so as to avoid giving the impression that those persons are guilty.
- (22) The burden of proof for establishing the guilt of suspects and accused persons is on the prosecution, and any doubt should benefit the suspect or accused person. The presumption of innocence would be infringed if the burden of proof were shifted from the prosecution to the defence, without prejudice to

ve bir şüpheli veya sanığın cezai sorumluluğu ile ilgili maddi ve hukuki karinelerin kullanılmasına hâlel getirmeksizin, ispat yükü iddia makamından savunmaya geçirilirse masumiyet karinesi ihlal edilecektir. Bu tür karineler, kazandıracakları ve kaybettireceklerinin önemi ve savunma haklarının korunması gözetilerek makul sınırlar içinde kısıtlanmalıdır ve kullanılan araçlar takip edilen meşru amaçla makul şekilde orantılı olmalıdır. Bu tür karinelerin aksi kanıtlanabilmelidir ve her durumda sadece savunma haklarına riayet edildiğinde kullanılmalıdır.

any *ex officio* fact-finding powers of the court, to the independence of the judiciary when assessing the guilt of the suspect or accused person, and to the use of presumptions of fact or law concerning the criminal liability of a suspect or accused person. Such presumptions should be confined within reasonable limits, taking into account the importance of what is at stake and maintaining the rights of the defence, and the means employed should be reasonably proportionate to the legitimate aim pursued. Such presumptions should be rebuttable and in any event, should be used only where the rights of the defence are respected.

- (23) Değişik Üye Devletlerde, sadece iddia makamı değil hâkimler ve yetkili mahkemeler de hem suçluluğa hem de masumiyete ilişkin delilleri araştırmakla yükümlüdür. Vakaların ve bunları ispat eden delillerin taraflarca getirilmesi sistemine sahip olmayan Üye Devletler, bu Direktif ve Birlik hukuku ile uluslararası hukukun ilgili diğer hükümleriyle bağdaşması kaydıyla, mevcut sistemlerini sürdürebilmelidir.
- (24) Sessiz kalma hakkı masumiyet karinesinin önemli bir yönüdür ve kendi aleyhine tanıklıktan koruma amacına hizmet etmelidir.
- (25) Bir kişinin kendisi aleyhine tanıklık yapmama hakkı, aynı zamanda masumiyet karinesinin önemli bir yönüdür. Şüpheliler ve sanıklar, ifade vermeleri ve soruları cevaplandırmaları

- (23) In various Member States not only the prosecution, but also judges and competent courts are charged with seeking both inculpatory and exculpatory evidence. Member States which do not have an adversarial system should be able to maintain their current system provided that it complies with this Directive and with other relevant provisions of Union and international law.
- (24) The right to remain silent is an important aspect of the presumption of innocence and should serve as protection from self-incrimination.
- (25) The right not to incriminate oneself is also an important aspect of the presumption of innocence. Suspects and accused persons should not be forced, when asked to make statements or answer

- istenildiğinde, kendilerini suçlamalarına sebep olabilecek delilleri ve belgeleri ibraz etmeye ya da bilgileri sağlamaya zorlanmamalıdır.
- (26) Sessiz kalma hakkı ve kendi aleyhine tanıklık yapmama hakkı, bir kişinin işlenip işlenmediği konusunda şüpheli veya sanık olduğu suçla ilgili sorulara uygulanmalıdır ve örneğin bir şüpheli veya sanığın teşhisine ilişkin sorulara uygulanmamalıdır.
- (27) Sessiz kalma hakkı ve kendi aleyhine tanıklık yapmama hakkı, şüphelilerin veya sanıkların kendisi istemedikçe, yetkili makamların onları bilgi sağlamaya zorlamaması gerektiği anlamına gelir. Sessiz kalma hakkının ve kendi aleyhine tanıklık yapmama hakkının ihlal edilip edilmediğini belirlemek için, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin AIHS çerçevesinde adil yargılanma hakkına ilişkin yorumları göz önüne alınmalıdır.
- (28) Sessiz kalma hakkının ya da kendi aleyhine tanıklık yapmama hakkının kullanımı, şüpheli veya sanık aleyhine kullanılamamalıdır ve başlı başına ilgili kişinin ilgili suçu işlediğinin delili olarak değerlendirilmemelidir. Bu durum, savunma hakkına riayet edilmesi şartıyla, mahkemeler veya hâkimler tarafından delillerin değerlendirilmesine ilişkin ulusal kurallara hâlel getirmemelidir.
- (29) Kendi aleyhine tanıklık yapmama hakkının kullanılması, hukuki zorlama yetkilerinin kullanılması suretiyle şüpheli veya sanıktan
- questions, to produce evidence or documents or to provide information which may lead to self-incrimination.
- (26) The right to remain silent and the right not to incriminate oneself should apply to questions relating to the criminal offence that a person is suspected or accused of having committed and not, for example, to questions relating to the identification of a suspect or accused person.
- (27) The right to remain silent and the right not to incriminate oneself imply that competent authorities should not compel suspects or accused persons to provide information if those persons do not wish to do so. In order to determine whether the right to remain silent or the right not to incriminate oneself has been violated, the interpretation by the European Court of Human Rights of the right to a fair trial under the ECHR should be taken into account.
- (28) The exercise of the right to remain silent or the right not to incriminate oneself should not be used against a suspect or accused person and should not, in itself, be considered to be evidence that the person concerned has committed the criminal offence concerned. This should be without prejudice to national rules concerning the assessment of evidence by courts or judges, provided that the rights of the defence are respected.
- (29) The exercise of the right not to incriminate oneself should not prevent the competent authorities from gathering evidence which

hukuka uygun elde edilebilen ve örneğin bir yetkiye dayanarak elde edilen malzemeler, talep üzerine alıkonması ve toplanmasına dair hukuki zorunluluk bulunan malzemeler, alkol muayenesi, DNA testi amacıyla kan ya da idrar örneği ve vücut dokusu gibi şüpheli veya sanığın iradesine bağlı olmayan delillerin toplanmasından yetkili makamları alıkoymamalıdır.

(30) Sessiz kalma hakkı ve kendi aleyhine tanıklık yapmama hakkı, adil yargılanma hakkıyla uyumlu olmak şartıyla, basit trafik suçları gibi hafif suçlara ilişkin olarak, muhakemenin ya da onun belirli aşamalarının yazılı veya söz konusu suça ilişkin olarak şüpheli veya sanığın yetkili makamlar tarafından sorgulanmaksızın yürütülmesine ilişkin Üye Devletlerin karar almasına engel teşkil etmemelidir.

(31) Üye Devletler, şüphelilere veya sanıklara 2012/13/EU sayılı Direktif'in 3'üncü maddesi gereğince haklarına ilişkin bilgi sağlandığında, onlara, bu Direktif uyarınca kendi aleyhine tanıklık yapmama hakkına ilişkin, ulusal hukukta uygulandığı şekilde bilgi sağlanmasını da temin etmeyi dikkate almalıdır.

(32) Üye Devletler, şüphelilere veya sanıklara 2012/13/EU sayılı Direktif'in 4'üncü maddesi gereğince Haklar Belgesi verildiği durumlarda, bu Direktif uyarınca böyle bir belgenin ayrıca kendi aleyhine tanıklık yapmama hakkına ilişkin, ulusal

may be lawfully obtained from the suspect or accused person through the use of legal powers of compulsion and which has an existence independent of the will of the suspect or accused person, such as material acquired pursuant to a warrant, material in respect of which there is a legal obligation of retention and production upon request, breath, blood or urine samples and bodily tissue for the purpose of DNA testing.

(30) The right to remain silent and the right not to incriminate oneself should not preclude Member States from deciding that, with regard to minor offences, such as minor road traffic offences, the conduct of the proceedings, or certain stages thereof, may take place in writing or without questioning of the suspect or accused person by the competent authorities in relation to the offence concerned, provided that this complies with the right to a fair trial.

(31) Member States should consider ensuring that, where suspects or accused persons are provided with information about rights pursuant to Article 3 of Directive 2012/13/EU, they are also provided with information concerning the right not to incriminate oneself, as it applies under national law in accordance with this Directive.

(32) Member States should consider ensuring that, where suspects or accused persons are provided with a Letter of Rights pursuant to Article 4 of Directive 2012/13/EU, such a Letter also contains information concerning the right not to incriminate oneself as it

- hukukta uygulandığı şekilde bilgi içermesini temin etmeyi dikkate almalıdır.
- (33) Adil yargılanma hakkı demokratik bir toplumun temel ilkelerinden biridir. Şüphelilerin ve sanıkların duruşmada hazır bulunma hakkı bu hakkın temelinde yer alır ve Birlik sathında sağlanmalıdır.
- (34) Eğer şüpheliler veya sanıklar ellerinde olmayan nedenlerle duruşmada hazır bulunamazlarsa, ulusal hukukta öngörülen zaman dilimi içerisinde duruşma için yeni bir tarih talep etme imkânına sahip olmalıdır.
- (35) Şüphelilerin ve sanıkların duruşmada hazır bulunma hakları mutlak değildir. Belirli şartlar altında şüpheliler ve sanıklar açıkça veya zımnen, ancak kesin surette bu haktan feragat edebilmelidir.
- (36) Şüpheli veya sanık duruşmada hazır bulunmasa da, belirli şartlar altında şüphelinin veya sanığın suçluluğu ya da masumiyeti hakkında karar verilmesi mümkün olmalıdır. Bu durum, şüphelinin veya sanığın duruşma ve duruşmada hazır bulunmamanın sonuçları hakkında zamanında bilgilendirilmesine rağmen hazır bulunmaması halinde söz konusu olabilir. Şüpheli veya sanığın duruşma hakkında bilgilendirilmesi, duruşmadan haberdar olmasına imkân verecek tarzda, o kişiye duruşmanın tarihi ve yeri hakkında resmi bilgi sağlanması koşuluyla, bizzat kendisine yapılacak tebligatla veya diğer yollarla çağırılması anlamına geldiği şeklinde anlaşılmalıdır. Şüpheliye veya sanığa duruşmada
- applies under national law in accordance with this Directive.
- (33) The right to a fair trial is one of the basic principles in a democratic society. The right of suspects and accused persons to be present at the trial is based on that right and should be ensured throughout the Union.
- (34) If, for reasons beyond their control, suspects or accused persons are unable to be present at the trial, they should have the possibility to request a new date for the trial within the time frame provided for in national law.
- (35) The right of suspects and accused persons to be present at the trial is not absolute. Under certain conditions, suspects and accused persons should be able, expressly or tacitly, but unequivocally, to waive that right.
- (36) Under certain circumstances it should be possible for a decision on the guilt or innocence of a suspect or accused person to be handed down even if the person concerned is not present at the trial. This might be the case where the suspect or accused person has been informed, in due time, of the trial and of the consequences of non-appearance and does not, nevertheless, appear. Informing a suspect or accused person of the trial should be understood to mean summoning him or her in person or, by other means, providing that person with official information about the date and place of the trial in a manner that enables him or her to become aware of the trial. Informing the suspect or accused person

hazır bulunmamanın sonuçları hakkında bilgi verilmesi, özellikle, o kişi duruşmada hazır bulunmasa da hakkında karar verilebileceği konusunda bilgilendirilmesi anlamına geldiği şeklinde anlaşılmalıdır.

(37) Şüpheli veya sanığın yokluğunda suçluluğu ya da masumiyeti hakkında bir karar ile sonuçlanabilecek bir duruşma yapılması, bu kişi duruşmadan haberdar edildiğinde ve duruşmada onu temsil etmek üzere kendisi veya devlet tarafından atanan ve şüpheli veya sanığı temsil eden bir avukat yetkilendirildiğinde mümkün olmalıdır.

(38) Bilginin verilme şeklinin kişinin duruşmadan haberdar olmasını sağlamaya elverişli olup olmadığı değerlendirirken, uygun hallerde, ayrıca kamu otoritelerinin ilgili kişiyi haberdar etmek konusunda gösterdikleri özen ile ilgili kişinin kendisine yönelik bilgiyi alırken gösterdiği özene dikkat edilmelidir.

(39) Üye Devletler şüphelilerin veya sanıkların yokluğunda duruşma yapma olasılığını öngördüğünde, fakat belli bir şüpheli veya sanığın yokluğunda karar alma koşulları, makul çaba sarf edilmesine rağmen yerinin tespit edilememesi nedeniyle karşılanmamışsa, örneğin o kişi kaçmışsa veya saklanmışsa, yine de şüpheli veya sanığın yokluğunda karar almak ve o kararı uygulamak mümkün olmalıdır. O takdirde Üye Devletler, şüphelileri

of the consequences of non-appearance should, in particular, be understood to mean informing that person that a decision might be handed down if he or she does not appear at the trial.

(37) It should also be possible to hold a trial which may result in a decision on guilt or innocence in the absence of a suspect or accused person where that person has been informed of the trial and has given a mandate to a lawyer who was appointed by that person or by the State to represent him or her at the trial and who represented the suspect or accused person.

(38) When considering whether the way in which the information is provided is sufficient to ensure the person's awareness of the trial, particular attention should, where appropriate, also be paid to the diligence exercised by public authorities in order to inform the person concerned and to the diligence exercised by the person concerned in order to receive information addressed to him or her.

(39) Where Member States provide for the possibility of holding trials in the absence of suspects or accused persons but the conditions for taking a decision in the absence of a particular suspect or accused person are not met because the suspect or accused person could not be located despite reasonable efforts having been made, for example because the person has fled or absconded, it should nevertheless be possible to take a decision in the absence of the

veya sanıkları, özellikle yakalandıklarında karardan haberdar ederken onların karara itiraz etme imkânı ve yargılamanın yenilenmesi hakkı ya da diğer bir hukuki başvuru yolu hakkında da bilgilendirilmelerini temin etmelidir. Bu tür bilgilendirme yazılı yapılmalıdır. Bilgilendirme, sağlanan bilginin ulusal hukuk uyarınca kayıt usullerine uygun olarak kaydedilmesi şartıyla, sözlü olarak da sağlanabilir.

- (40) Üye Devletlerdeki yetkili makamlar, ceza muhakemesinin gerektiği şekilde yürütülmesini güvence altına almayı sağladığında, bir şüpheli veya sanığı geçici olarak duruşmadan varestede tutabilmelidir. Bu durum, örneğin, bir şüpheli veya sanık celsenin düzenini bozduğunda ve hâkimin emri ile duruşma salonu dışında bu kişiye refakat gerektiğinde ya da bir şüpheli veya sanığın varlığının bir tanığın gerektiği şekilde ifade vermesini önleyeceği intibai uyanmışsa mümkün olabilir.
- (41) Duruşmada hazır bulunma hakkı, ancak bir veya birden fazla celse yapılırsa kullanılabilir. Bu durum, ilgili ulusal usul kuralları bir celse yapılmasını öngörmüyorsa, duruşmada hazır bulunma hakkının uygulanamayacağı anlamına gelmektedir. Bu tür ulusal kurallar, özellikle adil yargılanma hakkına ilişkin olarak, Adalet Divanı ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından yorumlandığı şekilde Şart ve

suspect or accused person and to enforce that decision. In that case, Member States should ensure that when suspects or accused persons are informed of the decision, in particular when they are apprehended, they should also be informed of the possibility to challenge the decision and of the right to a new trial or to another legal remedy. Such information should be provided in writing. The information may also be provided orally on condition that the fact that the information has been provided is noted in accordance with the recording procedure under national law.

- (40) Competent authorities in the Member States should be allowed to exclude a suspect or accused person temporarily from the trial where this is in the interests of securing the proper conduct of the criminal proceedings. This could, for example, be the case where a suspect or accused person disturbs the hearing and must be escorted out of the court room on order of the judge, or where it appears that the presence of a suspect or accused person prevents the proper hearing of a witness.
- (41) The right to be present at the trial can be exercised only if one or more hearings are held. This means that the right to be present at the trial cannot apply if the relevant national rules of procedure do not provide for a hearing. Such national rules should comply with the Charter and with the ECHR, as interpreted by the Court of Justice and by the European Court of Human Rights, in particular with regard to the

AIHS ile uyumlu olmalıdır. Bu durum, örneğin, muhakeme sadece veya kısmen yazılı bir usulün takip edildiği basit usulde ya da celsenin öngörülmediği bir usulde yürütülüyorsa mümkündür.

- (42) Üye Devletler, bu Direktif'in uygulanması sırasında, özellikle duruşmada hazır bulunma hakkı ve yeniden yargılanma hakkına ilişkin olarak dezavantajlı kişilerin özel ihtiyaçlarının göz önüne alınmasını sağlamalıdır. "Ceza Muhakemesinde Şüpheli veya Sanık Olan Dezavantajlı Kişilerin Usuli Teminatlara İlişkin 27 Kasım 2013 tarihli Komisyon Tavsiye Kararı"⁸na göre, dezavantajlı şüpheliler veya sanıklardan, yaşı, zihinsel veya fiziksel durumu ya da sahip olduğu herhangi bir engel nedeniyle ceza muhakemesi işlemlerini anlayamayan ya da bu işlemlere etkili bir şekilde katılamayacak olan tüm şüpheliler veya sanıklar anlaşılmalıdır.
- (43) Çocuklar dezavantajlıdır ve belirli bir seviyede korunmalıdır. Bu nedenle, bu Direktif'te öngörülen bazı haklarla ilgili olarak özel usuli teminatlar oluşturulmalıdır.
- (44) Birlik hukukunun etkinliği ilkesi, Üye Devletlerin, Birlik hukuku ile bireylere tanınan bir hakkın ihlali halinde yeterli ve etkili hukuki yolları devreye sokmasını gerektirir. Bu Direktif'te öngörülen herhangi bir hakkın ihlali halinde mümkün olan etkili bir hukuki başvuru yolu, adil yargılanma hakkının ve

right to a fair trial. This is the case, for example, if the proceedings are conducted in a simplified manner following, solely or in part, a written procedure or a procedure in which no hearing is provided for.

- (42) Member States should ensure that in the implementation of this Directive, in particular with regard to the right to be present at the trial and the right to a new trial, the particular needs of vulnerable persons are taken into account. According to the Commission Recommendation of 27 November 2013 on procedural safeguards for vulnerable persons suspected or accused in criminal proceedings⁸, vulnerable suspects or accused persons should be understood to mean all suspects or accused persons who are not able to understand or effectively participate in criminal proceedings due to their age, their mental or physical condition or any disabilities they may have.
- (43) Children are vulnerable and should be given a specific degree of protection. Therefore, in respect of some of the rights provided for in this Directive, specific procedural safeguards should be established.
- (44) The principle of effectiveness of Union law requires that Member States put in place adequate and effective remedies in the event of a breach of a right conferred upon individuals by Union law. An effective remedy, which is available in the event of a breach of any of the rights laid down in this Directive, should, as far as

8 OJ C 378, 24.12.2013, s.8.

8 OJ C 378, 24.12.2013, p. 8.

savunma haklarının korunması amacıyla, mümkün olduğunca şüphelileri veya sanıkları ihlalin gerçekleşmemiş olması durumundaki hallerine getirme etkisine sahip olmalıdır.

(45) Sessiz kalma hakkı ve kendi aleyhine tanıklık yapmama hakkının ihlali suretiyle şüphelilerden veya sanıklardan alınan ifadeleri değerlendirirken, mahkemeler ve hâkimler savunma haklarına ve yargılamanın adilliğine saygı göstermelidir. Bu bağlamda, AİHS'nin 3'üncü maddesinin ihlali suretiyle, işkence veya diğer bir kötü muamele sonucu elde edilen ifadelerin, ceza muhakemesiyle bağlantılı gerçeklerin ortaya çıkarılmasında delil olarak kabul edilmesinin, muhakemeyi bir bütün olarak adil olmayan bir hale dönüştüreceğine ilişkin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatı göz önüne alınmalıdır. BM İşkence ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Sözleşme'ye göre işkence yapılarak alındığı tespit olunan herhangi bir ifadeye, işkence yapmakla itham olunan kişi aleyhinde delil olarak kullanılması hariç, herhangi bir kovuşturmada delil olarak başvurulmamalıdır.

(46) Bu Direktif'in etkisinin izlenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla Üye Devletler, bu Direktif'te öngörülen hakların uygulanmasına ilişkin elverişli veriler göndermelidir. Bu tür veriler, masumiyet karinesinin bu Direktif kapsamındaki herhangi bir yönünün ya da duruşmada

possible, have the effect of placing the suspects or accused persons in the same position in which they would have found themselves had the breach not occurred, with a view to protecting the right to a fair trial and the rights of the defence.

(45) When assessing statements made by suspects or accused persons or evidence obtained in breach of the right to remain silent or the right not to incriminate oneself, courts and judges should respect the rights of the defence and the fairness of the proceedings. In that context, regard should be had to the case-law of the European Court of Human Rights, according to which the admission of statements obtained as a result of torture or of other ill-treatment in breach of Article 3 ECHR as evidence to establish the relevant facts in criminal proceedings would render the proceedings as a whole unfair. According to the UN Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, any statement which is established to have been made as a result of torture should not be invoked as evidence in any proceedings, except against a person accused of torture as evidence that the statement was made.

(46) In order to monitor and evaluate the effectiveness of this Directive, Member States should send available data with regard to the implementation of the rights laid down in this Directive to the Commission. Such data could include records made by law enforcement and

hazır bulunma hakkının ihlali halinde uygulanan hukuki başvuru yollarına ilişkin olarak kolluk makamları veya adli makamlar tarafından tutulan kayıtları içerebilir.

- (47) Bu Direktif, işkence, gayriinsani ve küçültücü muamele yasağı, özgürlük ve güvenlik hakkı, özel hayata ve aile hayatına saygı, bedensel ve ruhsal dokunulmazlık hakkı, çocuk hakları, engellilerin toplumla bütünleştirilmesi, etkili bir hukuki yola başvurma ve adil yargılanma hakkı, masumiyet karinesi ve savunma hakları dahil olmak üzere, Şart ve AİHS’de tanınan temel hakları ve ilkeleri destekler. Birliğin, Şart’ta düzenlenen hakları, özgürlükleri ve ilkeleri tanıdığını ve AİHS’de garanti altına alınan ve Üye Devletlerin ortak anayasal geleneklerinden kaynaklanan temel hakların, Birlik hukukunun genel ilkelerini oluşturduğunu öngören Avrupa Birliği Anlaşması’nın 6’ncı maddesi özellikle göz önüne alınmalıdır.

- (48) Bu Direktif asgari kurallar ortaya koyduğundan, Üye Devletler daha üst düzey koruma sağlamak için bu Direktif’te belirlenen hakları genişletebilmelidir. Üye Devletler tarafından öngörülen koruma düzeyi, Adalet Divanı ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından yorumlandığı üzere, asla, Şart veya AİHS tarafından öngörülen standartların altına düşmemelidir.

judicial authorities as regards remedies applied in the case of a breach of any of the aspects of the presumption of innocence covered by this Directive or of the right to be present at the trial.

- (47) This Directive upholds the fundamental rights and principles recognised by the Charter and by the ECHR, including the prohibition of torture and inhuman or degrading treatment, the right to liberty and security, respect for private and family life, the right to the integrity of the person, the rights of the child, the integration of persons with disabilities, the right to an effective remedy and the right to a fair trial, the presumption of innocence and the rights of the defence. Regard should be had, in particular, to Article 6 of the Treaty on European Union (TEU), according to which the Union recognises the rights, freedoms and principles set out in the Charter, and according to which fundamental rights, as guaranteed by the ECHR and as they result from the constitutional traditions common to the Member States, are to constitute general principles of Union law.

- (48) As this Directive establishes minimum rules, Member States should be able to extend the rights laid down in this Directive in order to provide a higher level of protection. The level of protection provided for by Member States should never fall below the standards provided for by the Charter or by the ECHR, as interpreted by the Court of Justice and by the European Court of Human Rights.

(49) Başlıca, masumiyet karinesinin belirli yönlerine ve ceza muhakemesinde duruşmada hazır bulunma hakkına ilişkin ortak asgari kuralları düzenleyen bu Direktifin hedeflerine Üye Devletler tarafından yeterince ulaşılamayacağından ve bu nedenle boyutu ve etkileri nedeniyle Birlik düzeyinde daha iyi ulaşılabileceğinden, Birlik, ABA'nın 5'inci maddesinde düzenlenen yetki ikamesi ilkesine uygun olarak tedbirler kabul edebilir. Bu maddede belirtilen orantılılık ilkesine uygun olarak, Direktif, bu hedeflere ulaşmak için gerekli olanların ötesine geçmez.

(50) ABA'nın ve ABİDA'nın eki olan "Özgürlük, Güvenlik ve Adalet Alanlarında Birleşik Krallık ve İrlanda'nın Pozisyonuna İlişkin 21 No'lu Protokol"ün 1'inci ve 3'üncü maddeleri uyarınca ve bu Protokol'ün 4'üncü maddesine halel getirmeksizin, bu Üye Devletler bu Direktif'in kabulünde yer almaz ve onunla bağlı değildir veya uygulanmasına tabi değildir.

(51) ABA'nın ve ABİDA'nın eki olan Danimarka'nın Pozisyonuna İlişkin 22 No'lu Protokol'ün 1'inci ve 2'nci maddeleri uyarınca, Danimarka, bu Direktif'in kabulünde yer almaz ve onunla bağlı değildir veya uygulanmasına tabi değildir.

(49) Since the objectives of this Directive, namely setting common minimum rules for certain aspects of the presumption of innocence and for the right to be present at the trial in criminal proceedings, cannot be sufficiently achieved by the Member States but can rather, by reason of its scale and effects, be better achieved at Union level, the Union may adopt measures in accordance with the principle of subsidiarity as set out in Article 5 TEU. In accordance with the principle of proportionality, as set out in that Article, this Directive does not go beyond what is necessary in order to achieve those objectives.

(50) In accordance with Articles 1 and 2 of Protocol No 21 on the position of the United Kingdom and Ireland in respect of the Area of Freedom, Security and Justice, annexed to the TEU and to the TFEU and without prejudice to Article 4 of that Protocol, those Member States are not taking part in the adoption of this Directive and are not bound by it or subject to its application.

(51) In accordance with Articles 1 and 2 of Protocol No 22 on the position of Denmark, annexed to the TEU and to the TFEU, Denmark is not taking part in the adoption of this Directive, and is not bound by it or subject to its application,

HAVE ADOPTED THIS
DIRECTIVE:

BÖLÜM 1 KONU VE KAPSAM

Madde 1 Konu

Bu Direktif:

- a) ceza muhakemesinde masumiyet karinesinin belirli yönlerine;
- b) ceza muhakemesinde duruşmada hazır bulunma hakkına ilişkin ortak asgari kuralları düzenler.

Madde 2 Kapsam

Bu Direktif, ceza muhakemesinde yer alan şüpheli veya sanık gerçek kişilere uygulanır. Direktif, bir kişinin suç işlemekten veya atılı suçtan şüpheli ya da sanık olduğu andan itibaren, bu kişinin atılı suçu işleyip işlemediği kesin bir hükümle belirleninceye kadar, ceza muhakemesinin tüm aşamalarında uygulanır.

BÖLÜM 2 MASUMİYET KARİNESİ

Madde 3 Masumiyet karinesi

Üye Devletler, şüphelilerin veya sanıkların hukuken suçluluğu sabit oluncaya kadar masum kabul edilmesini sağlar.

CHAPTER 1 SUBJECT MATTER AND SCOPE

Article 1 Subject matter

This Directive lays down common minimum rules concerning:

- (a) certain aspects of the presumption of innocence in criminal proceedings;
- (b) the right to be present at the trial in criminal proceedings.

Article 2 Scope

This Directive applies to natural persons who are suspects or accused persons in criminal proceedings. It applies at all stages of the criminal proceedings, from the moment when a person is suspected or accused of having committed a criminal offence, or an alleged criminal offence, until the decision on the final determination of whether that person has committed the criminal offence concerned has become definitive.

CHAPTER 2 PRESUMPTION OF INNOCENCE

Article 3 Presumption of innocence

Member States shall ensure that suspects and accused persons are presumed innocent until proved guilty according to law.

Madde 4

Suçluluğa yönelik kamu imaları

1. Üye Devletler, bir şüphelinin veya sanığın hukuken suçluluğu kanıtlanmadığı sürece, kamu makamları tarafından yapılan basın açıklamalarında veya mahkûmiyet kararı dışındaki yargı kararlarında bu kişiden suçlu olarak bahsedilmemesini sağlamaya yönelik gerekli tedbirleri alır. Bu durum, şüpheli veya sanığın suçluluğunu kanıtlamayı amaçlayan soruşturma işlemlerine ve yargı veya diğer yetkili makamlar tarafından alınan ve şüphe veya suçlayıcı delillere dayanan usuli nitelikteki ön kararlara halel getirmez.
2. Üye Devletler, bu Direktif ve özellikle 10'uncu maddesine uygun olarak, bu maddenin 1'inci paragrafında düzenlenen şüpheliler veya sanıklardan suçlu olarak bahsetmeme yükümlülüğünün ihlali halinde uygun tedbirlerin bulunmasını sağlar.
3. 1'inci paragrafta düzenlenen şüpheliler veya sanıklardan suçlu olarak bahsetmeme yükümlülüğü, kamu makamlarının, suç soruşturması veya kamu yararına ilişkin nedenlerle kesinlikle gerekli olması halinde, ceza muhakemesi hakkındaki bilgileri kamuya yaymasına engel teşkil etmez.

Madde 5

**Şüphelilerin ve sanıkların
teşhir edilmesi**

1. Üye Devletler, şüphelilerin ve sanıkların mahkemede veya

Article 4

Public references to guilt

1. Member States shall take the necessary measures to ensure that, for as long as a suspect or an accused person has not been proved guilty according to law, public statements made by public authorities, and judicial decisions, other than those on guilt, do not refer to that person as being guilty. This shall be without prejudice to acts of the prosecution which aim to prove the guilt of the suspect or accused person, and to preliminary decisions of a procedural nature, which are taken by judicial or other competent authorities and which are based on suspicion or incriminating evidence.
2. Member States shall ensure that appropriate measures are available in the event of a breach of the obligation laid down in paragraph 1 of this Article not to refer to suspects or accused persons as being guilty, in accordance with this Directive and, in particular, with Article 10.
3. The obligation laid down in paragraph 1 not to refer to suspects or accused persons as being guilty shall not prevent public authorities from publicly disseminating information on the criminal proceedings where strictly necessary for reasons relating to the criminal investigation or to the public interest.

Article 5

**Presentation of suspects and
accused persons**

1. Member States shall take appropriate measures to ensure

kamu önünde, fiziksel kısıtlama tedbirlerinin kullanılması suretiyle suçlu olarak gösterilmemesini sağlamak için uygun tedbirleri alır.

2. 1'inci paragraf Üye Devletleri, güvenlikle ilgili olarak veya şüphelilerin veya sanıkların kaçması ya da üçüncü kişilerle temas kurmasını önlemek için olaya özgü nedenlerle gerekli fiziksel kısıtlama tedbirlerini uygulamaktan alıkoymaz.

Madde 6 **İspat yükü**

1. Üye Devletler, şüphelilerin veya sanıkların suçluluklarının ortaya konulması konusundaki ispat yükünün iddia makamında olmasını sağlar. Bu durum, hâkim veya yetkili mahkemenin yürürlükte olan ulusal hukuka uygun olarak, hem suçlayıcı hem de masumiyete ilişkin delilleri araştırmaya yönelik bazı yükümlülüklerine ve savunmanın delil sunma hakkına halel getirmez.
2. Üye Devletler, mahkemenin ilgili kişinin beraat edip etmemesini değerlendirdiği durum dahil olmak üzere, suçluluk konusundaki herhangi bir şüpheden, şüpheli veya sanığın yararlanmasını sağlar.

Madde 7 **Sessiz kalma hakkı ve kendi aleyhine tanıklık yapmama hakkı**

1. Üye Devletler, şüpheli ve sanıkların işlemekten şüpheli ve sanık oldukları suç ile ilgili sessiz kalma hakkına sahip olmalarını sağlar.

that suspects and accused persons are not presented as being guilty, in court or in public, through the use of measures of physical restraint.

2. Paragraph 1 shall not prevent Member States from applying measures of physical restraint that are required for case-specific reasons, relating to security or to the prevention of suspects or accused persons from absconding or from having contact with third persons.

Article 6 **Burden of proof**

1. Member States shall ensure that the burden of proof for establishing the guilt of suspects and accused persons is on the prosecution. This shall be without prejudice to any obligation on the judge or the competent court to seek both inculpatory and exculpatory evidence, and to the right of the defence to submit evidence in accordance with the applicable national law.
2. Member States shall ensure that any doubt as to the question of guilt is to benefit the suspect or accused person, including where the court assesses whether the person concerned should be acquitted.

Article 7 **Right to remain silent and right not to incriminate oneself**

1. Member States shall ensure that suspects and accused persons have the right to remain silent in relation to the criminal offence that they are suspected or accused of having committed.

2. Üye Devletler, şüphelilerin ve sanıkların kendileri aleyhine tanıklık yapmama hakkına sahip olmalarını sağlar. 3. Kendi aleyhine tanıklık yapmama hakkının kullanılması, yetkili makamların, hukuki zorlama yetkilerinin kullanılması suretiyle hukuka uygun elde edilebilen ve şüpheli veya sanığın iradesine bağlı olmayan delilleri toplamasını engellemez. 4. Üye Devletler, yargı makamlarının hüküm verirken şüphelilerin ve sanıkların işbirlikçi davranışlarını dikkate almalarına izin verebilir. 5. Şüphelilerin ve sanıkların sessiz kalma hakkını veya kendi aleyhlerine tanıklık yapmama hakkını kullanması onların aleyhlerine kullanılmaz ve onların söz konusu suçu işlediğine dair delil olarak değerlendirilmez. 6. Bu madde, adil yargılanma hakkıyla uyumlu olmak şartıyla, Üye Devletler'in basit suçlara ilişkin olarak, muhakemenin ya da onun belirli aşamalarının yazılı olarak veya söz konusu suç hakkında şüpheli veya sanığın yetkili makamlar tarafından sorgulanmaksızın yürütülebileceği yönünde karar almasına engel teşkil etmez.	2. Member States shall ensure that suspects and accused persons have the right not to incriminate themselves. 3. The exercise of the right not to incriminate oneself shall not prevent the competent authorities from gathering evidence which may be lawfully obtained through the use of legal powers of compulsion and which has an existence independent of the will of the suspects or accused persons. 4. Member States may allow their judicial authorities to take into account, when sentencing, cooperative behaviour of suspects and accused persons. 5. The exercise by suspects and accused persons of the right to remain silent or of the right not to incriminate oneself shall not be used against them and shall not be considered to be evidence that they have committed the criminal offence concerned. 6. This Article shall not preclude Member States from deciding that, with regard to minor offences, the conduct of the proceedings, or certain stages thereof, may take place in writing or without questioning of the suspect or accused person by the competent authorities in relation to the offence concerned, provided that this complies with the right to a fair trial.

BÖLÜM 3 DURUŞMADA HAZIR BULUNMA HAKKI

Madde 8

Duruşmada hazır bulunma hakkı

1. Üye Devletler, şüphelilere ve sanıklara duruşmada hazır bulunma hakkı sağlar.
2. Üye Devletler, suçluluğa ya da masumiyete ilişkin bir kararla sonuçlanabilecek bir duruşmanın aşağıdaki şartlarda şüpheli veya sanığın yokluğunda yapılabilmesini öngörebilir:
 - (a) şüphelinin veya sanığın, duruşmanın veya duruşmada hazır bulunmamanın sonuçları hakkında zamanında bilgilendirilmesi veya
 - (b) duruşmadan haberdar edilen şüpheli veya sanığın ya kendisi ya da devlet tarafından atanan yetkili bir avukatla temsil edilmesi.
3. Paragraf 2 uyarınca alınan bir karar, ilgili kişi aleyhine uygulanabilir.
4. Üye Devletlerin şüphelilerin veya sanıkların yokluğunda duruşma yapma imkânı öngördüğü fakat şüpheli veya sanığın gösterilen makul çabalara rağmen yerinin tespit edilememesi nedeniyle bu maddenin 2'nci paragrafında belirtilen koşullara uymanın mümkün olmadığı durumlarda Üye Devletler, bir kararın alınamayacağını ve uygulanamayacağını öngörebilirler. Bu durumda Üye Devletler, şüphelilerin veya sanıkların karar hakkında

CHAPTER 3 RIGHT TO BE PRESENT AT THE TRIAL

Article 8

Right to be present at the trial

1. Member States shall ensure that suspects and accused persons have the right to be present at their trial.
2. Member States may provide that a trial which can result in a decision on the guilt or innocence of a suspect or accused person can be held in his or her absence, provided that:
 - (a) the suspect or accused person has been informed, in due time, of the trial and of the consequences of non-appearance; or
 - (b) the suspect or accused person, having been informed of the trial, is represented by a mandated lawyer, who was appointed either by the suspect or accused person or by the State.
3. A decision which has been taken in accordance with paragraph 2 may be enforced against the person concerned.
4. Where Member States provide for the possibility of holding trials in the absence of suspects or accused persons but it is not possible to comply with the conditions laid down in paragraph 2 of this Article because a suspect or accused person cannot be located despite reasonable efforts having been made, Member States may provide that a decision can nevertheless be taken and enforced. In that case, Member States shall ensure that when suspects or accused persons are informed of the

bilgilendirildiklerinde, özellikle yakalandıklarında, karara itiraz etme ve 9'ncu madde uyarınca yargılamanın yenilenmesi ya da diğer bir hukuki başvuru yolu hakkına ilişkin imkân konusunda bilgilendirilmelerini sağlar.

5. Bu madde, hâkim veya yetkili mahkemenin, savunma haklarına uyulması şartıyla, ceza muhakemesinin uygun bir şekilde yürütülmesini güvence altına almak için gerekli olduğunda şüpheli veya sanığın geçici olarak duruşmadan varestede tutulmasını öngören ulusal kurallara halel getirmez.
6. Bu madde, adil yargılanma hakkı ile uyumlu olmak şartıyla, muhakemenin ya da onun belirli aşamalarının yazılı olarak yürütülmesini öngören ulusal kurallara halel getirmez.

Madde 9

Yargılamanın yenilenmesi hakkı

Üye Devletler, şüpheliler ve sanıklar duruşmalarında bulunmadıklarında ve 8'inci maddenin 2'inci paragrafında belirtilen koşullar karşılanmadığında, yeni delillerin değerlendirilmesini de içeren, davanın esasının yeniden ele alınmasına izin veren ve ilk kararın bozulmasına yol açabilecek yargılamanın yenilenmesi ya da diğer bir hukuki başvuru yolu hakkına sahip olmalarını sağlar. Bu bağlamda, Üye Devletler, şüphelilerin ve sanıkların hazır bulunma, ulusal hukuk kapsamındaki prosedürlere uygun olarak etkin biçimde katılma ve savunma haklarını kullanma haklarına sahip olmalarını sağlayacaktır.

decision, in particular when they are apprehended, they are also informed of the possibility to challenge the decision and of the right to a new trial or to another legal remedy, in accordance with Article 9.

5. This Article shall be without prejudice to national rules that provide that the judge or the competent court can exclude a suspect or accused person temporarily from the trial where necessary in the interests of securing the proper conduct of the criminal proceedings, provided that the rights of the defence are complied with.
6. This Article shall be without prejudice to national rules that provide for proceedings or certain stages thereof to be conducted in writing, provided that this complies with the right to a fair trial.

Article 9

Right to a new trial

Member States shall ensure that, where suspects or accused persons were not present at their trial and the conditions laid down in Article 8(2) were not met, they have the right to a new trial, or to another legal remedy, which allows a fresh determination of the merits of the case, including examination of new evidence, and which may lead to the original decision being reversed. In that regard, Member States shall ensure that those suspects and accused persons have the right to be present, to participate effectively, in accordance with procedures under national law, and to exercise the rights of the defence.

BÖLÜM 4 GENEL VE NİHAİ HÜKÜMLER

Madde 10 **Başvuru yolları**

1. Üye Devletler, bu Direktif kapsamında yer alan hakları ihlal edildiğinde, şüphelilere ve sanıklara etkili bir başvuru yolu sağlar.
2. Delilin kabul edilebilirliğine ilişkin ulusal kural ve sistemlere hâlelgetirmeksizin, Üye Devletler, şüpheliler ve sanıklardan sessiz kalma hakkı ve kendi aleyhine tanıklık yapmama hakkının ihlal edilmesi suretiyle alınan ifadeleri değerlendirirken, savunma haklarına ve muhakemenin adilliğine saygı gösterilmesini sağlar.

Madde 11 **Verilerin toplanması**

Üye Devletler, 1 Nisan 2020 tarihine kadar ve bu tarihten sonraki her üç yılda bir, bu Direktif'te düzenlenen hakların nasıl uygulandığını gösteren uygun verileri Komisyona gönderir.

Madde 12 **Rapor**

Komisyon, 1 Nisan 2021 tarihine kadar, bu Direktif'in uygulanmasına ilişkin Avrupa Parlamentosu'na ve Konsey'e bir rapor sunar.

Madde 13 **Geriye götürmeme**

Bu Direktif; Şart, AIHS veya diğer ilgili uluslararası hukuk hükümleri veya herhangi bir Üye Devlet'te daha üst düzey koruma sağlayan hakları veya usuli güvenceleri sınırlandıracak ya da onlara aykırı olacak şekilde yorumlanmaz.

CHAPTER 4 GENERAL AND FINAL PROVISIONS

Article 10 **Remedies**

1. Member States shall ensure that suspects and accused persons have an effective remedy if their rights under this Directive are breached.
2. Without prejudice to national rules and systems on the admissibility of evidence, Member States shall ensure that, in the assessment of statements made by suspects or accused persons or of evidence obtained in breach of the right to remain silent or the right not to incriminate oneself, the rights of the defence and the fairness of the proceedings are respected.

Article 11 **Data collection**

Member States shall, by 1 April 2020 and every three years thereafter, send to the Commission available data showing how the rights laid down in this Directive have been implemented.

Article 12 **Report**

The Commission shall, by 1 April 2021, submit a report to the European Parliament and to the Council on the implementation of this Directive.

Article 13 **Non-regression**

Nothing in this Directive shall be construed as limiting or derogating from any of the rights and procedural safeguards that are ensured under the Charter, the ECHR, or other relevant provisions of international law or the law of any Member State which provides a higher level of protection.

Madde 14
Aktarma

1. Üye Devletler bu Direktif'e uyum sağlamak için gerekli kanunları, tüzükleri ve idari hükümleri 1 Nisan 2018 tarihine kadar yürürlüğe koyar.

Üye Devletler bu tedbirleri kabul ettiğinde, tedbirlerde bu Direktif'e bir atıf yapılır veya bu tedbirlerin resmi olarak yayınlanmaları durumunda böyle bir atfa yer verilir. Bu atfın yapılma yöntemleri Üye Devletler tarafından belirlenir.

2. Üye Devletler, bu Direktif kapsamında kabul ettikleri ulusal hukuk tedbirlerine ilişkin metni Komisyona iletir.

Madde 15
Yürürlüğe girme

Bu Direktif, *Avrupa Birliği Resmi Gazetesi*'nde yayınlanmasını takip eden yirminci gün yürürlüğe girer.

Madde 16
Muhataplar

Bu Direktif'in muhatabı, Antlaşmalar uyarınca Üye Devletler'dir.

9 Mart 2016 tarihinde Strazburg'da imzalanmıştır.

Article 14
Transposition

1. Member States shall bring into force the laws, regulations and administrative provisions necessary to comply with this Directive by 1 April 2018. They shall immediately inform the Commission thereof.

When Member States adopt those measures, they shall contain a reference to this Directive or shall be accompanied by such reference on the occasion of their official publication. The methods of making such reference shall be laid down by Member States.

2. Member States shall communicate to the Commission the text of the main measures of national law which they adopt in the field covered by this Directive.

Article 15
Entry into force

This Directive shall enter into force on the twentieth day following that of its publication in the *Official Journal of the European Union*.

Article 16
Addressees

This Directive is addressed to the Member States in accordance with the Treaties.

Done at Strasbourg, 9 March 2016.

Avrupa Konseyi adına Başkan
For the Council The President
J.A. HENNIS-PLASSCHAERT

Avrupa Parlamentosu adına Başkan
For the European Parliament The President
M. SCHULZ

VII

**CEZA
MUHAKEMESİNDE
ŞÜPHELİ VE SANIK
ÇOCUKLARA İLİŞKİN
USULİ TEMİNATLAR**

VII. CEZA MUHALEMESİNDE ŞÜPHELİ VE SANIK ÇOCUKLARA İLİŞKİN USULİ TEMİNATLAR

- Genel Olarak

Çocukların savunmasız olmaları nedeniyle yetişkinlerden farklı haklara sahip olması ve bu hakların ayrıca tanınması gerektiğinden hareketle, yirminci yüzyılın başlarında çocuk hakları konusunda bildiriler yayınlanmıştır (Örneğin; 1924 yılında Milletler Cemiyeti tarafından kabul edilen Cenevre Çocuk Hakları Bildirisi). Esasen insan hakları alanında kaydedilen gelişmeler, çocuğun yetişkinlerden farklı ele alınması düşüncesini de doğurmuştur. Bu çerçevede uluslararası alanda çocukların korunması ve haklarının güvence altına alınması amacıyla çeşitli sözleşmeler hazırlanmıştır. Bu sözleşmelerin başında Çocuk Haklarına Dair Birleşmiş Milletler Sözleşmesi ve Çocuk Haklarının Kullanılmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi gelmektedir.

Uluslararası alanda sözleşmelerle gelişen çocuk hakları, modern adalet sistemi anlayışına da yansımış özellikle ceza hukuku alanında, çocukların soruşturma ve kovuşturma aşamasında yetişkinlerden ayrı bir takım usuli hükümlere tabi olması ve farklı mahkemelerde yargılanmasına yönelik düzenlemeler yapılması sonucunu doğurmuştur. Bu gelişmeler ışığında, AB'nin ceza muhakemesinde şüpheli ve sanık çocuklara ilişkin usuli hakları güçlendirmeye yönelik 2009 yılında başlayan çalışmaları, "Ceza Muhakemesinde Şüpheli veya Sanık Çocuklara İlişkin Usuli Güvenceler Hakkındaki Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi"nin Avrupa Konseyi tarafından 21 Nisan 2016 tarihinde resmi olarak kabul edilmesiyle sonuçlanmıştır¹. Söz konusu Direktif, 11 Mayıs 2016 tarihinde Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nde yayınlanmıştır².

18 yaşın altındaki kişileri "çocuk" olarak kabul eden Direktif, ceza muhakemesinde şüpheli veya sanık olan ya da 2002/584/JHA sayılı Çerçeve Kararı uyarınca Avrupa tutuklama müzekkeresi işlemlerine maruz kalan çocukların, Birlik içerisinde usuli haklarını korumaktadır. Direktif'in amacı, şüpheli veya sanık olan çocukların usuli haklarını korumaya yönelik ortak asgari kurallar oluşturarak, Üye Devletlerin birbirlerinin ceza adaleti sistemine duyduğu güveni güçlendirmeyi ve böylece cezai konulardaki kararların karşılıklı tanınmasının geliştirilmesini sağlamaktır. Ayrıca, Direktif ile yasalarla çatışma halinde olan çocukların ceza muhakemesi sürecini anlayabilmelerini, bu süreçte işlemleri takip edebilmelerini ve adil yargılanma haklarını etkin şekilde kullanabilmelerini sağlamak, onların tekrar suç işlemlerini önlemek ve sosyal entegrasyonlarını geliştirmek hedeflenmiştir.

Direktif'in getirdiği en önemli yenilik şüpheli veya sanık çocukların savunma haklarını etkin kullanabilmelerini sağlamak için onlara avukat desteği sağlanmasıdır. Avukat desteğinin, ceza muhakemesinin hangi aşamalarında ve ne şekilde sağlanacağı detaylı şekilde düzenlenmektedir.

1 <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/12/16-procedural-safeguards-for-children-in-criminal-proceedings/> (Erişim tarihi: Aralık 2016).

2 OJ L 132, s.1-20.

Direktif’te çocuğun, bilgi edinme hakkı, ebeveyn sorumluluğunu taşıyan kişinin bilgilendirilmesi hakkı, özgürlüğünden yoksun bırakılması halinde sağlık muayenesinden geçirilme hakkı, bireysel değerlendirilme hakkı, mahremiyetinin korunması hakkı, ebeveyn sorumluluğunu taşıyan kişi tarafından refakat edilme hakkı, duruşmada bizzat bulunma hakkı ve adli yardım hakkına ilişkin olarak Üye Devletlerin yükümlülüklerine yer verilmiştir.

Ayrıca sorgulamanın görsel-işitsel kayıt altına alınması, çocukların özgürlüğünden yoksun bırakılması tedbirine ilişkin sınırlamalar, çocukların yer aldığı ceza muhakemesinin kısa sürede ve gerekli özen gösterilmek suretiyle tamamlanması gibi usuli güvenceler de Direktif’te düzenlenmektedir. Direktif’in, Üye Devletler tarafından 11 Haziran 2019 tarihine kadar iç hukuklarına aktarılması öngörülmüştür.

**AVRUPA PARLAMENTOSU VE
KONSEYİNİN**

**11 Mayıs 2016 Tarihli ve 2016/800/EU
Sayılı**

**Ceza Muhakemesinde Şüpheli
veya Sanık Olan Çocukların Usuli
Teminatlarına İlişkin Direktifi**

**DIRECTIVE (EU) 2016/800 OF THE
EUROPEAN PARLIAMENT AND
OF THE COUNCIL**

of 11 May 2016

**on procedural safeguards for
children who are suspects or accused
persons in criminal proceedings**

AVRUPA PARLAMENTOSU VE
AVRUPA BİRLİĞİ KONSEYİ,

Avrupa Birliğinin İşleyişi Hakkında
Antlaşma'yı ve özellikle bu
Antlaşma'nın 82'nci maddesinin ikinci
paragrafının (b) bendini göz önünde
tutarak,

Avrupa Komisyonu'nun önerisini göz
önünde tutarak,

Yasama tasarrufu taslağı, ulusal
parlamentolara iletdikten sonra,

Avrupa Ekonomik ve Sosyal
Komitesi'nin görüşünü göz önünde
tutarak,¹

Bölgeler Komitesi'ne danıştıktan sonra,

Olağan yasama usulü uyarınca hareket
ederek,²

Aşağıdaki gerekçelerle İŞBU
DİREKTİFİ KABUL ETMİŞTİR:

- (1) Bu Direktif'in amacı ceza
muhakemesinde şüpheli veya
sanık olan çocukların diğer bir
deyişle 18 yaş altındakilerin
bu işlemleri anlayabilmesini
ve takip edebilmesini

THE EUROPEAN PARLIAMENT
AND THE COUNCIL OF THE
EUROPEAN UNION,

Having regard to the Treaty on the
Functioning of the European Union, and
in particular point (b) of Article 82(2)
thereof,

Having regard to the proposal from the
European Commission,

After transmission of the draft legislative
act to the national parliaments,

Having regard to the opinion of
the European Economic and Social
Committee¹,

After consulting the Committee of the
Regions,

Acting in accordance with the ordinary
legislative procedure²,

Whereas:

- (1) The purpose of this Directive is
to establish procedural safeguards
to ensure that children, meaning
persons under the age of 18, who
are suspects or accused persons
in criminal proceedings, are able
to understand and follow those

¹ OJ C 226, 16.7.2014, s. 63.

² 9 Mart 2016 tarihli Avrupa Parlamentosunun
Pozisyon Belgesi (Resmi Gazete'de henüz
yayımlanmamıştır) ve 21 Nisan 2016 tarihli
Konsey kararı.

¹ OJ C 226, 16.7.2014, p. 63.

² Position of the European Parliament of 9 March
2016 (not yet published in the Official Journal)
and decision the Council of 21 April 2016.

sağlamak, adil yargılanma hakkını kullanabilmelerini garantilemek, çocukların yeniden suç işlemesine engel olmak ve sosyal entegrasyonlarını sağlamak için usuli güvencelerin oluşturulmasıdır.

(2) Bu Direktif, şüpheli veya sanık olan çocukların usuli haklarını korumaya yönelik ortak asgari kurallar oluşturarak, Üye Devletlerin birbirlerinin ceza adaleti sistemine duyduğu güveni güçlendirmeyi ve böylece cezai konulardaki kararların karşılıklı tanınmasının geliştirilmesini amaçlar. Bu türden ortak asgari kurallar vatandaşların Üye Devletlerin topraklarında serbest dolaşımının önündeki engelleri de kaldırmalıdır.

(3) Üye Devletler İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi'ne (AİHS), Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'ye ve BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne taraf olsalar da, edinilen tecrübeler bu durumun tek başına diğer Üye Devletlerin ceza adaleti sistemlerine yeterince güven duyulmasını sağlamadığını göstermiştir.

(4) 30 Kasım 2009 tarihinde, Konsey, ceza muhakemesinde şüphelilerin veya sanıkların usule ilişkin haklarını güçlendirmeye yönelik Yol Haritası³ hakkında bir İlke Kararı ("Yol Haritası") kabul etmiştir. Yol Haritası, kademeli yaklaşımla, yazılı ve sözlü çeviri hakkına (tedbir A),

proceedings and to exercise their right to a fair trial, and to prevent children from re-offending and foster their social integration.

(2) By establishing common minimum rules on the protection of procedural rights of children who are suspects or accused persons, this Directive aims to strengthen the trust of Member States in each other's criminal justice systems and thus to improve mutual recognition of decisions in criminal matters. Such common minimum rules should also remove obstacles to the free movement of citizens throughout the territory of the Member States.

(3) Although the Member States are parties to the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (ECHR), the International Covenant on Civil and Political Rights, and the UN Convention on the Rights of the Child, experience has shown that this in itself does not always provide a sufficient degree of trust in the criminal justice systems of other Member States.

(4) On 30 November 2009, the Council adopted a Resolution on a Roadmap for strengthening the procedural rights of suspected or accused persons in criminal proceedings³ ('the Roadmap'). Taking a step-by-step approach, the Roadmap calls for the adoption of measures regarding

3 OJ C 295, 4.12.2009, s. 1.

3 OJ C 295, 4.12.2009, p. 1.

haklara ve suçlamalara ilişkin bilgi edinme hakkına (tedbir B), hukuki danışmanlık ve adli yardım hakkına (tedbir C), akraba, işveren ve konsolosluk yetkilileriyle iletişim hakkına (tedbir D) ve dezavantajlı şüphelilere veya sanıklara yönelik özel teminatlara (tedbir E) ilişkin tedbirlerin kabul edilmesi yönünde çağrıda bulunmaktadır. Yol Haritası, hakların sırasının yalnızca yol gösterici nitelikte olduğunu vurgular ve bu nedenle, önceliklere uygun olarak değiştirilebileceğine işaret eder. Yol Haritası, bir bütün olarak uygulanmak üzere tasarlanmıştır; yalnızca tüm bölümleri uygulandığında faydaları tam olarak görülebilir.

(5) 11 Aralık 2009 tarihinde Avrupa Konseyi, Yol Haritası'nı memnuniyetle karşılamış ve onu "Stockholm Programı — Vatandaşlara hizmet eden ve onları koruyan açık ve güvenli Avrupa"⁴nın bir parçası yapmıştır (2.4'üncü bent). Avrupa Konseyi bu alanda daha iyi bir iş birliğini teşvik etmek için Komisyonu, şüphelilerin ve sanıkların asgari usuli haklarının diğer unsurlarını incelemeye ve örneğin masumiyet karinesi gibi diğer konuların ele alınmasının gerekip gerekmediğini değerlendirmeye davet ederek Yol Haritası'nın sınırlayıcı olmama niteliğinin altını çizmiştir.

(6) Yol Haritası uyarınca bugüne kadar, Avrupa Parlamentosu

the right to translation and interpretation (measure A), the right to information on rights and information about the charges (measure B), the right to legal advice and legal aid (measure C), the right to communicate with relatives, employers and consular authorities (measure D), and special safeguards for suspected or accused persons who are vulnerable (measure E). The Roadmap emphasises that the order of the rights is indicative and thus implies that it may be changed in accordance with priorities. The Roadmap is designed to operate as a whole; only when all its components are implemented will its benefits be experienced in full.

(5) On 11 December 2009, the European Council welcomed the Roadmap and made it part of the Stockholm programme — An open and secure Europe serving and protecting citizens⁴ (point 2.4). The European Council underlined the non-exhaustive character of the Roadmap by inviting the Commission to examine further elements of minimum procedural rights for suspects and accused persons, and to assess whether other issues, for instance the presumption of innocence, need to be addressed, in order to promote better cooperation in that area.

(6) Four measures on procedural

4 OJ C 115, 4.5.2010, s. 1.

4 OJ C 115, 4.5.2010, p. 1.

ve Konseyi'nin 2010/64/EU⁵, 2012/13/EU⁶ 2013/48/EU⁷ ve 2016/343EU⁸ sayılı Direktif'leri olmak üzere, ceza muhakemesinde usuli haklara ilişkin dört tedbir kabul edilmiştir.

- (7) Bu Direktif, Avrupa Konseyi Çocuk Dostu Adalete ilişkin Rehber İlkelerini göz önünde bulundurarak çocuk haklarını desteklemektedir.
- (8) Çocuklar ceza muhakemesinde şüpheli veya sanık ya da 2002/584/JHA⁹ sayılı Konsey Çerçeve Kararı uyarınca Avrupa tutuklama müzekkeresi sürecine tabi olduklarında (talep edilen kişiler), Üye Devletler, Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı'nın (Şart) 24'üncü maddesinin ikinci paragrafı uyarınca

rights in criminal proceedings have been adopted pursuant to the Roadmap to date, namely Directives 2010/64/EU⁵, 2012/13/EU⁶, 2013/48/EU⁷ and Directive (EU) 2016/343⁸ of the European Parliament and the Council.

- (7) This Directive promotes the rights of the child, taking into account the Guidelines of the Council of Europe on child-friendly justice.
- (8) Where children are suspects or accused persons in criminal proceedings or are subject to European arrest warrant proceedings pursuant to Council Framework Decision 2002/584/JHA⁹ (requested persons), Member States should ensure that the child's best interests are always a primary consideration,

5 Ceza muhakemesinde sözlü ve yazılı çeviri hakkına ilişkin 20 Ekim 2010 tarihli 2010/64/EU sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi (OJ L 280, 26.10.2010, s. 1).

6 Ceza muhakemesinde bilgi edinme hakkına ilişkin 22 Mayıs 2012 tarihli 2012/13/EU sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi (OJ L 142, 1.6.2012, s. 1).

7 Ceza muhakemesinde ve Avrupa tutuklama müzekkeresi sürecinde avukata erişim hakkı ve özgürlüğünden yoksun bırakıldığına dair üçüncü kişiyi bilgilendirme ve özgürlüğünden yoksun bırakıldığında üçüncü kişilerle ve konsolosluk yetkilileriyle iletişim kurma hakkına ilişkin 22 Ekim 2013 tarihli ve 2013/48/EU sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi (OJ L 294, 6.11.2013, s. 1).

8 Masumiyet karinesi ve ceza muhakemesinde duruşmada hazır bulunma hakkının bazı yönlerinin güçlendirilmesine ilişkin 9 Mart 2016 tarihli ve 2016/343/EU sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi (OJ L 65, 11.3.2016, s.1).

9 Avrupa tutuklama müzekkeresi ve Üye Devletler arasındaki teslim usullerine ilişkin 13 Haziran 2002 tarihli ve 2002/584/JHA sayılı Konsey Çerçeve Kararı (OJ L 190, 18.7.2002, s. 1).

5 Directive 2010/64/EU of the European Parliament and of the Council of 20 October 2010 on the right to interpretation and translation in criminal proceedings (OJ L 280, 26.10.2010, p. 1).

6 Directive 2012/13/EU of the European Parliament and of the Council of 22 May 2012 on the right to information in criminal proceedings (OJ L 142, 1.6.2012, p. 1).

7 Directive 2013/48/EU of the European Parliament and the Council of 22 October 2013 on the right of access to a lawyer in criminal proceedings and European arrest warrant proceedings and on the right to have a third party informed upon deprivation of liberty, and to communicate with third persons and with consular authorities (OJ L 294, 6.11.2013, p. 1).

8 Directive (EU) 2016/343 of the European Parliament and of the Council of 9 March 2016 on the strengthening of certain aspects of the presumption of innocence and of the right to be present at the trial in criminal proceedings (OJ L 65, 11.3.2016, p. 1).

9 Council Framework Decision 2002/584/JHA of 13 June 2002 on the European arrest warrant and the surrender procedures between Member States (OJ L 190, 18.7.2002, p. 1).

- çocukların üstün yararının her zaman öncelikli husus olmasını sağlamalıdır.
- (9) Gelişme ve topluma geri kazandırılma potansiyellerini korumak amacıyla ceza muhakemesinde şüpheli veya sanık olan çocuklara özel bir dikkat gösterilmelidir.
- (10) Bu Direktif, ceza muhakemesinde şüpheli veya sanık olan ve talep edilen çocuklara uygulanmalıdır. Talep edilen çocuklar hususunda bu Direktif'in ilgili hükümleri, çocukların uygulayan Üye Devlet'te yakalanmalarını takiben uygulanmalıdır.
- (11) Bu Direktif ya da onun belirli hükümleri, Direktif'in ilgilinin erişkinliği ve savunmasız oluşu gibi olayın tüm koşulları göz önüne alındığında uygulanabilir olması halinde, çocukken kovuşturmaya tabi olan ancak sonradan 18 yaşını aşmış olan, ceza muhakemesinde şüpheli veya sanık olan kişilere ve talep edilen kişilere uygulanır.
- (12) Bir kişi ceza muhakemesinde şüpheli veya sanık olduğu anda 18 yaşını doldurmuş ancak söz konusu suç bu kişi çocukken işlenmişse, Üye Devletler bu Direktif'te sağlanan usuli teminatları, en azından aynı şüpheli veya sanık tarafından işlenen ve kişi 18 yaşını doldurmadan aleyhinde başlatılan ceza muhakemesiyle ayrılmaz bir
- in accordance with Article 24(2) of the Charter of Fundamental Rights of the European Union (the Charter).
- (9) Children who are suspects or accused persons in criminal proceedings should be given particular attention in order to preserve their potential for development and reintegration into society.
- (10) This Directive should apply to children who are suspects or accused persons in criminal proceedings and to children who are requested persons. In respect of children who are requested persons, the relevant provisions of this Directive should apply from the time of their arrest in the executing Member State.
- (11) This Directive, or certain provisions thereof, should also apply to suspects or accused persons in criminal proceedings, and to requested persons, who were children when they became subject to the proceedings, but who have subsequently reached the age of 18, and where the application of this Directive is appropriate in the light of all the circumstances of the case, including the maturity and vulnerability of the person concerned.
- (12) When, at the time a person becomes a suspect or accused person in criminal proceedings, that person has reached the age of 18, but the criminal offence was committed when the person was a child, Member States are encouraged to apply the procedural safeguards provided for by this Directive until that person reaches the age of 21, at

şekilde bağlantılı oldukları için ortak bir şekilde soruşturulup kovuşturulan suçlar açısından kişi 21 yaşını tamamlayana kadar uygulamaları konusunda teşvik edilir.

(13) Üye Devletler, çocuğun yaşını kendi ifadelerini, medeni halini, belgesel araştırmaları ve diğer delilleri, eğer bu tür deliller mevcut değilse ya da yetersizse tıbbi muayeneyi esas alarak belirlemelidir. Tıbbi muayeneye son çare olarak başvurulmalıdır ve çocuğun haklarına, vücut bütünlüğüne ve insanlık onuruna tamamiyle bağlı kalınmalıdır. Kişinin yaşına ilişkin şüphe kalırsa, kişi bu Direktif'in amaçları doğrultusunda çocuk kabul edilmelidir.

(14) Bu Direktif, bazı hafif suçlar söz konusu olduğunda uygulanmamalıdır. Ancak, şüpheli veya sanık olan bir çocuğun özgürlüğünden yoksun bırakıldığı durumlarda bu Direktif uygulanmalıdır.

(15) Bazı Üye Devletlerde cezai konularda yargı yetkisine sahip mahkeme dışında bir makam, nispeten hafif suçlara ilişkin özgürlükten yoksun bırakma dışındaki yaptırımları uygulamaya yetkilidir. Bu durum, örneğin büyük oranda işlenen ve trafik kontrolünü takiben tespit edilecek yol trafik suçları hususunda da böyledir. Böyle durumlarda, yetkili makamdaki bütün hakları

least as regards criminal offences that are committed by the same suspect or accused person and that are jointly investigated and prosecuted as they are inextricably linked to criminal proceedings which were initiated against that person before the age of 18.

(13) Member States should determine the age of the child on the basis of the child's own statements, checks of the child's civil status, documentary research, other evidence and, if such evidence is unavailable or inconclusive, a medical examination. A medical examination should be carried out as a last resort and in strict compliance with the child's rights, physical integrity and human dignity. Where a person's age remains in doubt, that person should, for the purposes of this Directive, be presumed to be a child.

(14) This Directive should not apply in respect of certain minor offences. However, it should apply where a child who is a suspect or accused person is deprived of liberty.

(15) In some Member States an authority other than a court having jurisdiction in criminal matters has competence for imposing sanctions other than deprivation of liberty in relation to relatively minor offences. That may be the case, for example, in relation to road traffic offences which are committed on a large scale and which might be established following a traffic control. In such situations, it would be

sağlamasını talep etmek makul olmaz. Üye Devlet hukuku böyle bir makam tarafından hafif suçlara ilişkin yaptırım uygulanmasını öngördüğünde ve itiraz etme hakkı ya da dava için cezai konularda yargı yetkisine sahip bir mahkemeye başka bir şekilde başvurma imkânı bulunduğu, bu Direktif yalnızca böyle bir itiraz veya başvuruya bakan mahkeme huzurundaki işlemlere uygulanmalıdır.

(16) Bazı Üye Devletlerde belirli hafif suçlar, özellikle de hafif trafik suçları, genel mahiyetteki yerel düzenlemelere ilişkin hafif suçlar ve kamu düzenine karşı hafif suçlar, ceza gerektiren suç olarak değerlendirilir. Böyle durumlarda, yetkili makamdaki bu Direktif kapsamında bütün hakları sağlamasını talep etmek makul olmaz. Bir Üye Devlet'in hukukunun böyle bir makam tarafından hafif suçlara ilişkin olarak, özgürlüğünden yoksun bırakmanın bir yaptırım olarak uygulanmasına izin vermediği durumlarda, bu Direktif yalnızca cezai konularda yargı yetkisine sahip bir mahkeme huzurundaki işlemlere uygulanmalıdır.

(17) Bu Direktif yalnızca ceza muhakemesinde uygulanmalıdır. Özellikle çocuklar için hazırlanan ve koruyucu, ıslah edici veya eğitici tedbirler gerektirebilecek işlemler başta olmak üzere diğer işlem türlerinde uygulanmamalıdır.

unreasonable to require that the competent authorities ensure all the rights under this Directive. Where the law of a Member State provides for the imposition of a sanction regarding minor offences by such an authority and there is either a right of appeal or the possibility for the case to be otherwise referred to a court having jurisdiction in criminal matters, this Directive should therefore apply only to the proceedings before that court following such an appeal or referral.

(16) In some Member States certain minor offences, in particular minor road traffic offences, minor offences in relation to general municipal regulations and minor public order offences, are considered to be criminal offences. In such situations, it would be unreasonable to require that the competent authorities ensure all the rights under this Directive. Where the law of a Member State provides in respect of minor offences that deprivation of liberty cannot be imposed as a sanction, this Directive should therefore apply only to the proceedings before a court having jurisdiction in criminal matters.

(17) This Directive should apply only to criminal proceedings. It should not apply to other types of proceedings, in particular proceedings which are specially designed for children and which could lead to protective, corrective or educative measures.

(18) Bu Direktif, 2012/13/EU ve 2013/48/EU sayılı Direktiflerin hükümleri göz önüne alınarak uygulanmalıdır. Bu Direktif, çocukların özel ihtiyaçlarının ve savunmasız olabileceklerinin göz önünde tutulması amacıyla çocuklara ve çocuğun sorumluluğunu üstlenen kişiye verilecek bilgilere dair tamamlayıcı teminatları düzenlemektedir.	(18) This Directive should be implemented taking into account the provisions of Directives 2012/13/EU and 2013/48/EU. This Directive provides for further complementary safeguards with regard to information to be provided to children and to the holder of parental responsibility in order to take into account the specific needs and vulnerabilities of children.
(19) Çocuklara muhakemenin genel işleyişiyle ilgili bilgi verilmelidir. Bu amaçla, ceza muhakemesine ve ilgili makamların muhakemedeki rolüne uygun olması kaydıyla çocuklara muhakemenin usulüne ilişkin sıradaki adımlarla ilgili kısa bir açıklama yapılmalıdır. Verilecek bilgi, davanın koşullarına bağlı olmalıdır.	(19) Children should receive information about general aspects of the conduct of the proceedings. To that end, they should, in particular, be given a brief explanation about the next procedural steps in the proceedings in so far as this is possible in the light of the interest of the criminal proceedings, and about the role of the authorities involved. The information to be given should depend on the circumstances of the case.
(20) Çocuklara muhakeme başladıktan sonra mümkün olan en kısa zamanda, özgürlüğünden yoksun bırakılması halinde ise en geç bu tedbir uygulanır uygulanmaz sağlık incelemesi hakkıyla ilgili bilgi verilmelidir.	(20) Children should receive information in respect of the right to a medical examination at the earliest appropriate stage in the proceedings, at the latest upon deprivation of liberty where such a measure is taken in relation to the child.
(21) Çocukların özgürlüğünden yoksun bırakılması halinde, 2012/13/EU sayılı Direktif uyarınca çocuklara sunulan Haklar Belgesi'nde bu Direktif'te belirtilen haklarla ilgili net bir bilgi verilmelidir.	(21) Where a child is deprived of liberty, the Letter of Rights provided to the child pursuant to Directive 2012/13/EU should include clear information on the child's rights under this Directive.
(22) Üye Devletler, ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişiyi yazılı ya da sözlü olarak veya her iki şekilde de, uygulanabilir usuli haklarla ilgili bilgilendirmelidir. Bu bilgi yargılamanın adilliğini	(22) Member States should inform the holder of parental responsibility about applicable procedural rights, in writing, orally, or both. The information should be provided as soon as possible

- ve çocuk haklarının etkin kullanımını temin etmek amacıyla mümkün olan en kısa zamanda ve ayrıntılı bir şekilde verilmelidir.
- (23) Ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişilerden sadece birini ilgilendirebilen belirli durumlarda, çocuk tarafından seçilen ve uygunluğu yetkili makam tarafından onaylanan diğer bir yetişkine bilgi verilmelidir. Ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişiye bilgi sağlamanın ceza muhakemesine esaslı bir şekilde zarar verebileceğine işaret eden veya buna dair şüphe uyandıran tarafsız ve gerçekçi gerekçelerin olduğu, özellikle delillerin ortadan kaldırılabilmesi ya da değiştirilebileceği, tanıklara müdahale edilebileceği ya da ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişinin iddia edilen cezai eyleme çocukla birlikte dahil olabileceği hal bu durumlardan biridir.
- (24) Yetkili makamların ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişiden ziyade başka bir yetişkine bilgi sağladığı haller ortadan kalktığında, bu Direktif uyarınca çocuğun elde ettiği ve muhakeme süresince ilgisi devam eden her bilgi ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişiye verilmelidir. Bu gereklilik ceza muhakemesinin süresini gereksiz yere uzatmamalıdır.
- (25) Şüpheli veya sanık olan çocuklar 2013/48/EU sayılı Direktif uyarınca avukata erişim hakkına sahiptir. Çocuklar dezavantajlı olduğundan ve ceza muhakemesini
- and in such detail as is necessary to safeguard the fairness of the proceedings and the effective exercise of the rights of the child.
- (23) In certain circumstances, which can also relate to only one of the persons holding parental responsibility, the information should be provided to another appropriate adult nominated by the child and accepted as such by the competent authority. One of those circumstances is where there are objective and factual grounds indicating or giving rise to the suspicion that providing information to the holder of parental responsibility could substantially jeopardise the criminal proceedings, in particular, where evidence might be destroyed or altered, witnesses might be interfered with, or the holder of parental responsibility might have been involved in the alleged criminal activity together with the child.
- (24) Where the circumstances which led the competent authorities to provide information to an appropriate adult other than the holder of parental responsibility cease to exist, any information that the child receives in accordance with this Directive, and which remains relevant in the course of the proceedings, should be provided to the holder of parental responsibility. This requirement should not unnecessarily prolong the criminal proceedings.
- (25) Children who are suspects or accused persons have the right of access to a lawyer in accordance with Directive 2013/48/EU. Since children are vulnerable and not

her zaman bütünüyle anlayıp takip edemeyeceklerinden ötürü bu Direktif’te belirtilen durumlarda bir avukattan destek almalıdırlar. Böyle durumlarda, Üye Devletler, çocuk veya ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişi avukat desteği sağlamamışsa, çocuğa yardım etmesi amacıyla bir avukat tarafından çocuğa destek verilmesini sağlamalıdır. Üye Devletler, çocuğun bir avukat tarafından etkili bir şekilde desteklenmesi gerektiğinde adli yardım sağlamalıdır.

(26) Bu Direktif’te düzenlenen avukat desteği, 2013/48/EU sayılı Direktif gereğince çocuğun avukata erişim hakkı olduğunu varsaymaktadır. Bundan dolayı, 2013/48/EU sayılı Direktif’in bir hükmünün uygulanması bu Direktif uyarınca çocuğun avukat desteği almasını imkânsız hale getiriyorsa, bu hüküm 2013/48/EU sayılı Direktif’te belirtilen çocuğun avukata erişim hakkı hususunda uygulanmamalıdır. Öte yandan, bu Direktif’te belirtilen avukat desteği hakkına getirilecek derogasyonlar ve istisnalar 2013/48/EU sayılı Direktif’le getirilen avukata erişim hakkını, Şart, AİHS, ulusal hukuk ve diğer Birlik hukukunda düzenlenen adli yardım hakkını etkilememelidir.

(27) Bu Direktif’te öngörülen avukat desteğine ilişkin hükümler, çocuklar şüpheli veya sanık olduklarından haberdar edildikten sonra gecikmeksizin uygulanmalıdır. Bu Direktif’in amaçları doğrultusunda, avukat desteği ceza muhakemesi süresince bir avukatın adli desteği

always able to fully understand and follow criminal proceedings, they should be assisted by a lawyer in the situations set out in this Directive. In those situations, Member States should arrange for the child to be assisted by a lawyer where the child or the holder of parental responsibility has not arranged such assistance. Member States should provide legal aid where this is necessary to ensure that the child is effectively assisted by a lawyer.

(26) Assistance by a lawyer under this Directive presupposes that the child has the right of access to a lawyer under Directive 2013/48/EU. Therefore, where the application of a provision of Directive 2013/48/EU would make it impossible for the child to be assisted by a lawyer under this Directive, such provision should not apply to the right of children to have access to a lawyer under Directive 2013/48/EU. On the other hand, the derogations and exceptions to assistance by a lawyer laid down in this Directive should not affect the right of access to a lawyer in accordance with Directive 2013/48/EU, or the right to legal aid in accordance with the Charter and the ECHR, and with national and other Union law.

(27) The provisions laid down in this Directive on assistance by a lawyer should apply without undue delay once children are made aware that they are suspects or accused persons. For the purposes of this Directive, assistance by a lawyer means legal support and representation by a lawyer during

ve temsili anlamına gelmektedir. Bu Direktif'in sorgulama sırasında avukat desteğini öngördüğü durumlarda, bir avukat hazır bulunmalıdır. 2013/48/EU sayılı Direktif uyarınca çocuğun avukata erişim hakkına halel getirmeksizin, avukat desteği soruşturma ve delil toplamaya ilişkin her bir faaliyet sırasında bir avukat bulunmasını gerektirmez.

(28) Adil yargılanma hakkına uyulması şartıyla, Üye Devletlerin şüpheli veya sanık olan çocuklara bu Direktif uyarınca bir avukatın desteğini sağlama yükümlülüğü aşağıdakileri kapsamamaktadır: ulusal hukuk uyarınca, çocuğun kimliğini tespit etmek; soruşturmanın başlatılması gerekip gerekmediğine karar vermek; silah bulundurup bulundurmadığı veya diğer benzeri güvenlik konularının tahkiki; vücut muayenesi, fiziki inceleme, kan, alkol veya benzeri testler, fotoğraf veya parmak izi alınması gibi bu Direktif'te özellikle bahsedilenler dışındaki soruşturma ve delil toplama işlemlerini gerçekleştirmek; ya da çocuğu bir yetkili makamın önüne çıkarmak veya ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişiye ya da diğer bir yetişkine teslim etmek.

(29) Tanık gibi, başlangıçta şüpheli veya sanık olmayan bir çocuk şüpheli veya sanık haline gelirse, Birlik hukuku ve AİHS uyarınca, Avrupa Birliği Adalet Divanı (Adalet Divanı) ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından yorumlandığı şekliyle kendi aleyhinde tanıklık etmeme hakkına ve sessiz kalma hakkına

the criminal proceedings. Where this Directive provides for the assistance by a lawyer during questioning, a lawyer should be present. Without prejudice to a child's right of access to a lawyer pursuant to Directive 2013/48/EU, assistance by a lawyer does not require a lawyer to be present during each investigative or evidence-gathering act.

(28) Provided that this complies with the right to a fair trial, the obligation for Member States to provide children who are suspects or accused persons with assistance by a lawyer in accordance with this Directive does not include the following: identifying the child; determining whether an investigation should be started; verifying the possession of weapons or other similar safety issues; carrying out investigative or evidence-gathering acts other than those specifically referred to in this Directive, such as body checks, physical examinations, blood, alcohol or similar tests, or the taking of photographs or fingerprints; or bringing the child to appear before a competent authority or surrendering the child to the holder of parental responsibility or to another appropriate adult, in accordance with national law.

(29) Where a child who was not initially a suspect or accused person, such as a witness, becomes a suspect or accused person, that child should have the right not to incriminate him or herself and the right to remain silent, in accordance with Union law and the ECHR, as interpreted by the Court of Justice of the European Union (Court

sahip olmalıdır. Böylece bu Direktif, ceza muhakemesi bağlamında çocuğun polis ya da diğer bir kolluk makamı tarafından sorgulandığı sırada şüpheli veya sanık haline geldiği uygulamaya ilişkin durumlara açıklık getirir. Böyle bir sorgu sırasında şüpheli veya sanık olmayan bir çocuk şüpheli veya sanık haline geldiğinde, çocuk şüpheli ya da sanık olduğundan haberdar edilinceye ve bu Direktif uyarınca bir avukat tarafından destek sağlanıncaya kadar sorgulamaya ara verilmelidir.

of Justice) and by the European Court of Human Rights. This Directive therefore makes express reference to the practical situation where such a child becomes a suspect or accused person during questioning by the police or by another law enforcement authority in the context of criminal proceedings. Where, in the course of such questioning, a child other than a suspect or accused person becomes a suspect or accused person, questioning should be suspended until the child is made aware that he or she is a suspect or accused person and is assisted by a lawyer in accordance with this Directive.

- (30) Adil yargılanma hakkına uyulması şartıyla ve çocuğun üstün yararının her zaman öncelikli husus olması gerektiği akılda tutulmak suretiyle, Üye Devletler davanın koşulları ışığında orantılı olmayan durumlarda avukat desteği sağlama yükümlülüğünü yerine getirmeyebilmelidir. Her durumda, bu Direktif kapsamında tutukluluk dahil, muhakemenin her hangi bir aşamasında tutukluluk konusunda karar vermek üzere yetkili bir mahkeme veya hakim karşısına çıkarıldıklarında çocuklara avukat desteği sağlanmalıdır. Ayrıca çocuğun savunma haklarını etkin kullanabilmesini sağlayacak şekilde ve her durumda, çocuk mahkemedeki duruşma oturumlarında bir avukat desteğine sahip olmadıkça, özgürlükten yoksun bırakma bir ceza olarak uygulanmamalıdır. Üye Devletler, bu husus hakkında uygulamaya ilişkin düzenlemeler yapabilmelidir.

- (30) Provided that this complies with the right to a fair trial, Member States should be able to derogate from the obligation to provide assistance by a lawyer where this is not proportionate in the light of the circumstances of the case, it being understood that the child's best interests should always be a primary consideration. In any event, children should be assisted by a lawyer when they are brought before a competent court or judge in order to decide on detention at any stage of the proceedings within the scope of this Directive, as well as during detention. Moreover, deprivation of liberty should not be imposed as a criminal sentence unless the child has been assisted by a lawyer in such a way as to allow the child to exercise his or her rights of the defence effectively and, in any event, during the trial hearings before a court. Member States should be able to make practical arrangements in that respect.

(31) Üye Devletler, ağır bir suçun iddia edilen müşterek faillerine ilişkin bilgi elde etmek veya bu suça dair önemli delillerin kaybolmasını önlemek amacıyla, mücbir sebepler nedeniyle yani diğer hususlarla birlikte, bir kişinin hayatı, özgürlüğü ya da vücut bütünlüğüne ilişkin ciddi, olumsuz sonuçları engellemek için acil bir ihtiyaç olduğunda veya ağır bir suça ilişkin ceza muhakemesine esaslı zarar gelmesini önlemek amacıyla soruşturma makamlarının derhal harekete geçmesi gerektiğinde, yargılama öncesinde avukat desteği sağlama yükümlülüğünü geçici olarak yerine getirmeyebilmelidir. Bu mücbir sebeplerden birinden dolayı geçici derogasyon durumunda, çocuklara sessiz kalma hakkına sahip olduklarının ve bu hakkı kullanabileceklerinin bildirilmesi ve bu tür bir sorgulamanın kendi aleyhinde ifade vermeme veya kendisini suçlamama hakkı dahil olmak üzere savunma haklarına hâlel getirmemesi şartıyla yetkili makamlar, çocukları avukatın yokluğunda sorgulayabilmelidir. Yalnızca kişinin hayatı, özgürlüğü veya vücut bütünlüğüne ilişkin ciddi, olumsuz sonuçların engellenmesi veya ceza muhakemesine esaslı zarar gelmesinin önlenmesi için önemli olan bilgiyi elde etmek amacıyla gerekli görüldüğü ölçüde sorgulama yapılması mümkün olmalıdır. Bu derogasyonun kötüye kullanılması, prensip olarak, savunma haklarına telafi edilemez bir şekilde zarar verecektir.

(31) Member States should be able to derogate temporarily from the obligation to provide assistance by a lawyer in the pre-trial phase for compelling reasons, namely where there is an urgent need to avert serious adverse consequences for the life, liberty or physical integrity of a person, or where immediate action by the investigating authorities is imperative to prevent substantial jeopardy to criminal proceedings in relation to a serious criminal offence, inter alia, with a view to obtaining information concerning the alleged co-perpetrators of a serious criminal offence, or in order to avoid the loss of important evidence regarding a serious criminal offence. During a temporary derogation for one of those compelling reasons, the competent authorities should be able to question children without the lawyer being present, provided that they have been informed of their right to remain silent and can exercise that right, and that such questioning does not prejudice the rights of the defence, including the right not to incriminate oneself. It should be possible to carry out questioning, to the extent necessary, for the sole purpose of obtaining information that is essential to avert serious adverse consequences for the life, liberty or physical integrity of a person, or to prevent substantial jeopardy to criminal proceedings. Any abuse of this temporary derogation would, in principle, irretrievably prejudice the rights of the defence.

- (32) Üye Devletler, bu tür bir geçici derogasyonla ilgili gerekçeleri ve kriterleri ulusal hukuklarında açık bir şekilde belirlemeli ve derogasyonun kullanımını sınırlamalıdır. Geçici her derogasyon, orantılı ve kesin surette zaman yönünden sınırlı olmalı, münhasıran isnat edilen suçun türü veya vahametine dayanmamalı ve genel olarak yargılamanın adillğine halel getirmemelidir. Hâkim veya mahkeme dışındaki bir yetkili makamın bu Direktif uyarınca geçici derogasyon getirmesi durumunda, Üye Devletler geçici derogasyon getirilmesine ilişkin kararın en azından duruşma aşamasında bir mahkeme tarafından değerlendirilebilmesini sağlamalıdır.
- (33) Çocuklar ve avukatları arasındaki iletişimin gizliliği, savunma haklarının etkin kullanımını sağlamak için gereklidir ve adil yargılanma hakkının önemli bir parçasıdır. Bu nedenle, Üye Devletler, bu Direktif'te öngörülen avukat desteği bağlamında avukat ve çocuk arasındaki görüşmelerin ve diğer şekillerdeki iletişimin gizliliğine derogasyon uygulamaksızın saygı göstermelidir. Bu Direktif avukatın çocukla birlikte suça karıştığı şüphesi uyandıran tarafsız ve gerçekçi koşulların var olduğu durumları ele alan usullere halel getirmez. Avukatın cezayı gerektiren herhangi bir eylemi, bu Direktif çerçevesinde çocuklara sağlanmış meşru destek olarak değerlendirilmemelidir. Gizliliğe riayet yükümlülüğü sadece Üye Devletlerin bu iletişime müdahale etmekten veya
- (32) Member States should clearly set out in their national law the grounds and criteria for such a temporary derogation, and they should make restricted use thereof. Any temporary derogation should be proportional, strictly limited in time, not based exclusively on the type or the seriousness of the alleged criminal offence, and should not prejudice the overall fairness of the proceedings. Member States should ensure that where the temporary derogation has been authorised pursuant to this Directive by a competent authority which is not a judge or a court, the decision on authorising the temporary derogation can be assessed by a court, at least during the trial stage.
- (33) Confidentiality of communication between children and their lawyer is key to ensuring the effective exercise of the rights of the defence and is an essential part of the right to a fair trial. Member States should therefore respect the confidentiality of meetings and other forms of communication between the lawyer and the child in the context of the assistance by a lawyer provided for in this Directive, without derogation. This Directive is without prejudice to procedures that address the situation where there are objective and factual circumstances giving rise to the suspicion that the lawyer is involved with the child in a criminal offence. Any criminal activity on the part of a lawyer should not be considered to be legitimate assistance to children within the framework of this Directive. The obligation

iletişime erişmekten kaçınmaları gerektiğini değil, aynı zamanda çocukların özgürlüğünden yoksun bırakıldığı veya Devletin kontrolü altındaki bir yerde bulunduğu durumlarda, Üye Devletlerin iletişimin devamlılığı ve bu tür gizliliğin korunması için gerekli düzenlemeleri yapmaları gerektiğini de belirtir. Bu yükümlülük, mekanizmaların yetkili makamların çocuklar ile onların avukatı arasındaki yazışmaları okumalarına izin vermemeleri şartıyla, tutuklulara yasadışı içerikli kapalı iletilerin gönderilmesini engellemek amacıyla tutukevlerinde uygulanan, yazışmaların taranması gibi mekanizmalara halel getirmez. Gönderici, yazışmanın öncelikle yetkili bir mahkemeye gönderilmesini kabul etmediği takdirde, bu Direktif, yazışmanın iletilmesinin reddedilebilmesini öngören ulusal hukuk kapsamındaki usullere de halel getirmez.

- (34) Bu Direktif yetkili makamlar tarafından yürütülen bir yasal takip operasyonu neticesinde ortaya çıkan gizlilik ihlaline halel getirmez. Bu Direktif aynı zamanda, örneğin, milli istihbarat servisleri tarafından ulusal güvenliği korumak için Avrupa Birliği Antlaşması'nın (ABA) 4'üncü maddesinin ikinci paragrafı uyarınca yürütülen çalışmalara veya Özgürlük, Güvenlik ve Adalet Alanı'na ilişkin Avrupa Birliği'nin İşleyişine Dair Anlaşma'nın (ABİDA) V'inci Başlığının III'üncü Kısımının, hukuk ve asayişin sağlanmasına ve iç güvenliğin

to respect confidentiality not only implies that Member States refrain from interfering with, or accessing, such communication but also that, where children are deprived of liberty or otherwise find themselves in a place under the control of the State, Member States ensure that arrangements for communication uphold and protect such confidentiality. This is without prejudice to any mechanisms that are in place in detention facilities with the purpose of avoiding illicit enclosures being sent to detainees, such as screening correspondence, provided that such mechanisms do not allow the competent authorities to read the communication between children and their lawyer. This Directive is also without prejudice to procedures under national law according to which forwarding correspondence may be rejected if the sender does not agree to the correspondence first being submitted to a competent court.

- (34) This Directive is without prejudice to a breach of confidentiality that is incidental to a lawful surveillance operation by competent authorities. This Directive is also without prejudice to the work that is carried out, for example, by national intelligence services to safeguard national security in accordance with Article 4(2) of the Treaty on European Union (TEU), or that falls within the scope of Article 72 of the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU) pursuant to which Title V of Part III of the TFEU, on the Area of Freedom, Security and Justice,

korunmasına ilişkin Üye Devletlere düşen sorumlulukların yerine getirilmesini etkilememesi gerektiğini öngören ABİDA'nın 72'nci maddesi kapsamına giren çalışmalara da hâlel getirmez.

(35) Ceza muhakemesinde şüpheli veya sanık olan çocuklar; korunma, öğretim, eğitim ve sosyal entegrasyon bağlamında özel ihtiyaçlarının tespit edilmesi, ceza muhakemesi sırasında özel tedbirlere ihtiyaç olup olmayacağı ve ne derece ihtiyaç olacağı, cezai sorumluluklarının kapsamı ve özel bir ceza ya da eğitici tedbirin yerindeliliğinin belirlenmesi amacıyla bireysel değerlendirilme hakkına sahip olmalıdır.

(36) Bireysel değerlendirme sırasında, öğrenme bozuklukları ve iletişim zorluğu gibi çocuğun özel olarak savunmasız olduğu alanlar, yaşadığı çevre dahil olmak üzere, özellikle çocuğun kişiliği, erişkinliği, ekonomik, sosyal ve ailevi geçmişi göz önünde bulundurulmalıdır.

(37) Davanın şartlarına göre, isnat edilen suçun vahametini ve çocuğun bu tür bir suçtan suçlu bulunması halinde alınabilecek tedbirleri dikkate alarak, bireysel değerlendirmenin kapsamını ve detayını belirlemek mümkün olmalıdır. Yakın geçmişte aynı çocuk hakkında yapılan bireysel değerlendirme, güncellenmişse tekrar kullanılabilir.

(38) Yetkili makamlar, uygulamaya ilişkin destek sağlanması gibi çocuğa yönelik herhangi bir özel tedbir alınıp alınmayacağı

must not affect the exercise of the responsibilities incumbent upon Member States with regard to the maintenance of law and order and the safeguarding of internal security.

(35) Children who are suspects or accused persons in criminal proceedings should have the right to an individual assessment to identify their specific needs in terms of protection, education, training and social integration, to determine if and to what extent they would need special measures during the criminal proceedings, the extent of their criminal responsibility and the appropriateness of a particular penalty or educative measure.

(36) The individual assessment should, in particular, take into account the child's personality and maturity, the child's economic, social and family background, including living environment, and any specific vulnerabilities of the child, such as learning disabilities and communication difficulties.

(37) It should be possible to adapt the extent and detail of an individual assessment according to the circumstances of the case, taking into account the seriousness of the alleged criminal offence and the measures that could be taken if the child is found guilty of such an offence. An individual assessment which has been carried out with regard to the same child in the recent past could be used if it is updated.

(38) The competent authorities should take information deriving from an individual assessment into account when determining

belirlenirken; geçici tutuklama veya alternatif tedbir kararları gibi çocuğa ilişkin herhangi bir ihtiyati tedbirin yerindeliliğini ve etkinliğini değerlendirirken; ve çocuğun bireysel özellikleri ve koşullarını dikkate alarak, hüküm vermek dahil olmak üzere ceza muhakemesi bağlamında herhangi bir karar alırken veya işlem yaparken bireysel değerlendirmeden elde edilen bilgiyi dikkate almalıdır. Henüz bireysel bir değerlendirme mevcut olmadığında, bu durum yetkili makamların bu Direktif'te öngörülen koşullara uyulması şartıyla, muhakemenin uygun olan en erken aşamasında bireysel değerlendirme yapmak dahil olmak üzere, bu tür tedbirleri veya kararları almasına engel olmamalıdır. Bireysel değerlendirme yapılmadan alınan tedbirlerin veya kararların yerindeliliği ve etkinliği, bireysel değerlendirme hazır olduğunda tekrar incelenebilir.

(39) Bireysel değerlendirmeden elde edilen bilginin, yargılama amacıyla iddianamenin sunulmasından önce savcı, hâkim veya diğer yetkili makam tarafından dikkate alınabilmesi için bireysel değerlendirme muhakemenin uygun olan en erken aşamasında ve zamanında yapılmalıdır. Ancak, çocuğun üstün yararına olması şartıyla, bireysel değerlendirmenin yokluğunda iddianame sunmak mümkün olmalıdır. Çocuğun yargılama öncesi tutukluluğunun

whether any specific measure concerning the child is to be taken, such as providing any practical assistance; when assessing the appropriateness and effectiveness of any precautionary measures in respect of the child, such as decisions on provisional detention or alternative measures; and, taking account of the individual characteristics and circumstances of the child, when taking any decision or course of action in the context of the criminal proceedings, including when sentencing. Where an individual assessment is not yet available, this should not prevent the competent authorities from taking such measures or decisions, provided that the conditions set out in this Directive are complied with, including carrying out an individual assessment at the earliest appropriate stage of the proceedings. The appropriateness and effectiveness of the measures or decisions that are taken before an individual assessment is carried out could be re-assessed when the individual assessment becomes available.

(39) The individual assessment should take place at the earliest appropriate stage of the proceedings and in due time so that the information deriving from it can be taken into account by the prosecutor, judge or another competent authority, before presentation of the indictment for the purposes of the trial. It should nevertheless be possible to present an indictment in the absence of an individual assessment provided that this is in the child's best interests. This could be the case,

ve bireysel değerlendirmenin hazır olmasını beklemesinin bu tutukluluğu gereksiz yere uzatma riski oluşturacağı durumlar buna örnek verilebilir.

(40) Üye Devletler, derogasyonun çocuğun üstün yararına uygun olması şartıyla, davanın koşulları bu tür bir derogasyonu gerektirdiğinde, diğer hususlarla birlikte isnat edilen suçun vahametini ve bu tür bir suçtan çocuğun suçlu bulunması halinde alınabilecek tedbirleri dikkate alarak bireysel değerlendirme yapma yükümlülüğünü yerine getirmeyebilmelidir. Bubağlamda, yakın geçmişte ceza muhakemesi kapsamında çocuğun bireysel bir değerlendirmenin konusu olup olmadığı veya söz konusu davanın iddianame olmadan yürütülüp yürütülemeyeceği dahil olmak üzere tüm unsurlar dikkate alınmalıdır.

(41) Çocukların özellikle özgürlüğünden yoksun bırakıldığı ve bundan dolayı zayıf konumda oldukları durumlarda şüpheli veya sanık olan çocuklara yönelik bakım yükümlülüğü, adil bir adalet yönetimine dayanak oluşturur. Özgürlüğünden yoksun bırakılan bir çocuğun kişisel bütünlüğünü garanti altına alabilmek için çocuğa tıbbi muayene hakkı tanınmalıdır. Böyle bir tıbbi muayene, özellikle özel sağlık belirtilerinin tıbbi muayeneyi gerektirdiği durumlarda, ya yetkili makamların girişimi üzerine ya da çocuğun kendisinin, ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişinin veya çocuğun avukatının talebine

for example, where a child is in pre-trial detention and waiting for the individual assessment to become available would risk unnecessarily prolonging such detention.

(40) Member States should be able to derogate from the obligation to carry out an individual assessment where such a derogation is warranted in the circumstances of the case, taking into account, inter alia, the seriousness of the alleged criminal offence and the measures that could be taken if the child is found guilty of such an offence, provided that the derogation is compatible with the child's best interests. In that context, all relevant elements should be taken into consideration, including whether or not the child has, in the recent past, been the subject of an individual assessment in the context of criminal proceedings or whether the case concerned may be conducted without an indictment.

(41) The duty of care towards children who are suspects or accused persons underpins a fair administration of justice, in particular where children are deprived of liberty and are therefore in a particularly weak position. In order to ensure the personal integrity of a child who is deprived of liberty, the child should have the right to a medical examination. Such a medical examination should be carried out by a physician or another qualified professional, either on the initiative of the competent authorities, in particular where specific health indications give reasons for such an examination,

istinaden, hekim veya nitelikli başka bir meslek mensubu tarafından gerçekleştirilmelidir. Üye Devletler, bu Direktif uyarınca gerçekleştirilecek tıbbi muayeneler ve bunlara çocukların erişimine yönelik uygulamaya ilişkin düzenlemeler yapmalıdır. Bu düzenlemeler, diğer hususlarla birlikte, kısa bir süre içinde aynı çocuğa yönelik iki veya daha fazla tıbbi muayene talebi yapıldığı durumları ele alabilir.

or in response to a request of the child, of the holder of parental responsibility or of the child's lawyer. Member States should lay down practical arrangements concerning medical examinations that are to be carried out in accordance with this Directive, and concerning access by children to such examinations. Such arrangements could, inter alia, address situations where two or more requests for medical examinations are made in respect of the same child in a short period of time.

(42) Ceza muhakemesinde şüpheli veya sanık olan çocuklar, konusu oldukları sorgulamanın içeriğini her zaman anlayamayabilirler. Çocuğun yeterince korunabilmesi için, polis veya diğer kolluk makamları tarafından yapılan sorgu, çocuğun üstün yararının her zaman öncelikli husus olması gerektiği akıldatılmak suretiyle, diğer hususlarla birlikte, avukatın bulunup bulunmadığı ve çocuğun özgürlüğünden yoksun olup olmadığı dikkate alınarak, böyle yapılması orantılı olduğunda, işitsel-görsel olarak kayıt altına alınmalıdır. Bu Direktif Üye Devletlerin, çocukların bir hâkim veya mahkeme tarafından sorgulanmasını işitsel-görsel olarak kayıt altına almasını gerektirmez.

(42) Children who are suspects or accused persons in criminal proceedings are not always able to understand the content of questioning to which they are subject. In order to ensure sufficient protection of such children, questioning by police or by other law enforcement authorities should therefore be audio-visually recorded where it is proportionate to do so, taking into account, inter alia, whether or not a lawyer is present and whether or not the child is deprived of liberty, it being understood that the child's best interests should always be a primary consideration. This Directive does not require Member States to make audiovisual recordings of questioning of children by a judge or a court.

(43) Bu Direktif uyarınca işitsel-görsel kayıt alınması gerekiyorsa ancak çözülemeyen teknik bir problem bunu imkânsız kılıyorsa, teknik problemin çözümü için makul çabanın gösterilmiş olması, sorgulamanın ertelenmesinin uygun olmaması ve çocuğun üstün

(43) Where an audiovisual recording is to be made in accordance with this Directive but an insurmountable technical problem renders it impossible to make such a recording, the police or other law enforcement authorities should be able to question the child without

yararıyla uyumlu olması şartıyla, polis veya diğer kolluk makamları işitsel-görsel kayıt almadan çocuğu sorgulayabilmelidir.

(44) Çocukların sorgulamasının işitsel-görsel olarak kaydedilip edilmediğine bakılmaksızın, sorgulama, her durumda, ilgili çocukların yaşı ve erişkinliği dikkate alınmak suretiyle yapılmalıdır.

(45) Çocuklar özgürlüğünden yoksun bırakıldığında özellikle savunmasız bir konumdadır. Çocuğun fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişimine yönelik muhtemel riskler oluşabileceğinden ve özgürlükten yoksun bırakma çocukların topluma yeniden entegrasyonuna ilişkin zorluklara yol açabileceğinden, mahkeme tarafından ilgili çocuğun suçu işleyip işlemediği konusunda verilecek son karardan önce muhakemenin herhangi bir aşamasında, çocukların özgürlüğünden yoksun bırakılması ve özellikle tutuklanmasından kaçınmak için özel çaba gösterilmelidir. Üye Devletler, poliste gözaltı durumunda, bu yükümlülüğün uygulanması konusunda polis memurlarına yönelik kılavuzlar veya talimatlar gibi uygulamaya ilişkin düzenlemeler yapabilir. Her durumda bu yükümlülük, polis memurları veya diğer kolluk makamlarının, suçun işlenmesinden hemen sonra ya da suçüstü hali gibi ilk bakışta çocuğu yakalamayı gerektiren durumlarda, çocuğu yakalama ihtimaline halel getirmez.

it being audio-visually recorded, provided that reasonable efforts have been made to overcome the technical problem, that it is not appropriate to postpone the questioning, and that it is compatible with the child's best interests.

(44) Whether or not the questioning of children is audio-visually recorded, questioning should in any event be carried out in a manner that takes into account the age and maturity of the children concerned.

(45) Children are in a particularly vulnerable position when they are deprived of liberty. Special efforts should therefore be undertaken to avoid deprivation of liberty and, in particular, detention of children at any stage of the proceedings before the final determination by a court of the question whether the child concerned has committed the criminal offence, given the possible risks for their physical, mental and social development, and because deprivation of liberty could lead to difficulties as regards their reintegration into society. Member States could make practical arrangements, such as guidelines or instructions to police officers, on the application of this requirement to situations of police custody. In any case, this requirement is without prejudice to the possibility for police officers or other law enforcement authorities to apprehend a child in situations where it seems, *prima facie*, to be necessary to do so, such as *in flagrante delicto* or immediately after a criminal offence has been committed.

- (46) Yetkili makamlar her zaman tutukluluğa alternatif tedbirleri (alternatif tedbirler) göz önünde bulundurmalı ve mümkün olduğunda bu tedbirlere başvurmalıdır. Bu tür alternatif tedbirler; çocuğun belli bir yerde bulunmasının yasaklanması, çocuğun belli bir yerde ikamet etmesinin mecbur kılınması, belli kişilerle temasa ilişkin sınırlamalar, yetkili makamlara rapor verme yükümlülükleri, eğitim programlarına katılma ya da çocuğun rızasına bağlı olarak tedavi edici veya bağımlılık programlarına katılmayı içerebilir.
- (46) The competent authorities should always consider measures alternative to detention (alternative measures) and should have recourse to such measures where possible. Such alternative measures could include a prohibition for the child to be in certain places, an obligation for the child to reside in a specific place, restrictions concerning contact with specific persons, reporting obligations to the competent authorities, participation in educational programmes, or, subject to the child's consent, participation in therapeutic or addiction programmes.
- (47) Çocukların tutukluluğu tek bir hâkimli de olabilen bir mahkeme tarafından periyodik incelemeye tabi olmalıdır. Bu tür bir periyodik inceleme mahkeme tarafından re'sen ya da çocuğun, avukatının veya mahkeme dışında, özellikle savcı gibi bir yargı makamının talebi üzerine gerçekleştirilebilmelidir. Üye Devletler, periyodik incelemenin mahkeme tarafından önceden re'sen gerçekleştirildiği ve çocuğun ya da avukatının başka bir incelemenin yapılmasını talep ettiği durum dahil olmak üzere bu konuda uygulamaya ilişkin düzenlemeler yapmalıdır.
- (47) Detention of children should be subject to periodic review by a court, which could also be a judge sitting alone. It should be possible to carry out such periodic review *ex officio* by the court, or at the request of the child, of the child's lawyer or of a judicial authority which is not a court, in particular a prosecutor. Member States should provide for practical arrangements in that respect, including regarding the situation where a periodic review has already been carried out *ex officio* by the court and the child or the child's lawyer requests that another review be carried out.
- (48) Çocuklar tutuklandığında özel koruma tedbirlerinden faydalanmalıdır. BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 37'nci maddesinin (c) paragrafı uyarınca, çocuğun üstün yararı aksini gerektirmedikçe çocuklar yetişkinlerden ayrı tutulmalıdır. Tutuklu bir çocuk 18 yaşına ulaştığında, ilgili kişinin şartları dikkate alınmak suretiyle
- (48) Where children are detained they should benefit from special protection measures. In particular, they should be held separately from adults unless it is considered to be in the child's best interests not to do so, in accordance with Article 37(c) of the UN Convention on the Rights of the Child. When a detained child reaches the age of 18, it should

gerektiğinde, ayrı tutukluluğa devam edilmesi mümkün olmalıdır. Yaradılışlarından ötürü savunmasız oldukları göz önüne alınarak tutuklu çocuklara özel bir dikkatle davranılmalıdır. Çocuklar ihtiyaçlarına göre eğitim imkânlarına erişmelidir.

be possible to continue separate detention where warranted, taking into account the circumstances of the person concerned. Particular attention should be paid to the manner in which detained children are treated given their inherent vulnerability. Children should have access to educational facilities according to their needs.

- (49) Üye Devletler, şüpheli veya sanık olan ve polis tarafından gözaltına alınan çocukların, çocuğun üstün yararı aksini gerektirmedikçe veya istisnai koşullarda uygulamada bunu yapmak mümkün olmadığında, çocuğun üstün yararı ile uyumlu olacak şekilde yetişkinlerle birlikte tutulması şartıyla, yetişkinlerden ayrı tutulmasını sağlamalıdır. Örneğin, seyrek nüfuslu bölgelerde, çocuğun üstün yararına aykırı olmadıkça, istisnai olarak çocukların yetişkinlerle birlikte gözaltında tutulması mümkün olmalıdır. Böyle durumlarda, yetkili makamlar çocuğun fiziksel bütünlüğünü ve refahını korumak amacıyla özel dikkat göstermelidir.

- (49) Member States should ensure that children who are suspects or accused persons and kept in police custody are held separately from adults, unless it is considered to be in the child's best interests not to do so, or unless, in exceptional circumstances, it is not possible in practice to do so, provided that children are held together with adults in a manner that is compatible with the child's best interests. For example, in sparsely populated areas, it should be possible, exceptionally, for children to be held in police custody with adults, unless this is contrary to the child's best interests. In such situations, particular vigilance should be required on the part of competent authorities in order to protect the child's physical integrity and well-being.

- (50) Çocuğun üstün yararına aykırı olmadıkça, çocukların genç yetişkinlerle birlikte tutuklanması mümkün olmalıdır. Üye Devletler kendi ulusal hukuk ve usullerine uygun olarak hangi kişilerin genç yetişkinler olarak kabul edileceğini belirlerler. Üye Devletler, 24 yaşından büyük kişileri genç yetişkin olarak vasıflandırmama konusunda teşvik edilir.

- (50) It should be possible to detain children with young adults unless this is contrary to the child's best interests. It is for Member States to determine which persons are considered to be young adults in accordance with their national law and procedures. Member States are encouraged to determine that persons older than 24 years do not qualify as young adults.

- (51) Üye Devletler, çocuklar tutuklandıklarında bu Direktif'te belirtilen uygun tedbirleri almalıdır. Bu tedbirler, diğer hususlarla birlikte aile hayatı hakkının etkin ve düzenli kullanılmasını temin etmelidir. Çocuğun üstün yararı veya hakkaniyet istisnai kısıtlamalar gerektirmediği sürece, çocuklara ebeveynleri, aileleri ve arkadaşlarıyla ziyaretler ve yazışmalar yoluyla düzenli temasa geçme hakkı tanınmalıdır.
- (51) Where children are detained, Member States should take appropriate measures as set out in this Directive. Such measures should, inter alia, ensure the effective and regular exercise of the right to family life. Children should have the right to maintain regular contact with their parents, family and friends through visits and correspondence, unless exceptional restrictions are required in the child's best interests or in the interests of justice.
- (52) Üye Devletler, buna ilaveten, çocuğun din veya inanç özgürlüğüne saygı gösterilmesini sağlamak için uygun tedbirleri almalıdır. Bu bağlamda, Üye Devletler, özellikle çocuğun dinine veya inancına müdahale etmekten kaçınmalıdır. Ancak, Üye Devletler çocuğun ibadetini gerçekleştirmesine yardımcı olmak amacıyla belirli adımlar atmakla yükümlü değildir.
- (52) Member States should also take appropriate measures to ensure respect for the freedom of religion or belief of the child. In that regard, Member States should, in particular, refrain from interfering with the religion or belief of the child. Member States are not, however, required to take active steps to assist children in worshipping.
- (53) Uygun olduğunda, Üye Devletler, diğer özgürlüğünden yoksun bırakma hallerinde de uygun tedbirleri almalıdır. Alınan tedbirler orantılı olmalı ve gözaltı veya tutukluluk gibi özgürlüğünden yoksun bırakma hallerinin niteliğine ve süresine uygun olmalıdır.
- (53) Where appropriate, Member States should also take appropriate measures in other situations of deprivation of liberty. The measures taken should be proportionate and appropriate to the nature of the deprivation of liberty, such as police custody or detention, and to its duration.
- (54) Çocuklarla doğrudan temas halinde olan profesyoneller farklı yaş grubuna ait olan çocukların belli ihtiyaçları olduğunu göz önünde bulundurmalı ve muhakemenin bu ihtiyaçlara uygun yürütülmesini sağlamalıdır. Bu hedefler doğrultusunda, bahsi geçen profesyoneller özellikle çocuklarla ilgilenme konusunda eğitim almış olmalıdır.
- (54) Professionals in direct contact with children should take into account the particular needs of children of different age groups and should ensure that the proceedings are adapted to them. For those purposes, those professionals should be specially trained in dealing with children.

- (55) Çocukların sahip olabilecekleri iletişim zorlukları dahil her türlü özel ihtiyaçları dikkate alınmalı ve onlara yaşları, erişkinlikleri ve idrak etme seviyelerine uygun şekilde davranılmalıdır.
- (56) Tüm Üye Devletlerdeki hukuki gelenekler ve sistemler arasındaki farklılıklar dikkate alınarak, ceza muhakemesi süresince çocukların mahremiyeti, diğer hususlarla birlikte, topluma geri kazandırılmalarını kolaylaştırmak adına mümkün olan en iyi şekilde korunmalıdır. Üye Devletler, çocukların yer aldığı mahkeme oturumlarının genellikle halkın yokluğunda gerçekleştirilmesini sağlamalı veya mahkemelerin ya da hâkimlerin bu tür oturumları halkın yokluğunda yapmaya karar vermesine imkân tanımalıdır. Bu durum, AİHS'nin 6'ncı maddesi uyarınca aleni olarak verilen hükümlere halel getirmez.
- (57) Çocukların, ilgili oldukları mahkeme oturumları sırasında, ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişi tarafından refakat edilme hakkı olmalıdır. Eğer aynı çocuk için birden fazla kişi ebeveynlik sorumluluğunu taşıyorsa, yetkili makamların makul çabalarına rağmen uygulamada imkânsız olmadıkça, çocuğun bu kişilerin tümü tarafından refakat edilme hakkı olmalıdır. Üye Devletler, çocuklar tarafından, ilgili oldukları mahkeme oturumları sırasında ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişi tarafından refakat edilme hakkının kullanılması için ve refakat eden kişinin geçici olarak mahkeme oturumlarından çıkarılabileceği durumlara yönelik uygulamaya
- (55) Children should be treated in a manner appropriate to their age, maturity and level of understanding, taking into account any special needs, including any communication difficulties, that they may have.
- (56) Taking into account the differences between the legal traditions and systems across the Member States, the privacy of children during criminal proceedings should be ensured in the best possible way with a view, inter alia, to facilitating the reintegration of children into society. Member States should provide that court hearings involving children are usually held in the absence of the public, or allow courts or judges to decide to hold such hearings in the absence of the public. This is without prejudice to judgments being pronounced publicly in accordance with Article 6 ECHR.
- (57) Children should have the right to be accompanied by the holder of parental responsibility during court hearings in which they are involved. If more than one person holds parental responsibility for the same child, the child should have the right to be accompanied by all of them, unless this is not possible in practice despite the competent authorities' reasonable efforts. Member States should lay down practical arrangements for the exercise by children of the right to be accompanied by the holder of parental responsibility during court hearings in which they are involved and concerning the conditions under which an accompanying person may be temporarily excluded from court

- ilişkin düzenlemeler yapmalıdır. Bu düzenlemeler, diğer hususlarla birlikte, çocuğun üstün yararının dikkate alınması şartıyla, ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişinin geçici olarak çocuğa refakat edememesi ya da bu kişinin çocuğa refakat etme imkânını kullanmak istememesi gibi durumlara yönelik olabilir.
- (58) Ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişilerden sadece birini ilgilendirebilen belirli durumlarda, çocuk, mahkeme oturumları sırasında ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişi dışında uygun bir yetişkin tarafından refakat edilme hakkına sahip olmalıdır. Çocuğa refakat eden ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişinin ceza muhakemesine esaslı bir şekilde zarar verebildiği, özellikle, delillerin ortadan kaldırılabilceği veya değıştirilebileceği, tanıklara müdahale edilebileceğine işaret eden veya buna dair şüphe uyandıran, tarafsız ve gerçekçi koşulların bulunduğu ya da ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişinin iddia edilen cezai eyleme çocukla birlikte dahil olmuş olabileceği hal bu durumlardan biridir.
- (59) Bu Direktif uyarınca, polis sorgusu gibi çocukların bulunduğu, muhakemenin diğer aşamalarında da çocukların ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişi tarafından refakat edilme hakkı olmalıdır.
- (60) Sanığın duruşmada bizzat hazır bulunma hakkı, Adalet Divanı ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından yorumlandığı üzere
- hearings. Such arrangements could, inter alia, address the situation where the holder of parental responsibility is temporarily not available to accompany the child or where the holder does not want to make use of the possibility to accompany the child, provided that the child's best interests are taken into account.
- (58) In certain circumstances, which can also relate to only one of the persons holding parental responsibility, the child should have the right to be accompanied during court hearings by an appropriate adult other than the holder of parental responsibility. One of those circumstances is where the holder of parental responsibility accompanying the child could substantially jeopardise the criminal proceedings, in particular where objective and factual circumstances indicate or give rise to the suspicion that evidence may be destroyed or altered, witnesses may be interfered with, or the holder of parental responsibility may have been involved with the child in the alleged criminal activity.
- (59) In accordance with this Directive, children should also have the right to be accompanied by the holder of parental responsibility during other stages of the proceedings at which they are present, such as during police questioning.
- (60) The right of an accused person to appear in person at the trial is based on the right to a fair trial provided for in Article 47 of the

Şart'ın 47'nci maddesi ve AİHS'nin 6'ncı maddesinde öngörülen adil yargılanma hakkına dayanmaktadır. Üye Devletler, çocukları duruşmaya bizzat çağırarak ya da ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişiye veya çocuğun üstün yararına aykırı olduğunda uygun başka bir yetişkine, mahkeme çağrısının bir nüshasını göndermek dâhil, çocukları duruşmaya katılmaya teşvik etmek için uygun tedbirleri almalıdır. Üye Devletler, çocuğun duruşmada bulunmasıyla ilgili uygulamaya ilişkin düzenlemeleri yapmalıdır. Bu düzenlemeler, çocuğun geçici olarak duruşmadan çıkarılabileceği şartlara ilişkin hükümleri içerebilir.

Charter and in Article 6 ECHR, as interpreted by the Court of Justice and by the European Court of Human Rights. Member States should take appropriate measures to provide incentives for children to attend their trial, including by summoning them in person and by sending a copy of the summons to the holder of parental responsibility or, where that would be contrary to the child's best interests, to another appropriate adult. Member States should provide for practical arrangements regarding the presence of a child at the trial. Those arrangements could include provisions concerning the conditions under which a child can be temporarily excluded from the trial.

- (61) Bu Direktif'te öngörülen belirli haklar, uygulayan Üye Devlette yakalandıkları andan itibaren, talep edilen kişi konumunda olan çocuklara uygulanmalıdır.
- (62) Avrupa tutuklama müzekkeresi süreci, Üye Devletler arasında cezai konularda işbirliği açısından büyük öneme sahiptir. 2002/584/JHA sayılı Çerçeve Karar'da yer alan sürelerle uyulması, bu işbirliği için gereklidir. Bu nedenle, talep edilen kişi konumunda olan çocukların, Avrupa tutuklama müzekkeresi sürecinde bu Direktif uyarınca haklarını tam olarak kullanabilmeleri gerektiğinde, belirtilen sürelerle uyulmalıdır.
- (63) Üye Devletler, çocukların yer aldığı ceza muhakemesiyle ilgilenen hâkimlerin ve savcıların, bu alanda özel yetkinliğe sahip olmalarını ya da özellikle

- (61) Certain rights provided for by this Directive should apply to children who are requested persons from the time when they are arrested in the executing Member State.
- (62) The European arrest warrant proceedings are crucial for cooperation between the Member States in criminal matters. Compliance with the time-limits contained in Framework Decision 2002/584/JHA is essential for such cooperation. Therefore, while children who are requested persons should be able to exercise their rights fully under this Directive in European arrest warrant proceedings, those time-limits should be complied with.
- (63) Member States should take appropriate measures to ensure that judges and prosecutors who deal with criminal proceedings involving children have specific

çocuk hakları, uygun sorgulama teknikleri, çocuk psikolojisi ve çocuklara yönelik iletişim diline ilişkin özel eğitimlere etkin erişimlerini sağlamak için uygun tedbirleri almalıdır. Ayrıca, Üye Devletler, bu tür eğitimin çocukların yer aldığı ceza muhakemesiyle ilgilenen avukatlara da sağlanmasını teşvik etmek için uygun tedbirleri almalıdır.

(64) Bu Direktif'in etkinliğinin denetlenebilmesi ve değerlendirilebilmesi için bu Direktif'te yer alan hakların uygulanmasına ilişkin mevcut verilerden, ilgili verilerin toplanması ihtiyacı vardır. Bu veriler, yargı makamları ve kolluk makamları tarafından kaydedilen verileri ve mümkün olduğu ölçüde, bu Direktif'te yer alan haklara ilişkin olarak, sağlık hizmetleri ve sosyal yardım kurumları tarafından derlenen idari verileri, özellikle avukata erişim hakkı verilen çocukların sayısı, gerçekleştirilen bireysel değerlendirmelerin sayısı, işitsel-görsel kaydı yapılan sorgu sayısı ve özgürlüğünden yoksun bırakılan çocukların sayısına ilişkin verileri içerir.

(65) Üye Devletler, ırk, renk, cinsiyet, cinsel eğilim, dil, din, siyasi veya diğer görüş, milliyet, etnik veya sosyal köken, mülkiyet, engellilik veya doğum gibi herhangi bir gerekçeye dayalı ayrımcılık yapmaksızın bu Direktif'te yer alan haklara saygı göstermeli ve bu hakları güvence altına almalıdır.

competence in that field or have effective access to specific training, in particular with regard to children's rights, appropriate questioning techniques, child psychology, and communication in a language adapted to children. Member States should also take appropriate measures to promote the provision of such specific training to lawyers who deal with criminal proceedings involving children.

(64) In order to monitor and evaluate the effectiveness of this Directive, there is a need for collection of relevant data, from available data, with regard to the implementation of the rights set out in this Directive. Such data include data recorded by the judicial authorities and by law enforcement authorities and, as far as possible, administrative data compiled by healthcare and social welfare services as regards the rights set out in this Directive, in particular in relation to the number of children given access to a lawyer, the number of individual assessments carried out, the number of audiovisual recordings of questioning and the number of children deprived of liberty.

(65) Member States should respect and guarantee the rights set out in this Directive, without any discrimination based on any ground such as race, colour, sex, sexual orientation, language, religion, political or other opinion, nationality, ethnic or social origin, property, disability or birth.

- (66) Bu Direktif, işkence, insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele yasağı, özgürlük ve güvenlik hakkı, özel hayata ve aile hayatına saygı, vücut bütünlüğü hakkı, çocuk hakları, engelli kişilerin toplumla bütünleşmesi, etkili başvuru hakkı ve adil yargılanma hakkı, masumiyet karinesi ve savunma hakları dahil olmak üzere Şart'ta ve AİHS'de kabul edilen temel hakları ve ilkeleri desteklemektedir. Bu Direktif, bu haklar ve ilkeler uyarınca uygulanmalıdır.
- (66) This Directive upholds the fundamental rights and principles as recognised by the Charter and by the ECHR, including the prohibition of torture and inhuman or degrading treatment, the right to liberty and security, respect for private and family life, the right to the integrity of the person, the rights of the child, the integration of persons with disabilities, the right to an effective remedy and to a fair trial, the presumption of innocence, and the rights of the defence. This Directive should be implemented in accordance with those rights and principles.
- (67) Bu Direktif asgari kuralları belirler. Üye Devletler daha üst düzey koruma sağlamak için bu Direktif'te belirlenen hakları genişletebilmelidir. Bu asgari kurallar, yargı kararlarının karşılıklı tanınmasını kolaylaştırmak için tasarlanmış olup, bu üst düzey koruma yargı kararlarının karşılıklı tanınmasına engel teşkil etmemelidir. Adalet Divanı ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından yorumlandığı üzere, Üye Devletler tarafından öngörülen koruma düzeyi asla Şart'ın veya AİHS'nin belirlediği standartların altına düşmemelidir.
- (67) This Directive lays down minimum rules. Member States should be able to extend the rights laid down in this Directive in order to provide a higher level of protection. Such higher level of protection should not constitute an obstacle to the mutual recognition of judicial decisions that those minimum rules are designed to facilitate. The level of protection provided for by Member States should never fall below the standards provided by the Charter or the ECHR, as interpreted by the Court of Justice and by the European Court of Human Rights.
- (68) Ceza muhakemesinde şüpheli veya sanık olan çocukların usuli teminatlarına ilişkin başlıca ortak asgari standartları belirleyen bu Direktif'in amaçlarının, Üye Devletler tarafından yeterli ölçüde yerine getirilemediği, ancak tedbirin ölçeğinden ve etkisinden dolayı bu amaçlar Birlik düzeyinde daha iyi gerçekleştirilebildiği için Birlik, ABA'nın 5'inci maddesinde düzenlenen yetki
- (68) Since the objectives of this Directive, namely setting common minimum standards on procedural safeguards for children who are suspects or accused persons in criminal proceedings, cannot be sufficiently achieved by the Member States, but can rather, by reason of its scale and effect, be better achieved at Union level, the Union may adopt measures in accordance with the principle of

ikamesi ilkesi uyarınca tedbirler kabul edebilir. Bu maddede belirlendiği üzere, orantılılık ilkesi uyarınca, bu Direktif bu amaçların gerçekleştirilmesi için gerekli olanın ötesine geçmez.

subsidiarity as set out in Article 5 TEU. In accordance with the principle of proportionality as set out in that Article, this Directive does not go beyond what is necessary in order to achieve those objectives.

(69) ABA'nın ve ABİDA'nın eki olan "Özgürlük, Güvenlik ve Adalet Alanlarında Birleşik Krallık ve İrlanda'nın Pozisyonuna İlişkin 21 Nolu Protokol"ün 1'inci ve 2'nci maddeleri uyarınca ve Protokol'ün 4'üncü maddesine hâlel getirmeksizin, bu Üye Devletler bu Direktif'in kabul edilmesinde yer almayacaklardır ve onunla bağlı olmayacaklar veya uygulanmasına tabi olmayacaklardır.

(69) In accordance with Articles 1 and 2 of Protocol No 21 on the position of the United Kingdom and Ireland in respect of the Area of Freedom, Security and Justice, annexed to the TEU and to the TFEU, and without prejudice to Article 4 of that Protocol, those Member States are not taking part in the adoption of this Directive and are not bound by it or subject to its application.

(70) ABA'nın ve ABİDA'nın eki olan Danimarka'nın Pozisyonuna İlişkin 22 Nolu Protokol'ün 1'inci ve 2'nci maddeleri uyarınca, Danimarka, bu Direktif'in kabulünde yer almayacaktır ve onunla bağlı olmayacak veya uygulanmasına tabi olmayacaktır.

(70) In accordance with Articles 1 and 2 of Protocol No 22 on the position of Denmark, annexed to the TEU and to the TFEU, Denmark is not taking part in the adoption of this Directive, and is not bound by it or subject to its application.

(71) Üye Devletlerin ve Komisyonun 28 Eylül 2011 tarihli, açıklayıcı belgeler hakkında Ortak Siyasi Bildirgesi uyarınca, Üye Devletler, gerektiği durumlarda, bir direktifin unsurları ile ulusal hukuka aktarma belgeleri arasındaki ilişkiyi açıklayan bir veya daha fazla belgeyi¹⁰, aktarma tedbirlerinin bildirimine eklemeyi üstlenmiştir. Bu Direktif'e ilişkin olarak, yasa koyucu bu belgelerin iletilmesinin gerekli olup olmadığını değerlendirir.

(71) In accordance with the Joint Political Declaration of Member States and the Commission of 28 September 2011 on explanatory documents, Member States have undertaken to accompany, in justified cases, the notification of their transposition measures with one or more documents¹⁰ explaining the relationship between the components of a directive and the corresponding parts of national transposition instruments. With regard to this Directive, the legislator considers the transmission of such documents to be justified,

HAVE ADOPTED THIS DIRECTIVE:

¹⁰ OJ C 369, 17.12.2011, s. 14.

¹⁰ OJ C 369, 17.12.2011, p. 14.

Madde 1
Konu

Bu Direktif,

- (a) ceza muhakemesinde şüpheli veya sanık olan ya da
- (b) 2002/584/JHA sayılı Çerçeve Kararı uyarınca Avrupa tutuklama müzekkeresi sürecine tabi olan (talep edilen kişiler), çocukların belirli haklarına ilişkin ortak asgari kuralları belirler.

Article 1
Subject matter

This Directive lays down common minimum rules concerning certain rights of children who are:

- (a) suspects or accused persons in criminal proceedings; or
- (b) subject to European arrest warrant proceedings pursuant to Framework Decision 2002/584/JHA (requested persons).

Madde 2
Kapsam

1. Bu Direktif, ceza muhakemesinde şüpheli veya sanık olan çocuklara uygulanır. Direktif, uygulanabildiği durumda, hüküm ve herhangi bir temyiz kararı dahil olmak üzere şüphelinin veya sanığın bir suçu işleyip işlemediği meselesinin nihai tespitine kadar uygulanır.
2. Bu Direktif, 17'nci madde uyarınca, uygulayan Üye Devlette yakalanmalarından itibaren talep edilen kişi konumundaki çocuklara uygulanır.
3. Bu hükümlerin ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan bir kişiye gönderme yaptığı ölçüde, 5'inci madde, 8'inci maddenin üçüncü paragrafının (b) bendi ve 15'inci madde hariç olmak üzere, bu Direktif veya onun belirli hükümleri, muhakemeye tabi olduğunda çocuk olan ancak daha sonra 18 yaşına ulaşan, bu maddenin birinci ve ikinci paragraflarında belirtilen kişilere uygulanır ve bu Direktif'in veya onun belirli hükümlerinin,

Article 2
Scope

1. This Directive applies to children who are suspects or accused persons in criminal proceedings. It applies until the final determination of the question whether the suspect or accused person has committed a criminal offence, including, where applicable, sentencing and the resolution of any appeal.
2. This Directive applies to children who are requested persons from the time of their arrest in the executing Member State, in accordance with Article 17.
3. With the exception of Article 5, point (b) of Article 8(3), and Article 15, insofar as those provisions refer to a holder of parental responsibility, this Directive, or certain provisions thereof, applies to persons as referred to in paragraphs 1 and 2 of this Article, where such persons were children when they became subject to the proceedings but have subsequently reached the age of 18, and the application of this Directive, or certain provisions

- ilgili kişilerin erişkinliği ve dezavantajlılığı dahil olmak üzere davanın tüm koşulları ışığında uygulanması yerindedir. Üye Devletler, ilgili kişi 21 yaşına ulaştığında bu Direktif'i uygulamamaya karar verebilir.
4. Bu Direktif, önceden şüpheli veya sanık olmayan ancak polis veya diğer kolluk makamı tarafından sorgulanırken şüpheli veya sanık haline gelen çocuklara uygulanır.
5. Bu Direktif, cezai sorumluluk yaşını belirleyen ulusal kuralları etkilemez.
6. Hafif suçlar açısından, adil yargılanma hakkına halel getirmeksizin:
- (a) Bir Üye Devletin hukukunun, cezai konularda mahkeme dışındaki yetkili bir makam tarafından yaptırım uygulanmasını öngörmesi ve bu tür bir yaptırımın uygulanmasına yönelik olarak, böyle bir mahkemeye itiraz edilebilmesi ya da başvuruda bulunulabilmesi durumunda; veya
- (b) Özgürlüğünden yoksun bırakmanın yaptırım olarak uygulanamaması durumunda;
- Bu Direktif yalnızca, cezai konularda yetkili bir mahkemenin yürüttüğü işlemler için uygulanır.
- Her durumda, bu Direktif ceza muhakemesinin aşamasına bakılmaksızın, çocuğun özgürlüğünden yoksun bırakılması durumunda tam olarak uygulanır.
- thereof, is appropriate in the light of all the circumstances of the case, including the maturity and vulnerability of the person concerned. Member States may decide not to apply this Directive when the person concerned has reached the age of 21.
4. This Directive applies to children who were not initially suspects or accused persons but become suspects or accused persons in the course of questioning by the police or by another law enforcement authority.
5. This Directive does not affect national rules determining the age of criminal responsibility.
6. Without prejudice to the right to a fair trial, in respect of minor offences:
- (a) where the law of a Member State provides for the imposition of a sanction by an authority other than a court having jurisdiction in criminal matters, and the imposition of such a sanction may be appealed or referred to such a court; or
- (b) where deprivation of liberty cannot be imposed as a sanction,
- this Directive shall only apply to the proceedings before a court having jurisdiction in criminal matters.
- In any event, this Directive shall fully apply where the child is deprived of liberty, irrespective of the stage of the criminal proceedings.

Madde 3
Tanımlar

Bu Direktif'in hedefleri doğrultusunda aşağıdaki tanımlar uygulanır:

- (1) 'Çocuk', 18 yaşının altında olan kişi anlamına gelir;
- (2) 'Ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişi', bir çocuk üzerinde ebeveynlik sorumluluğuna sahip herhangi bir kişi anlamına gelir;
- (3) 'Ebeveynlik sorumluluğu', mahkeme kararı, kanun hükmü veya hukuki etkileri olan bir anlaşma tarafından velayet hakları ve erişim hakları dahil olmak üzere gerçek ya da tüzel kişiye verilen, çocuğun kendisi veya mülkiyetini ilgilendiren tüm haklar ve görevler anlamına gelir.

Birinci paragrafın 1'inci bendine ilişkin olarak, bir kişinin 18 yaşına ulaşmış olup olmadığı belirsiz olduğu durumda, o kişi çocuk olarak kabul edilir.

Madde 4
Bilgi edinme hakkı

1. Üye Devletler, ceza muhakemesinde şüpheli veya sanık olduklarından haberdar edilen çocukların, 2012/13/EU sayılı Direktif kapsamında sahip oldukları haklar ve muhakemenin genel işleyişi hakkında derhal bilgilendirilmelerini sağlar.

Üye Devletler, çocukların bu Direktif'te belirtilen haklarla ilgili bilgilendirilmelerini de sağlar. Bu bilgi aşağıdaki şekilde sağlanır:

- (a) Çocuklar şüpheli veya sanık olduklarından haberdar edildiklerinde, derhal:

Article 3
Definitions

For the purposes of this Directive the following definitions apply:

- (1) 'child' means a person below the age of 18;
- (2) 'holder of parental responsibility' means any person having parental responsibility over a child;
- (3) 'parental responsibility' means all rights and duties relating to the person or the property of a child which are given to a natural or legal person by judgment, by operation of law or by an agreement having legal effects, including rights of custody and rights of access.

With regard to point (1) of the first paragraph, where it is uncertain whether a person has reached the age of 18, that person shall be presumed to be a child.

Article 4
Right to information

1. Member States shall ensure that when children are made aware that they are suspects or accused persons in criminal proceedings, they are informed promptly about their rights in accordance with Directive 2012/13/EU and about general aspects of the conduct of the proceedings.

Member States shall also ensure that children are informed about the rights set out in this Directive. That information shall be provided as follows:

- (a) promptly when children are made aware that they are suspects or accused persons, in respect of:

(i) 5'inci maddede öngörüldüğü üzere, ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişiyi bilgilendirme hakkı;	(i) the right to have the holder of parental responsibility informed, as provided for in Article 5;
(ii) 6'ncı maddede öngörüldüğü üzere, avukat desteği alma hakkı;	(ii) the right to be assisted by a lawyer, as provided for in Article 6;
(iii) 14'üncü maddede öngörüldüğü üzere, özel hayatın korunması hakkı;	(iii) the right to protection of privacy, as provided for in Article 14;
(iv) 15'inci maddenin dördüncü paragrafında öngörüldüğü üzere, muhakemenin mahkeme oturumları dışındaki aşamalarında, ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişi tarafından refakat edilme hakkı;	(iv) the right to be accompanied by the holder of parental responsibility during stages of the proceedings other than court hearings, as provided for in Article 15(4);
(v) 18'inci maddede öngörüldüğü üzere, adli yardım hakkı	(v) the right to legal aid, as provided for in Article 18;
(b) Muhakemenin mümkün olan en erken aşamasında:	(b) at the earliest appropriate stage in the proceedings, in respect of:
(i) 7'nci maddede öngörüldüğü üzere, bireysel değerlendirme hakkı;	(i) the right to an individual assessment, as provided for in Article 7;
(ii) 8'inci maddede öngörüldüğü üzere, tıbbi yardım hakkı dahil olmak üzere tıbbi muayene hakkı;	(ii) the right to a medical examination, including the right to medical assistance, as provided for in Article 8;
(iii) 10'uncu ve 11'inci maddelerde öngörüldüğü üzere, tutukluluğun periyodik olarak denetlenmesi hakkı dahil olmak üzere, özgürlüğünden yoksun bırakmanın sınırlanması hakkı ve alternatif tedbirlerin kullanımı hakkı;	(iii) the right to limitation of deprivation of liberty and to the use of alternative measures, including the right to periodic review of detention, as provided for in Articles 10 and 11;
(iv) 15'inci maddenin birinci paragrafında öngörüldüğü üzere, mahkeme oturumlarında ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişi tarafından refakat edilme hakkı;	(iv) the right to be accompanied by the holder of parental responsibility during court hearings, as provided for in Article 15(1);
(v) 16'ncı maddede öngörüldüğü üzere, duruşmada bizzat bulunma hakkı;	(v) the right to appear in person at trial, as provided for in Article 16;
(vi) 19'uncu maddede öngörüldüğü üzere, etkili başvuru hakkı;	(vi) the right to effective remedies, as provided for in Article 19;

(c) 12'nci maddede öngörüldüğü üzere, özgürlüğünden yoksun bırakılma halinde, özgürlüğünden yoksun bırakılma sırasında özel muamele hakkı ile ilgili bilgi.	(c) upon deprivation of liberty in respect of the right to specific treatment during deprivation of liberty, as provided for in Article 12.
2. Üye Devletler, birinci paragrafta belirtilen bilginin yazılı, sözlü veya her iki şekilde de basit ve erişilebilir bir dilde verilmesini ve verilen bilginin ulusal hukuka uygun kayıt usulleri kullanılarak kaydedilmesini sağlar.	2. Member States shall ensure that the information referred to in paragraph 1 is given in writing, orally, or both, in simple and accessible language, and that the information given is noted, using the recording procedure in accordance with national law.
3. Çocuklara 2012/13/EU sayılı Direktif uyarınca Haklar Belgesi'nin temin edildiği durumlarda, Üye Devletler, bu tür bir Belge'nin çocukların bu Direktif kapsamındaki haklarına atıf içermesini sağlar.	3. Where children are provided with a Letter of Rights pursuant to Directive 2012/13/EU, Member States shall ensure that such a Letter includes a reference to their rights under this Directive.

Madde 5

Çocuğun ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişiyi bilgilendirme hakkı

1. Üye Devletler, ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişinin mümkün olan en kısa sürede, 4'üncü madde uyarınca, çocuğun alma hakkına sahip olduğu bilgiyi almasını sağlar.
 2. Ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişiye bilgi sağlamak:
- (a) Çocuğun üstün yararına aykırı olduğunda;
 - (b) Makul çaba gösterilmesine rağmen ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan hiç kimseye ulaşamadığından veya kişinin kimliği bilinmediğinden mümkün olmadığında;

Article 5

Right of the child to have the holder of parental responsibility informed

1. Member States shall ensure that the holder of parental responsibility is provided, as soon as possible, with the information that the child has a right to receive in accordance with Article 4.
 2. The information referred to in paragraph 1 shall be provided to another appropriate adult who is nominated by the child and accepted as such by the competent authority where providing that information to the holder of parental responsibility:
- (a) would be contrary to the child's best interests;
 - (b) is not possible because, after reasonable efforts have been made, no holder of parental responsibility can be reached or his or her identity is unknown;

- (c) Tarafsız ve gerçekçi koşullar temelinde ceza muhakemesine esaslı bir şekilde zarar verebileceğinde, birinci paragrafta bahsedilen bilgi, çocuğun seçtiği ve uygunluğu yetkili makam tarafından onaylanan diğer bir yetiştirilene verilir.

Çocuk uygun diğer bir yetiştirilene seçmediğinde ya da çocuğun seçtiği yetişkin yetkili makamlarca kabul edilmemişse, yetkili makam çocuğun üstün yararını dikkate alarak başka bir kişi belirler ve bilgiyi o kişiye verir. Bu kişi, çocukların korunmasından veya refahından sorumlu bir makamın veya kuruluşun temsilcisi de olabilir.

3. İkinci paragrafın (a), (b) veya (c) bentlerinin uygulanmasına yol açan durumlar ortadan kalktığında, çocuğun 4'üncü madde uyarınca aldığı ve muhakeme süreciyle bağlantılı olan her bilgi, ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişiye verilir.

Madde 6 **Avukat desteği**

1. Ceza muhakemesinde şüpheli veya sanık olan çocukların 2013/48/EU sayılı Direktif uyarınca avukata erişim hakkı bulunmaktadır. Bu Direktif'teki özellikle bu maddedeki hiçbir hüküm bu hakkı etkilemez.
2. Üye Devletler, çocukların savunma haklarını etkin şekilde kullanabilmeleri için bu madde uyarınca avukat desteği almalarını sağlamalıdır.
3. Üye Devletler, çocukların şüpheli veya sanık olduklarına

- (c) could, on the basis of objective and factual circumstances, substantially jeopardise the criminal proceedings.

Where the child has not nominated another appropriate adult, or where the adult that has been nominated by the child is not acceptable to the competent authority, the competent authority shall, taking into account the child's best interests, designate, and provide the information to, another person. That person may also be the representative of an authority or of another institution responsible for the protection or welfare of children.

3. Where the circumstances which led to the application of point (a), (b) or (c) of paragraph 2 cease to exist, any information that the child receives in accordance with Article 4, and which remains relevant in the course of the proceedings, shall be provided to the holder of parental responsibility.

Article 6 **Assistance by a lawyer**

1. Children who are suspects or accused persons in criminal proceedings have the right of access to a lawyer in accordance with Directive 2013/48/EU. Nothing in this Directive, in particular in this Article, shall affect that right.
2. Member States shall ensure that children are assisted by a lawyer in accordance with this Article in order to allow them to exercise the rights of the defence effectively.
3. Member States shall ensure that children are assisted by a lawyer

dair haberdar edildiklerinde gecikmeksizin bir avukat desteği almalarını sağlar. Her durumda, aşağıdakilerden hangisi en erken gerçekleşirse gerçekleşsin çocukların avukat desteği almaları sağlanır:

- (a) Polis veya başka bir kolluk kuvveti ya da adli makam tarafından sorgulanmadan önce;
- (b) dördüncü paragrafın (c) bendi uyarınca, soruşturma yürüten veya diğer yetkili makamların bir soruşturma veya diğer delil toplama faaliyetini yürütmesi üzerine;
- (c) Özgürlüğünden yoksun bırakıldıktan sonra, gecikmeksizin;
- (d) Cezai konularda yetkili bir mahkemede yargılanmak üzere çağrıldığında, mahkeme huzuruna çıkmadan önce.

4. Avukat desteği aşağıdaki durumları kapsar:

- (a) Üye Devletler, polis veya başka bir kolluk kuvveti ya da adli makam tarafından sorgulanması öncesi dahil olmak üzere, çocukların kendilerini temsil eden avukatlarla özel görüşme ve iletişim kurma hakkına sahip olmasını sağlar;
- (b) Üye Devletler, çocukların sorgulanırken bir avukat desteği almasını ve avukatın sorgulamaya etkin bir şekilde katılabilmesini sağlar. Ulusal hukuk kapsamındaki usullerin ilgili hakkın etkin kullanılmasına ve özüne halel getirmemesi şartıyla, bu katılım ulusal hukuk kapsamındaki usuller uyarınca

without undue delay once they are made aware that they are suspects or accused persons. In any event, children shall be assisted by a lawyer from whichever of the following points in time is the earliest:

- (a) before they are questioned by the police or by another law enforcement or judicial authority;
- (b) upon the carrying out by investigating or other competent authorities of an investigative or other evidence-gathering act in accordance with point (c) of paragraph 4;
- (c) without undue delay after deprivation of liberty;
- (d) where they have been summoned to appear before a court having jurisdiction in criminal matters, in due time before they appear before that court.

4. Assistance by a lawyer shall include the following:

- (a) Member States shall ensure that children have the right to meet in private and communicate with the lawyer representing them, including prior to questioning by the police or by another law enforcement or judicial authority;
- (b) Member States shall ensure that children are assisted by a lawyer when they are questioned, and that the lawyer is able to participate effectively during questioning. Such participation shall be conducted in accordance with procedures under national law, provided that such procedures do not prejudice the effective

- yürütülür. Bir avukatın sorguya katılması durumunda, bu tür bir katılımın gerçekleştiği hususu, ulusal hukuka uygun kayıt usulleri kullanılarak kaydedilir.
- (c) Eğer şüphelinin veya sanığın:
- (i) kimlik teşhisi;
- (ii) yüzleştirme;
- (iii) suç mahallinde canlandırma ile ilgili işlemlere katılması gerekirse veya katılmasına izin verilirse, bu tür işlemlerin ulusal hukukta öngörüldüğü durumlarda, Üye Devletler yukarıdaki soruşturma ve delil toplama işlemlerinde çocukların asgari ölçüde avukat desteği almasını sağlar.
5. Üye Devletler, bu Direktif kapsamında öngörülen avukattan yardım alma hakkının kullanılması sırasında çocuklar ve avukatları arasındaki iletişimin gizliliğine riayet eder. Bu iletişim görüşmeler, yazışma, telefon konuşmaları ve ulusal hukuk kapsamında izin verilen diğer iletişim şekillerini kapsar.
6. Adil yargılanma hakkına uyulması şartıyla, çocuğun üstün yararının her zaman öncelikli husus olması gerektiği akılda tutulmak suretiyle, Üye Devletler isnat edilen suçun vahameti, davanın karmaşıklığı, bu tür bir suça ilişkin alınabilecek tedbirler göz önüne alındığında ve davanın koşulları ışığında avukat desteğinin orantılı olmadığı durumlarda üçüncü paragraf için derogasyonda bulunabilir.
- Her durumda, Üye Devletler:
- exercise or essence of the right concerned. Where a lawyer participates during questioning, the fact that such participation has taken place shall be noted using the recording procedure under national law;
- (c) Member States shall ensure that children are, as a minimum, assisted by a lawyer during the following investigative or evidence-gathering acts, where those acts are provided for under national law and if the suspect or accused person is required or permitted to attend the act concerned:
- (i) identity parades;
- (ii) confrontations;
- (iii) reconstructions of the scene of a crime.
5. Member States shall respect the confidentiality of communication between children and their lawyer in the exercise of the right to be assisted by a lawyer provided for under this Directive. Such communication shall include meetings, correspondence, telephone conversations and other forms of communication permitted under national law.
6. Provided that this complies with the right to a fair trial, Member States may derogate from paragraph 3 where assistance by a lawyer is not proportionate in the light of the circumstances of the case, taking into account the seriousness of the alleged criminal offence, the complexity of the case and the measures that could be taken in respect of such an offence, it being understood that the child's best interests shall always be a primary consideration.
- In any event, Member States shall ensure that children are assisted by a lawyer:

(a) Bu Direktif kapsamında, muhakemenin herhangi bir aşamasında tutukluluk konusunda karar vermek üzere yetkili bir mahkeme veya hâkim karşısına çıkarıldıklarında ve (b) Tutukluluk sırasında, çocukların avukat desteği almalarını sağlar. Üye Devletler aynı zamanda, çocuğun savunma haklarını etkin kullanabilmesini sağlayacak şekilde ve her durumda, çocuk mahkemedeki duruşma oturumlarında bir avukat desteğine sahip olmadıkça, özgürlükten yoksun bırakmanın bir ceza olarak uygulanmamasını sağlar. 7. Bu madde uyarınca çocuğun bir avukat desteği alması gerektiği ancak avukatın bulunmadığı durumlarda, yetkili makamlar avukatın gelmesine ya da çocuğun avukat görevlendirmedeği durumlarda bir avukat sağlanmasına imkan verecek makul süre boyunca, çocuğun sorgusunu ya da dördüncü paragrafın (c) bendinde öngörülen diğer soruşturma veya delil toplama işlemlerini erteler. 8. İstisnai durumlarda ve yalnızca yargılama öncesinde, Üye Devletler aşağıdaki mücbir sebeplerden birine dayanarak davanın özel koşullarının gerektirdiği ölçüde üçüncü paragrafta öngörülen hakları geçici olarak uygulamayabilir: (a) Kişinin hayatı, özgürlüğü veya vücut bütünlüğüne ilişkin ciddi olumsuz sonuçların engellenmesi için acil ihtiyaç olması durumunda;	(a) when they are brought before a competent court or judge in order to decide on detention at any stage of the proceedings within the scope of this Directive; and (b) during detention. Member States shall also ensure that deprivation of liberty is not imposed as a criminal sentence, unless the child has been assisted by a lawyer in such a way as to allow the child to exercise the rights of the defence effectively and, in any event, during the trial hearings before a court. 7. Where the child is to be assisted by a lawyer in accordance with this Article but no lawyer is present, the competent authorities shall postpone the questioning of the child, or other investigative or evidence-gathering acts provided for in point (c) of paragraph 4, for a reasonable period of time in order to allow for the arrival of the lawyer or, where the child has not nominated a lawyer, to arrange a lawyer for the child. 8. In exceptional circumstances, and only at the pre-trial stage, Member States may temporarily derogate from the application of the rights provided for in paragraph 3 to the extent justified in the light of the particular circumstances of the case, on the basis of one of the following compelling reasons: (a) where there is an urgent need to avert serious adverse consequences for the life, liberty or physical integrity of a person;

- (b) Ağır bir suçla ilgili ceza muhakemesine esaslı zarar gelmesini önlemek için soruşturma makamları tarafından acil bir işlem yapmak gerektiğinde.

Üye Devletler, bu paragrafı uygularken yetkili makamların çocuğun üstün yararını dikkate almasını sağlar.

Bu paragraf uyarınca avukatın yokluğunda sorgulamaya devam etme kararı, kararın adli denetime sunulabilmesi şartıyla, ya adli bir makam ya da yetkili başka bir makam tarafından, sadece dava bazında alınabilir.

Madde 7

Bireysel değerlendirilme hakkı

1. Üye Devletler, çocukların korunma, öğretim, eğitim ve sosyal entegrasyon gibi özel ihtiyaçlarının dikkate alınmasını sağlar.
2. Bu amaçla, ceza muhakemesinde şüpheli veya sanık olan çocuklar bireysel olarak değerlendirilir. Bireysel değerlendirme özellikle, çocuğun kişiliği ve erişkinliği, ekonomik, sosyal ve aile geçmişi ve sahip olabileceği herhangi bir özel dezavantajı dikkate alır.
3. Bireysel değerlendirmenin kapsamı ve detayı, davanın koşullarına, çocuğun isnat edilen suçtan suçlu bulunması halinde alınabilecek tedbirlere ve yakın geçmişte çocuğun bireysel değerlendirmeye konu

- (b) where immediate action by the investigating authorities is imperative to prevent substantial jeopardy to criminal proceedings in relation to a serious criminal offence.

Member States shall ensure that the competent authorities, when applying this paragraph, shall take the child's best interests into account.

A decision to proceed to questioning in the absence of the lawyer under this paragraph may be taken only on a case-by-case basis, either by a judicial authority, or by another competent authority on condition that the decision can be submitted to judicial review.

Article 7

Right to an individual assessment

1. Member States shall ensure that the specific needs of children concerning protection, education, training and social integration are taken into account.
2. For that purpose children who are suspects or accused persons in criminal proceedings shall be individually assessed. The individual assessment shall, in particular, take into account the child's personality and maturity, the child's economic, social and family background, and any specific vulnerabilities that the child may have.
3. The extent and detail of the individual assessment may vary depending on the circumstances of the case, the measures that can be taken if the child is found guilty of the alleged criminal offence, and whether the child has, in the

olup olmadığına bağlı olarak değişebilir.	recent past, been the subject of an individual assessment.
4. Bireysel değerlendirme, çocuğun bireysel özellikleri ve koşullarına ilişkin olup aşağıdaki durumlarda yetkili makamların yararlanabileceği bilgilerin, ilgili Üye Devletin kayıt usulü uyarınca oluşturulmasına ve kaydedilmesine imkân sağlar:	4. The individual assessment shall serve to establish and to note, in accordance with the recording procedure in the Member State concerned, such information about the individual characteristics and circumstances of the child as might be of use to the competent authorities when:
(a) Çocuğun yararına herhangi bir özel tedbirin alınıp alınmayacağını belirlerken;	(a) determining whether any specific measure to the benefit of the child is to be taken;
(b) Çocuğa ilişkin koruyucu tedbirlerin yerindeliğini ve etkinliğini değerlendirirken;	(b) assessing the appropriateness and effectiveness of any precautionary measures in respect of the child;
(c) Ceza muhakemesinde hüküm verme dahil olmak üzere, her türlü karar alınırken ve işlem yapılırken.	(c) taking any decision or course of action in the criminal proceedings, including when sentencing.
5. Bireysel değerlendirme, muhakemenin uygun olan en erken aşamasında gerçekleştirilir ve iddianameden önce 6'ncı paragrafa tabidir.	5. The individual assessment shall be carried out at the earliest appropriate stage of the proceedings and, subject to paragraph 6, before indictment.
6. Çocuğun üstün yararına olması ve her durumda bireysel değerlendirmenin mahkemedeki duruşma oturumlarının başında mevcut olması şartıyla bireysel değerlendirme olmadan da iddianame sunulabilir.	6. In the absence of an individual assessment, an indictment may nevertheless be presented provided that this is in the child's best interests and that the individual assessment is in any event available at the beginning of the trial hearings before a court.
7. Bireysel değerlendirme çocuğun yakın katılımıyla gerçekleştirilir. Bireysel değerlendirmeler, mümkünse disiplinler arası bir yaklaşımla, uygun olduğunda ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişinin ya da 5'inci ve 15'inci maddelerde belirtilen uygun başka bir yetişkin ve/veya bir uzmanın katılımıyla	7. Individual assessments shall be carried out with the close involvement of the child. They shall be carried out by qualified personnel, following, as far as possible, a multidisciplinary approach and involving, where appropriate, the holder of parental responsibility, or another appropriate adult as referred to

nitelikli personel tarafından gerçekleştirilir. 8. Eğer bireysel değerlendirmenin esasını şekillendiren unsurlar önemli ölçüde değişirse, Üye Devletler ceza muhakemesi boyunca bireysel değerlendirmenin güncellenmesini sağlar. 9. Üye Devletler, derogasyonun çocuğun üstün yararına uygun olması şartıyla, davanın koşulları bu tür bir derogasyonu gerektirdiğinde, bireysel değerlendirme yapma yükümlülüğünü yerine getirmeyebilir.	in Articles 5 and 15, and/or a specialised professional. 8. If the elements that form the basis of the individual assessment change significantly, Member States shall ensure that the individual assessment is updated throughout the criminal proceedings. 9. Member States may derogate from the obligation to carry out an individual assessment where such a derogation is warranted in the circumstances of the case, provided that it is compatible with the child's best interests.

Madde 8

Tıbbi muayene hakkı

1. Üye Devletler, özgürlüğünden yoksun bırakılan çocukların, özellikle genel zihinsel ve fiziksel durumunu değerlendirmek için gecikmeksizin tıbbi muayene hakkına sahip olmalarını sağlar. Tıbbi muayene mümkün olduğunca müdahalesiz olur ve hekim ya da nitelikli başka bir meslek mensubu tarafından gerçekleştirilir.
2. Sorgulamaya, diğer soruşturma veya delil toplama işlemlerine ya da çocuğun aleyhinde alınan veya alınması öngörülen herhangi bir tedbire tabi olabilecek çocuğun kapasitesini belirlerken tıbbi muayenenin sonuçları dikkate alınır.
3. Tıbbi muayene, özellikle özel sağlık belirtilerinin bu tür bir muayenenin yapılmasını gerektirdiği durumlarda yetkili makamların girişimiyle ya da aşağıdakilerden herhangi birinin talebi üzerine gerçekleştirilir:

Article 8

Right to a medical examination

1. Member States shall ensure that children who are deprived of liberty have the right to a medical examination without undue delay with a view, in particular, to assessing their general mental and physical condition. The medical examination shall be as non-invasive as possible and shall be carried out by a physician or another qualified professional.
2. The results of the medical examination shall be taken into account when determining the capacity of the child to be subject to questioning, other investigative or evidence-gathering acts, or any measures taken or envisaged against the child.
3. The medical examination shall be carried out either on the initiative of the competent authorities, in particular where specific health indications call for such an examination, or on a request by any of the following:

(a) Çocuk; (b) Ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişi ya da 5'inci ve 15'inci maddelerde bahsedilen uygun bir yetişkin; (c) Çocuğun avukatı. 4. Tıbbi muayenenin sonucu yazılı olarak kaydedilir. Gerektiğinde tıbbi destek temin edilir. 5. Üye Devletler, koşullar gerektirdiğinde başka bir tıbbi muayenenin yapılmasını sağlar.	(a) the child; (b) the holder of parental responsibility, or another appropriate adult as referred to in Articles 5 and 15; (c) the child's lawyer. 4. The conclusion of the medical examination shall be recorded in writing. Where required, medical assistance shall be provided. 5. Member States shall ensure that another medical examination is carried out where the circumstances so require.

Madde 9
Sorgulamanın işitsel-görsel kaydı

1. Üye Devletler, çocuğun üstün yararının her zaman öncelikli husus olması şartıyla, diğer hususlarla birlikte, avukatın bulunup bulunmadığı, çocuğun özgürlüğünden yoksun bırakılıp bırakılmadığını göz önünde tutar, davanın koşullarıyla orantılı olduğunda, ceza muhakemesinde çocukların polis veya diğer kolluk makamları tarafından yapılan sorgusunun işitsel-görsel kaydının alınmasını sağlar.
2. İşitsel-görsel kayıt olmadığında, sorgulama, tutanak gibi usulüne uygun olarak doğrulanan başka uygun bir yöntem kullanılarak kaydedilir.
3. Bu madde, sadece çocuğun kimliğinin tespitini sağlamak amacıyla işitsel-görsel kayıt olmaksızın soru sorma imkânına halel getirmez.

Article 9
Audiovisual recording of questioning

1. Member States shall ensure that questioning of children by police or other law enforcement authorities during the criminal proceedings is audio-visually recorded where this is proportionate in the circumstances of the case, taking into account, inter alia, whether a lawyer is present or not and whether the child is deprived of liberty or not, provided that the child's best interests are always a primary consideration.
2. In the absence of audiovisual recording, questioning shall be recorded in another appropriate manner, such as by written minutes which are duly verified.
3. This Article shall be without prejudice to the possibility to ask questions for the sole purpose of the identification of the child without audiovisual recording.

Madde 10

Özgürlüğünden yoksun bırakmanın sınırlanması

1. Üye Devletler, muhakemenin herhangi bir aşamasında çocuğun özgürlüğünden yoksun bırakılmasının uygun olan en kısa zaman dilimiyle sınırlanmasını sağlar. Çocuğun yaşı, bireysel durumu ve davanın özel koşulları dikkate alınır.
2. Üye Devletler, özgürlüğünden yoksun bırakmanın, özellikle tutuklamanın sadece son tedbir olarak çocuklara uygulanmasını sağlar. Üye Devletler, her tutuklamanın gerekçeli bir karara dayanmasını ve mahkeme tarafından adli bir denetime tabi olmasını sağlar. Aynı zamanda bu tür bir karar, makul aralıklarla mahkeme tarafından re'sen ya da çocuğun, çocuğun avukatının veya mahkeme dışında bir yargı makamının talebi üzerine periyodik denetime tabi olmalıdır. Yargı bağımsızlığına hâlel getirmeksizin, Üye Devletler bu paragraf uyarınca alınacak kararların gecikmeksizin alınmasını sağlar.

Madde 11

Alternatif tedbirler

Üye Devletler, yetkili makamların mümkün olduğunda tutuklamaya alternatif tedbirlere başvurmasını sağlar (alternatif tedbirler).

Madde 12

Özgürlüğünden yoksun bırakma halinde özel muamele

1. Üye Devletler, çocuğun üstün yararı aksini gerektirmedikçe, tutuklu çocukların yetişkinlerden

Article 10

Limitation of deprivation of liberty

1. Member States shall ensure that deprivation of liberty of a child at any stage of the proceedings is limited to the shortest appropriate period of time. Due account shall be taken of the age and individual situation of the child, and of the particular circumstances of the case.
2. Member States shall ensure that deprivation of liberty, in particular detention, shall be imposed on children only as a measure of last resort. Member States shall ensure that any detention is based on a reasoned decision, subject to judicial review by a court. Such a decision shall also be subject to periodic review, at reasonable intervals of time, by a court, either ex officio or at the request of the child, of the child's lawyer, or of a judicial authority which is not a court. Without prejudice to judicial independence, Member States shall ensure that decisions to be taken pursuant to this paragraph are taken without undue delay.

Article 11

Alternative measures

Member States shall ensure that, where possible, the competent authorities have recourse to measures alternative to detention (alternative measures).

Article 12

Specific treatment in the case of deprivation of liberty

1. Member States shall ensure that children who are detained are held separately from adults, unless it

ayrı tutulmasını sağlar.	is considered to be in the child's best interests not to do so.
2. Aynı zamanda Üye Devletler, aşağıdaki durumlar dışında, poliste gözetiminde olan çocukların yetişkinlerden ayrı tutulmasını sağlar:	2. Member States shall also ensure that children who are kept in police custody are held separately from adults, unless:
(a) Çocuğun üstün yararının aksini gerektirmediği durumlar; ya da	(a) it is considered to be in the child's best interests not to do so; or
(b) Çocuğun üstün yararına uygun olacak şekilde yetişkinlerle birlikte tutulması şartıyla, ayrı tutmanın uygulamada mümkün olmadığı istisnai durumlar.	(b) in exceptional circumstances, it is not possible in practice to do so, provided that children are held together with adults in a manner that is compatible with the child's best interests.
3. Birinci paragrafta hâlel getirmeksizin, tutuklu bir çocuk 18 yaşına ulaştığında, Üye Devletler, bu kişiyle birlikte tutuklu olan çocukların üstün yararı ile uyumlu olması şartıyla, ilgili kişinin koşullarını dikkate alarak, gereğinde, o kişiyi diğer tutuklu yetişkinlerden ayrı tutmaya devam etme imkânı sağlar.	3. Without prejudice to paragraph 1, when a detained child reaches the age of 18, Member States shall provide for the possibility to continue to hold that person separately from other detained adults where warranted, taking into account the circumstances of the person concerned, provided that this is compatible with the best interests of children who are detained with that person.
4. Birinci paragrafta hâlel getirmeksizin ve üçüncü paragraf dikkate alınarak, çocuğun üstün yararına aykırı olmadıkça çocuklar yetişkinlerle tutuklu bulunabilir.	4. Without prejudice to paragraph 1, and taking into account paragraph 3, children may be detained with young adults, unless this is contrary to the child's best interests.
5. Çocuklar tutuklandığında, Üye Devletler:	5. When children are detained, Member States shall take appropriate measures to:
(a) Sağlıklarını, fiziksel ve zihinsel gelişimlerini sağlamak ve korumak;	(a) ensure and preserve their health and their physical and mental development;
(b) Fiziksel, duyuşsal ve öğrenme bozuklukları olan çocuklar dahil olmak üzere çocuklara öğretim ve eğitim hakkı sağlamak;	(b) ensure their right to education and training, including where the children have physical, sensory or learning disabilities;
(c) Aile hayatına sahip olma hakkının etkin ve düzenli kullanımını sağlamak;	(c) ensure the effective and regular exercise of their right to <u>family</u> life;

- (d) Gelişimlerini ve topluma geri kazandırılmalarını teşvik eden programlara erişim sağlamak ve
- (e) Din veya inanç özgürlüklerine saygı gösterilmesini sağlamak için uygun önlemleri alırlar.

Bu paragraf kapsamında alınan tedbirler orantılı ve tutuklamanın süresine uygun olur.

Birinci alt paragrafın (a) ve (e) bentleri tutuklama dışındaki özgürlüğünden yoksun bırakma durumlarına da uygulanır. Alınan tedbirler orantılı ve bunun gibi özgürlüğünden yoksun bırakma durumlarına uygun olur.

Birinci alt paragrafın (b), (c) ve (d) bentleri, tutuklama dışındaki özgürlüğünden yoksun bırakma durumlarına sadece, nitelikleri ve süreleri dikkate alındığında yerinde ve orantılı olduğu ölçüde uygulanır.

6. Üye Devletler, özgürlüğünden yoksun bırakılan çocukların, bu tür bir görüşmenin soruşturma ve operasyonel ihtiyaçlarına uygun olması halinde, ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişiyle mümkün olan en erken şekilde görüşmesini sağlamaya çaba gösterir. Bu paragraf, 5'inci veya 15'inci maddeler uyarınca uygun başka bir yetişkinin görevlendirilmesi ya da belirlenmesine halel getirmez.

Madde 13

Davaların zamanında ve özenle ele alınması

1. Üye Devletler, çocukların yer aldığı ceza muhakemesinin acele iş olarak ve gerekli özen gösterilerek ele alınması için

- (d) ensure access to programmes that foster their development and their reintegration into society; and

- (e) ensure respect for their freedom of religion or belief.

The measures taken pursuant to this paragraph shall be proportionate and appropriate to the duration of the detention.

Points (a) and (e) of the first subparagraph shall also apply to situations of deprivation of liberty other than detention. The measures taken shall be proportionate and appropriate to such situations of deprivation of liberty.

Points (b), (c), and (d) of the first subparagraph shall apply to situations of deprivation of liberty other than detention only to the extent that is appropriate and proportionate in the light of the nature and duration of such situations.

6. Member States shall endeavour to ensure that children who are deprived of liberty can meet with the holder of parental responsibility as soon as possible, where such a meeting is compatible with investigative and operational requirements. This paragraph shall be without prejudice to the nomination or designation of another appropriate adult pursuant to Article 5 or 15.

Article 13

Timely and diligent treatment of cases

1. Member States shall take all appropriate measures to ensure that criminal proceedings involving children are treated as

gereken bütün önlemleri alır.

2. Üye Devletler, çocuklara her zaman onurlarını koruyacak ve yaşları, erişkinlikleri ve idrak etme seviyelerine uygun olacak ve sahip olabilecekleri iletişim zorlukları dahil her türlü özel ihtiyaçları dikkate alınacak şekilde davranılmasını sağlamak için uygun tedbirleri alır.

Madde 14

Mahremiyetin korunması hakkı

1. Üye Devletler, ceza muhakemesi süresince çocukların mahremiyetinin korunmasını sağlar.
2. Bu amaçla, Üye Devletler ya çocukların yer aldığı mahkeme oturumlarının genellikle halkın yokluğunda gerçekleştirilmesini sağlar ya da mahkemelerin veya hâkimlerin bu tür oturumları halkın yokluğunda yapmaya karar vermesine imkân tanır.
3. Üye Devletler 9'uncu maddede bahsedilen kayıtların kamuya yayılmaması için uygun tedbirleri alır.
4. Üye Devletler, ifade ve bilgi edinme özgürlüğüne ve özgür ve çoğulcu medyaya saygı göstererek bu maddede belirtilen hedeflere ulaşmak için medyayı iç düzenleyici tedbirler almaya teşvik eder.

Madde 15

Çocuğun muhakeme süresince ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişi tarafından refakat edilme hakkı

1. Üye Devletler, çocukların yer aldıkları mahkeme oturumlarında

a matter of urgency and with due diligence.

2. Member States shall take appropriate measures to ensure that children are always treated in a manner which protects their dignity and which is appropriate to their age, maturity and level of understanding, and which takes into account any special needs, including any communication difficulties, that they may have.

Article 14

Right to protection of privacy

1. Member States shall ensure that the privacy of children during criminal proceedings is protected.
2. To that end, Member States shall either provide that court hearings involving children are usually held in the absence of the public, or allow courts or judges to decide to hold such hearings in the absence of the public.
3. Member States shall take appropriate measures to ensure that the records referred to in Article 9 are not publicly disseminated.
4. Member States shall, while respecting freedom of expression and information, and freedom and pluralism of the media, encourage the media to take self-regulatory measures in order to achieve the objectives set out in this Article.

Article 15

Right of the child to be accompanied by the holder of parental responsibility during the proceedings

1. Member States shall ensure that children have the right to be

- ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişi tarafından refakat edilme hakkına sahip olmalarını sağlar.
2. Mahkeme oturumlarında çocuğa refakat eden ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişinin bulunmasının:
- (a) Çocuğun üstün yararına aykırı olması;
- (b) Makul çaba gösterilmesine rağmen ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan hiç kimseye ulaşılamaması ya da kişinin kimliğinin bilinmemesi nedeniyle mümkün olmaması; veya
- (c) Tarafsız ve gerçekçi koşullar temelinde ceza muhakemesine esaslı bir şekilde zarar vermesi durumunda, çocuğun seçtiği ve uygunluğu yetkili makam tarafından onaylanan diğer bir yetişkin tarafından çocuğun refakat edilme hakkı bulunur.
- Çocuk uygun diğer bir yetişkini seçmemişse veya çocuğun seçtiği yetişkin yetkili makam tarafından kabul edilmemişse, yetkili makam çocuğun üstün yararını dikkate alarak başka birini çocuğa refakat etmek üzere belirler. Bu kişi çocukların korunması veya refahından sorumlu bir makamın veya kuruluşun temsilcisi de olabilir.
3. İkinci paragrafın (a), (b) veya (c) bentlerinin uygulanmasına yol açan durumlar ortadan kalktığında, çocuk geriye kalan mahkeme oturumlarında ebeveynlik sorumluluğunu
- accompanied by the holder of parental responsibility during court hearings in which they are involved.
2. A child shall have the right to be accompanied by another appropriate adult who is nominated by the child and accepted as such by the competent authority where the presence of the holder of parental responsibility accompanying the child during court hearings:
- (a) would be contrary to the child's best interests;
- (b) is not possible because, after reasonable efforts have been made, no holder of parental responsibility can be reached or his or her identity is unknown; or
- (c) would, on the basis of objective and factual circumstances, substantially jeopardise the criminal proceedings.
- Where the child has not nominated another appropriate adult, or where the adult that has been nominated by the child is not acceptable to the competent authority, the competent authority shall, taking into account the child's best interests, designate another person to accompany the child. That person may also be the representative of an authority or of another institution responsible for the protection or welfare of children.
3. Where the circumstances which led to an application of point (a), (b) or (c) of paragraph 2 cease to exist, the child shall have the right to be accompanied by the holder of parental responsibility during

taşıyan kişi tarafından refakat edilme hakkına sahiptir. 4. Birinci paragrafta öngörülen hakka ilaveten, yetkili makamın: a) Kişinin çocuğa refakat etmesinin çocuğun üstün yararına olduğunu; b) Kişinin varlığının ceza muhakemesine halel getirmeyeceğini düşündüğü durumlarda, Üye Devletler, çocuğun yer aldığı mahkeme oturumları dışında muhakemenin diğer aşamaları süresince ikinci paragrafta belirtildiği gibi çocuğun ebeveynlik sorumluluğunu taşıyan kişi veya başka uygun bir yetişkin tarafından refakat edilme hakkına sahip olmasını sağlar.	any remaining court hearings. 4. In addition to the right provided for under paragraph 1, Member States shall ensure that children have the right to be accompanied by the holder of parental responsibility, or by another appropriate adult as referred to in paragraph 2, during stages of the proceedings other than court hearings at which the child is present where the competent authority considers that: (a) it is in the child's best interests to be accompanied by that person; and (b) the presence of that person will not prejudice the criminal proceedings.

Madde 16

Çocukların duruşmada bizzat hazır bulunma ve duruşmaya katılma hakkı

1. Üye Devletler, çocukların duruşmalarında bizzat hazır bulunma hakkına sahip olmalarını sağlar ve onlara duruşmalara etkin bir şekilde katılmaları için dinlenilme ve görüşlerini ifade etme fırsatı tanımak dahil olmak üzere gerekli tüm tedbirleri alır.
2. Üye Devletler, 2016/343/EU sayılı Direktif uyarınca ve Direktif'te belirtilen şartlar altında, duruşmalarında hazır bulunmayan çocukların yeni bir duruşma hakkına veya diğer bir hukuki başvuru yolu hakkına sahip olmalarını sağlar.

Madde 17

Avrupa tutuklama müzekkeresi süreci

Üye Devletler, 4'üncü, 5'inci, 6'ncı ve 8'inci maddelerde, 10'dan 15'e

Article 16

Right of children to appear in person at, and participate in, their trial

1. Member States shall ensure that children have the right to be present at their trial and shall take all necessary measures to enable them to participate effectively in the trial, including by giving them the opportunity to be heard and to express their views.
2. Member States shall ensure that children who were not present at their trial have the right to a new trial or to another legal remedy, in accordance with, and under the conditions set out in, Directive (EU) 2016/343.

Article 17

European arrest warrant proceedings

Member States shall ensure that the rights referred to in Articles

kadar olan maddelerde ve 18'inci maddede belirtilen hakların, gerekli değişikliklerin yapılması koşuluyla, talep edilen çocukların Avrupa tutuklama müzekkeresi süreci gereğince uygulayan Üye Devlette yakalanmaları üzerine bu çocuklar hakkında uygulanmasını sağlar.

Madde 18

Adli yardım hakkı

Üye Devletler, adli yardıma ilişkin ulusal hukukun, 6'ncı madde uyarınca avukat desteği alma hakkının etkin kullanımını güvence altına almasını sağlar.

Madde 19

Başvuru yolları

Üye Devletler, ceza muhakemesinde şüpheli veya sanık olan çocukların ve talep edilen kişiler olan çocukların, bu Direktif'te yer alan haklarının ihlali söz konusu olduğunda, ulusal hukuk kapsamında etkili bir başvuru yoluna sahip olmalarını sağlar.

Madde 20

Eğitim

1. Üye Devletler, çocukların yer aldığı davalarla ilgilenen kolluk makamlarının ve tutukevlerinin görevlilerinin çocuklarla olan iletişimlerine uygun düzeyde, çocuk hakları, uygun sorgulama teknikleri, çocuk psikolojisi ve çocuklara yönelik iletişim dili ile ilgili özel eğitim almalarını sağlar.
2. Üye Devletlerdeki yargı bağımsızlığına ve yargı teşkilatlarındaki farklılıklara halel getirmeksizin ve hâkimlerin ve savcılarının eğitiminden sorumlu kişilerin rollerine saygı göstererek, Üye Devletler çocukların yer aldığı ceza muhakemesiyle

4, 5, 6 and 8, Articles 10 to 15 and Article 18 apply mutatis mutandis, in respect of children who are requested persons, upon their arrest pursuant to European arrest warrant proceedings in the executing Member State.

Article 18

Right to legal aid

Member States shall ensure that national law in relation to legal aid guarantees the effective exercise of the right to be assisted by a lawyer pursuant to Article 6.

Article 19

Remedies

Member States shall ensure that children who are suspects or accused persons in criminal proceedings and children who are requested persons have an effective remedy under national law in the event of a breach of their rights under this Directive.

Article 20

Training

1. Member States shall ensure that staff of law enforcement authorities and of detention facilities who handle cases involving children, receive specific training to a level appropriate to their contact with children with regard to children's rights, appropriate questioning techniques, child psychology, and communication in a language adapted to the child.
2. Without prejudice to judicial independence and differences in the organisation of the judiciary across the Member States, and with due respect for the role of those responsible for the training of judges and prosecutors, Member States shall take

ilgilenen hâkimlerin ve savcılarının o alanda özel yetkinliğe, özel eğitime etkin erişime veya her ikisine sahip olması için uygun tedbirleri alır.

3. Hukukçuların bağımsızlığına ve avukatların eğitiminden sorumlu olanların rollerine saygı göstererek, Üye Devletler çocukların yer aldığı ceza muhakemesiyle ilgilenen avukatlara ikinci paragrafta belirtilen özel eğitimin verilmesini teşvik etmek için uygun tedbirleri alır.
4. Üye Devletler, çocuklara destek veren ve onarıcı adalet hizmetleri sağlayan kuruluşların, çocuklarla olan iletişimlerine uygun düzeyde yeterli eğitim almalarını ve bu tür hizmetlerin tarafsız, saygın ve profesyonel bir şekilde verilmesini sağlamak amacıyla mesleki standartları gözlemlmelerine imkan tanıyan girişimleri, kamu hizmetleri veya çocuk destek kuruluşlarına finansman sağlama yoluyla teşvik eder.

Madde 21 **Veri toplama**

Üye Devletler, 11 Haziran 2021 tarihine kadar ve bu tarihten sonraki her üç yılda bir, bu Direktif'te belirtilen hakların nasıl uygulandığını gösteren mevcut verileri Komisyon'a gönderir.

Madde 22 **Masraflar**

Üye Devletler, muhakemenin sonuçlarına bakılmaksızın, 7'nci maddenin, 8'inci maddenin uygulanmasından doğan masrafların sağlık sigortası

appropriate measures to ensure that judges and prosecutors who deal with criminal proceedings involving children have specific competence in that field, effective access to specific training, or both.

3. With due respect for the independence of the legal profession and for the role of those responsible for the training of lawyers, Member States shall take appropriate measures to promote the provision of specific training as referred to in paragraph 2 to lawyers who deal with criminal proceedings involving children.
4. Through their public services or by funding child support organisations, Member States shall encourage initiatives enabling those providing children with support and restorative justice services to receive adequate training to a level appropriate to their contact with children and observe professional standards to ensure such services are provided in an impartial, respectful and professional manner.

Article 21 **Data collection**

Member States shall by 11 June 2021 and every three years thereafter, send to the Commission available data showing how the rights set out in this Directive have been implemented.

Article 22 **Costs**

Member States shall meet the costs resulting from the application of Articles 7, 8 and 9 irrespective of the outcome of the proceedings, unless, as regards the costs

tarafından karşılanmaması halinde 8'inci maddenin ve 9'uncu maddenin uygulanmasından doğan masrafları karşılar.

Madde 23

Geriye götürmeme

Bu Direktif'teki hiçbir hüküm, Şart, ECHR veya BM Çocuk Hakları Sözleşmesi başta olmak üzere diğer ilgili uluslararası hukuk hükümleri ya da bir Üye Devletin daha üst düzey koruma sağlayan hukuku kapsamında sağlanan hakları ve usuli teminatları kısıtladığı veya bu haklara ve usuli teminatlara istisna getirdiği şeklinde yorumlanmaz.

Madde 24

Aktarma

1. Üye Devletler bu Direktif'e uyum sağlamak için gerekli kanunları, tüzükleri ve idari hükümleri 11 Haziran 2019 tarihine kadar yürürlüğe koyar.

Üye Devletler bu tedbirleri kabul ettiğinde, tedbirlerde bu Direktif'e bir atıf yapılır veya bu tedbirlerin resmi olarak yayınlanmaları durumunda, böyle bir atfa yer verilir. Bu atfın yapılma yöntemleri Üye Devletler tarafından belirlenir.

2. Üye Devletler bu Direktif kapsamında kabul ettikleri ulusal hukuk tedbirlerine ilişkin metni Komisyona iletir.

resulting from the application of Article 8, they are covered by medical insurance.

Article 23

Non-regression

Nothing in this Directive shall be construed as limiting or derogating from any of the rights and procedural safeguards that are ensured under the Charter, the ECHR, or other relevant provisions of international law, in particular the UN Convention on the Rights of the Child, or the law of any Member State which provides a higher level of protection.

Article 24

Transposition

1. Member States shall bring into force the laws, regulations and administrative provisions necessary to comply with this Directive by 11 June 2019. They shall immediately inform the Commission thereof.

When Member States adopt those measures, they shall contain a reference to this Directive or shall be accompanied by such a reference on the occasion of their official publication. The methods of making such a reference shall be laid down by the Member States.

2. Member States shall communicate to the Commission the text of the measures of national law which they adopt in the field covered by this Directive.

Madde 25
Rapor

Komisyon, 11 Haziran 2022'ye kadar, Avrupa Parlamentosuna ve Konseye, 6'ncı maddenin uygulanmasına ilişkin bir değerlendirmeyi içerecek şekilde, Direktif'e uyum sağlamak için Üye Devletlerin gerekli tedbirleri ne ölçüde aldıklarını değerlendiren bir raporu, gerektiğinde mevzuat tekliflerini eklemek suretiyle sunar.

Madde 26
Yürürlüğe girme

Bu Direktif, Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nde yayınlanmasını takip eden yirminci gün yürürlüğe girer.

Madde 27
Muhataplar

Bu Direktif, Antlaşmalar uyarınca Üye Devletleri muhatap alır.

11 Mayıs 2016 tarihinde Strazburg'da imzalanmıştır.

Article 25
Report

The Commission shall, by 11 June 2022, submit a report to the European Parliament and to the Council assessing the extent to which the Member States have taken the necessary measures to comply with this Directive, including an evaluation of the application of Article 6, accompanied, if necessary, by legislative proposals.

Article 26
Entry into force

This Directive shall enter into force on the twentieth day following that of its publication in the Official Journal of the European Union.

Article 27
Addressees

This Directive is addressed to the Member States in accordance with the Treaties.

Done at Strasbourg, 11 May 2016.

Avrupa Konseyi adına Başkan
For the Council The President
J.A. HENNIS-PLASSCHAERT

Avrupa Parlamentosu adına Başkan
For the European Parliament The President
M. SCHULZ

VIII

**CEZA
MUHAKEMESİNDE
ŞÜPHELİLER İLE
SANIKLARA VE
AVRUPA TUTUKLAMA
MÜZEKKERESİ
İŞLEMLERİNDE TALEP
EDİLEN KİŞİLERE
YÖNELİK ADLİ YARDIM**

VIII. CEZA MUHAKEMESİNDE ŞÜPHELİLER İLE SANIKLARA VE AVRUPA TUTUKLAMA MÜZEKKERESİ İŞLEMLERİNDE TALEP EDİLEN KİŞİLERE YÖNELİK ADLİ YARDIM

- **Genel Olarak**

AB’de tüm Üye Devletler ceza muhakemesinde şüphelilere ve sanıklara adli yardım sağlamakla birlikte, Üye Devletlerin mevzuatlarında ve uygulamalarında büyük farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıklar, adil yargılanma hakkının etkin şekilde korunmasına engel olmaktadır. Bazı Üye Devletlerde adli yardım hakkının sınırlı şekilde uygulanması, cezai konularda adli işbirliğini zayıflatma tehlikesini de beraberinde getirmektedir.

AİHS’nin 6’ncı maddesinin üçüncü paragrafının (c) bendi uyarınca, adaletin tecellisinin gerektirdiği durumda, avukat desteğinin bedelini ödemek için yeterli kaynağa sahip olmayan şüphelilerin ve sanıkların adli yardım hakkına sahip olması gerekir. Adli yardım hakkı avukata erişim hakkını da bize hatırlatmaktadır.

Adli yardımın, ceza muhakemesinin ilk aşamaları kadar Avrupa Tutuklama Müzekkeresi sürecinde temin edilmesi de önemlidir. Bu alanda ortak asgari standartlar oluşturulurken adli yardım sağlanması için gerekli olan koşullar ile adli yardımın kalitesinin de dikkate alınması gerekmektedir.

Yılda yaklaşık 10 milyon¹ ceza muhakemesinin başlatıldığı AB’de, adli yardım alanında ortak asgari standartların oluşturulması için Ceza Muhakemesinde Şüphelilere ve Sanıklara ve Avrupa Tutuklama Müzekkeresi Sürecinde Talep Edilen Kişilere Yönelik Adli Yardıma İlişkin 26 Ekim 2016 tarihli ve 2016/1919/EU sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi² kabul edilmiştir.

Direktif, özgürlüğünden yoksun bırakılan; Birlik hukuku veya ulusal hukuk uyarınca bir avukat desteğine ihtiyacı olan; ya da asgari ölçüde bir soruşturma veya delil toplama işlemine katılması gereken veya katılmasına izin verilen, ceza muhakemesinde şüpheli ve sanık olan kişilere uygulanır. Bunların yanında, bir Avrupa Tutuklama Müzekkeresi uyarınca yakalanan kişiler de teslim edilinceye veya haklarındaki teslim etme kararı kesinleşinceye kadar adli yardım hakkından faydalanır.

1 Commission Staff Working Document Executive Summary Of The Impact Assessment Accompanying the document Directive of the European Parliament and of the Council on provisional legal aid for suspects or accused persons deprived of liberty and legal aid in European arrest warrant proceedings. Brussels, 27.11.2013, SWD(2013) 477 final. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52013SC0476> (Erişim tarihi: Aralık 2016).

2 OJ L 297, 4.11.2016, s. 1-8.

Üye Devletler, gecikmeksizin ve en geç ilgili kişi, polis, başka bir kolluk makamı veya bir adli makam tarafından sorgulanmadan önce ya da bu Direktif’te bahsedilen belirli soruşturma veya delil toplama işlemleri yapılmadan önce adli yardım sağlamalıdır.

Direktif kapsamında adli yardım hakkı, avukat tarafından sağlanan hukuki yardımın finanse edilmesi anlamına gelmektedir.

Bir kişiye adli yardım sağlanıp sağlanmayacağına, Üye Devletler nezdinde yapılan değerlendirmeler sonucunda karar verilir. Bu karar verilirken, kişinin geliri ve ailevi durumu yanında, ülkedeki hukuki yardımın maliyeti ve yaşam standartları dikkate alınır.

Adli yardım taleplerine ilişkin kararların gecikmeksizin verilmesi ve verilen karardan talep eden kişinin bilgilendirilmesi gerekmektedir.

Üye Devletler, adli yardım hizmeti veren avukatlara yeterli eğitimin sağlanmasını teşvik etmek için uygun tedbirleri almalı ve adli yardım konusunda karar verme aşamasına dâhil olan personele yeterli eğitim sağlanmasını teşvik etmelidir.

Üye Devletler, Direktif kapsamında sağlanan haklarının ihlali halinde, şüphelilerin, sanıkların ve Avrupa Tutuklama Müzekkeresi kapsamında talep edilen kişilerin ulusal hukuk uyarınca etkili bir başvuru yoluna sahip olmasını sağlamalıdır.

Son olarak, Direktif’e uyum sağlamak için iç hukuklarında gerekli olabilecek kanuni düzenlemelerin, ikincil mevzuatın ve idari hükümlerin Üye Devletler tarafından 11 Haziran 2019 tarihine kadar yürürlüğe konulması öngörülmüştür.

AVRUPA PARLAMENTOSU VE KONSEYİNİN

26 Ekim 2016 Tarihli ve 2016/1919/ EU Sayılı

Ceza Muhakemesinde Şüphelilere ve Sanıklara ve Avrupa Tutuklama Müzekkeresi Sürecinde Talep Edilen Kişilere Yönelik Adli Yardıma İlişkin Direktifi

DIRECTIVE (EU) 2016/1919 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL

of 26 October 2016

on legal aid for suspects and accused persons in criminal proceedings and for requested persons in European arrest warrant proceedings

AVRUPA PARLAMENTOSU VE AVRUPA BİRLİĞİ KONSEYİ,

Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma'yı ve özellikle bu Antlaşma'nın 82'nci maddesinin ikinci paragrafının (b) bendini göz önünde tutarak,

Avrupa Komisyonunun önerisini göz önünde tutarak,

Yasama tasarrufu taslağı, ulusal parlamentolara iletdikten sonra,

Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesinin görüşünü göz önünde tutarak¹,

Bölgeler Komitesine danıştıktan sonra,

Olağan yasama usulü uyarınca hareket ederek²,

Aşağıdaki gerekçelerle İŞBU DİREKTİFİ KABUL ETMİŞTİR:

(1) Bu Direktif'in amacı, ceza muhakemesinde şüphelilere ve sanıklara ve 2002/584/JHA Sayılı Konsey Çerçeve Kararı³ uyarınca

THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION,

Having regard to the Treaty on the Functioning of the European Union, and in particular point (b) of Article 82(2) thereof,

Having regard to the proposal from the European Commission,

After transmission of the draft legislative act to the national parliaments,

Having regard to the opinion of the European Economic and Social Committee¹,

After consulting the Committee of the Regions,

Acting in accordance with the ordinary legislative procedure²,

Whereas:

(1) The purpose of this Directive is to ensure the effectiveness of the right of access to a lawyer as provided for under Directive 2013/48/EU of the European Parliament and of the Council³ by

¹ OJ C 226, 16.7.2014, s. 63.

² Avrupa Parlamentosunun 4 Ekim 2016 Tarihli Pozisyon Belgesi (Resmi Gazetede henüz yayımlanmamış) ve 13 Ekim 2016 Tarihli Konsey Kararı.

³ Üye Devletler arasında Avrupa tutuklama müzekkeresi ve teslim usullerine ilişkin 13 Haziran 2002 Tarihli ve 2002/584/JHA Sayılı Konsey Çerçeve Kararı (OJ L 190, 18.7.2002, s. 1).

¹ OJ C 226, 16.7.2014, p. 63.

² Position of the European Parliament of 4 October 2016 (not yet published in the Official Journal) and Council decision of 13 October 2016.

³ Council Framework Decision 2002/584/JHA of 13 June 2002 on the European arrest warrant and the surrender procedures between Member States (OJ L 190, 18.7.2002, p. 1).

Avrupa tutuklama müzekkeresi sürecine konu, talep edilen kişilere (talep edilen kişiler) Üye Devletler tarafından finanse edilen bir avukatın desteğini sağlayarak 2013/48/EU Sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi'nde⁴ düzenlenen avukata erişim hakkının etkinliğini temin etmektedir.

making available the assistance of a lawyer funded by the Member States for suspects and accused persons in criminal proceedings and for requested persons who are the subject of European arrest warrant proceedings pursuant to Council Framework Decision 2002/584/JHA⁴ (requested persons).

- (2) Bu Direktif, şüphelilerin, sanıkların ve talep edilen kişilerin adli yardım hakkına yönelik ortak asgari kurallar oluşturarak, Üye Devletlerin birbirlerinin ceza adalet sistemine duyduğu güveni güçlendirmeyi ve böylece cezai konulardaki kararların karşılıklı tanınmasının geliştirilmesini amaçlar.
- (3) Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı'nın (Şart) 47'nci maddesinin üçüncü paragrafı, Avrupa İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin (AİHS) 6'ncı maddesinin üçüncü paragrafının (c) bendi ve Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin (MSHUS) 14'üncü maddesinin üçüncü paragrafının (d) bendi, bu hükümlerde belirtilen koşullar uyarınca, ceza muhakemesinde adli yardım hakkını koruma altına alır. Şart, Antlaşmalar ile aynı hukuki değere sahiptir ve Üye Devletler AİHS'ye ve

- (2) By establishing common minimum rules concerning the right to legal aid for suspects, accused persons and requested persons, this Directive aims to strengthen the trust of Member States in each other's criminal justice systems and thus to improve mutual recognition of decisions in criminal matters.
- (3) The third paragraph of Article 47 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union (the Charter), Article 6(3)(c) of the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (ECHR) and Article 14(3)(d) of the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR) enshrine the right to legal aid in criminal proceedings in accordance with the conditions laid down in those provisions. The Charter has the same legal value as the Treaties, and the Member States are parties to the ECHR and the ICCPR. However,

⁴ Ceza Muhakemesinde ve Avrupa Tutuklama Müzekkeresi Sürecinde Avukata Erişim Hakkı ve Özgürlüğünden Yoksun Bırakıldığına Dair Üçüncü Kişiyi Bilgilendirme ve Özgürlüğünden Yoksun Bırakıldığında Üçüncü Kişilerle ve Konsolosluk Yetkilileri ile İletişim Kurma Hakkına İlişkin 22 Ekim 2013 Tarihli ve 2013/48/EU Sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi (OJ L 294, 6.11.2013, s. 1).

⁴ Directive 2013/48/EU of the European Parliament and of the Council of 22 October 2013 on the right of access to a lawyer in criminal proceedings and in European arrest warrant proceedings, and on the right to have a third party informed upon deprivation of liberty and to communicate with third persons and with consular authorities while deprived of liberty (OJ L 294, 6.11.2013, p. 1).

MSHUS’ye taraftır. Ancak, edinilen tecrübeler bu durumun tek başına diğer Üye Devletlerin ceza adalet sistemlerine yeterince güven duyulmasını sağlamadığını göstermiştir.

experience has shown that this in itself does not always provide a sufficient degree of trust in the criminal justice systems of other Member States.

(4) 30 Kasım 2009 tarihinde Konsey, ceza muhakemesinde şüphelilerin veya sanıkların usule ilişkin haklarını güçlendirmeye yönelik Yol Haritası⁵ hakkında bir İlke Kararı (Yol Haritası) kabul etmiştir. Yol Haritası, kademeli yaklaşımla, yazılı ve sözlü çeviri hakkına (tedbir A), haklara ve suçlamalara ilişkin bilgi edinme hakkına (tedbir B), hukuki danışmanlık ve adli yardım hakkına (tedbir C), akraba, işveren ve konsolosluk makamlarıyla iletişim hakkına (tedbir D) ve dezavantajlı şüphelilere veya sanıklara yönelik özel teminatlarla (tedbir E) ilişkin tedbirlerin kabul edilmesi yönünde çağrıda bulunmaktadır.

(4) On 30 November 2009, the Council adopted a Resolution on a Roadmap for strengthening the procedural rights of suspected or accused persons in criminal proceedings⁵ (‘the Roadmap’). Taking a step-by-step approach, the Roadmap calls for the adoption of measures regarding the right to translation and interpretation (measure A), the right to information on rights and information about the charges (measure B), the right to legal advice and legal aid (measure C), the right to communicate with relatives, employers and consular authorities (measure D), and special safeguards for suspects or accused persons who are vulnerable (measure E).

(5) 11 Aralık 2009 tarihinde Avrupa Konseyi, Yol Haritası’nı memnuniyetle karşılamış ve onu “Stockholm Programı - Vatandaşlara hizmet eden ve onları koruyan açık ve güvenli Avrupa⁶”nın bir parçası yapmıştır (2.4’üncü bent). Bu alanda daha iyi bir iş birliğini teşvik etmek için Avrupa Konseyi, Komisyonu şüphelilerin ve sanıkların asgari usuli haklarının diğer unsurlarını incelemeye ve örneğin masumiyet karinesi gibi diğer konuların ele alınmasının gerekip gerekmediğini değerlendirmeye davet ederek Yol Haritası’nın sınırlayıcı olmama

(5) On 11 December 2009, the European Council welcomed the Roadmap and made it part of the Stockholm programme — ‘An open and secure Europe serving and protecting citizens’⁶ (point 2.4). The European Council underlined the non-exhaustive character of the Roadmap by inviting the Commission to examine further elements of minimum procedural rights for suspects and accused persons, and to assess whether other issues, for instance the presumption of innocence, need to be addressed, in order to promote better

5 OJ C 295, 4.12.2009, s. 1.

6 OJ C 115, 4.5.2010, s. 1.

5 OJ C 295, 4.12.2009, p. 1.

6 OJ C 115, 4.5.2010, p. 1.

- niteliğinin altını çizmiştir.
- (6) Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin 2010/64/EU⁷, 2012/13/EU⁸, 2013/48/EU, 2016/343/EU⁹ ve 2016/800/EU¹⁰ sayılı Direktifleri olmak üzere Yol Haritası uyarınca, ceza muhakemesinde usuli haklara ilişkin bugüne kadar beş tedbir kabul edilmiştir.
- (7) Bu Direktif, Yol Haritası'nın C tedbirinin adli yardıma ilişkin ikinci kısmı ile ilgilidir.
- (8) Adli yardım şüphelilerin, sanıkların ve talep edilen kişilerin savunma giderlerini kapsamalıdır. Üye Devletlerin yetkili makamları adli yardım sağlarken şüphelilerin, sanıkların veya talep edilen kişilerin, mali kaynakları ölçüsünde, bu giderlerin bir kısmını kendilerinin karşılamasını şart koşabilmelidir.
- (9) 2016/800/EU sayılı Direktif'in 6'ncı maddesine halel getirmeksizin, 2013/48/EU sayılı Direktif'in 9'uncu maddesi uyarınca şüphelilerin veya
- cooperation in that area.
- (6) Five measures on procedural rights in criminal proceedings have been adopted pursuant to the Roadmap to date, namely Directives 2010/64/EU⁷, 2012/13/EU⁸, 2013/48/EU, (EU) 2016/343⁹ and (EU) 2016/800¹⁰ of the European Parliament and of the Council.
- (7) This Directive relates to the second part of measure C of the Roadmap, regarding legal aid.
- (8) Legal aid should cover the costs of the defence of suspects, accused persons and requested persons. When granting legal aid, the competent authorities of the Member States should be able to require that suspects, accused persons or requested persons bear part of those costs themselves, depending on their financial resources.
- (9) Without prejudice to Article 6 of Directive (EU) 2016/800, this Directive should not apply where suspects or accused persons, or

7 Ceza Muhakemesinde Yazılı ve Sözlü Çeviri Hakkına İlişkin 20 Ekim 2010 Tarihli ve 2010/64/EU Sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi (OJ L 280, 26.10.2010, s. 1).

8 Ceza Muhakemesinde Bilgi Edinme Hakkına İlişkin 22 Mayıs 2012 tarihli ve 2012/13/EU sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi (OJ L 142, 1.6.2012, s. 1).

9 Masumiyet Karinesinin Belirli Yönlerini ve Ceza Muhakemesinde Bulunma Hakkının Güçlendirilmesine İlişkin 9 Mart 2016 Tarihli ve 2016/343/EU Sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi (OJ L 65, 11.3.2016, s. 1).

10 Ceza Muhakemesinde Şüpheli veya Sanık Olan Çocukların Usuli Teminatlarına ilişkin 11 Mayıs 2016 tarihli ve 2016/800/EU sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi (OJ L 132, 21.5.2016, s. 1).

7 Directive 2010/64/EU of the European Parliament and of the Council of 20 October 2010 on the right to interpretation and translation in criminal proceedings (OJ L 280, 26.10.2010, p. 1).

8 Directive 2012/13/EU of the European Parliament and of the Council of 22 May 2012 on the right to information in criminal proceedings (OJ L 142, 1.6.2012, p. 1).

9 Directive (EU) 2016/343 of the European Parliament and of the Council of 9 March 2016 on the strengthening of certain aspects of the presumption of innocence and of the right to be present at the trial in criminal proceedings (OJ L 65, 11.3.2016, p. 1).

10 Directive (EU) 2016/800 of the European Parliament and of the Council of 11 May 2016 on procedural safeguards for children who are suspects or accused persons in criminal proceedings (OJ L 132, 21.5.2016, p. 1).

sanıkların ya da aynı Direktif'in 10'uncu maddesinin üçüncü paragrafı uyarınca talep edilen kişilerin avukata erişim hakkından feragat etmesi ve bu feragati geri çekmemesi durumunda veya Üye Devletlerin 2013/48/EU sayılı Direktif'in 3'üncü maddesinin beşinci paragrafı veya 6'ncı maddesi uyarınca geçici derogasyonlar uygulaması durumunda, bu Direktif bu tür bir derogasyon süresince uygulanmamalıdır.

requested persons, have waived their right of access to a lawyer in accordance with, respectively, Article 9 or Article 10(3) of Directive 2013/48/EU, and have not revoked such waiver, or where Member States have applied the temporary derogations in accordance with Article 3(5) or (6) of Directive 2013/48/EU, for the time of such derogation.

(10) Tanık gibi, başlangıçta şüpheli veya sanık olmayan bir kişi, şüpheli veya sanık haline gelirse, Birlik hukuku ve AİHS uyarınca, Avrupa Birliği Adalet Divanı (Adalet Divanı) ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) tarafından yorumlandığı şekliyle kendi aleyhinde tanıklık etmeme hakkına ve sessiz kalma hakkına sahip olmalıdır. Böylece bu Direktif, ceza muhakemesi bağlamında bu kişinin polis ya da diğer bir kolluk makamı tarafından sorgulandığı sırada şüpheli veya sanık haline geldiği, uygulamaya ilişkin durumlardan açıkça söz eder. Böyle bir sorgu sırasında şüpheli veya sanık olmayan bir kişi, şüpheli veya sanık haline geldiğinde, sorgu derhal askıya alınmalıdır. Ancak ilgili kişinin şüpheli ya da sanık olduğuna dair bilgilendirilmesi ve bu kişinin bu Direktif'te düzenlenen haklarını tam olarak kullanabilmesi durumunda sorgunun devam ettirilmesi mümkün olmalıdır.

(10) Where a person who was initially not a suspect or an accused person, such as a witness, becomes a suspect or an accused person, that person should have the right not to incriminate him or herself and the right to remain silent, in accordance with Union law and the ECHR, as interpreted by the Court of Justice of the European Union (Court of Justice) and by the European Court of Human Rights (ECtHR). This Directive therefore makes express reference to the practical situation where such a person becomes a suspect or an accused person during questioning by the police or by another law enforcement authority in the context of criminal proceedings. Where, in the course of such questioning, a person other than a suspect or an accused person becomes a suspect or an accused person, questioning should be suspended immediately. However, it should be possible to continue questioning where the person concerned has been made aware that he or she has become a suspect or an accused person and that person is able to fully exercise the rights provided for in this Directive.

- (11) Bazı üye devletlerde, cezai konularda yargı yetkisine sahip mahkeme dışında bir makam, nispeten hafif suçlarla ilgili özgürlüğünden yoksun bırakma dışında kalan yaptırımları uygulama yetkisine sahiptir. Bu durum, örneğin, büyük oranda işlenen ve trafik kontrolünü takiben tespit edilecek trafik suçlarıyla ilgili olabilir. Böyle durumlarda, yetkili makamdaki bütün hakları sağlamasını talep etmek makul olmaz. Üye Devlet hukuku, böyle bir makam tarafından hafif suçlara ilişkin yaptırım uygulanmasını öngördüğünde ve itiraz etme hakkı ya da dava için cezai konularda yargı yetkisine sahip bir mahkemeye başka bir şekilde başvurma imkânı bulunduğu, bu Direktif yalnızca böyle bir itiraz veya başvuruya bakan mahkeme huzurundaki işlemlere uygulanmalıdır.
- (11) In some Member States an authority other than a court having jurisdiction in criminal matters has competence for imposing sanctions other than deprivation of liberty in relation to relatively minor offences. That may be the case, for example, in relation to traffic offences which are committed on a large scale and which might be established following a traffic control. In such situations, it would be unreasonable to require that the competent authorities ensure all the rights under this Directive. Where the law of a Member State provides for the imposition of a sanction regarding minor offences by such an authority and there is either a right of appeal or the possibility for the case to be otherwise referred to a court having jurisdiction in criminal matters, this Directive should therefore apply only to the proceedings before that court following such an appeal or referral.
- (12) Bazı Üye Devletlerde belirli hafif suçlar, özellikle de hafif trafik suçları, genel mahiyetteki yerel düzenlemelere ilişkin hafif suçlar ve kamudüzenine karşı hafif suçlar, suç olarak değerlendirilir. Böyle durumlarda, yetkili makamdaki bütün hakları sağlamasını talep etmek makul olmaz. Bir Üye Devletin hukukunun hafif suçlara ilişkin olarak, özgürlüğünden yoksun bırakmanın bir yaptırım olarak uygulanmasına izin vermediği durumlarda, bu Direktif yalnızca cezai konularda yargı yetkisine sahip bir mahkeme huzurundaki işlemlere uygulanmalıdır.
- (12) In some Member States certain minor offences, in particular minor traffic offences, minor offences in relation to general municipal regulations and minor public order offences, are considered to be criminal offences. In such situations, it would be unreasonable to require that the competent authorities ensure all the rights under this Directive. Where the law of a Member State provides in respect of minor offences that deprivation of liberty cannot be imposed as a sanction, this Directive should therefore apply only to the proceedings before a court having jurisdiction in criminal matters.

- (13) Bu Direktif'in hafif suçlara uygulanması, bu Direktif'te belirlenen koşullara tabidir. Üye Devletler, adli yardımın sağlanıp sağlanmayacağını belirlemek için mali durum testini, gerçek durum testini ya da her iki testi birlikte uygulamalıdır. Bu durumun adil yargılanma hakkına uygun olması şartıyla, belirli hafif suçlar bakımından gerçek durum testinin karşılanmadığı varsayılabilir.
- (14) Bu Direktif'in belirli hafif suçlara ilişkin olarak uygulanma kapsamı, bir avukattan adli destek alınmasını kapsayan adil yargılanma hakkının güvence altına alınmasına yönelik Üye Devletlerin AİHS çerçevesindeki yükümlülüklerini etkilememelidir.
- (15) Adil yargılanma hakkına uygun olması şartıyla, aşağıdaki durumlar bu Direktif anlamında özgürlüğünden yoksun bırakma olarak değerlendirilmez: ulusal hukuk uyarınca, şüphelinin veya sanığın kimliğini tespit etmek; soruşturma başlatılması gerekip gerekmediğine karar vermek; silah bulundurmak veya diğer benzeri güvenlik konularının tahkiki; vücut muayenesi, fiziki inceleme, kan, alkol veya benzeri testler, fotoğraf veya parmak izi alınması gibi bu Direktif'te özellikle bahsedilenler dışındaki soruşturma veya delil toplama işlemlerini gerçekleştirmek; şüpheliyi veya sanığı yetkili bir makamın önüne çıkarmak.
- (16) Bu Direktif asgari kuralları düzenler. Üye Devletler, örneğin, bu Direktif'te özellikle bahsedilenler dışındaki
- (13) The application of this Directive to minor offences is subject to the conditions set out in this Directive. Member States should be able to apply a means test, a merits test, or both in order to determine whether legal aid is to be granted. Provided that this complies with the right to a fair trial, the merits test may be deemed not to have been met in respect of certain minor offences.
- (14) The scope of application of this Directive in respect of certain minor offences should not affect the obligations of Member States under the ECHR to ensure the right to a fair trial, including obtaining the assistance of a lawyer.
- (15) Provided that this complies with the right to a fair trial, the following situations do not constitute a deprivation of liberty within the meaning of this Directive: identifying the suspect or accused person; determining whether an investigation should be started; verifying the possession of weapons or other similar safety issues; carrying out investigative or evidence-gathering acts other than those specifically referred to in this Directive, such as body checks, physical examinations, blood, alcohol or similar tests, or the taking of photographs or fingerprints; bringing the suspect or accused person to appear before a competent authority, in accordance with national law.
- (16) This Directive lays down minimum rules. Member States should be able to grant legal aid in situations which are not covered

soruşturma veya delil toplama işlemleri yürütülmesi gibi bu Direktif'in kapsamında yer almayan durumlarda adli yardım sağlayabilmelidir.

(17) AİHS'nin 6'ncı maddesinin üçüncü paragrafının (c) bendi uyarınca, hakkaniyet öyle gerektiriyorsa, avukat desteğinin bedelini ödemek için yeterli kaynağa sahip olmayan şüphelilerin ve sanıkların adli yardım hakkına sahip olması gerekir. Bu asgari kural, Üye Devletlerin bir mali durum testi, bir gerçek durum testi veya her ikisini yapmasına imkân verir. Bu testlerin uygulanması, Adalet Divanı ve AİHM'nin yorumladığı şekliyle, Şart ve ECHR tarafından sağlanan hakları veya usuli teminatları sınırlamamalı veya onların uygulanmasına engel teşkil etmemelidir.

(18) Üye Devletler adli yardımın sağlanması konusunda uygulamaya ilişkin düzenlemeler getirmelidir. Bu düzenlemeler, bir şüphelinin, sanığın veya talep edilen kişinin talebi üzerine adli yardım verilmesini öngörebilir. Ancak özellikle dezavantajlı kişilerin ihtiyaçları dikkate alındığında bu tür bir talep, adli yardımın sağlanması için esaslı bir koşul olmamalıdır.

(19) Yetkili makamlar, gecikmeksizin ve en geç ilgili kişi, polis, başka bir kolluk makamı veya bir adli makam tarafından sorgulanmadan önce ya da bu Direktif'te bahsedilen belirli soruşturma veya delil toplama işlemleri yapılmadan önce adli yardım sağlamalıdır. Yetkili makamların bunu gerçekleştirememesi

by this Directive, for example when investigative or evidence-gathering acts other than those specifically referred to in this Directive are carried out.

(17) In accordance with Article 6(3) (c) ECHR, suspects and accused persons who lack sufficient resources to pay for the assistance of a lawyer are to have the right to legal aid when the interests of justice so require. This minimum rule allows Member States to apply a means test, a merits test, or both. The application of those tests should not limit or derogate from the rights and procedural safeguards that are ensured under the Charter and the ECHR, as interpreted by the Court of Justice and by the ECtHR.

(18) Member States should lay down practical arrangements regarding the provision of legal aid. Such arrangements could determine that legal aid is granted following a request by a suspect, an accused person or a requested person. Given in particular the needs of vulnerable persons, such a request should not, however, be a substantive condition for granting legal aid.

(19) The competent authorities should grant legal aid without undue delay and at the latest before questioning of the person concerned by the police, by another law enforcement authority or by a judicial authority, or before the specific investigative or evidence-gathering acts referred to in this Directive are carried out. If the

durumunda, bu makamlar bu tür bir sorgu öncesinde ya da bu tür bir soruşturma veya delil toplama işlemi yapılmadan önce en azından acil veya geçici adli yardım sağlamalıdır.

(20) Avrupa tutuklama müzekkeresi sürecinin özgünlüğü göz önünde bulundurulduğunda, bu Direktif'in yalnızca talep edilen kişilerle ilgili hükümlerinin yorumunda bu özgünlük dikkate alınmalı ve bu yorum, Direktif'in diğer hükümlerinin yorumunu hiçbir şekilde etkilememelidir.

(21) Talep edilen kişiler, uygulayan Üye Devlette adli yardım hakkına sahip olmalıdır. Ayrıca, bir ceza kovuşturmasının yürütülmesi amacıyla Avrupa tutuklama müzekkeresi işlemine konu olan ve 2013/48/EU sayılı Direktif uyarınca emri veren Üye Devlette avukat tutma haklarını kullanan talep edilen kişiler, Şart'ın 47'nci maddesinde belirtildiği şekilde, adalete etkin erişimi sağlamak için adli yardımın gerekli olduğu ölçüde, uygulayan Üye Devlette yürütülen bu muhakemenin amacı doğrultusunda emri veren Üye Devlette adli yardım hakkına sahip olmalıdır. Bu durum, uygulayan Üye Devletteki avukatın, emri veren Üye Devlette avukat desteği olmaksızın, bir Avrupa tutuklama müzekkeresinin uygulanmasına ilişkin görevlerini etkin ve etkili bir biçimde yerine getiremeyeceği durumlarda söz konusu olacaktır. Emri veren Üye Devlette adli yardımın sağlanmasına ilişkin herhangi bir karar, bu Üye Devlette bu tür kararları alma yetkisine sahip bir makam tarafından, bu Direktif'i uygularken bu Üye Devlet

competent authorities are not able to do so, they should at least grant emergency or provisional legal aid before such questioning or before such investigative or evidence-gathering acts are carried out.

(20) Given the specificity of European arrest warrant proceedings, the interpretation of the provisions of this Directive relating only to requested persons should take into account this specificity and should not in any way prejudice the interpretation of the other provisions of this Directive.

(21) Requested persons should have the right to legal aid in the executing Member State. In addition, requested persons who are the subject of European arrest warrant proceedings for the purpose of conducting a criminal prosecution and who exercise their right to appoint a lawyer in the issuing Member State in accordance with Directive 2013/48/EU should have the right to legal aid in that Member State for the purpose of such proceedings in the executing Member State, in so far as legal aid is necessary to ensure effective access to justice, as laid down in Article 47 of the Charter. This would be the case where the lawyer in the executing Member State cannot fulfil his or her tasks as regards the execution of a European arrest warrant effectively and efficiently without the assistance of a lawyer in the issuing Member State. Any decision regarding the granting of legal aid in the issuing Member State should be taken by an authority that is competent for taking such decisions in that Member State, on the basis

tarafından getirilen kriterler temelinde alınmalıdır. (22) Talep edilen kişilerin avukata etkin erişimini sağlamak için, Üye Devletler talep edilen kişiler teslim edilinceye kadar veya onları teslim etmeme kararı kesinleşinceye kadar adli yardım hakkına sahip olmasını sağlamalıdır. (23) Bu Direktif'i uygularken, Üye Devletler Şart'ın ve AİHS'nin öngördüğü şekilde, temel adli yardım hakkına riyeti sağlamalıdır. Böylece Üye Devletler, Ceza Adaleti Sistemlerinde Adli Yardıma Erişime İlişkin BM Prensipleri ve Rehber İlkelerine saygı duymalıdır. (24) Yetkili bir makam, zorunlu müdafiliğe ilişkin ulusal hukuk hükümlerine halel getirmeksizin, adli yardım sağlayıp sağlamayacağına gecikmeksizin karar vermelidir. Yetkili makam, adli yardımın sağlanmasına ilişkin kararlar alma yetkisine sahip bağımsız bir makam veya tek hâkimli mahkemeler de dahil olmak üzere bir mahkeme olmalıdır. Ancak acil durumlarda, adli yardımın zamanında sağlanmasının gerekli olduğu ölçüde, polisin ve savcılığın geçici olarak müdahale etmesi mümkün olmalıdır. (25) Bir şüpheliye, sanığa veya talep edilen kişiye adli yardım sağlandığında, kişinin yasal olarak temsil edilmesinin devamlılığını kolaylaştırmak, bu desteğin etkinliğini ve kalitesini garantilemenin bir yoludur. Bu bağlamda, Üye	of criteria that are established by that Member State when implementing this Directive. (22) To ensure effective access to a lawyer by requested persons, Member States should ensure that requested persons have a right to legal aid until they are surrendered, or until the decision not to surrender them becomes final. (23) When implementing this Directive, Member States should ensure respect for the fundamental right to legal aid as provided for by the Charter and by the ECHR. In doing so, they should respect the United Nations Principles and Guidelines on Access to Legal Aid in Criminal Justice Systems. (24) Without prejudice to provisions of national law concerning the mandatory presence of a lawyer, a competent authority should decide, without undue delay, whether or not to grant legal aid. The competent authority should be an independent authority that is competent to take decisions regarding the granting of legal aid, or a court, including a judge sitting alone. In urgent situations the temporary involvement of the police and the prosecution should, however, also be possible in so far as this is necessary for granting legal aid in a timely manner. (25) Where legal aid has been granted to a suspect, an accused person or a requested person, one way of ensuring its effectiveness and quality is to facilitate continuity in his or her legal representation. In that respect, Member States should facilitate continuity of legal

- Devletler, ceza muhakemesinde ve ilgili olduğunda, Avrupa tutuklama müzekkeresi sürecinde yasal olarak temsil edilmenin devamlılığını kolaylaştırmalıdır.
- (26) Ceza muhakemesinde ve Avrupa tutuklama müzekkeresi sürecinde adli yardım konusundaki karar verme aşamasına dahil olan personele yeterli eğitim sağlanmalıdır. Yargı bağımsızlığına ve Üye Devletlerin yargı teşkilatındaki farklılıklara hâlel getirmeksizin, Üye Devletler, hâkimlerin eğitiminden sorumlu olanların, adli yardımın sağlanması ile ilgili kararları alan mahkemelere ve hâkimlere bu tür bir eğitimi sağlamasını talep etmelidir.
- (27) Birlik hukukunun etkinliği ilkesi, Üye Devletlerin, Birlik hukuku tarafından bireylere sunulan bir hakkın ihlali halinde, yeterli ve etkili başvuru yollarını uygulamaya koymalarını gerektirir. Etkili başvuru yolu, adli yardım hakkının zarar gördüğü veya adli yardım sağlanmasının geciktiği ya da tamamen veya kısmen reddedildiği durumlarda mevcut olmalıdır.
- (28) Bu Direktif'in etkinliğinin izlenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla, bu Direktif'te belirtilen hakların uygulanmasına ilişkin mevcut verilerden ilgili verilerin toplanması gereklidir. Bu veriler, mümkün olduğunda, ceza muhakemesinde ve ilgili Üye Devletin emri veren veya uygulayan Üye Devlet gibi hareket ettiği hallerde, Avrupa tutuklama müzekkeresi sürecinde adli yardım taleplerinin sayısını, adli yardımın sağlandığı vakaların
- representation throughout the criminal proceedings, as well as — where relevant — in European arrest warrant proceedings.
- (26) Adequate training should be provided to staff involved in the decision-making on legal aid in criminal proceedings and in European arrest warrant proceedings. Without prejudice to the judicial independence and differences in the organisation of the judiciary across the Member States, Member States should request that those responsible for the training of judges provide such training to courts and judges that take decisions regarding the granting of legal aid.
- (27) The principle of effectiveness of Union law requires that Member States put in place adequate and effective remedies in the event of a breach of a right conferred upon individuals by Union law. An effective remedy should be available where the right to legal aid is undermined or the provision of legal aid is delayed or refused in full or in part.
- (28) In order to monitor and evaluate the effectiveness of this Directive, there is a need for collection of relevant data, from available data, with regard to the implementation of the rights set out in this Directive. Such data include, where possible, the number of requests for legal aid in criminal proceedings, as well as in European arrest warrant proceedings where the Member State concerned acts as an issuing or executing Member State, the

sayısını ve adli yardım talebinin reddedildiği vakaların sayısını içerir. Şüphelilere veya sanıklara ve talep edilen kişilere adli yardım sağlamanın maliyetine ilişkin veriler de mümkün olduğu ölçüde toplanmalıdır.

(29) Bu Direktif, şüpheliler, sanıklar ve talep edilen kişilere, yasal statü, vatandaşlık veya milliyetlerine bakılmaksızın uygulanmalıdır. Üye Devletler, ırk, renk, cinsiyet, cinsel eğilim, dil, din, siyasi veya diğer konulardaki görüşler, milliyet, etnik ya da sosyal köken, mülkiyet, engellilik veya doğum gibi herhangi bir gerekçeye dayalı ayrımcılık yapmaksızın, bu Direktif'te belirtilen haklara saygı göstermeli ve bu hakları güvence altına almalıdır. Bu Direktif, işkence ve insanlık dışı veya aşağılayıcı muamelenin yasaklanması, özgürlük ve güvenlik hakkı, özel hayat ve aile hayatına saygı, vücut bütünlüğü hakkı, çocuk hakları, engelleri olan kişilerin topluma geri kazandırılması, etkili başvuru hakkı ve adil yargılanma hakkı, masumiyet karinesi ve savunma hakları dahil olmak üzere Şart ve AİHS tarafından tanınan temel hakları ve ilkeleri savunur. Bu Direktif bu haklar ve ilkeler uyarınca uygulanmalıdır.

(30) Bu Direktif asgari kuralları belirler. Üye Devletler daha üst düzey koruma sağlamak için bu Direktif'te belirlenen hakları genişletebilmelidir. Bu asgari kurallar, yargı kararlarının karşılıklı tanınmasını kolaylaştırmak için tasarlanmış olup, bu üst düzey koruma yargı

number of cases where legal aid was granted, and the number of cases where a request for legal aid was refused. Data on the costs of providing legal aid to suspects or accused persons and to requested persons should also be collected in so far as possible.

(29) This Directive should apply to suspects, accused persons and requested persons regardless of their legal status, citizenship or nationality. Member States should respect and guarantee the rights set out in this Directive, without any discrimination based on any ground such as race, colour, sex, sexual orientation, language, religion, political or other opinion, nationality, ethnic or social origin, property, disability or birth. This Directive upholds the fundamental rights and principles recognised by the Charter and by the ECHR, including the prohibition of torture and inhuman or degrading treatment, the right to liberty and security, respect for private and family life, the right to the integrity of the person, the rights of the child, the integration of persons with disabilities, the right to an effective remedy and the right to a fair trial, the presumption of innocence, and the rights of the defence. This Directive should be implemented in accordance with those rights and principles.

(30) This Directive lays down minimum rules. Member States should be able to extend the rights laid down in this Directive in order to provide a higher level of protection. Such higher level of protection should not constitute an obstacle to the mutual recognition of judicial decisions that those

kararlarının karşılıklı tanınmasına engel teşkil etmemelidir. Adalet Divanı ve AİHM tarafından yorumlandığı üzere, Üye Devletler tarafından öngörülen koruma düzeyi asla Şart'ın veya AİHS'nin belirlediği standartların altına düşmemelidir.

(31) Şüphelilerin, sanıkların ve talep edilen kişilerin adli yardım hakkına ilişkin başlıca ortak asgari kuralları belirleyen bu Direktif'in amaçlarının, Üye Devletler tarafından yeterli ölçüde yerine getirilemediği, ancak tedbirin ölçüğünden ve etkisinden dolayı bu amaçlar Birlik düzeyinde daha iyi gerçekleştirilebildiği için, Birlik, Avrupa Birliği Antlaşması'nın (ABA) 5'inci maddesinde düzenlenen yetki ikamesi ilkesi uyarınca tedbirler kabul edebilir. Bu maddede belirlendiği üzere, orantılılık ilkesi uyarınca, bu Direktif bu amaçların gerçekleştirilmesi için gerekli olanın ötesine geçmez.

(32) ABA'nın ve Avrupa Birliği'nin İşleyişine Dair Antlaşma'nın (ABİDA) eki olan özgürlük, güvenlik ve adalet alanlarında Birleşik Krallık ve İrlanda'nın pozisyonuna ilişkin 21 Nolu Protokol'ün 1'inci ve 2'nci maddeleri uyarınca ve Protokol'ün 4'üncü maddesine hâlel getirmeksizin, bu Üye Devletler bu Direktif'in kabul edilmesinde yer almayacaklardır ve onunla bağlı olmayacaklar veya uygulanmasına tabi olmayacaklardır.

(33) ABA'nın ve ABİDA'nın eki olan Danimarka'nın pozisyonuna ilişkin 22 Nolu Protokol'ün 1'inci ve 2'nci maddeleri uyarınca,

minimum rules are designed to facilitate. The level of protection provided for by Member States should never fall below the standards provided by the Charter or by the ECHR, as interpreted by the Court of Justice and by the ECtHR.

(31) Since the objective of this Directive, namely setting common minimum rules concerning the right to legal aid for suspects, accused persons and requested persons, cannot be sufficiently achieved by the Member States but can rather, by reason of its scale and effects, be better achieved at Union level, the Union may adopt measures in accordance with the principle of subsidiarity as set out in Article 5 of the Treaty on European Union (TEU). In accordance with the principle of proportionality, as set out in that Article, this Directive does not go beyond what is necessary in order to achieve that objective.

(32) In accordance with Articles 1 and 2 of Protocol No 21 on the position of the United Kingdom and Ireland in respect of the area of freedom, security and justice, annexed to the TEU and to the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU), and without prejudice to Article 4 of that Protocol, those Member States are not taking part in the adoption of this Directive and are not bound by it or subject to its application.

(33) In accordance with Articles 1 and 2 of Protocol No 22 on the position of Denmark, annexed to the TEU and to the TFEU, Denmark is not

Danimarka, bu Direktif'in kabulünde yer almayacaktır ve onunla bağlı olmayacak veya uygulanmasına tabi olmayacaktır.

taking part in the adoption of this Directive, and is not bound by it or subject to its application,

HAVE ADOPTED THIS DIRECTIVE:

Madde 1
Konu

Article 1
Subject matter

1. Bu Direktif:
 - (a) ceza muhakemesinde şüpheli ve sanık olan ve
 - (b) 2002/584/JHA sayılı Çerçeve Kararı uyarınca Avrupa tutuklama müzekkeresi sürecine tabi olan (talep edilen kişiler), kişilerin adli yardım hakkına ilişkin ortak asgari kuralları belirler.
2. Bu Direktif, 2013/48/EU ve 2016/800/EU sayılı Direktifleri tamamlar. Bu Direktif'teki hiçbir hüküm, yukarıdaki Direktiflerde öngörülen hakları sınırladığı şeklinde yorumlanamaz.

1. This Directive lays down common minimum rules concerning the right to legal aid for:
 - (a) suspects and accused persons in criminal proceedings; and
 - (b) persons who are the subject of European arrest warrant proceedings pursuant to Framework Decision 2002/584/JHA (requested persons).
2. This Directive complements Directives 2013/48/EU and (EU) 2016/800. Nothing in this Directive shall be interpreted as limiting the rights provided for in those Directives.

Madde 2
Kapsam

Article 2
Scope

1. Bu Direktif, 2013/48/EU sayılı Direktif uyarınca avukata erişim hakkına sahip olan ve
 - (a) özgürlüğünden yoksun bırakılan;
 - (b) Birlik hukuku veya ulusal hukuk uyarınca bir avukat desteğine ihtiyacı olan; ya da
 - (c) asgari ölçüde aşağıdakiler de dahil olmak üzere bir soruşturma veya delil toplama işlemine katılması gereken veya katılmasına izin verilen, ceza muhakemesinde şüpheli ve sanık olan kişilere uygulanır:
- (i) kimlik tespiti;

1. This Directive applies to suspects and accused persons in criminal proceedings who have a right of access to a lawyer pursuant to Directive 2013/48/EU and who are:
 - (a) deprived of liberty;
 - (b) required to be assisted by a lawyer in accordance with Union or national law; or
 - (c) required or permitted to attend an investigative or evidence-gathering act, including as a minimum the following:
- (i) identity parades;

(ii) yüzleştirme; (iii) suç mahallinde canlandırma. 2. Bu Direktif, aynı zamanda, 2013/48/EU sayılı Direktif uyarınca avukata erişim hakkına sahip olan talep edilen kişilere, uygulayan Üye Devlette yakalanmaları üzerine uygulanır. 3. Bu Direktif, aynı zamanda, birinci paragrafta öngörülen şartlar altında, başlangıçta şüpheli veya sanık olmayan ancak polis veya diğer bir kolluk makamı tarafından sorgulanması sırasında şüpheli veya sanık haline gelen kişilere uygulanır. 4. Hafif suçlar açısından, adil yargılanma hakkına halel getirmeksizin: (a) Bir Üye Devletin hukukunun, cezai konularda yetkili bir mahkeme dışındaki bir makam tarafından yaptırım uygulanmasını öngörmesi ve bu tür bir yaptırımın uygulanmasına yönelik olarak, böyle bir mahkemeye itiraz edilebilmesi ya da başvuruda bulunulabilmesi durumunda; veya (b) Özgürlüğünden yoksun bırakmanın yaptırım olarak uygulanamaması durumunda; Bu Direktif yalnızca, cezai konularda yetkili bir mahkemenin yürüttüğü işlemler için uygulanır. Her durumda, bu Direktif, tutuklulukla ilgili bir karar alındığında ve tutukluluk süresince, muhakemenin sonuçlanmasına kadar muhakemenin herhangi bir aşamasında uygulanır.	(ii) confrontations; (iii) reconstructions of the scene of a crime. 2. This Directive also applies, upon arrest in the executing Member State, to requested persons who have a right of access to a lawyer pursuant to Directive 2013/48/EU. 3. This Directive also applies, under the same conditions as provided for in paragraph 1, to persons who were not initially suspects or accused persons but become suspects or accused persons in the course of questioning by the police or by another law enforcement authority. 4. Without prejudice to the right to a fair trial, in respect of minor offences: (a) where the law of a Member State provides for the imposition of a sanction by an authority other than a court having jurisdiction in criminal matters, and the imposition of such a sanction may be appealed or referred to such a court; or (b) where deprivation of liberty cannot be imposed as a sanction; this Directive applies only to the proceedings before a court having jurisdiction in criminal matters. In any event, this Directive applies when a decision on detention is taken, and during detention, at any stage of the proceedings until the conclusion of the proceedings.

Madde 3
Tanım

Bu Direktif'in amaçları doğrultusunda, 'adli yardım' bir Üye Devletin, avukata erişim hakkının kullanılmasını sağlayacak şekilde, avukat desteğini finanse etmesi anlamına gelir.

Article 3
Definition

For the purposes of this Directive, 'legal aid' means funding by a Member State of the assistance of a lawyer, enabling the exercise of the right of access to a lawyer.

Madde 4
Ceza muhakemesinde adli yardım

1. Üye Devletler, avukat desteğinin bedelini ödemek için yeterli kaynağa sahip olmayan şüphelilerin ve sanıkların, hakkaniyet öyle gerektiriyorsa, adli yardım hakkına sahip olmasını sağlar.
2. Üye Devletler, 1'inci paragraf uyarınca adli yardımın sağlanıp sağlanmayacağını belirlemek için mali durum testi, gerçek durum testi veya her iki testi de uygulayabilir.
3. Bir Üye Devlet, mali durum testi yapacağı zaman, o Üye Devlette uygulanabilir kriterler uyarınca, bir şüpheli veya sanığın avukat desteğinin bedelini ödemek için yeterli kaynağa sahip olup olmadığını belirlemek amacıyla, ilgili kişinin geliri, parasal ve ailevi durumu ile avukat desteğinin maliyeti ve o ülkedeki yaşam standartları gibi tüm ilgili ve objektif faktörleri dikkate alır.
4. Bir Üye Devlet, gerçek durum testi yapacağı zaman, hakkaniyetin adli yardımın sağlanmasını gerektirip gerektirmediğini belirlemek için, suçun vahametini, davanın karmaşıklığını ve söz konusu

Article 4
Legal aid in criminal proceedings

1. Member States shall ensure that suspects and accused persons who lack sufficient resources to pay for the assistance of a lawyer have the right to legal aid when the interests of justice so require.
2. Member States may apply a means test, a merits test, or both to determine whether legal aid is to be granted in accordance with paragraph 1.
3. Where a Member State applies a means test, it shall take into account all relevant and objective factors, such as the income, capital and family situation of the person concerned, as well as the costs of the assistance of a lawyer and the standard of living in that Member State, in order to determine whether, in accordance with the applicable criteria in that Member State, a suspect or an accused person lacks sufficient resources to pay for the assistance of a lawyer.
4. Where a Member State applies a merits test, it shall take into account the seriousness of the criminal offence, the complexity of the case and the severity of the sanction at stake, in order to

yaptırımın ağırlığını dikkate alır. Her halükarda, aşağıdaki durumlarda gerçek durum testinin yerine getirildiği varsayılır:

- (a) bir şüpheli veya sanık, bu Direktif kapsamında muhakemenin herhangi bir aşamasında, tutuklulukla ilgili karar verilmesi için yetkili bir mahkemenin veya hakimin huzuruna çıkarıldığında ve
- (b) tutukluluk süresince.
5. Üye Devletler, adli yardımın, gecikmeksizin ve en geç polis, diğer bir kolluk makamı veya yargı makamı tarafından sorgulamadan önce ya da 2'nci maddenin birinci paragrafının (c) bendinde bahsedilen soruşturma veya delil toplama işlemlerinden önce verilmesini sağlar.
6. Adli yardım, yalnızca, ilgili kişinin bir suçu işlemekten suçlandığı veya bu nedenle şüpheli hale geldiği ceza muhakemesinin amaçları doğrultusunda sağlanır.

Madde 5

Avrupa tutuklama müzekkeresi sürecinde adli yardım

1. Uygulayan Üye Devlet, talep edilen kişilerin bir Avrupa tutuklama müzekkeresi uyarınca yakalanmaları üzerine, onlar teslim edilinceye kadar veya teslim etmeme kararı kesinleşinceye kadar, adli yardım hakkına sahip olmalarını sağlar.
2. Emri veren Üye Devlet, bir ceza kovuşturmasının yürütülmesi amacı doğrultusunda, Avrupa tutuklama müzekkeresi sürecinin konusu olan ve 2013/48/EU

determine whether the interests of justice require legal aid to be granted. In any event, the merits test shall be deemed to have been met in the following situations:

- (a) where a suspect or an accused person is brought before a competent court or judge in order to decide on detention at any stage of the proceedings within the scope of this Directive; and
- (b) during detention.
5. Member States shall ensure that legal aid is granted without undue delay, and at the latest before questioning by the police, by another law enforcement authority or by a judicial authority, or before the investigative or evidence-gathering acts referred to in point (c) of Article 2(1) are carried out.
6. Legal aid shall be granted only for the purposes of the criminal proceedings in which the person concerned is suspected or accused of having committed a criminal offence.

Article 5

Legal aid in European arrest warrant proceedings

1. The executing Member State shall ensure that requested persons have a right to legal aid upon arrest pursuant to a European arrest warrant until they are surrendered, or until the decision not to surrender them becomes final.
2. The issuing Member State shall ensure that requested persons who are the subject of European arrest warrant proceedings for the purpose of conducting a criminal

sayılı Direktif'in 10'uncu maddesinin dördüncü ve beşinci paragrafları uyarınca, uygulayan Üye Devletteki avukata yardım etmesi için, emri veren Üye Devlette avukat görevlendirme haklarını kullanan talep edilen kişilerin, uygulayan Üye Devletteki muhakemenin amacı doğrultusunda, adalete etkin erişiminin sağlanması için adli yardım gerekli olduğu sürece, emri veren Üye Devlette adli yardım hakkına sahip olmasını sağlar.

3. Birinci ve ikinci paragraflarda bahsedilen adli yardım hakkı, 4'üncü maddenin üçüncü paragrafı uyarınca, gerekli değişikliklerin yapılması şartıyla uygulanan bir mali durum testine tabi olabilir.

Madde 6

Adli yardımın sağlanmasına ilişkin kararlar

1. Adli yardımın sağlanıp sağlanmaması ve avukatların atanması ile ilgili kararlar, gecikmeksizin, yetkili bir makam tarafından verilir. Üye Devletler, yetkili makamın kararlarını dikkatli bir şekilde almasını sağlamak için savunma haklarına saygı göstererek uygun tedbirleri alır.
2. Üye Devletler, şüpheliler, sanıklar ve talep edilen kişilerin, adli yardım taleplerinin tamamen veya kısmen reddedilmesi halinde, yazılı olarak bilgilendirilmelerini sağlamak için gerekli tedbirleri alır.

prosecution and who exercise their right to appoint a lawyer in the issuing Member State to assist the lawyer in the executing Member State in accordance with Article 10(4) and (5) of Directive 2013/48/EU have the right to legal aid in the issuing Member State for the purpose of such proceedings in the executing Member State, in so far as legal aid is necessary to ensure effective access to justice.

3. The right to legal aid referred to in paragraphs 1 and 2 may be subject to a means test in accordance with Article 4(3), which shall apply mutatis mutandis.

Article 6

Decisions regarding the granting of legal aid

1. Decisions on whether or not to grant legal aid and on the assignment of lawyers shall be made, without undue delay, by a competent authority. Member States shall take appropriate measures to ensure that the competent authority takes its decisions diligently, respecting the rights of the defence.
2. Member States shall take necessary measures to ensure that suspects, accused persons and requested persons are informed in writing if their request for legal aid is refused in full or in part.

Madde 7

**Adli yardım hizmetlerinin
kalitesi ve eğitim**

1. Üye Devletler:
 - (a) yeterli kalitede, etkin bir adli yardım sistemi olmasını ve
 - (b) adli yardım hizmetlerinin, yargılamanın adilliği korumaya yetecek kalitede olmasını sağlamak için, hukukçuların bağımsızlığına saygı gösterecek şekilde, finansman sağlamakla ilgili olanlar dahil gerekli tedbirleri alır.
2. Üye Devletler, ceza muhakemesinde ve Avrupa tutuklama müzekkeresi sürecinde adli yardım konusunda karar verme aşamasına dahil olan personele yeterli eğitimin sağlanmasını temin eder.
3. Hukukçuların bağımsızlığına ve avukatların eğitiminden sorumlu olanların rollerine saygı göstererek, Üye Devletler, adli yardım hizmetleri veren avukatlara yeterli eğitimin sağlanmasını teşvik etmek için uygun tedbirleri alır.
4. Üye Devletler, şüpheliler, sanıklar ve talep edilen kişilerin, talepleri üzerine, özel koşulların bunu haklı çıkardığı durumlarda, kendilerine adli yardım hizmeti vermek üzere görevlendirilen avukatın değiştirilmesi hakkına sahip olmaları için gerekli önlemleri alır.

Article 7

**Quality of legal aid
services and training**

1. Member States shall take necessary measures, including with regard to funding, to ensure that:
 - (a) there is an effective legal aid system that is of an adequate quality; and
 - (b) legal aid services are of a quality adequate to safeguard the fairness of the proceedings, with due respect for the independence of the legal profession.
2. Member States shall ensure that adequate training is provided to staff involved in the decision-making on legal aid in criminal proceedings and in European arrest warrant proceedings.
3. With due respect for the independence of the legal profession and for the role of those responsible for the training of lawyers, Member States shall take appropriate measures to promote the provision of adequate training to lawyers providing legal aid services.
4. Member States shall take the necessary measures to ensure that suspects, accused persons and requested persons have the right, upon their request, to have the lawyer providing legal aid services assigned to them replaced, where the specific circumstances so justify.

Madde 8
Başvuru yolları

Üye Devletler, bu Direktif kapsamındaki haklarının ihlali halinde, şüpheliler, sanıklar ve talep edilen kişilerin ulusal hukuk uyarınca etkili bir başvuru yoluna sahip olmasını sağlar.

Madde 9
Dezavantajlı kişiler

Üye Devletler, bu Direktif'in uygulanması sırasında, dezavantajlı şüpheliler, sanıklar ve talep edilen kişilerin özel ihtiyaçlarının dikkate alınmasını sağlar.

Madde 10
Veri sağlama ve rapor

1. Üye Devletler, 25 Mayıs 2021 tarihine kadar ve bu tarihten sonraki her üç yılda bir, bu Direktif'te belirtilen hakların nasıl uygulandığını gösteren mevcut verileri Komisyon'a sunar.
2. Komisyon, 25 Mayıs 2022 tarihine kadar ve bu tarihten sonraki her üç yılda bir, Avrupa Parlamentosu'na ve Konsey'e bu Direktif'in uygulanmasına ilişkin bir rapor sunar. Bu raporunda, Komisyon, bu Direktif'in ceza muhakemesinde ve Avrupa tutuklama müzekkeresi sürecinde adli yardım hakkına ilişkin olarak uygulanmasını değerlendirir.

Madde 11
Geriye götürmeme

Bu Direktif'teki hiçbir hüküm, Şart, AİHS veya diğer ilgili uluslararası hukuk hükümleri ya da herhangi bir Üye Devletin daha üst düzey koruma sağlayan hukuku kapsamında sağlanan

Article 8
Remedies

Member States shall ensure that suspects, accused persons and requested persons have an effective remedy under national law in the event of a breach of their rights under this Directive.

Article 9
Vulnerable persons

Member States shall ensure that the particular needs of vulnerable suspects, accused persons and requested persons are taken into account in the implementation of this Directive.

Article 10
Provision of data and report

1. By 25 May 2021, and every three years thereafter, Member States shall submit available data to the Commission showing how the rights laid down in this Directive have been implemented.
2. By 25 May 2022, and every three years thereafter, the Commission shall submit a report on the implementation of this Directive to the European Parliament and to the Council. In its report, the Commission shall assess the implementation of this Directive as regards the right to legal aid in criminal proceedings and in European arrest warrant proceedings.

Article 11
Non-regression

Nothing in this Directive shall be construed as limiting or derogating from any of the rights and procedural safeguards that are ensured under the Charter, the ECHR, or other relevant provisions

hakları ve usuli teminatları kısıtladığı veya bunlara istisna getirdiği şeklinde yorumlanmaz.

Madde 12

Aktarma

1. Üye Devletler bu Direktif'e uyum sağlamak için gerekli kanunları, tüzükleri ve idari hükümleri 25 Mayıs 2019 tarihine kadar yürürlüğe koyar. Üye Devletler, bunları derhal Komisyon'a bildirir.

Üye Devletler bu tedbirleri kabul ettiğinde, tedbirlerde bu Direktif'e bir atıf yapılır veya bu tedbirlerin resmi olarak yayınlanmaları durumunda, böyle bir atfa yer verilir. Bu atfın yapılma yöntemleri Üye Devletler tarafından belirlenir.

2. Üye Devletler bu Direktif'in kapsadığı alanda kabul ettikleri ulusal hukuk tedbirlerine ilişkin metni Komisyon'a iletir.

Madde 13

Yürürlüğe girme

Bu Direktif, Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nde yayınlanmasını takip eden yirminci gün yürürlüğe girer.

Madde 14

Muhataplar

Bu Direktif, Antlaşmalar uyarınca Üye Devletleri muhatap alır.

26 Ekim 2016 tarihinde Strazburg'da imzalanmıştır.

of international law or the law of any Member State which provides a higher level of protection.

Article 12

Transposition

1. Member States shall bring into force the laws, regulations and administrative provisions necessary to comply with this Directive by 25 May 2019. They shall immediately inform the Commission thereof.

When Member States adopt those measures, they shall contain a reference to this Directive or shall be accompanied by such a reference on the occasion of their official publication. The methods of making such a reference shall be laid down by Member States.

2. Member States shall communicate to the Commission the text of the measures of national law which they adopt in the field covered by this Directive.

Article 13

Entry into force

This Directive shall enter into force on the twentieth day following that of its publication in the Official Journal of the European Union.

Article 14

Addressees

This Directive is addressed to the Member States in accordance with the Treaties.

Done at Strasbourg, 26 October 2016.

Avrupa Konseyi adına Başkan
For the Council The President

I. LESAY

Avrupa Parlamentosu adına Başkan
For the European Parliament The President

M. SCHULZ

SONUÇ

Ceza yargılamasında şüphelilerin ve sanıkların usuli haklarının güçlendirilmesine yönelik belli başlı AB mevzuatını bir araya getirmeyi amaçlayan bu çalışmada, “Ceza Muhakemesinde Şüphelilerin ve Sanıkların Usuli Haklarının Güçlendirilmesine Yönelik Yol Haritası” ile birlikte sözlü ve yazılı çeviriden yararlanma hakkı, bilgi edinme hakkı, avukata erişim hakkı, hürriyetinden yoksun bırakıldığına dair üçüncü kişileri bilgilendirme hakkı, üçüncü kişiler ve konsolosluk yetkilileri ile iletişim hakkı, şüpheli veya sanık konumundaki dezavantajlı kişilerin usuli teminatları, masumiyet karinesi, çocuklara ilişkin usuli güvenceler ile şüpheli ve sanıklar ile Avrupa tutuklama müzekkeresi sürecinde talep edilen kişilere yönelik adli yardım konularındaki AB müktesebatına yer verilmiştir.

Esasen bu müktesebat ile ceza muhakemesi bağlamında şüpheli ve sanık konumunda bulunan kişilerin usuli haklarını korumaya yönelik Avrupa Birliği düzeyinde ortak asgari standartlar oluşturularak karşılıklı güven ve adli işbirliğinin güçlendirilmesi amaçlanmıştır.

Öte yandan, 1954 yılından itibaren AİHS’ye taraf olan Ülkemizde, Sözleşmede yer alan diğer tüm hak ve özgürlüklerde olduğu gibi adil yargılanma hakkı ile özgürlük ve güvenlik hakkına uyulması konusunda da Avrupa Birliği müktesebat uyum çalışmaları kapsamında ve AİHM kararları doğrultusunda gerek mevzuat altyapısının gerekse yargı uygulamalarının iyileştirilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir. Bu çerçevede, 2019-2023 Yargı Reformu Strateji Belgesinde “Güven veren ve erişilebilir bir adalet sistemi” vizyonu ile hak ve özgürlüklerin daha etkin korunup geliştirilmesi, adalete erişimin kolaylaştırılması ve hukuki güvenliğin güçlendirilmesi gibi önemli ilke ve değerler benimsenmiştir.

Yine, Türkiye’nin taraf olduğu AİHS’nin 6’ncı maddesindeki adil yargılanma hakkı ve Anayasanın 10’uncu maddesindeki kanun önünde eşitlik ilkesi kapsamında; ceza adalet sistemimizde, adli yardım, adalete erişimin temel unsurlarından biri olarak kabul edilmiş; Türkiye’de adli yardım hizmetlerinin güçlendirilmesi hususu, Yargı Reformu Stratejisinde hedef olarak öngörülmüştür.

Hiç şüphesiz, insan onurunun korunması neredeyse tüm insan haklarının temelini oluşturmaktadır. Buna ilişkin en önemli unsurlardan biri de kişilerin “Lekelenmeme Hakkı”dır. Bu bağlamda, Ceza Muhakemesi Kanununun 158’inci maddesine eklenen fıkra ile “Lekelenmeme Hakkı” daha güçlü bir güvenceye kavuşturulmuştur. Düzenlemeyle, Cumhuriyet savcılıklarına yapılan ihbar ve şikâyet konusu fiilin suç oluşturmadığının herhangi bir

araştırma yapılmasını gerektirmeksizin açıkça anlaşılması veya ihbar ve şikâyetin soyut ve genel nitelikte olması durumunda soruşturma yapılmasına yer olmadığına karar verilmesi imkânı getirilmiştir. Bu sayede, şikâyet edilen kişiye şüpheli sıfatı da verilmeyecektir.

Bu düşüncelerle işbu çalışmanın, Anayasamızın 2 nci maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesinin unsurlarından biri olan adil yargılanma ve adalete erişim hakkının güçlendirilmesi konusundaki çalışmalara katkı vermesi ve yeni bilimsel çalışmalara ışık tutması temenniye şayandır.

KAYNAKÇA

Avrupa Tutuklama Müzekkeresi ve Üye Devletler Arasında Teslim Usulleri Hakkında 13 Haziran 2002 tarihli ve 2002/584/JHA sayılı Konsey Çerçeve Kararı.

Ceza Muhakemesinde Şüpheli veya Sanık Olan Dezavantajlı Kişilerin Usuli Teminatlarına İlişkin 27 Kasım 2013 Tarihli Komisyon Tavsiye Kararı (2013/C 378/02) OJ C 378, 24.12.2013.

Commission Staff Working Document Proposal for a Council Framework Decision on the Right to Interpretation and Translation in Criminal Proceedings Accompanying the Proposal for a Framework Decision on the Right to Interpretation and to Translation in Criminal Proceedings Impact Assessment, {Com(2009) 338 Final} {Sec(2009) 916}, Brussels, 8.7.2009, Sec(2009) 915.

Commission Staff Working Document Impact Assessment Accompanying the Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on the Right to Information in Criminal Proceedings {COM(2010) 392 final} {SEC(2010) 908}, Brussels, 20.7.2010 SEC(2010) 907.

Commission Staff Working Document Executive Summary Of The Impact Assessment Accompanying the document Directive of the European Parliament and of the Council on provisional legal aid for suspects or accused persons deprived of liberty and legal aid in European arrest warrant proceedings. Brussels, 27.11.2013, SWD(2013) 477 final. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52013SC0476>.

Commission Staff Working Document Impact Assessment Accompanying the document Proposal for a directive of the European Parliament and of the Council Proposal for a on procedural safeguards for children suspected or accused in criminal proceedings. Brussels, 27.11.2013, SWD (2013) 480 final.

Resolution of the Council of 30 November 2009 on a Roadmap for Strengthening Procedural Rights of Suspected or Accused Persons in Criminal Proceedings (Text with EEA relevance) (2009/C 295/01).

<http://www.uianet.org/en/documentation/resolutions#>.

http://ec.europa.eu/justice/criminal/criminal-rights/lawyer/index_en.html.

http://ec.europa.eu/justice/criminal/criminal-rights/lawyer/index_en.html.

http://ec.europa.eu/justice/criminal/files/swd_2013_480_en.pdf.

https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/the_stockholm_programme_-_an_open_and_secure_europe_en_1.pdf.

http://bulten.ikv.org.tr/icerik_print.asp?ust_id=4180&id=4209.

<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/11/04-presumption-of-innocence/>.

<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/12/16-procedural-safeguards-forchildren-in-criminal-proceedings/>.